

ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBA

SPRENDIMAS

DĖL ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS STRATEGINIO PLĖTROS PLANO 2024–2030 METAMS PATVIRTINIMO

2024 m. vasario 6 d. Nr. T-
Šiauliai

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 15 straipsnio 2 dalies 32 punktu, Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymo 22 straipsnio 2 dalimi, įgyvendindama Strateginio valdymo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. balandžio 28 d. nutarimu Nr. 292 „Dėl Strateginio valdymo metodikos patvirtinimo“ Šiaulių rajono savivaldybės taryba nusprendžia:

1. Patvirtinti Šiaulių rajono savivaldybės strateginį plėtros planą 2024–2030 metams (pridedama).

2. Pripažinti netekusiu galios Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2016 m. lapkričio 15 d. sprendimą Nr. T-298 „Dėl Šiaulių rajono savivaldybės strateginio plėtros plano 2017–2023 metams patvirtinimo“.

Šis sprendimas skelbiamas Teisės aktų registre ir gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Savivaldybės meras

Česlovas Greičius

**ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS
INVESTICIJŲ IR PROJEKTŲ VALDYMO SKYRIUS**

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

**ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBOS 2024 M. VASARIO 6 D. SPRENDIMO
PROJEKTUI „DĖL ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS STRATEGINIO PLĖTROS
PLANO 2024–2030 METAMS PATVIRTINIMO“**

2024-01-16

Šiauliai

1. Tarybos sprendimo projekto tikslas ir uždaviniai – pateikti Šiaulių rajono savivaldybės tarybai tvirtinti parengtą Šiaulių rajono savivaldybės 2024–2030 metų strateginį plėtros planą (toliau – SPP).

Sprendimo uždaviniai – vadovaujantis pasikeitusiais teisės aktais, atsižvelgiant į naują 2021–2027 metų ES finansinę perspektyvą, kintančius energetikos kaštus bei kitus pasikeitusius vidaus ir išorės veiksnius, parengti ir pateikti Šiaulių rajono savivaldybės tarybai tvirtinti naują Šiaulių rajono savivaldybės 2024–2030 metų strateginio plėtros plano projektą.

2. Dabartinis ir siūlomas Tarybos sprendimo projekte aptariamų klausimų reguliavimas.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo

15 straipsnis. Savivaldybės tarybos kompetencija

2. Išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija:

32) savivaldybės strateginių plėtros ir veiklos planų, savivaldybės atskirų ūkio šakų (sektorių) plėtros programų tvirtinimas, ataskaitų dėl jų įgyvendinimo išklauskymas ir sprendimų dėl jų priėmimas;

60 straipsnis. Strateginis planavimas savivaldybėje

1. Savivaldybėje yra rengiami šie savivaldybės strateginio planavimo dokumentai: savivaldybės strateginis plėtros planas, atskirų savivaldybės ūkio šakų (sektorių) plėtros programos ir savivaldybės strateginis veiklos planas. Atskirų savivaldybės ūkio šakų (sektorių) programos rengiamos tik tais atvejais, kai tokių planavimo dokumentų rengimas numatytas įstatyme.

Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymas

8 straipsnis. Programavimo lygmens planavimo dokumentų tipai

6) savivaldybių strateginiai plėtros planai – vadovaujantis šiuo įstatymu rengiami 4–10 metų trukmės planavimo dokumentai, skirti aplinkos, socialinei ir ekonominei raidai savivaldybės teritorijoje planuoti ir rengiami atsižvelgiant į kitus strateginio ir programavimo lygmens planavimo dokumentus. Šie planai taip pat turi derėti su savivaldybės lygmens teritorijų planavimo dokumentais ir regionų plėtros planais;

22 straipsnis. Savivaldybių strateginių plėtros planų rengimas, tvirtinimas, įgyvendinimas, stebėseną, vertinimas ir atsiskaitymas už pasiektą pažangą

1. Savivaldybių strateginius plėtros planus rengia savivaldybių administracijos.

2. Savivaldybių strateginius plėtros planus tvirtina savivaldybių tarybos.

3. Savivaldybių strateginių plėtros planų įgyvendinimą, stebėseną, vertinimą ir ataskaitų rengimą organizuoja savivaldybių merai.

SPP projektas parengtas vadovaujantis Strateginio valdymo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. balandžio 28 d. nutarimu Nr. 292 „Dėl Strateginio valdymo metodikos patvirtinimo“, bei Šiaulių rajono savivaldybės strateginio planavimo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2021 m. gruodžio 21 d. sprendimu Nr. T-332. Šioje metodikoje bei apraše detalizuojama planavimo dokumentų rengimo, tvirtinimo, įgyvendinimo, stebėsenos, vertinimo ir atsiskaitymo už pasiektus rezultatus procesų organizavimo tvarka, nustatomi planavimo dokumentų struktūros ir turinio reikalavimai.

3. Galimos pasekmės (tiek teigiamos, tiek neigiamos) priėmus Tarybos sprendimą. Priėmus sprendimą, galimos teigiamos pasekmės, nes bus užtikrinta, jog tiek ES parama, tiek valstybės biudžeto asignavimai, tiek turimi riboti savivaldybės finansiniai ištekliai bus naudojami numatytiems veiklos rezultatams pasiekti. Tačiau kartu galimos ir neigiamos pasekmės, nes dėl lėšų trūkumo gali būti įgyvendinta mažiau Šiaulių rajono savivaldybės strateginio plėtros iki 2030 metų plano ir savivaldybės SVP priemonių nei suplanuota.

4. Savivaldybės tarybos sprendimo projekto vertinimas. Sprendimo projekto rengėjas vertina, kad sprendimo projekte nėra korupcijos požymių, sprendimo projektu nėra pažeidžiamos moterų ir vyrų lygios galimybės, nėra didinama administracinė našta gyventojams ar verslo subjektams.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo atlikti nereikia.

6. Priėmus sprendimą keičiami ar pripažįstami negaliojančiais teisės aktai: reikės pripažinti netekusiu galios Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2016 m. lapkričio 15 d. sprendimą Nr. T-298 „Dėl Šiaulių rajono savivaldybės strateginio plėtros plano 2017–2023 metams patvirtinimo“.

7. Priėmus Savivaldybės tarybos sprendimą, siekiant jį įgyvendinti, papildomai nebus priimami teisės aktai.

8. Sprendimui įgyvendinti bus reikalingi šie finansavimo šaltiniai: savivaldybės biudžeto lėšos, valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos, Europos Sąjungos finansinės paramos lėšos, Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto bei kt. lėšos. Didžiausią dalį sudaro savivaldybės biudžeto ir valstybės dotacijų lėšos. Bendri preliminarūs asignavimai Šiaulių rajono savivaldybės strateginiam plėtros plano laikotarpiu 2023–2030 m. – 112,2 mln.

9. Savivaldybės tarybos sprendimui įgyvendinti reikalingos savivaldybės biudžeto lėšos, valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos, Europos Sąjungos finansinės paramos lėšos, Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto bei kt. lėšos.

Iš viso Šiaulių rajono strateginei plėtrai 2024–2030 m. laikotarpiu suplanuota 112,244 mln. EUR arba 16,035 mln. EUR per metus.

Savivaldybės plėtros uždaviniai		Lėšų poreikis, tūkst. eurų	Galimi finansavimo šaltiniai
1. PRIORITETAS: SOCIALIAI ATSAKINGA IR VERSLI VISUOMENĖ			
1.1. 1.	Plėsti kokybiškas, prieinamas, lengvai pasiekiamas bei kompleksiskai teikiamas socialines paslaugas	10 476*	Savivaldybės biudžetas, valstybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos
1.1. 2.	Didinti socialinę integraciją ir mažinti socialinę atskirtį	4 122*	Savivaldybės biudžetas, valstybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos
1.1. 3.	Užtikrinti vaikui ir šeimai palankią aplinką	4 267	Savivaldybės biudžetas, valstybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos
1.1. 4.	Gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę ir prieinamumą	4 690*	Savivaldybės biudžetas, valstybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos
1.2. 1.	Užtikrinti vietos bendruomeninių ir nevyriausybinių organizacijų plėtrą bei iniciatyvų įgyvendinimą	970	Savivaldybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos
1.2. 2	Įgyvendinti jaunimo politiką ir užtikrinti darbo su jaunimu plėtrą, jaunimo įsitraukimą	665	Savivaldybės biudžetas, valstybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos
1.3. 1.	Didinti Šiaulių rajono konkurencingumą, turistinius srautus, žinomumą, skatinti bendradarbiavimą ir skaitmenizaciją	4 078*	Savivaldybės biudžetas, valstybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos

	<i>procesų taikymą</i>		
1.4.1.	<i>Sudaryti palankias sąlygas verslo plėtrai bei investicijų pritraukimui</i>	9 204*	<i>Savivaldybės biudžetas, valstybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos</i>
1.4.2.	<i>Gerinti verslo rėmimo, konsultavimo ir informavimo sistemą</i>	56	<i>Savivaldybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos</i>
1.4.3.	<i>Skatinti verslumą visuomenėje bei gyventojų ekonominį mobilumą</i>	35	<i>Savivaldybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos</i>
1.4.4.	<i>Skatinti kaimo plėtrą bei verslumą</i>	2 241	<i>Savivaldybės biudžetas, valstybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos</i>

2. PRIORITETAS: SUMANI, PILIETIŠKA, KŪRYBINGA, SAUGI IR SVEIKA VISUOMENĖ

2.1.1.	<i>Didinti švietimo prieinamumą</i>	16 654*	<i>Savivaldybės biudžetas, valstybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos</i>
2.1.2.	<i>Gerinti švietimo kokybę ir mažinti ugdymo(si) netolygumus</i>	5 036*	<i>Savivaldybės biudžetas, valstybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos</i>
2.1.3.	<i>Skatinti mokymąsi visą gyvenimą</i>	153	<i>Savivaldybės biudžetas, valstybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos</i>
2.2.1.	<i>Didinti kultūros paslaugų prieinamumą, paslaugų kokybę bei pasiekiamumą rajono gyventojams</i>	1 930	<i>Savivaldybės biudžetas, valstybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos</i>
2.2.2.	<i>Sudaryti palankias sąlygas materialaus ir nematerialaus kultūros paveldo išsaugojimui bei pažinimui</i>	1 560	<i>Savivaldybės biudžetas, valstybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos</i>
2.3.1.	<i>Skatinti sveikatinimą, fizinį aktyvumą ir aukšto meistriškumo sportą</i>	7 985	<i>Savivaldybės biudžetas, valstybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos</i>
2.4.1.	<i>Užtikrinti viešąją tvarką ir viešąjį saugumą</i>	174	<i>Savivaldybės biudžetas, valstybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos</i>
2.4.2.	<i>Įgyvendinti prevencines priemones ir programas</i>	96	<i>Savivaldybės biudžetas, kitos lėšos</i>

3. PRIORITETAS: EKONOMIKOS AUGIMUI PALANKIOS APLINKOS KŪRIMAS

3.1.1.	<i>Formuoti naujas ir tobulinti esamas rekreacines erdves</i>	8	<i>Savivaldybės biudžetas, kitos lėšos</i>
3.1.2.	<i>Modernizuoti gyvenamąją aplinką ir kitą viešąją infrastruktūrą</i>	1 960	<i>Savivaldybės biudžetas, valstybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos</i>
3.2.1.	<i>Atsinaujinančių išteklių energijos dalies didinimas galutiniame vartojime</i>	4 120	<i>Savivaldybės biudžetas, valstybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos</i>
3.2.2.	<i>Užtikrinti efektyvią ir poreikius atitinkančią viešąją bei energetinę infrastruktūrą</i>	0	-
3.2.3.	<i>Tvariai naudoti vandens išteklius bei siekti didesnio centralizuotai tiekiamo vandens prieinamumo</i>	13 500*	<i>Savivaldybės biudžetas, valstybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos</i>
3.2.4.	<i>Gerinti atliekų tvarkymo infrastruktūrą</i>	976*	<i>Savivaldybės biudžetas, valstybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos</i>
3.2.5.	<i>Užtikrinti gyvūnų gerovę ir apsaugą</i>	0	-
3.2.6.	<i>Išsaugoti ekosistemas ir kraštovaizdį</i>	150	<i>Savivaldybės biudžetas, valstybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos</i>

			<i>kitos lėšos</i>
3.3. 1.	<i>Didinti susisiekimo infrastruktūros ir viešojo transporto patrauklumą</i>	11 000*	<i>Savivaldybės biudžetas, valstybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos</i>
4. PRIORITETAS: VISUOMENĖS POREIKIUS ATITINKANTI IR PAŽANGI VIEŠOJO VALDYMO SISTEMA			
4.1. 1.	<i>Didinti savivaldybės valdymo efektyvumą</i>	1 350	<i>Savivaldybės biudžetas, kitos lėšos</i>
4.1. 2.	<i>Rengti ir įgyvendinti priemones, skirtas lygioms galimybėms užtikrinti</i>	0	-
4.1. 3.	<i>Kurti Šiaulių rajono savivaldybės įvaizdį, atitinkantį Šiaulių rajono viziją</i>	150	<i>Savivaldybės biudžetas, kitos lėšos</i>
4.1. 4.	<i>Aktyvinti viešojo ir privataus sektorių, bendruomenių bendradarbiavimą</i>	637	<i>Savivaldybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos</i>
4.2. 1.	<i>Užtikrinti sėkmingą projektų rengimą ir įgyvendinimą</i>	4 000	<i>Savivaldybės biudžetas, valstybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos</i>
IŠ VISO		112 244	

* 1.1.1. uždavinyje 2 518,4 tūkst. Eur, 1.1.2. uždavinyje 495 tūkst. Eur, 1.1.4. uždavinyje 300 tūkst. Eur, 1.3.1. uždavinyje 3 280 tūkst. Eur, 1.4.1. uždavinyje 8 700 tūkst. Eur, 2.1.1. uždavinyje 3 500 tūkst. Eur, 2.1.2. uždavinyje 2 888 tūkst. Eur, 3.2.3. uždavinyje 13 500 tūkst. Eur, 3.2.4. uždavinyje 941,2 tūkst. Eur, 3.3.1. uždavinyje 500 tūkst. Eur lėšos numatytos 4.2.1.1. priemonėje.

10. Tarybos sprendimo projektas buvo derintas su Savivaldybės administracijos Bendrųjų reikalų, Finansų bei Teisės ir personalo skyriais. Gautas teigiamas suderinimas.

11. Tarybos sprendimas įsigalioja kitą dieną po oficialaus paskelbimo Teisės aktų registre.

Investicijų ir projektų valdymo skyriaus vyriausioji specialistė
Tel. 8 636 32 280, el. p. vaida.kereziene@siauliuraj.lt

Vaida Kerėžienė

PATVIRTINTA
Šiaulių rajono savivaldybės tarybos
2024 m. vasario d. sprendimu Nr. T-

ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2024–2030 METŲ STRATEGINIS PLĖTROS PLANAS

2024

TURINYS

1.	ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS STRATEGINIO PLĖTROS PLANO 2017–2023 METAMS ĮGYVENDINIMO EIGOS IR REZULTATŲ ANALIZĖ.....	3
2.	ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBEI SVARBIŲ STRATEGINIO PLANAVIMO DOKUMENTŲ ANALIZĖ.....	7
2.1	TARPTAUTINIAI TEISĖS AKTAI.....	7
2.2	NACIONALINIAI TEISĖS AKTAI.....	8
2.3	REGIONO IR VIETOS DOKUMENTAI.....	10
3.	VIDAUS IR IŠORĖS APLINKOS ANALIZĖ.....	11
3.1	GYVENTOJAI.....	11
3.1.1	Demografiniai rodikliai.....	11
3.2	EKONOMINIS VYSTYMASIS.....	15
3.2.1	Makroekonominiai rodikliai.....	15
3.2.2	Darbo rinkos analizė.....	19
3.2.3	Verslo aplinkos analizė.....	22
3.2.4	Žemės ūkis.....	25
3.2.5	Statyba ir gyvenamasis fondas.....	28
3.2.6	Turizmas ir rekreacija.....	33
3.3	ŠVIETIMAS, KULTŪRA, SPORTAS, JAUNIMAS IR NEVYRIAUSYBINĖS ORGANIZACIJOS.....	39
3.3.1	Švietimas.....	39
3.3.2	Kultūra.....	44
3.3.3	Sportas.....	46
3.3.4	Jaunimas, Nevyriausybinių organizacijų.....	48
3.4	SOCIALINĖ APLINKA.....	51
3.4.1	Sveikatos priežiūra.....	51
3.4.2	Socialinė apsauga.....	56
3.4.3	Viešasis saugumas.....	63
3.5	APLINKOS APSAUGA.....	67
3.6	INFRASTRUKTŪRA.....	73
3.6.1	Transporto infrastruktūra.....	73
3.6.2	Inžinerinė ir energetinė infrastruktūra.....	77
3.6.3	Informacinė - technologinė infrastruktūra.....	81
3.7	RODIKLIAI PAGAL LYTĮ.....	83
4.	STIPRYBIŲ, SILPNYBIŲ, GALIMYBIŲ IR GRĖSMIŲ ANALIZĖ.....	86
5.	APKLAUSŲ SUVESTINĖ.....	94
5.1	GYVENTOJŲ APKLAUSA.....	94
5.2	VERSLO APKLAUSA.....	100

6.	VIZIJA.....	106
7.	SAVIVALDYBĖS PLĖTROS TIKSLAI IR UŽDAVINIAI.....	106
8.	PRIEMONIŲ PLANAS.....	108
9.	FINANSAVIMO PLANAS.....	145
10.	SVARBIAUSI (PRIORITETINIAI) SAVIVALDYBĖS PROJEKTAI.....	148
11.	PLANO ĮGYVENDINIMO IR STEBĖSENOS NUOSTATOS.....	150

1. ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS STRATEGINIO PLĖTROS PLANO 2017–2023 METAMS ĮGYVENDINIMO EIGOS IR REZULTATŲ ANALIZĖ

Šiaulių rajono savivaldybės strateginis plėtros planas 2017–2023 metams buvo parengtas vadovaujantis Strateginio planavimo metodika¹, Strateginio planavimo savivaldybėse rekomendacijomis² ir Strateginio planavimo Šiaulių rajono savivaldybėje organizavimo tvarkos aprašu³.

Šiaulių rajono savivaldybės strateginis plėtros planas 2017–2023 metams buvo patvirtintas Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2016 m. lapkričio 15 d. sprendimu Nr. T-298. Nauja plano redakcija buvo patvirtinta Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2021 m. rugsėjo 7 d. sprendimu Nr. T-244.

Šiaulių rajono savivaldybės strateginiame plėtros plane 2017–2023 metams 4 prioritetams įgyvendinti buvo suformuluota 11 tikslų, 29 uždaviniai ir 191 priemonė.

Daugiausia priemonių (iš viso 81) buvo numatyta II prioritetui, t. y. sumanios, pilietiškos, kūrybingos, socialiai saugios ir sveikos visuomenės kūrimui įgyvendinti. Mažiausiai priemonių (iš viso 32) numatyta III prioritetui, t. y. subalansuotai rajono infrastruktūrai ir aplinkai vystyti. 40 priemonių buvo numatytos I prioritetui, t. y. konkurencingai rajono ekonomikai plėtoti. Pagal suplanuotų priemonių skaičių (neatsižvelgiant į priemonių finansinį svorį) didesnis dėmesys Šiaulių rajono strateginiame plėtros plane 2017–2023 m. laikotarpiu buvo skirtas visuomenės gerovei ir ekonomikos augimui rajone.

Prioritetai	Tikslų skaičius	Uždavinių skaičius	Priemonių skaičius
I PRIORITETAS. Konkurencinga rajono ekonomika	3	7	40
II PRIORITETAS. Sumani, pilietiška, kūrybinga, socialiai saugi ir sveika visuomenė	3	10	81
III PRIORITETAS. Subalansuota rajono infrastruktūra ir aplinka	3	7	32
IV PRIORITETAS. Efektyvi rajono savivalda ir visuomenės saugumas	2	5	38
Iš viso:	11	29	191

Lentelė 1.1 Šiaulių rajono savivaldybės strateginio plėtros plano 2017–2023 metams tikslų, uždavinių ir priemonių pasiskirstymas

Šaltinis: Šiaulių rajono savivaldybės strateginio plėtros plano 2017–2023 metams duomenys

Šiaulių rajono savivaldybės strateginio plėtros plano 2017–2023 metams įgyvendinimo rodiklių sistemoje numatyti 8 vizijos pasiekimo rodikliai. Atskaitos tašku pasirinktos kiekvieno rodiklio 2015 m. reikšmės, išskyrus bendrosios žemės ūkio produkcijos, tenkančios 1 gyventojui,

¹ Patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 827 (negalioja nuo 2021-04-30).

² Patvirtintos Lietuvos Vyriausybės 2014 m. gruodžio 15 d. nutarimu Nr. 1435 (negalioja nuo 2021-04-30).

³ Patvirtintas Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2015 m. rugsėjo 17 d. sprendimu Nr. T-229 (nebegalioja patvirtinus naujus aprašus 2019 m. gruodžio 17 d. sprendimą Nr. T-363 (taip pat nebegalioja) ir 2021 m. gruodžio 21 d. Nr. T-332 (galiojantis).

rodiklio, kurio reikšmė plano rengimo metu buvo 2014 m. duomenimis. Dviem iš aštuonių rodiklių buvo suplanuotos skaitinės rodiklio reikšmės (ribos) 2023 metams (bendro vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio (bruto) santykis su šalies rodikliu, proc. ir nedarbo lygio (registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis) santykis su šalies rodikliu, proc.), likusiems šešiems rodikliams buvo suplanuotos tendencijos – siekiamybė gerėjančio arba didėjančio rodiklio.

Vadovaujantis Šiaulių rajono savivaldybės strateginio plėtros plano stebėsenos, tikslinimo ir atsiskaitymo už rezultatus tvarka⁴ plano įgyvendinimo vertinimas buvo suplanuotas 2021 m., o galutinė plano įgyvendinimo ataskaita formuojama 2024 m.

Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2021 m. balandžio 27 d. sprendimu Nr. T-101 buvo patvirtinta 2017–2020 metų Šiaulių rajono savivaldybės strateginio plėtros plano 2017–2023 metams įgyvendinimo ataskaita. Remiantis šios ataskaitos duomenimis, o taip pat papildomais Lietuvos statistikos departamento duomenimis 2020 m. (rodikliams, kurių reikšmių ataskaitoje nebuvo) bei kiekvieno vertinamo kriterijaus dinamika, nustatytos Šiaulių rajono savivaldybės strateginio plėtros plano 2017–2023 metams vizijos pasiekimo tendencijos.

Kaip matyti iš 1.2 lentelės, teigiamos vizijos pasiekimo tendencijos, remiantis 2020 m. duomenimis, nustatytos tik dviejų rodiklių atžvilgiu:

- verslumo lygis – veikiančių mažų ir vidutinių įmonių skaičius, tenkantis 1 000 gyventojų, vnt., kuris 2015 m. buvo 16,4 vnt., planuota siekiamybė 2023 m. – didėjantis, o 2020 m. duomenimis buvo 21,1 vnt.;
- bendroji žemės ūkio produkcija, tenkanti 1 gyventojui, tūkst. EUR, kuri 2014 m. buvo 2,1 tūkst. Eur, planuota siekiamybė 2023 m. – didėjantis, o 2020 m. duomenimis buvo 2,81 tūkst. Eur.

Pažymėtina, kad verslo lygio ir bendrosios žemės ūkio produkcijos santykiniai rodikliai augo visu strateginio plėtros plano vykdymo laikotarpiu, taigi, plane numatytos priemonės verslo skatinimui ir žemės ūkio plėtrai buvo rezultatyvios.

Tiesioginių užsienio investicijų (TUI), tenkančių 1 gyventojui, santykis su šalies rodikliu ir turizmo informacijos centre apsilankusių turistų skaičius – tai kriterijai, kurių rodiklių reikšmės 2017–2019 m. viršijo 2015 m., lygį, tačiau 2020 m. sumažėjo. Neabejotinai didelę įtaką šioms sritims turėjo pandeminiai apribojimai ir pasaulinės tendencijos, tikėtina, kad likusiu strateginio plano įgyvendinimo laikotarpiu vizijos rodikliai bus pasiekti.

Tačiau turizmo informacijos centre apsilankusių užsienio turistų skaičiaus dalis palyginti su 2015 m. padidėjo tik 2017 m., o visu kitu laikotarpiu iki 2020 m. šio rodiklio reikšmės buvo mažesnės. Todėl siekiant šio rodiklio reikėtų pasirinkti labiau specializuotas, į tikslinę grupę (užsienio turistai) nukreiptas priemones.

Likusių rodiklių ne tik 2020 m., bet ir ankstesnių (2017–2019 m.) duomenimis vizijos pasiekimo tendencijos yra neigiamos – tai 1 000 gyventojų tenkanti natūrali gyventojų kaita (NGK), bendro vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio (bruto) santykis su šalies rodikliu, nedarbo lygio santykis su šalies rodikliu. Taigi, iki 2020 m. įgyvendinant strateginio plėtros plano priemones Šiaulių rajone nepavyko pakeisti demografinių ir atotrūkio mažinimo nuo šalies užimtumo rodiklių tendencijų teigiama linkme. Tai sritys, kurioms ir kitu planavimo laikotarpiu turi būti skiriamas didelis dėmesys.

⁴ Šiaulių rajono savivaldybės strateginis plėtros plano 2017-2023 metams sudėtinė dalis.

Eil. Nr.	Vertinimo kriterijaus pavadinimas	Atskaitos taškas 2015 m.	Siekiamybė 2023 m.	Vertinimo kriterijaus reikšmė 2020 m.	Vertinimo kriterijaus dinamika (2020 m. / 2015 m.)	Vizijos pasiekimo tendencija
1	1 000 gyventojų tenkanti natūrali gyventojų kaita (NGK)	-3,8	Gerėjantis	-8,2	Sumažėjo	Neigiama
2	Bendro vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio (bruto) santykis su šalies rodikliu, proc.	77,6	$\geq 79,0$	76,34	Sumažėjo	Neigiama
3	Nedarbo lygio (registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis) santykis su šalies rodikliu, proc.	96,6	$\leq 95,0$	104	Padidėjo	Neigiama
4	Tiesioginių užsienio investicijų (TUI), tenkančių 1 gyventojui, santykis su šalies rodikliu, proc.	8,7	Didėjantis	7,37	Sumažėjo	Neigiama
5	Verslumo lygis – veikiančių mažų ir vidutinių įmonių skaičius, tenkantis 1 000 gyventojų, vnt.	16,4	Didėjantis	21,1	Padidėjo	Teigiama
6	Bendroji žemės ūkio produkcija, tenkanti 1 gyventojui, tūkst. EUR	2,1 (2014 m. duomenys)	Didėjantis	2,81	Padidėjo	Teigiama
7	Turizmo informacijos centre apsilankiusių turistų skaičius, tūkst. asmenų	179	Didėjantis	60	Sumažėjo	Neigiama
8	Turizmo informacijos centre apsilankiusių užsienio turistų skaičiaus dalis, proc.	77,8	Didėjantis	44,4	Sumažėjo	Neigiama

Lentelė 1.2. Šiaulių rajono savivaldybės strateginio plėtros plano 2017–2023 metams vizijos pasiekimo rodiklių analizė
Šaltinis: 2017–2020 metų Šiaulių rajono savivaldybės strateginio plėtros plano 2017–2023 metams įgyvendinimo ataskaita ir Lietuvos statistikos departamentas

Remiantis 2017–2020 metų Šiaulių rajono savivaldybės strateginio plėtros plano 2017–2023 metams įgyvendinimo ataskaitos duomenimis, o taip pat papildomais Lietuvos statistikos departamento duomenimis 2020 m. (rodikliams, kurių reikšmių ataskaitoje nebuvo) bei kiekvieno vertinamo kriterijaus dinamika, nustatytas Šiaulių rajono savivaldybės strateginio plėtros plano 2017–2023 metams tikslų pasiekimas pagal jiems priskirtų rodiklių reikšmes.

Iš 37 suplanuotų pasiekti rodiklių iki 2023 metų, 2020 m. buvo pasiekta 15 rodiklių, o likusiems 22 rodikliams pasiekti reikės didesnių pastangų likusį laikotarpį.

Didžiausią dalį rodiklių (3 iš 4) pavyko pasiekti įgyvendinant 1.1 tikslo „Modernaus verslo ir pažangaus žemės ūkio plėtros skatinimas“ priemones. Prie teigiamą pokytį turinčių rodiklių (verslumo lygis ir bendroji žemės ūkio produkcija), kurie rodo ir teigiamą vizijos pasiekimą, prisidėjo jaunųjų ūkininkų procentinės dalies nuo bendro ūkininkų skaičiaus Šiaulių rajono savivaldybėje rodiklio padidėjimas nuo 14,7 proc. iki 19,97 proc.

Prioritetai	Tikslai	Rodiklių skaičius	Iš jų: pasiekti 2020 m.	Iš jų: nepasiekti 2020 m.
I PRIORITETAS. KONKURENCINGA RAJONO EKONOMIKA	1.1. tikslas. Modernaus verslo ir pažangaus žemės ūkio plėtros skatinimas	4	3	1
	1.2. tikslas. Turizmo vystymas ir kultūros paveldo įveiklinimo skatinimas	2	0	2
	1.3. tikslas. Teritorinės sanglaudos didinimas	2	0	2
Iš viso I prioriteto:		8	3	5
II PRIORITETAS. SUMANI, PILIETIŠKA, KŪRYBINGA, SOCIALIAI SAUGI IR SVEIKA VISUOMENĖ	2.1. tikslas. Aukštos ugdymo ir švietimo paslaugų kokybės bei jų prieinamumo kiekvienam gyventojui užtikrinimas	5	2	3
	2.2. tikslas. Pilietiškos ir kūrybingos visuomenės ugdymas	4	1	3
	2.3. tikslas. Socialiai saugios ir sveikos visuomenės formavimas	6	2	4
Iš viso II prioriteto:		15	5	10
III PRIORITETAS. SUBALANSUOTA RAJONO INFRASTRUKTŪRA IR APLINKA	3.1. tikslas. Modernios susisiekimo sistemos plėtra	2	1	1
	3.2. tikslas. Efektyvios inžinerinio aprūpinimo sistemos kūrimas ir vystymas	3	1	2
	3.3. tikslas. Darnios ir švarios aplinkos užtikrinimas	3	2	1
Iš viso III prioriteto:		8	4	4
IV PRIORITETAS. EFEKTYVI RAJONO SAVIVALDA IR VISUOMENĖS SAUGUMAS	4.1. tikslas. Efektyvaus, gyventojų poreikius atitinkančio viešojo valdymo užtikrinimas	3	1	2
	4.2. tikslas. Saugumo rajone didinimas	3	2	1
Iš viso IV prioriteto:		6	3	3
IŠ VISO STRATEGINIO PLĖTROS PLANO:		37	15	22

*Lentelė 1.3 Šiaulių rajono savivaldybės strateginio plėtros plano 2017–2023 metams prioritetų / tikslų rodiklių analizė
Šaltinis: 2017–2020 metų Šiaulių rajono savivaldybės strateginio plėtros plano 2017–2023 metams įgyvendinimo ataskaita ir Lietuvos statistikos departamentas*

Pirmųjų dviejų prioritetų („Konkurencinga rajono ekonomika“ ir „Sumani, pilietiška, kūrybinga, socialiai saugi ir sveika visuomenė“) rodikliai, 2020 m. duomenimis, buvo pasiekti tik 37 proc. ir 33 proc., o trečiojo ir ketvirtojo prioritetų („Subalansuota rajono infrastruktūra ir aplinka“ bei „Efektyvi rajono savivalda ir visuomenės saugumas“ rodikliai pasiekti po 50 proc.

2. ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBEI SVARBIŲ STRATEGINIO PLANAVIMO DOKUMENTŲ ANALIZĖ

Pagrindiniai planavimo dokumentai, apimantys ES ir Lietuvos Respublikos planavimo dokumentus, yra:

- Europos Komisijos (2019–2024 m.) politinės gairės;
- 2021–2027 m. ES ilgalaikis biudžetas;
- 2021–2027 m. ES fondų investicijų programa;
- Valstybės pažangos strategija „Lietuva 2030“;
- 2021–2030 metų Nacionalinis pažangos planas;
- Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas;
- 2022–2030 m. Regionų plėtros programa;
- Strateginio planavimo metodika;
- 2022–2030 metų Šiaulių regiono plėtros planas;
- Šiaulių rajono bendrasis planas;
- Strateginio planavimo Šiaulių rajono savivaldybėje organizavimo tvarkos aprašas.

2.1 TARPTAUTINIAI TEISĖS AKTAI

Europos Komisijos (2019–2024 m.) politinės gairės (pristatyta Europos Parlamento plenarinėje sesijoje 2019 m. liepos 16 d.). Politinėse gairėse daugiausia dėmesio skiriama ateinančių penkerių metų ir gerokai ilgesnio laikotarpio šešiams plataus užmojo Europos tikslams. Tai yra: Europos žaliasis kursas; Ekonomika, kuri tarnauja žmonėms; Prie skaitmeninio amžiaus prisitaikusi Europa; Europinio gyvenimo būdo apsauga; Stipresnė Europa pasaulyje; Naujas Europos demokratijos postūmis.

2021–2027 m. ES ilgalaikis biudžetas. Biudžete numatytos investicijos į šias strategines kryptis:

- Bendroji rinka, inovacijos ir skaitmenizacija. ES nori padidinti investicijas į tokias sritis kaip moksliniai tyrimai ir inovacijos, skaitmeninė transformacija, strateginė infrastruktūra ir bendroji rinka, nes jos bus pagrindinės ateities augimo sąlygos;
- Sanglauda, atsparumas ir vertybės. Pagrindinėmis šios išlaidų kategorijos programomis siekiama stiprinti ES valstybių narių sanglaudą. Tokiu būdu mažinami skirtumai ES regionuose, valstybėse narėse ir tarp jų, skatinamas tvarus teritorinis vystymasis;
- Gamtos ištekliai ir aplinka. ES biudžetas yra ir toliau bus tvarumo varomoji jėga: investicijos į tvarų žemės ūkį ir jūrų sektorius, kartu su investicijomis klimato kaitos švelninimui, aplinkos apsaugai, aprūpinimui maistu ir kaimo plėtrai;
- Migracija ir sienų valdymas. Programos pagal šią kategoriją sprendžia su migracija ir sienų valdymu susijusias problemas. Bus didinama parama išorės sienoms stiprinti, siekiant apsaugoti prieglobsčio sistemą ES, o parama valstybėms narėms bus sustiprinta siekiant paspartinti migracijos valdymą ir integraciją;
- Saugumas ir gynyba. Ši antraštė apima programas, kurios stiprina Europos piliečių saugumą ir saugumą, gerina Europos gynybinius pajėgumus ir suteikia priemones reaguoti į krizes. Be vidaus saugumo iššūkių, Europa susiduria su sudėtingomis išorės grėsmėmis, kurių nė viena valstybė narė negali įveikti viena;

- Kaimynystė ir pasaulis. Šios kategorijos programos investuoja į ES išorės veiksmus kaimyninėse šalyse, besivystančiose šalyse ir likusioje pasaulio dalyje. Į šią kategoriją taip pat įtraukta pagalba šalims, besirengiančioms narystei ES;
- Europos viešasis administravimas. Europos viešasis administravimas atlieka labai svarbų vaidmenį padedant ES įgyvendinti savo prioritetus ir įgyvendinti politiką bei programas, atitinkančias bendrus Europos interesus.

ES biudžetą sudaro Europos lygmens ištekliai. Biudžeto lėšomis finansuojami ne tik ES prioritetai, bet ir dideli infrastruktūros ir mokslinių tyrimų projektai. Biudžetas taip pat padeda finansuoti atsako priemones, susijusias su problemomis, kylančiomis už ES sienų, pvz. koronaviruso pandemija, klimato kaita ir terorizmo grėsmė. ES biudžetas papildo ES šalių nacionalinius biudžetus: jis užkerta kelią pastangų dubliavimui ir pradedamas naudoti tais atvejais, kai ES lygmeniu pinigų galima išleisti veiksmingiau, palyginti su išlaidomis vietos, regioniniu arba nacionaliniu lygmeniu. ES biudžetas taip pat grindžiamas solidarumo principu – jis sudaro sąlygas ES remti mažiau turtingų valstybių narių ekonomikos plėtrą. Dėl savo biudžeto ES gali ištiesti pagalbos ranką nuo gaivalinių nelaimių nukentėjusioms šalims. Solidarumas taip pat reiškia paramą savo kaimynams arba kitoms trečiosioms šalims ir pagalbą gerinant tų šalių piliečių gyvenimą. ES biudžetas sudaro sąlygas ES išlaikyti ir net sustiprinti savo kaip pasaulinio masto veikėjos vaidmenį ir tuo pat metu su savo valstybėmis narėmis išlikti didžiausia pasaulyje paramos vystymuisi ir humanitarinės pagalbos donore.

2021–2027 m. ES fondų investicijų programa. Programos biudžetas – beveik 8 mlrd. eurų, kuriuos sudaro Europos regioninės plėtros, Europos socialinio fondo, Sanglaudos ir Teisingos pertvarkos fondų lėšos, skirtos ilgalaikės ekonominės ir socialinės gerovės bei Lietuvos ekonomikos atsparumo ir konkurencingumo užtikrinimui. Atsižvelgiant į Lietuvos Vyriausybės programą ir ES Bendrųjų nuostatų reglamente nustatytus politikos tikslus, investicijos pagal 2021–2027 m. ES fondų programą nukreiptos į šias pagrindines sritis:

- inovacijas ir skaitmeninimą, mokslo ir verslo bendradarbiavimą, žinių komercinimą;
- švietimą, įgūdžių formavimą, kvalifikuotą darbo jėgą, gebančią diegti inovacijas ir reaguoti į besikeičiančius poreikius, kartu sprendžiant socialinės atskirties iššūkius;
- žaliąją transformaciją – atsinaujinančių energijos šaltinių, darnaus judumo ir žiedinės ekonomikos skatinimą;
- sveikatos sistemų atsparumo didinimą;
- pažangų, saugų ir įvairiarūšį susisiekimą, įskaitant tarpvalstybinio, nacionalinio ir regionų judumo gerinimą;
- tvarų ir integruotą miestų ir regionų vystymą, grįstą konkrečiaus regiono sprendimais dėl patrauklumo ir ekonominio potencialo didinimo, investicijų pritraukimo ir gyvenimo kokybės gerinimo.

2.2 NACIONALINIAI TEISĖS AKTAI

Valstybės pažangos strategija „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ (patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. XI-2015). Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ (toliau – Strategija) – tai valstybės vizija ir raidos prioritetai bei jų įgyvendinimo kryptys iki 2030 metų. Tai pagrindinis planavimo dokumentas, kuriuo turi būti vadovaujama priimančiosios strateginius sprendimus ir rengiant valstybės planus ar programas. Strategijoje numatyta vizija – „Lietuva – sumani šalis, kurioje gera gyventi ir dirbti“. Įgyvendinant viziją, vadovaujama pažangai svarbiomis vertybėmis. Tai: Atvirumas kitokiam požiūriui, pozityvioms iniciatyvoms, dialogui, bendradarbiavimui, naujovėms; Kūrybingumas generuojant vertingas idėjas ir jas įgyvendinant, iššūkius vertinant kaip naujas galimybes savo sėkmei kurti;

Atsakomybė už savo veiksmus, moralumas, aktyvus rūpinimasis ne tik savimi, bet ir savo aplinka, bendruomene, savo šalimi. Strategijos paskirtis – kurti tokią aplinką, kuri sudarytų sąlygas skleistis pažangos vertybėms. Išskiriamos trys esminės pažangos sritys – visuomenė, ekonomika ir valdymas.

2021–2030 metų Nacionalinis pažangos planas (patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998). 2021–2030 metų nacionalinis pažangos planas (toliau – Planas) rengiamas siekiant nustatyti pagrindinius ateinantį dešimtmetį valstybėje siekiamus pokyčius, užtikrinančius pažangą socialinėje, ekonominėje, aplinkos ir saugumo srityse. Plane numatyti strateginiai tikslai ir pažangos uždaviniai, skirti kurti valstybei, kuri, kartu su kitomis valstybėmis laikydamosi įpareigojančių mūsų planetos galimybių ir išteklių tausojimo taisyklių, sieks, kad visiems gyventojams būtų užtikrinta aukšta gyvenimo kokybė – kiekvienam sudarytos sąlygos dalyvauti visuomenės gyvenime ir kurti socialinę bei dvasinę gerovę šalyje. Plano esminis tikslas – sveikas ir laimingas žmogus, galintis veikti ir kurti, dirbti kokybišką darbą, gaunantis orias pajamas, gyvenantis darnioje bendruomenėje, įkvepiančioje ir palaikančioje, saugioje, sveikoje ir švarioje aplinkoje, ugdančioje pagarbą, atvirumą ir pasitikėjimą, vertybiniu pagrindu formuojamą valstybės politiką.

Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas (patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 789). Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas – vienas iš strateginio lygmens planavimo dokumentų, valstybės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentas, parengtas vadovaujantis Teritorijų planavimo įstatymu, ir kitais teritorijų planavimą reglamentuojančiais teisės aktais. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano koncepcija, šiame kompleksinio teritorijų planavimo dokumente nustatomos Lietuvos Respublikos teritorijos erdvinio vystymo įgyvendinimo gairės, valstybės teritorijos erdvinė struktūra, valstybės teritorijos naudojimo privalomosios nuostatos ir kiti susiję sprendiniai siekiant darnaus teritorijų vystymo.

2022–2030 m. Regionų plėtros programa (patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 713, toliau – RPP). Programa rengiama siekiant įgyvendinti Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatyme nustatytą nacionalinės regioninės politikos tikslą ir uždavinius. RPP prisidės prie 2021–2030 metų NPP, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų Nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“, 7 strateginio tikslo – tvariai ir subalansuotai vystyti Lietuvos teritoriją ir mažinti regioninę atskirtį. Nacionalinės regioninės politikos tikslas įgyvendinamas vykdant valstybės, regioniniu bei savivaldybių lygiu suplanuotas priemones.

2022–2030 metų RPP apima tą dalį priemonių, prie kurių planavimo ir įgyvendinimo tikslinga prisidėti regionų plėtros taryboms ir (arba) savivaldybėms bei jų grupėms. Į RPP įtraukti šie NPP 7 strateginio tikslo uždaviniai:

7.1. Stiprinti regionų ekonominį augimą, atsižvelgiant į jų potencialą Pagrindiniai rodikliai, rodantys šio uždavinio įgyvendinimo pažangą, yra gyventojų užimtumo lygis ir darbuotojų sukuriama pridėtinė vertė, stebimi kiekviename regione.

7.2. Didinti darbo vietų pasiekiamumą ir viešųjų paslaugų prieinamumą visiems. Šiuo uždaviniu siekiama, kad kiekviename regione mažėtų žmonių, patiriančių socialinę atskirtį ir (ar) skurdą. Daug dėmesio bus skiriama ir tam, kad viešosios paslaugos būtų prieinamos visiems Lietuvos gyventojams, nesvarbu, kur jie gyvena.

Strateginio valdymo metodika (patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. balandžio 28 d. nutarimu Nr. 292). Strateginio valdymo metodikoje (toliau – Metodika)

detalizuojama planavimo dokumentų rengimo, tvirtinimo, įgyvendinimo, stebėsenos, vertinimo ir atsiskaitymo už pasiektus rezultatus procesų organizavimo tvarka, nustatomi planavimo dokumentų struktūros ir turinio reikalavimai, reglamentuojamos strateginio valdymo sistemos dalyvių, dalyvaujančių planavimo dokumentų rengimo, įgyvendinimo ir atskaitomybės procesų valdymo veikloje, funkcijos.

2.3 REGIONO IR VIETOS DOKUMENTAI

2022–2030 metų Šiaulių regiono plėtros planas (patvirtintas Šiaulių regiono plėtros tarybos 2023 m. vasario 8 d. sprendimu Nr. ŠR/TS-6). Plane išskirti trys tikslai:

1. Išnaudoti ekonominį regiono potencialą ir sudaryti sąlygas kurti naujas darbo vietas.
2. Kurti tvarią regiono aplinką.
3. Gerinti viešųjų paslaugų prieinamumą, mažinti socialinę atskirtį.

Tiksams pasiekti planuojama 10 pažangos priemonių:

- Investicinės aplinkos ir verslo plėtros sąlygų gerinimas
- Turizmo objektų patrauklumo gerinimas
- Darnaus judumo skatinimas
- Žaliosios infrastruktūros plėtra ir užterštų teritorijų sutvarkymas
- Atliekų tvarkymo paslaugų gerinimas
- Vandentvarkos paslaugų prieinamumo didinimas
- Šiaulių miesto integruota plėtra
- Socialinių paslaugų ir jų infrastruktūros plėtra
- Sveikatos ir ilgalaikės priežiūros paslaugų plėtra
- Ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo aplinkos modernizavimas

Analizės rengimo metu (2023 m. kovo pabaiga – balandžio pradžia) buvo parengtas vienos pažangos priemonės „LT026-03-03-01 Ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo aplinkos modernizavimas“ aprašas, kuriame 2 poveiklės skirtos Šiaulių rajono savivaldybės administracijos projektams:

1.7. Negalią turintiems mokiniams ir kitiems mokiniams pavėžėti transporto priemonių įsigijimas Šiaulių r. savivaldybės švietimo įstaigose. Naujų ikimokyklinio ugdymo vietų kūrimas Šiaulių rajono savivaldybėje.

2.7. Visos dienos erdvių sukūrimas ir pritaikymas ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio bei pagrindinio ugdymo programas vykdančiose Šiaulių rajono švietimo įstaigose.

Šiaulių rajono bendrasis planas (patvirtintas Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2022 m. rugsėjo 6 d. sprendimu Nr. T-291 „Dėl Šiaulių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo patvirtinimo“).

Strateginio planavimo Šiaulių rajono savivaldybėje organizavimo tvarkos aprašas (patvirtintas Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2021 m. gruodžio 21 d. sprendimu Nr. T-332). Šiaulių rajono savivaldybės strateginio planavimo organizavimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja Šiaulių rajono savivaldybės strateginio planavimo dokumentų rengimą, svarstymą, tvirtinimą, vykdymo stebėseną ir keitimą, atsiskaitymą už pasiektus rezultatus, įgyvendinimo priežiūrą ir viešinimą. Aprašo 2.1 papunktyje nurodoma, kad Šiaulių rajono savivaldybės strateginis plėtros planas turi derėti su Savivaldybės teritorijų planavimo dokumentais ir Šiaulių regiono plėtros planu.

3. VIDAUS IR IŠORĖS APLINKOS ANALIZĖ

3.1 GYVENTOJAI

3.1.1 Demografiniai rodikliai

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2022 m. Šiaulių rajono savivaldybėje gyveno 40 638 gyventojai (15,5 proc. Šiaulių apskrities ir 1,4 proc. šalies gyventojų). Lyginant 2016 m. ir 2022 m. duomenis, Šiaulių rajono savivaldybėje gyventojų skaičius sumažėjo 1,94 proc., kai šalyje gyventojų skaičiaus mažėjimas siekė 0,42 proc., o Šiaulių apskrityje – 3,22 proc. Taigi, nagrinėjamu periodu Šiaulių rajono savivaldybėje neigiamas gyventojų skaičiaus pokytis buvo didesnis negu šalyje, bet mažiausias apskrityje. Šiaulių apskrityje analizuojamu laikotarpiu labiausiai mažėjo Pakruojo rajono savivaldybės (–11,07 proc.), Kelmės rajono savivaldybės (–10,34 proc.) ir Joniškio rajono savivaldybės (–8,53 proc.) gyventojų skaičius.

Metai/ Administracinė teritorija	Lietuvos Respublika	Šiaulių apskr.	Šiaulių m. sav.	Šiaulių r. sav.	Akmenės r. sav.	Joniškio r. sav.	Kelmės r. sav.	Pakruojo r. sav.	Radviliškio r. sav.
2016	2 847 904	270 482	101 214	41 441	20 210	22 449	27 745	20 311	37 112
2022	2 860 002	261 764	104 300	40 638	19 286	20 534	24 876	18 063	34 067
Pokytis proc.	0,42	-3,22	3,05	-1,94	-4,57	-8,53	-10,34	-11,07	-8,20

Lentelė 3.1.1.1. Gyventojų skaičius 2016–2022 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Šiaulių rajono savivaldybėje yra įsikūręs vienas miestas – Kuršėnai, kuriame 2022 m. gyveno 10 651 gyventojas ir šis skaičius sudarė 26,2 proc. Šiaulių rajono savivaldybės gyventojų. Per šešerius metus Kuršėnų mieste gyventojų skaičius sumažėjo nuo 11 116 gyventojų iki 10 651 gyventojų arba 4,2 proc. Mieste ir kaime gyvenančių gyventojų santykis Šiaulių rajono savivaldybėje 2022 m. siekė 26,2 proc. ir 73,8 proc., kai šalyje šis santykis buvo 68,7 proc. ir 31,3 proc., o Šiaulių apskrityje – 65,1 proc. ir 34,9 proc.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, gyventojų tankis (gyventojų skaičius 1–ame km²) Šiaulių rajono savivaldybėje 2021 m. siekė 22,6 (Šiaulių apskrities tankis – 30,6, Lietuvos – 43,0 gyventojus).

Administracinė teritorija	Gyventojai				Darbingo amžiaus gyventojai (proc.)
	Iš viso pagal amžių	0–15 metų amžiaus	Darbingo amžiaus	Pensinio amžiaus	
Lietuvos Respublika	2 805 998	443 722	1 748 912	613 364	62,3
Šiaulių apskritis	261 145	37 880	162 352	60 913	62,2
Šiaulių m. sav.	101 756	15 695	63 031	23 030	61,9
Šiaulių r. sav.	40 775	6 248	25 768	8 759	63,2
Akmenės r. sav.	19 259	2 664	11 586	5 009	60,2
Joniškio r. sav.	20 898	2 670	13 081	5 147	62,6
Kelmės r. sav.	25 401	3 247	15 666	6 488	61,7
Pakruojo r. sav.	18 497	2 411	11 635	4 451	62,9
Radviliškio r. sav.	34 559	4 945	21 585	8 029	62,5

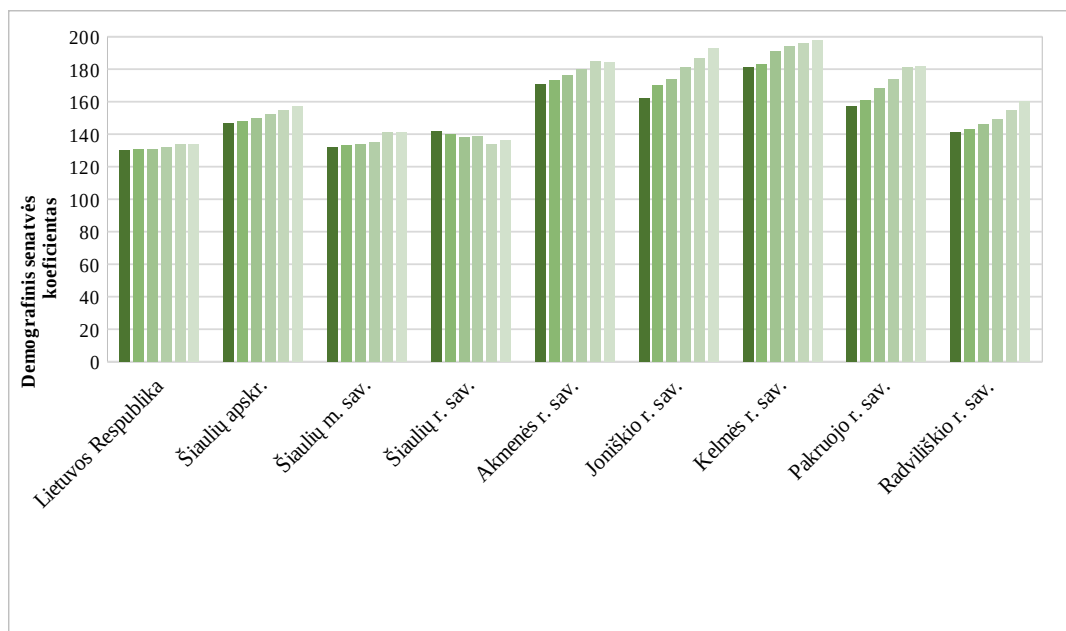
Lentelė 3.1.1.2. Gyventojai pagal amžiaus grupes 2021 m.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2021 m. Šiaulių rajono savivaldybėje gyveno 6 248 0–15 metų amžiaus gyventojai. Jie sudarė 15,3 proc. visų savivaldybės gyventojų (prieš penkerius metus 2016 m. Šiaulių rajono savivaldybės 0–15 metų amžiaus gyventojai sudarė 15,1 proc., taigi, 0–15 metų amžiaus gyventojų dalis Šiaulių rajono savivaldybėje padidėjo 0,2 procentinio punkto). 2021 m. šalyje šios amžiaus grupės gyventojai sudarė didesnę dalį (15,8 proc.), o Šiaulių apskrityje – mažesnę (14,5 proc.).

Darbingo amžiaus gyventojai 2021 m. sudarė 63,2 proc. (25 768 gyventojai) visų Šiaulių rajono savivaldybės gyventojų. Lyginant 2016 m. ir 2021 m. duomenis, darbingo amžiaus gyventojų dalis, skaičiuojama nuo visų Šiaulių rajono savivaldybės gyventojų, išaugo 1,0 procentiniu punktu, o bendras darbingo amžiaus gyventojų skaičius iš esmės nepasikeitė. 2021 m. darbingo amžiaus gyventojų skaičius procentais savivaldybėje buvo didžiausias, lyginant su kitomis Šiaulių apskrities rajono savivaldybėmis ir Šiaulių miestu (apskrities vidurkis 62,2 proc.), taip pat didesnis nei šalies rodiklis (62,3 proc.).

2021 m. Šiaulių rajono savivaldybėje gyveno 8 759 pensinio amžiaus gyventojai (jų dalis bendrame gyventojų skaičiuje siekė 21,5 proc.). 2016–2021 m. laikotarpiu pensinio amžiaus gyventojų skaičius savivaldybėje sumažėjo 1,3 procentiniais punktais (2016 m. pensinio amžiaus gyventojai sudarė 22,8 proc. savivaldybės gyventojų), kai tuo tarpu šalyje ir Šiaulių apskrityje šis rodiklis sumažėjo 0,5 proc. punkto. Šiaulių apskrityje pensinio amžiaus gyventojai 2021 m. sudarė 23,3 proc., šalyje – 21,9 proc. visų gyventojų.

Svarbus rodiklis, apibūdinantis visuomenės senėjimą, yra demografinis senatvės koeficientas. Tai yra pagyvenusių (60 metų ir vyresnio amžiaus) žmonių skaičius, tenkantis šimtui vaikų iki 15 metų amžiaus.

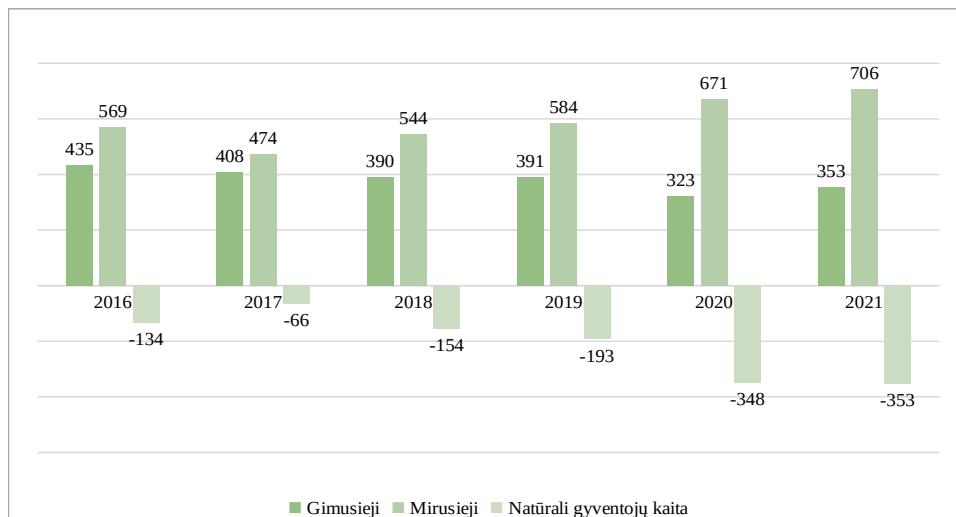
Paveikslas 3.1.1.1. Demografinis senatvės koeficientas 2016–2021 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2016–2021 m. laikotarpiu šalyje demografinis senatvės koeficientas padidėjo 3,1 proc., Šiaulių apskrityje – 6,8 proc., o Šiaulių rajono savivaldybėje sumažėjo 4,2 proc. Savivaldybėje šis koeficientas analizuojamu laikotarpiu sumažėjo labiausiai iš visų apskrities savivaldybių. 2021 m.

Šiaulių rajono savivaldybėje demografinės senatvės koeficientas (136) buvo didesnis nei visos šalies (134), tačiau lyginant su Šiaulių apskritimi, šis rodiklis buvo mažiausias visoje apskrityje.

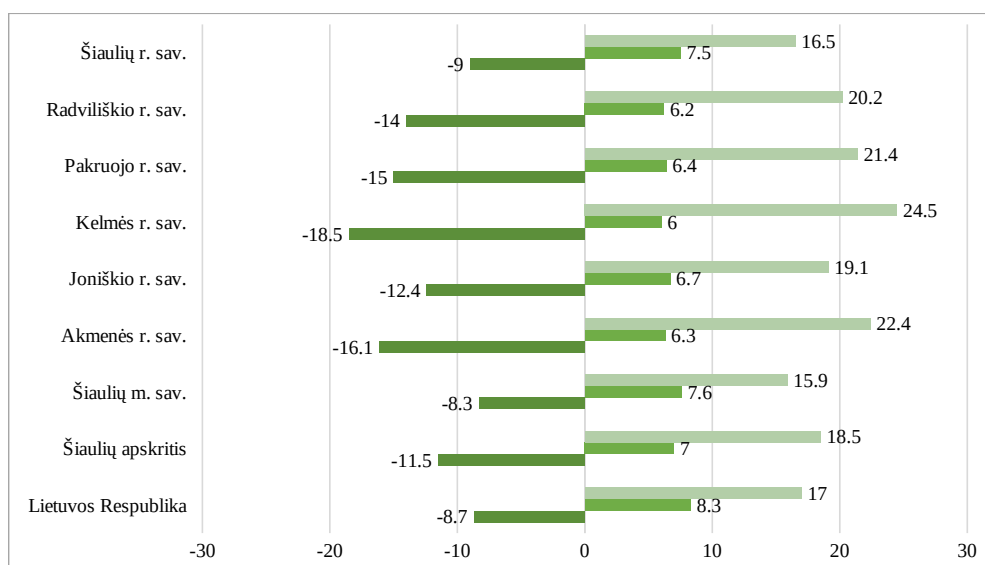
Remiantis Šiaulių rajono savivaldybės administracijos Civilinės metrikacijos skyriaus veiklos ataskaitomis, 2016 m. savivaldybėje gimė 435 vaikai, 2021 m. – 353 vaikai, t. y. 82 vaikais mažiau. Mažiausias gimusiųjų skaičius fiksuojamas 2020 m. (323 vaikai), didžiausias – 2016 m. (435 vaikai). Daugiausia mirčių analizuojamu laikotarpiu savivaldybėje užfiksuota 2021 m. (706), mažiausia – 2017 m. (474). Gimstamumą viršijantis mirtingumas lemia **neigiamą gyventojų kaitą** (toliau – NGK). Šiaulių rajono savivaldybėje NGK 2016–2021 m. svyravo nuo –353 (2021 m.) iki –66 (2017 m.), taigi, natūralios gyventojų kaitos rodiklis Šiaulių rajono savivaldybėje buvo neigiamas ir per penkerius metus sumažėjo virš 163 proc.

Paveikslas 3.1.1.2. Gimusieji, mirusieji ir natūrali gyventojų kaita Šiaulių rajono savivaldybėje 2016–2021 m.

Šaltinis: Šiaulių rajono savivaldybės administracijos Civilinės metrikacijos skyriaus veiklos ataskaitos

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2016–2021 m. neigiamas NGK rodiklis šalyje padidėjo net 132,9 proc., Šiaulių apskrityje 106,3 proc.

Paveikslas 3.1.1.3. Gimstamumas, mirtingumas ir natūrali gyventojų kaita, tenkanti 1000 gyventojų, 2021 m.
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

1 000-iui gyventojų tenkantis gimusiųjų skaičius Šiaulių rajono savivaldybėje 2021 m. siekė 7,5 ir buvo mažesnis nei šalyje (8,3), tačiau didesnis nei Šiaulių apskrityje (7,0). Tarp Šiaulių apskrities savivaldybių šis rodiklis didesnis buvo tik Šiaulių miesto savivaldybėje (7,6).

2021 m. 1 000-iui savivaldybės gyventojų teko 16,5 mirusiųjų. Šiaulių apskrityje didžiausias mirtingumas, tenkantis 1 000-iui gyventojų, 2021 m. buvo Kelmės rajono savivaldybėje (24,5). Mirusiųjų skaičius, tenkantis 1 000-iui gyventojų, Šiaulių rajono savivaldybėje 2021 m. buvo mažiausias iš visų Šiaulių apskrities savivaldybių, išskyrus Šiaulių miesto (15,9), mažesnis nei šalyje (17,0) ir Šiaulių apskrityje (18,5).

Mirtingumas Šiaulių rajono savivaldybėje, kaip ir visoje šalyje ir Šiaulių apskrityje, daugelį metų yra didesnis nei gimstamumas, kas sąlygoja neigiamą natūralią gyventojų kaitą. 2021 m. neigiama NGK, tenkanti 1 000-iui gyventojų, Šiaulių rajono savivaldybėje siekė –9,0 ir buvo mažiausia tarp Šiaulių apskrities savivaldybių, išskyrus Šiaulių miesto savivaldybę (–8,3), šiek tiek mažesnė už šalies (–8,7), tačiau geresnė už apskrities (–11,5) rodiklius.

Viena didžiausių gyventojų skaičiaus pokyčio priežasčių yra migracija. Migracijos saldo parodo skirtumą tarp išvykstančių ir atvykstančių gyventojų skaičiaus. Migracijos saldo rodiklis 2016–2021 m. laikotarpiu Šiaulių rajono savivaldybėje svyravo, tačiau buvo teigiamas. Mažiausias migracijos saldo (22) fiksuotas 2017 m., kuomet iš rajono išvyko 2 029, o į jį atvyko 2 051 žmogus, tačiau vėliau rodiklis gerėjo. Lyginant 2021 m. ir 2016 m. duomenis, matyti, kad migracijos saldo Šiaulių rajono savivaldybėje padidėjo 39,3 proc., Šiaulių apskrityje vidinės ir tarptautinės migracijos saldo rodiklis didėjo 144,3 proc., o šalyje – 165,1 proc.

Administracinė teritorija / Metai	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Pokytis 2021 m., lyginant su 2016 m., proc.
Lietuvos Respublika	-30171	-27557	-3292	10794	19993	19653	165,14
Šiaulių apskritis	-4384	-3331	-1203	423	840	1943	144,32
Šiaulių m. sav.	-1568	-419	-56	1627	913	1935	223,41
Akmenės r. sav.	-454	-426	-258	-198	-3	-14	96,92

Joniškio r. sav.	-502	-631	-256	-201	-113	-126	74,9
Kelmės r. sav.	-646	-689	-482	-388	-202	-147	77,24
Pakruojo r. sav.	-519	-561	-277	-293	-181	-49	90,56
Radviliškio r. sav.	-858	-627	-341	-275	-19	117	113,64
Šiaulių r. sav.	163	22	467	151	445	227	39,26

Lentelė 3.1.1.3. Vidaus ir tarptautinė migracijos saldo rodiklis 2016–2021 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Pagrindinės tendencijos.

Per 2016–2022 m. Šiaulių rajono savivaldybėje gyventojų skaičius sumažėjo, neigiamas gyventojų skaičiaus pokytis buvo didesnis negu šalyje, bet mažiausias apskrityje.

Gyventojų skaičių mažėjimą lėmė vaikų gimstamumo mažėjimas ir mirtingumo didėjimas, natūralios gyventojų kaitos rodiklis visu laikotarpiu buvo neigiamas ir per penkerius metus sumažėjo virš 163 proc. Mažesnę pokytį įtakojo teigiamas migracijos saldo rodiklis (atvykstančių asmenų skaičius visais metais buvo didesnis negu išvykstančių).

Gyventojų amžiaus struktūros pakitimai nebuvo esminiai: nežymiai padidėjo darbingo amžiaus gyventojų ir vaikų (0–15 metų) dalis, taip pat nežymiai sumažėjo pensinio amžiaus gyventojų dalis bendrame gyventojų skaičiuje.

3.2 EKONOMINIS VYSTYMASIS

3.2.1 Makroekonominiai rodikliai

Pagrindinių makroekonominių šalies rodiklių projekcijos. LR Finansų ministerijos 2022 m. gruodį paskelbtame ekonominės raidos scenarijuje 2022–2025 metams vidutiniu laikotarpiu numatomas bendrojo vidaus produkto (toliau – BVP) augimas.

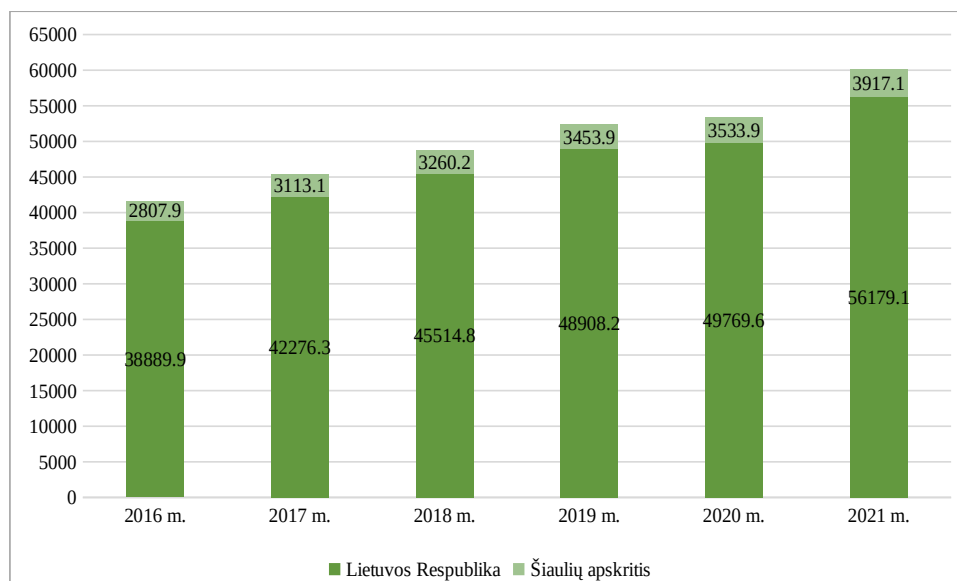
Makroekonominiai rodikliai / Metai	2021 m.	Projekcija, 2022 m. gruodis			
		2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.
BVP palyginamosiomis kainomis pokytis, proc.	6,0	2,4	0,7	3,0	3,0
Suderinto vartotojų kainų indekso pokytis (vidutinis metinis), proc.	4,6	18,9	9,4	2,3	2,0
Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis, EUR	1579,4	1784,8	1946,9	2044,3	2146,4
Vidutinis metinis nedarbo lygis, proc. (pagal gyventojų užimtumo tyrimo apibrėžtį)	7,1	5,9	7,0	6,8	6,5

Lentelė 3.2.1.1. Pagrindiniai šalies makroekonominiai rodikliai

Šaltinis: Lietuvos Respublikos Finansų ministerija

Nedarbo lygis 2021 m. sumažėjo 1,4 procentinio punkto – iki 7,1 proc., 2023–2025 m. prognozuojamas dar didesnis sumažėjimas. Vyriausybės sprendimai dėl minimalios mėnesinės algos didinimo 2021 m. skatino darbo užmokesčio augimą. 2016–2021 m. laikotarpiu minimali mėnesinė alga didėjo kasmet nuo 380 EUR 2016 m. iki 642 EUR 2021 m. (padidėjimas sudarė beveik 69 proc.).

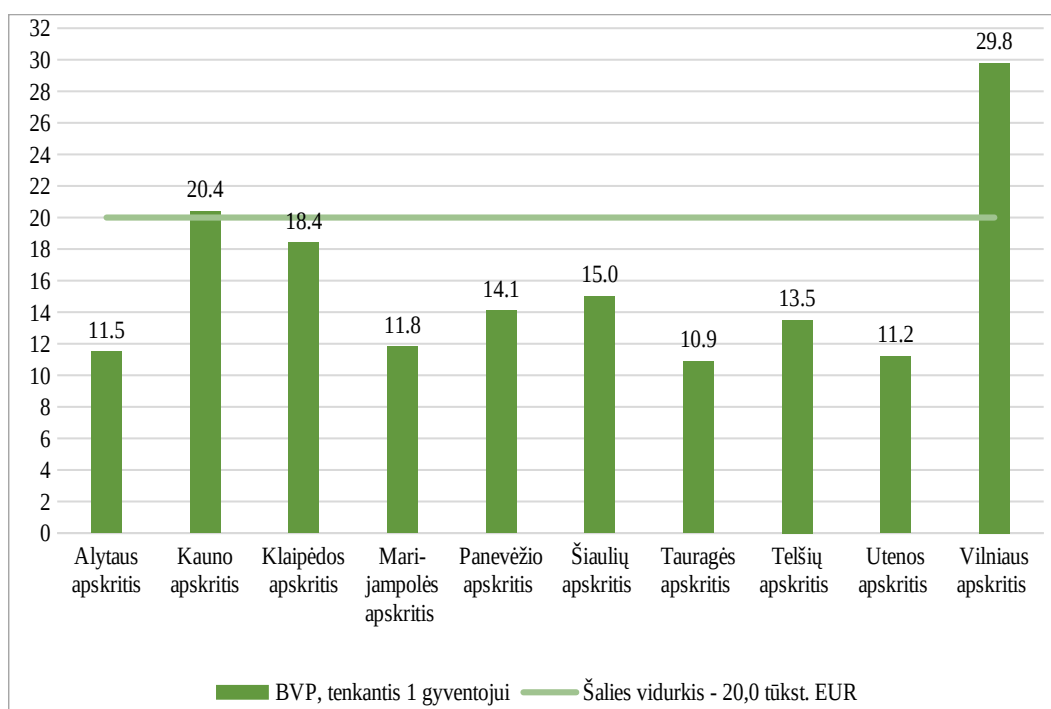
BVP – svarbiausias rodiklis, rodantis regiono išsivystymo lygį ir augimą. 2016–2021 m. šalies BVP augo 44,5 proc. (nuo 38 889,9 mln. EUR iki 56 179,1 mln. EUR). Šio rodiklio augimą reikšmingai paveikė gamybos apimčių augimas ir atsigaunantis vartojimas. 2016–2021 m. Šiaulių apskrities BVP augo 39,5 proc.

Paveikslas 3.2.1.1. Šalies ir Šiaulių apskrities BVP 2016–2021 m., mln. EUR

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Remiantis Lietuvos statistikos departamento informacija, kasmet Šiaulių apskritis sukuria apie 7 proc. viso šalies BVP. Didžiausią dalį šalies BVP kuria Vilniaus apskritis (2021 m. – 43,1 proc.), Kauno apskritis (2021 m. – 20,7 proc.) ir Klaipėdos apskritis (2021 m. – 10,6 proc.). Pagal kuriamo BVP dalį Šiaulių apskritis tarp apskričių yra ketvirtoje vietoje.

Paveikslas 3.2.1.2. BVP, tenkantis vienam gyventojui, Lietuvos apskrityse 2021 m., tūkst. EUR

2021 m. BVP, tenkantis vienam gyventojui, Šiaulių apskrityje atsiliko nuo šalies vidurkio 25,0 proc., taip pat atsiliko ir nuo Vilniaus (49,7 proc.), Kauno (26,5 proc.) ir Klaipėdos (18,5 proc.) apskričių rodiklių. Šis rodiklis priklauso nuo regiono inovatyvumo būklės, technologinės plėtros ir žmogiškojo kapitalo.

Pastaruoju metu šalyje didžiausią pridėdamąją vertę kūrė didmeninę ir mažmeninę veiklą bei kasybos ir karjerų eksploatavimo, apdirbamosios gamybos, transporto ir saugojimo veiklą vykdančios ūkio subjektai. Šiaulių apskrities ir **Šiaulių rajono savivaldybės kuriamos pridėtinės vertės struktūra** buvo panaši į bendrą šalies pridėtinės vertės struktūrą.

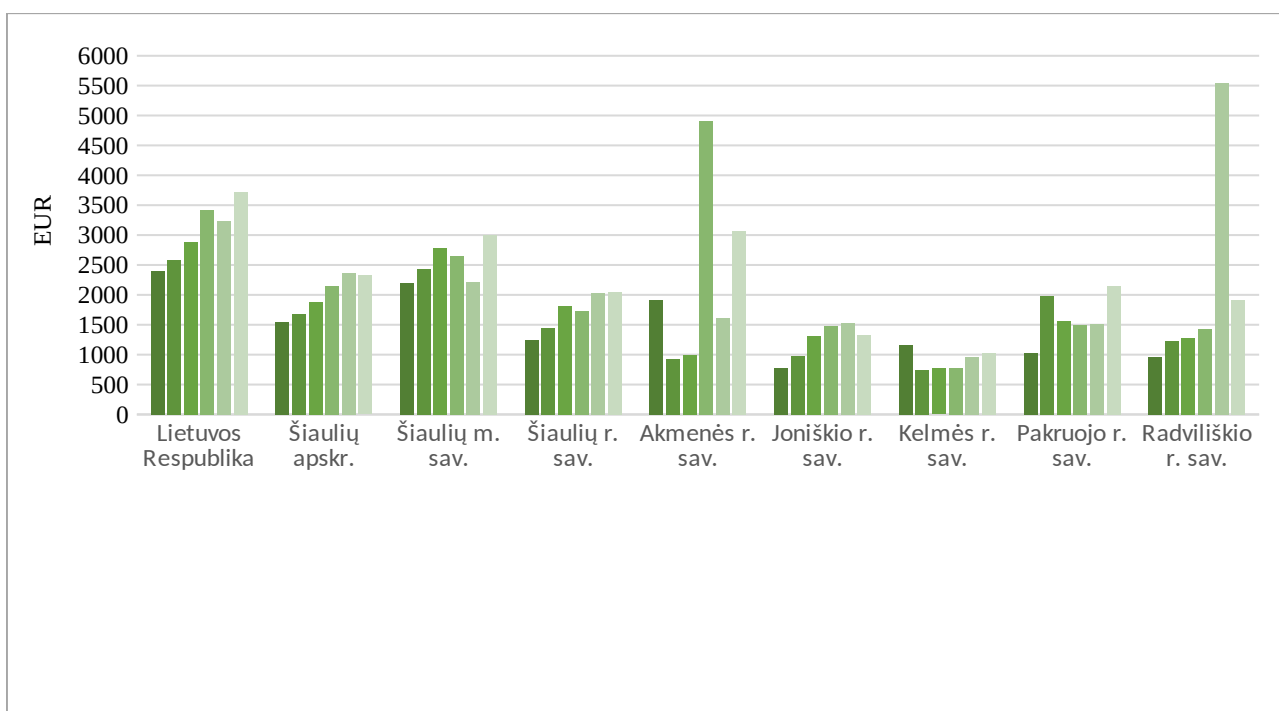
Ekonominė veiklos rūšis / Administracinė teritorija	Lietuvos Respublika		Šiaulių apskritis		Šiaulių r. sav.	
	tūkst. EUR	proc.	tūkst. EUR	proc.	tūkst. EUR	proc.
A02_A03 Miškininkystė ir žuvininkystė	322 976	1,0	20 638	1,1	3 236	2,0
B_C Kasyba ir karjerų eksploatavimas; apdirbamoji gamyba	7 586 644	24,6	473 973	26,3	38 250	23,6
D_E Elektros, dujų, vandens tiekimas ir atliekų tvarkymas	1 297 674	4,2	74 946	4,2	10 435	6,4
F Statyba	2 393 561	7,7	128 246	7,1	13 228	8,2
G Didmeninė ir mažmeninė prekyba; variklinių transporto priemonių ir motociklų remontas	6 805 753	22,0	380 610	21,1	56 685	35,0
H Transportas ir saugojimas	4 360 522	14,1	450 260	25,0	17 600	10,9
I Apgyvandinimo ir maitinimo paslaugų veikla	549 905	1,8	25 738	1,4	2167	1,3
J Informacija ir ryšiai	1 866 365	6,0	51 843	2,9	497	0,3
L Nekilnojamojo turto operacijos	1 094 986	3,5	34 957	1,9	1 374	0,8
M Profesinė, mokslinė ir techninė veikla	1 734 114	5,6	42 498	2,4	3 339	2,1
N Administracinė ir aptarnavimo veikla	1 590 147	5,1	51 979	2,9	9 504	5,9
P_TO_Q Švietimas, sveikatos priežiūra ir kita komunalinė ir socialinė aptarnavimo veikla	896 178	2,9	48 459	2,7	3384	2,1
R_S Meninė, pramoninė ir poilsio organizavimo veikla, kompiuterių ir asmeninių bei namų ūkio reikmenų taisymas, kita aptarnavimo veikla	392 800	1,3	18 723	1,0	2155	1,3

Lentelė 3.2.1.2. Pridėtinė vertė gamybos kainomis pagal veiklos vykdymo vietą, 2021 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Materialinės investicijos – rodiklis, iliustruojantis ekonominę ir socialinę potencialą, t. y. rodantis išlaidas ilgalaikiam materialiniam turtui, naudojamam ilgiau nei vienerius metus, įsigyti, sukurti ir esamam materialiniam turtui atnaujinti (jo vertei padidinti).

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2021 m. Šiaulių apskrityje teko 5,8 proc. (608,2 mln. EUR) visų šalies MI, o Šiaulių rajonui – 0,8 proc. (83,4 mln. EUR). Šiaulių rajono MI 2021 m. buvo didžiausios iš visų Šiaulių apskrities **rajonų** savivaldybių.

Paveikslas 3.2.1.3. MI, tenkančios vienam gyventojui, 2016–2021 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Remiantis Lietuvos statistikos departamento informacija, 2021 m. MI, tenkančios vienam gyventojui, Šiaulių rajone siekė 2 043 EUR ir buvo 12,1 proc. mažesnės už Šiaulių apskrities vidurkį ir 45,1 proc. mažesnės už šalies vidurkį. Iš visų Šiaulių apskrities savivaldybių 2021 m. mažiausiai investuota Kelmės rajono savivaldybėje, čia MI vienam gyventojui siekė tik 1 027 EUR. Didžiausios MI vienam gyventojui teko Akmenės rajono savivaldybėje (3 073 EUR) ir Šiaulių miesto savivaldybėje (3 006 EUR). Vienose Šiaulių apskrities savivaldybėse 2016–2021 m. laikotarpiu MI, tenkančios vienam gyventojui, didėjo, kitose mažėjo. Šiaulių rajono savivaldybėje MI, tenkančios vienam gyventojui, 2016–2021 m. didėjo ir ypač išaugo 2020–2021 m. (atitinkamai 2 037 EUR ir 2 043 EUR). Šalyje ir Šiaulių apskrityje 2021 m. taip pat buvo stebimas MI, tenkančių vienam gyventojui, padidėjimas.

Tiesioginės užsienio investicijos. Tiesioginės užsienio investicijos (TUI) yra svarbios ūkio augimui, kadangi investuodami užsienio subjektai prisideda prie gamybos apimčių didėjimo, prekybos srautų augimo ir darbo vietų kūrimo.

2021 m. Šiaulių rajono savivaldybėje TUI siekė 26,23 mln., tai yra 18,9 proc. daugiau nei 2016 m. 2016–2019 m. TUI srautai Šiaulių rajono savivaldybėje palaipsniui didėjo, o 2019–2021 m. laikotarpiu – mažėjo. Mažesni TUI srautai analizuojamu laikotarpiu buvo fiksuoti Joniškio, Kelmės ir Radviliškio rajonų savivaldybėse, didesni – Akmenės, Pakruojos rajonų ir Šiaulių miesto savivaldybėse.

2021 m. vienam Šiaulių rajono gyventojui teko 643 EUR TUI. Šis rodiklis gerokai atsilieka nuo Šiaulių apskrities TUI, tenkančių vienam gyventojui, (1 962 EUR) ir ypač atsilieka nuo šalies vidurkio (9 661 EUR).

Administracinė teritorija / Metai	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Pokytis proc., lyginant 2021 m. ir 2016 m.

Lietuvos Respublika	5 387	5 825	6 070	7 405	8 563	9 661	79,3
Šiaulių apskritis	1 118	1 298	1 251	1 794	1 723	1 962	75,5
Šiaulių m. sav.	1 245	1 454	1 254	2 385	2 433	3 304	165,4
Akmenės r. sav.	5 168	5 122	4 986	4 891	4 936	4 514	-12,7
Joniškio r. sav.	109	417	87	136	145	182	67,0
Kelmės r. sav.	4	12	18	109	119	276	6800,0
Pakruojo r. sav.	1 963	2 643	3 261	4 486	3 440	2 028	3,3
Radviliškio r. sav.	195	396	463	547	397	428	119,5
Šiaulių r. sav.	533	551	636	653	631	643	20,6

Lentelė 3.2.1.3. TUI, tenkančios vienam gyventojui, 2016–2021 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Šiaulių apskrityje 2021 m. didžiausios TUI vienam gyventojui teko Akmenės rajono (4 514 EUR) ir Pakruojo rajono (2 028 EUR) savivaldybėse. Visą analizuojamą laikotarpį mažiausios TUI vienam gyventojui teko Kelmės ir Joniškio rajonų savivaldybėse (2021 m. rodiklis atitinkamai buvo 276 EUR ir 182 EUR). Šiaulių miesto savivaldybėje visą analizuojamą laikotarpį TUI, tenkančios vienam gyventojui, didėjo. Šiaulių rajono savivaldybėje analizuojamu laikotarpiu TUI vienam gyventojui kito netolygiai – 2016–2019 m. didėjo, išaugo iki 653 EUR, o 2020 m. sumažėjo iki 631 EUR, 2021 m. vėl padidėjo.

Pagrindinės tendencijos

Didžiausią pridedamąją vertę Šiaulių rajono savivaldybėje kūrė didmeninė ir mažmeninė veiklą bei kasybos ir karjerų eksploatavimo, apdirbamosios gamybos, transporto ir saugojimo veiklą vykdančios ūkio subjektai.

Materialinės investicijos vienam gyventojui Šiaulių rajone vis didėjo, tačiau 2021 m. dar nepavyko aplenkti Šiaulių m. ir Akmenės rajono. TUI bendrai ir TUI vienam gyventojui nuo 2016 m. yra padidėjusios, nepaisant svyravimų 2019–2021 m.

3.2.2 Darbo rinkos analizė

2016–2021 m. laikotarpiu užimtųjų skaičius šalyje keitėsi netolygiai (didžiausias augimas 2017–2018 m. siekė tik 1,5 proc.). Užimtųjų skaičius Šiaulių rajono savivaldybėje 2018–2019 m. augo, tačiau lyginant 2016 m. ir 2021 m. duomenis, sumažėjo 6,2 proc. Šiaulių apskrityje situacija analogiška, 2021 m. užimtųjų gyventojų skaičius, lyginant su 2016 m., sumažėjo 4,1 proc.

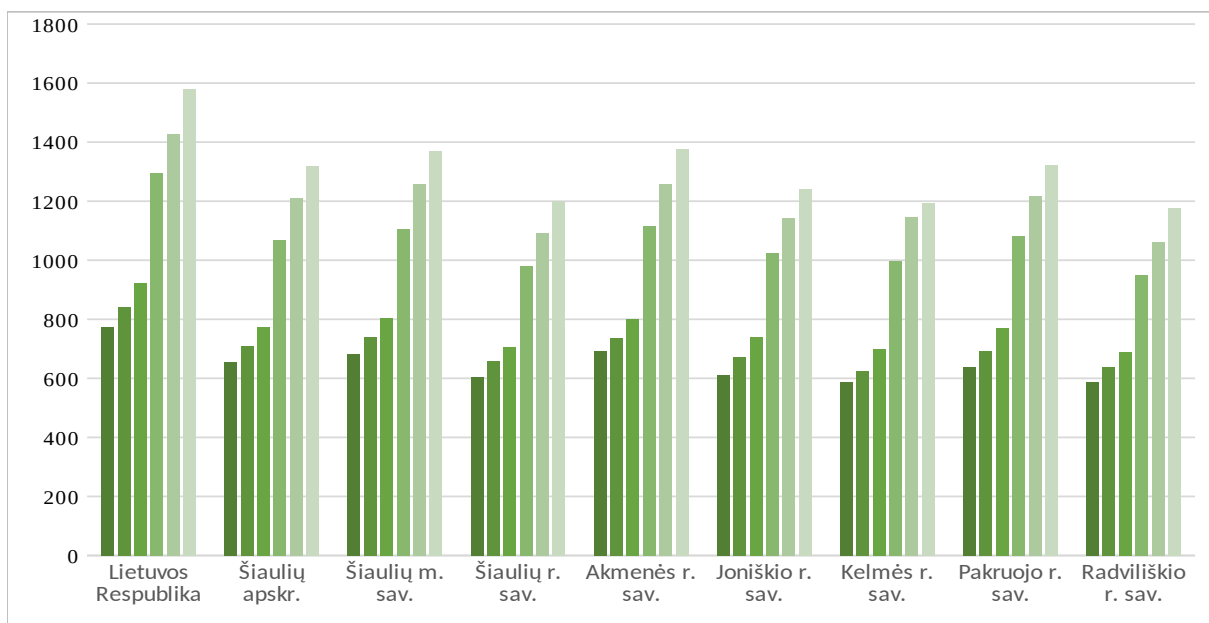
Metai / Administracinė teritorija	Lietuvos Respublika	Šiaulių apskr.	Šiaulių m. sav.	Šiaulių r. sav.	Akmenės r. sav.	Joniškio r. sav.	Kelmės r. sav.	Pakruojo r. sav.	Radviliškio r. sav.
2016	1 361,40	121	51	19,4	6,3	8,5	11,9	7,6	16,3
2017	1 354,80	118,2	51,2	17,7	6,7	6,9	12	7,3	16,4
2018	1 374,70	115,8	50,2	17,8	8	6,3	10,8	7,3	15,3
2019	1 378,40	120,6	52,8	19,9	8	7,7	9,4	8,3	14,5
2020	1 358,10	118,4	51,1	18	7,6	8,4	9,3	9	15
2021	1 368,60	116,1	48,5	18,2	7,5	8,3	10,1	8,8	14,7
Pokytis, proc.	0,5	-4,1	-4,9	-6,2	19,1	-2,4	-15,1	15,8	-9,8

Lentelė 3.2.2.1. Užimtųjų gyventojų skaičius 2016–2021 m., tūkst.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis Šiaulių rajono savivaldybėje 2021 m. siekė 1 199,2 EUR ir buvo vienas mažiausių tarp Šiaulių apskrities savivaldybių (lenkė Radviliškio rajono savivaldybę ir Kelmės rajono savivaldybę). Šiaulių rajono savivaldybėje, lyginant 2016 m. ir 2021 m. duomenis, vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis išaugo net 98,2 proc. Šiaulių

apskirtyje 2021 m. vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis siekė 1 317,6 EUR ir buvo 9,0 proc. didesnis nei Šiaulių rajono savivaldybėje.

Paveikslas 3.2.2.1. Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis 2016–2021 m., EUR

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Regione 2021 m. didžiausias vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis fiksuotas Akmenės r. savivaldybėje (1 377,1 EUR). 2021 m. nuo šalies vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio Šiaulių rajono dirbančiųjų vidutinių atlyginimų dydžiai atsiliko apie 24 procentus.

Šiaulių rajono savivaldybėje, Šiaulių apskrityje ir šalyje bedarbių skaičius 2016–2021 m. laikotarpiu palaipsniui didėjo. Lietuvoje bedarbių skaičius 2016–2021 m. padidėjo 55,5 proc. Šiaulių apskrityje, lyginant 2016 m. ir 2021 m., bedarbių skaičius padidėjo 37,7 proc., o Šiaulių miesto savivaldybėje – net 88,7 proc. Šiaulių rajono savivaldybėje bedarbių skaičius padidėjo labiausiai (69,5 proc.) iš visų Šiaulių apskrities rajono savivaldybių.

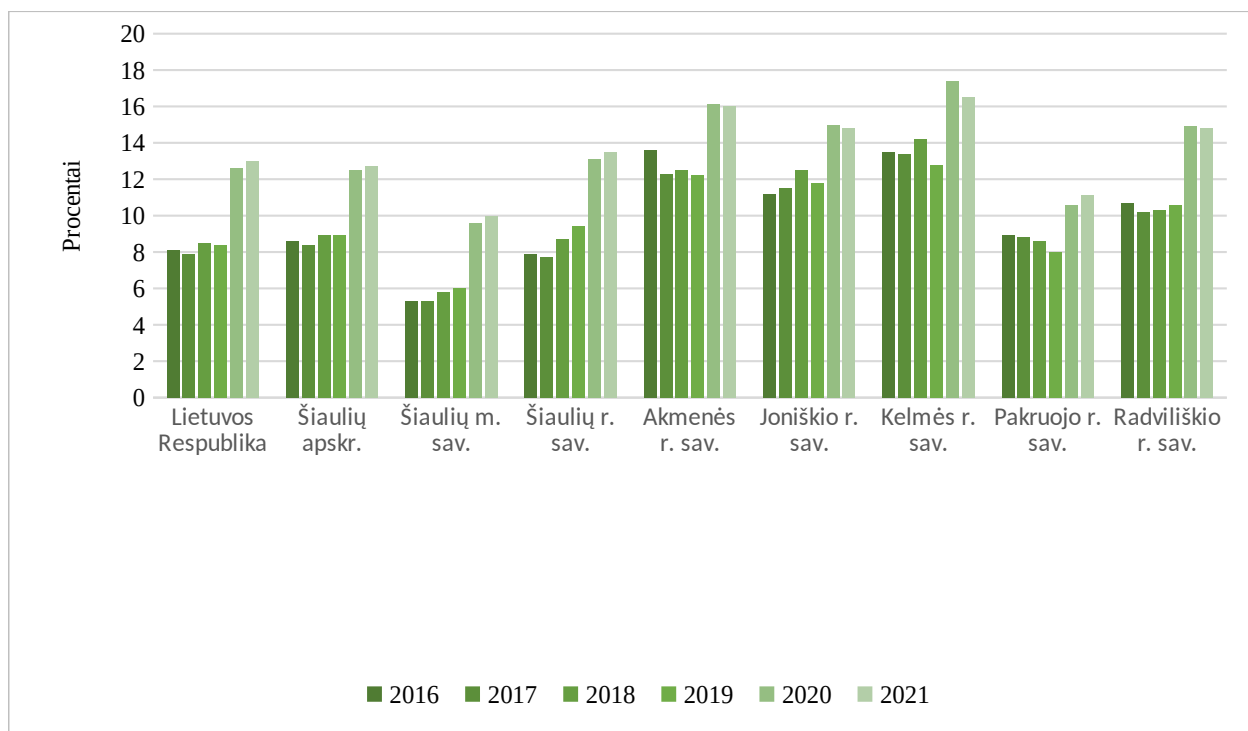
Administracinė teritorija/ Metai	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Pokytis 2021 m., lyginant su 2016 m., proc.
Lietuvos Respublika	144 864	139 615	148 242	144 898	216 187	225 225	55,5
Šiaulių apskritis	14 673	14 020	14 503	14 241	20 067	20 204	37,7
Šiaulių m. sav.	3 403	3 353	3 643	3 761	6 116	6 421	88,7
Akmenės r. sav.	1 685	1 473	1 444	1 364	1 751	1 721	2,1
Joniškio r. sav.	1 585	1 581	1 644	1 504	1 873	1 817	14,6
Kelmės r. sav.	2 326	2 227	2 276	1 998	2 628	2 448	5,3
Pakruojo r. sav.	1 142	1 086	1 027	921	1 195	1 229	7,6
Radviliškio r. sav.	2 483	2 307	2 250	2 276	3 137	3 095	24,7
Šiaulių r. sav.	2 049	1 993	2 219	2 417	3 367	3 473	69,5

Lentelė 3.2.2.2. Bedarbių skaičius 2016–2021 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis (nedarbo lygis), kaip ir bedarbių skaičius, 2016–2021 m. palaipsniui didėjo tiek Lietuvoje, tiek Šiaulių apskrityje ir visose

savivaldybėse. 2016–2021 m. laikotarpiu savivaldybėje nedarbo lygis padidėjo 5,6 proc. punktais (nuo 7,9 proc. (2016 m.) iki 13,5 proc. (2021 m.)). Šiaulių rajono savivaldybėje nedarbo lygis buvo mažesnis nei Akmenės, Joniškio, Kelmės ir Radviliškio rajonų savivaldybėse. Tik Šiaulių miesto ir Pakruojo rajono savivaldybėse nedarbo lygis buvo žemesnis nei šalies bei Šiaulių apskrities ir siekė atitinkamai 12,7 proc. ir 11,1 proc.

Paveikslas 3.2.2.2. Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis 2016–2021 m., proc.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2021 m. Šiaulių rajono savivaldybėje buvo registruotos 2 352 laisvos darbo vietos. 2016–2021 m. laikotarpiu laisvų registruotų darbo vietų skaičius Šiaulių rajono savivaldybėje kito netolygiai, registruotų laisvų darbo vietų mažiausiai buvo 2020 m. (1 307), daugiausia – 2021 m. (2 352). Įdarbintų asmenų skaičius 2016–2017 m. didėjo, 2017–2018 m. mažėjo, o nuo 2019 m. palaipsniui didėjo. 2021 m. buvo įdarbintas 3 221 asmuo, iš kurių 2 871 įdarbintas neterminuotam darbui. 2016–2018 m. laikotarpiu mažėjo įdarbinimo mastai terminuotam darbui ir augo neterminuotam. 2016 m. neterminuotam darbui buvo priimta 83,3 proc. darbuotojų, o 2021 m. šis skaičius siekė 89,1 proc.

2016–2019 m. laikotarpiu asmenų, vykdančių veiklą pagal verslo liudijimą, skaičius Šiaulių rajono savivaldybėje mažėjo, tačiau nuo 2020 m. ėmė didėti ir 2021 m. buvo 16,9 proc. didesnis nei analizuojamo laikotarpio pradžioje. Mažiausias skaičius asmenų, vykdančių veiklą pagal verslo liudijimą, Šiaulių rajono savivaldybėje buvo 2019 m. (1 467), didžiausias – 2021 m. (1 919).

Pagal aktyvias darbo rinkos politikos priemones Šiaulių rajono savivaldybėje 2016–2021 m. laikotarpiu įdarbinti 3 253 asmenys arba vidutiniškai 542 asmenys kasmet. Didžiausias skaičius asmenų, įdarbintų pagal aktyvias darbo rinkos politikos priemones, buvo 2018 m. (703).

Rodiklio pavadinimas / Metai	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Pokytis proc. 2021 m., lyginant

							su 2016 m.
Registruota laisvų darbo vietų	1 606	1 971	1 499	1 531	1 307	2 352	46,5
Įdarbinta asmenų, iš jų:	2 126	2 153	2 104	2 385	2 520	3 221	51,5
– pastovus darbas	1 770	1 863	1 865	2 107	2 180	2 871	62,2
– terminuotas darbas	356	290	239	278	340	350	-1,7
Bedarbių veikla pagal lengvatinį verslo liudijimą	1641	1 627	1 510	1 467	1 645	1 919	16,9
Aktyvios darbo rinkos politikos priemonės	651	517	703	498	476	408	-37,3
Registruota bedarbių per metus	3 389	3 639	3 597	3 843	4 656	3 215	-5,1
Vidutinis metinis bedarbių skaičius	2 049	1 993	2 219	2 417	3 367	3 473	69,5

Lentelė 3.2.2.3. Darbo jėgos pasiūla, paklausa ir įdarbinimas Šiaulių rajono savivaldybėje 2016–2021 m.

Šaltinis: Užimtumo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos

Šiaulių rajono savivaldybėje registruojamų bedarbių skaičius per metus 2016–2021 m. kito netolygiai ir didžiausias buvo 2020 m. (4 656), o mažiausias – 2021 m. (3 215). Vidutinis metinis bedarbių skaičius savivaldybėje nuo 2016 m. taip pat kito netolygiai, 2021 m. siekė 3 473 ir buvo net 69,5 proc. didesnis nei analizuojamo laikotarpio pradžioje.

Jaunimo bedarbių (16–24 m. amžiaus) dalis bendroje bedarbių statistikoje 2021 m. Šiaulių rajono savivaldybėje sudarė 9,0 proc. (šalyje – 12,4 proc., apskrityje – 8,0 proc.). Didžiausią bedarbių dalį Šiaulių rajono savivaldybėje, žvelgiant į amžiaus grupes, sudarė asmenys nuo 50 metų (45,6 proc.) amžiaus.

Pagrindinės tendencijos

Užimtų gyventojų skaičius Šiaulių rajone nepaisant 2018–2019 m. augimo yra sumažėjęs, o bedarbių skaičius padidėjo labiausiai (69,5 proc.) iš visų Šiaulių apskrities rajono savivaldybių. Taip pat nuolat augo nedarbo lygis. Teigiamos tendencijos pastebimos tik savarankiško užimtumo srityje nuo 2020 m. augo asmenų, dirbančių su verslo liudijimais, skaičius.

Vidutinis darbo užmokestis Šiaulių rajone didėjo visu laikotarpiu, tačiau buvo vienas mažiausių tarp Šiaulių apskrities savivaldybių.

3.2.3 Verslo aplinkos analizė

Ūkio subjektai. Remiantis Statistikos departamento duomenimis, 2021 m. Šiaulių rajono savivaldybėje veikė 1 152 ūkio subjektai. Analizuojamu laikotarpiu veikiančių ūkio subjektų skaičius Šiaulių rajono savivaldybėje keitėsi netolygiai, tačiau, lyginant 2016 m. ir 2021 m. duomenis, veikiančių ūkio subjektų skaičius padidėjo 17,7 proc. (nuo 979 iki 1 152). 2021 m. didžiojoje dalyje (83,7 proc.) Šiaulių rajono įmonių dirbo iki 10 darbuotojų, o 0,9 proc. ūkio subjektų turėjo 100 ir daugiau darbuotojų.

Pavadinimas	Adresas	Veiklos sritis
UAB „Baltic Champs“	Poviliškių k., Šiaulių r. sav.	Grybų auginimas, komposto ruošimas
UAB „Grafų baldai“	Ežero g. 31, Kairiai, Šiaulių r. sav.	Baldų gamyba, prekyba
UAB „Bageta“	Šiaulių g. 39, Dapkūnų k., Meškuičių sen., Šiaulių r. sav.	Medinių padėklų, medienos pjuvenų granulių ir briketų gamyba
Kuršėnų ŽŪB	Svirbučių g. 50, Ringuvėnų k., Šiaulių r. sav.	Žemės ūkio veikla
UAB „SAERTEX Baltics“	Pramonės g. 20D, Kuršėnai, Šiaulių r. sav.	Stiklo ir anglies pluošto audinio gamyba
UAB „Prekių gausa“	Daugėlių g. 81, Kuršėnai,	Mažmeninė prekyba dėvėtais drabužiais, pigiais

Pavadinimas	Adresas	Veiklos sritis
	Šiaulių r. sav.	rūbais, avalyne
UAB Kuršėnų komunalinis ūkis	Sodo g. 18, Kuršėnai, Šiaulių r. sav.	Atliekų surinkimas, tvarkymas, šalinimas, kelių, gatvių ir teritorijų priežiūra visais metais, teritorijų valymas, želdinių sodinimas ir priežiūra, kapinių priežiūra, pirties ir turgaus paslaugos, beglobių gyvūnų reguliavimo tarnybos paslaugos ir kitos panašios paslaugos
ŽŪB „Ginkūnų agrofirma“	Malavėnų g. 1, Ginkūnai, Šiaulių r. sav.	Žemės ūkio veikla
UAB „Verbūnų duona“	Verbūnai, Šiaulių r. sav.	Duonos ir pyrago gaminių gamyba
UAB „Senasis Paventys“	Vilniaus g. 49, Kuršėnai, Šiaulių r. sav.	Konditerijos gaminių gamyba
UAB „Šiaulių agrocentras“	Micaičiai, Šiaulių r. sav.	Žemės ūkio veikla
UAB „Kuršėnų vandenys“	Gergždelių g. 44, Kuršėnai, Šiaulių r. sav.	Vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas
UAB „Autogedas“	Jovarų g. 15, Kuprių k., Šiaulių r. sav.	Autoservisai

Lentelė 3.2.3.1. Didžiausios Šiaulių rajono savivaldybės įmonės 2021 m.

Šaltiniai: Šiaulių rajono savivaldybės administracija ir www.rekvizitai.lt

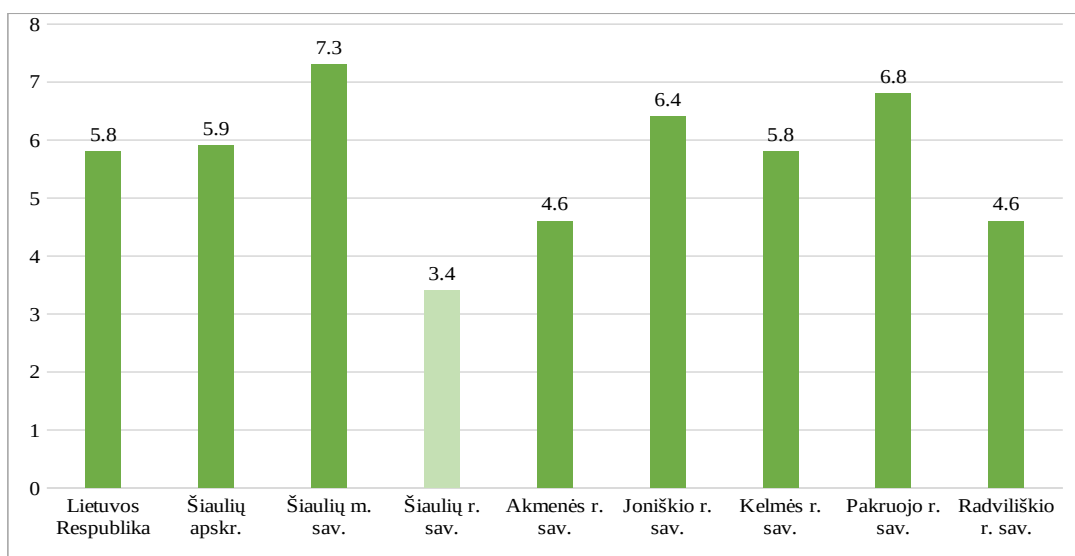
Šiaulių rajono savivaldybei priklausančios didžiausios įmonės: UAB „Kuršėnų vandenys“, UAB Kuršėnų komunalinis ūkis ir UAB Kuršėnų autobusų parkas. 2021 m. šios įmonės iš viso buvo įdarbinusios 182 darbuotojus.

Šiaulių rajone populiariausia ūkinė veikla pagal teisinę formą 2021 m. buvo uždaroji akcinė bendrovė (UAB) – jų rajone buvo 55,7 proc. – ir individuali įmonė (IĮ) – jos rajone sudarė apie 14,0 proc. visų ūkio subjektų. Mažosios bendrijos Šiaulių rajone sudarė 10,1 proc., asociacijos – 9,8 proc. visų ūkio subjektų.

Pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių, Šiaulių rajono savivaldybėje 2021 metais daugiausia veikiančių ūkio subjektų vykdė didmeninės ir mažmeninės prekybos veiklą (270 ūkio subjektų arba 23,4 proc.), transporto ir sandėliavimo veiklą (150 ūkio subjektų arba 13,0 proc.) ir apdirbamosios gamybos veiklą (121 veikiantis ūkio subjektas arba 10,5 proc.). Tuo tarpu šalyje 2021 m. labiausiai buvo išplėtotą didmeninės ir mažmeninės prekybos veikla (22,3 proc.), profesinė, mokslinė ir techninė veikla (10,9 proc.) ir kita aptarnavimo veikla (10,3 proc.). Šiaulių apskrityje 2021 m. daugiausia ūkio subjektų vykdė didmeninės ir mažmeninės prekybos veiklą (22,1 proc.), kitą aptarnavimo veiklą (14,6 proc.) ir apdirbamosios gamybos veiklą (8,8 proc.). Kaip ir visoje šalyje, Šiaulių rajono savivaldybėje 2021 m. vyravo didmeninės ir mažmeninės prekybos veikla.

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Šiaulių rajone 2021 metais didžiausia apyvartos dalis teko didmeninės ir mažmeninės prekybos veiklą vykdančioms įmonėms (380 066 tūkst. EUR arba 57,2 proc.). Kita didelė dalis apyvartos priskiriama apdirbamosios gamybos veiklą vykdančioms įmonėms (125 616 tūkst. EUR arba 18,9 proc.) bei transporto ir saugojimo veiklą vykdančioms įmonėms (50 439 tūkst. EUR arba 7,6 proc.).

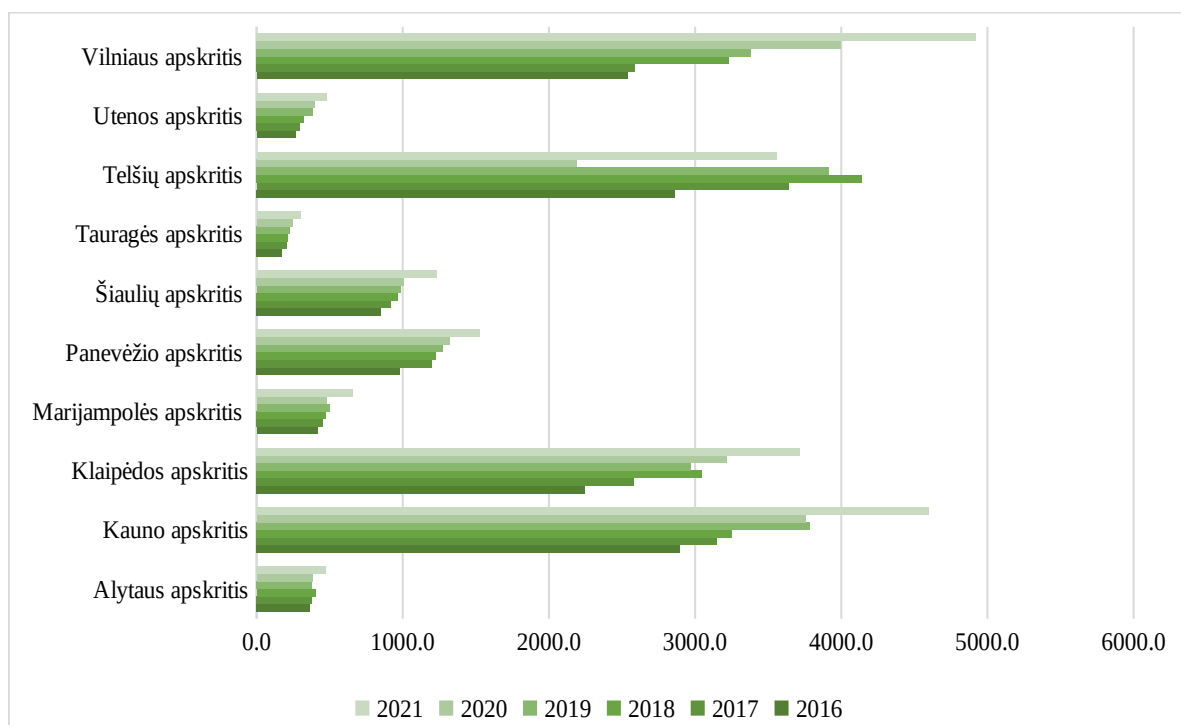
Vidaus prekyba. Šiaulių rajono savivaldybėje 2016–2021 m. parduotuvių skaičius, tenkantis 1 000-iui gyventojų, sumažėjo 12,8 proc. – nuo 3,9 2016 m. iki 3,4 2021 m. pabaigoje. Parduotuvių skaičius, tenkantis 1 000-iui gyventojų, 2021 m. pabaigoje Šiaulių rajone siekė 3,4 ir buvo mažiausias Šiaulių apskrityje (apskrities vidurkis – 5,9) ir mažesnis už šalies vidurkį (5,8). Tokia situacija galėtų būti paaiškinama tuo, kad Šiaulių rajonas yra išsidėstęs aplink apskrities centrą Šiaulius ir dalis rajono gyventojų apsiperka miesto parduotuvėse.

Paveikslas 3.2.3.1. Parduotuvių skaičius, tenkantis 1 000–iui gyventojų, 2021 m. pabaigoje

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Užsienio prekyba. Lietuvos statistikos departamente informacija apie užsienio prekybą teikiama apskričių lygiu. Lietuviškos kilmės eksportas Lietuvoje 2016–2019 metais augo apie 31,0 proc., 2020 m. sumažėjo 4,5 proc., tačiau 2021 m. vėl padidėjo ir siekė 21470,5 mln. EUR (lyginant su 2016 m., padidėjo net 57,9 proc.).

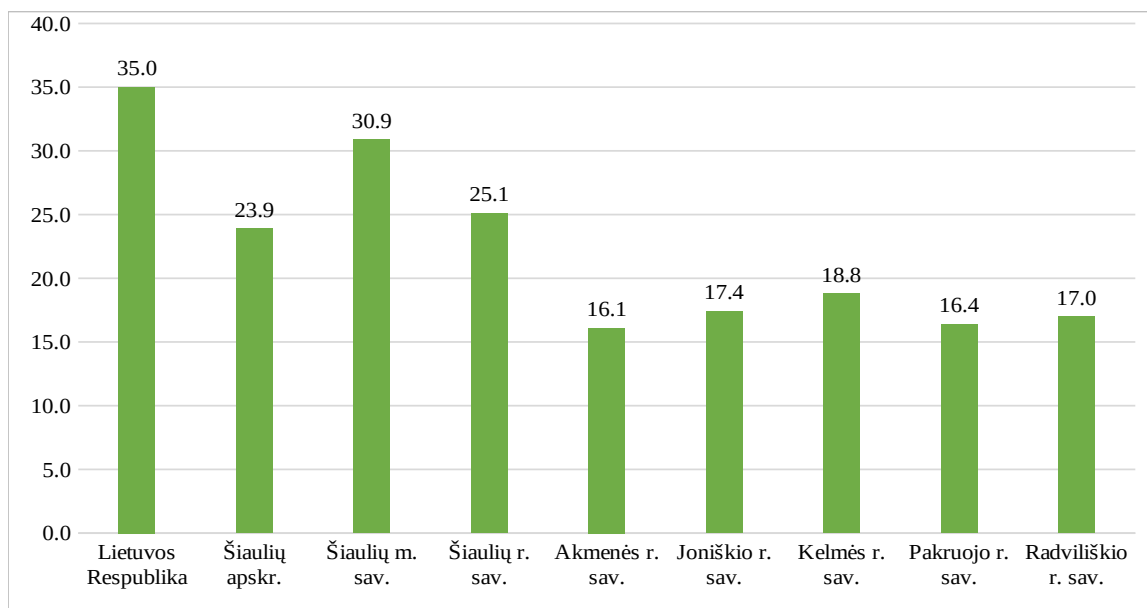

Paveikslas 3.2.3.2. Lietuviškos kilmės eksportas, 2016–2021 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Analizuojamu laikotarpiu eksportas labiausiai išaugo Vilniaus apskrityje (94,0 proc.). 2016–2021 m. mažiausiomis apimtimis augo Telšių ir Alytaus apskričių eksportas (atitinkamai 24,3 proc. ir 30,6 proc.). Šiaulių apskrityje eksportas analizuojamu laikotarpiu augo 44,4 proc. ir 2021 m. sudarė 5,7 proc. šalies rodiklio. Pagrindinės Šiaulių apskrities įmonių užsienio partnerės buvo Vokietija, Švedija, Latvija, Lenkija, Norvegija, Nyderlandai, Italija, Jungtinė Karalystė, Suomija, Jungtinės Valstijos.

Verslumas. Verslumo lygis – mažų ir vidutinių įmonių skaičius, tenkantis 1 000-iui gyventojų. Jis parodo verslo aplinkos patrauklumą, leidžia lyginti skirtingo dydžio teritorijų rodiklius.

Paveikslas 3.2.3.3. Verslumo lygis 2022 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2022 metais 1 000-iui Šiaulių rajono savivaldybės gyventojų teko 25,1 veikiančių mažų ir vidutinių įmonių. Pagal šį rodiklį Šiaulių rajono savivaldybė nesiekė šalies (35,0 veikiančios mažos ir vidutinės verslo įmonės, tenkančios 1 000 gyventojų) vidurkio, tačiau lenkė Šiaulių apskrities ir visų Šiaulių apskrities rajonų savivaldybių vidurkius. 2016–2022 m. Šiaulių rajono savivaldybės gyventojų verslumo lygis augo 36,4 proc. – 2016 m. 1 000-iui gyventojų teko 18,4 veikiančių mažų ir vidutinių įmonių. Šalies vidutinis verslumo lygis analizuojamu laikotarpiu augo 20,3 proc.

Verslumo skatinimas. Šiaulių rajono savivaldybės administracijos Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius organizuoja smulkiojo ir vidutinio verslo rėmimo veiklas – rūpinasi smulkiojo ir vidutinio verslo plėtra rajone, organizuoja ir koordinuoja verslininkams skirtus masinius renginius, administruoja Šiaulių rajono smulkiojo ir vidutinio verslo rėmimo programos įgyvendinimą.

Šiaulių rajono savivaldybės taryba 2016 m. rugsėjo 6 d. sprendimu Nr. T-245 yra patvirtinusi Šiaulių rajono smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros rėmimo programos (toliau – Programa) nuostatus (Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2022 m. vasario 15 d. sprendimo Nr. T-53 redakcija). Programos tikslas – vykdant Šiaulių rajono savivaldybės politiką verslo srityse, skatinti smulkiojo ir vidutinio verslo subjektų kūrimąsi ir plėtrą, verslo aplinkos gerinimą, naujų darbo vietų kūrimą, užimtumą ir investicijas į žmogiškuosius išteklius Šiaulių rajone, užtikrinti aktualios informacijos verslui sklaidą.

Pagrindinės tendencijos

Veikiančių ūkio subjektų skaičius Šiaulių rajone didėjo, tačiau pagrindinę dalį sudaro labai maži (iki 10 darbuotojų) ūkio subjektai. Daugiausia subjektų veikė tuose pačiuose sektoriuose, kuriuose sukuria daugiausia pridėtinės vertės (didmeninė prekyba, apdirbamoji gamyba, transportas), šių subjektų apyvartos buvo didžiausios rajono ekonomikoje.

Šiaulių rajono gyventojų verslumo lygis vis didėja, o Šiaulių rajono savivaldybė skatina smulkaus ir vidutinio verslo plėtrą įgyvendindama Šiaulių rajono smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros rėmimo programą bei organizuodama renginius verslininkams.

3.2.4 Žemės ūkis

Žemės ūkio fondas. Remiantis Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos duomenimis, 2021 m. pabaigoje žemės ūkio naudmenos Šiaulių rajono savivaldybėje sudarė 54,5 proc. (apskrityje – 61,7 proc., šalyje – 51,9 proc.), miškai – 34,1 proc. (apskrityje – 26,6 proc., šalyje – 32,9 proc.) viso žemės ploto.

Administracinė teritorija / Rodiklis	Žemės ūkio naudmenos	Miškai (miško žemė)	Keliai	Užstatyta teritorija	Vandenys	Kita žemė
Lietuvos Respublika	3 386 189	2 149 878	106 680	242 511	268 179	375 211
Šiaulių apskritis	526 505	227 354	12 262	25 993	20 216	41 397
Šiaulių m. sav.	1 145	604	430	3 453	1 415	1063
Akmenės r. sav.	48 020	26 382	1 135	2 186	1 825	4 831
Joniškio r. sav.	83 584	22 107	1 541	3 156	2 063	2 712
Kelmės r. sav.	95 937	50 816	2 539	3 936	4 408	12 828
Pakruojo r. sav.	94 414	25 854	1 595	3 132	2 586	3 939
Radviliškio r. sav.	104 854	39 903	2 262	4 563	3 097	8 725
Šiaulių r. sav.	98 551	61 689	2 761	5 568	4 820	7 300

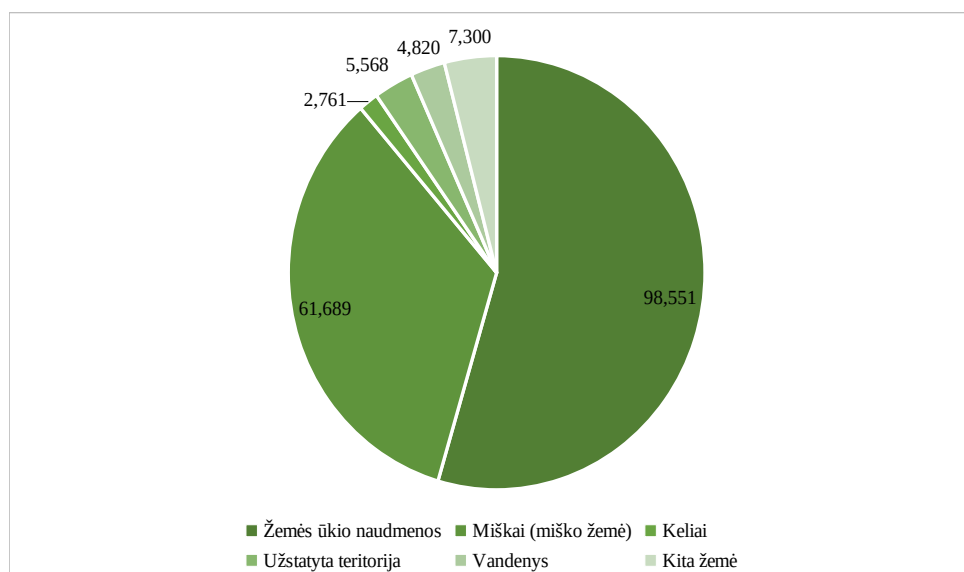
Lentelė 3.2.4.1. Žemės ūkio fondo sudėtis 2021 m. pabaigoje

Šaltinis: Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos

Šiaulių rajono savivaldybės žemės ūkio naudmenos sudaro 2,9 proc. šalies ir 18,7 proc. Šiaulių apskrities žemės ūkio naudmenų.

Miškai ir miško žemė Šiaulių rajono savivaldybėje sudaro 34,1 proc. viso žemės ūkio fondo (Lietuvoje – 32,9 proc., Šiaulių apskrityje – 26,6 proc.). Medienos ištekliai Šiaulių rajono savivaldybėje (11 720 tūkst. m³) sudarė 2,4 proc. šalies ir 26,4 proc. Šiaulių apskrities išteklių.

Didelę žemės ūkio fondo dalį sudaro ariama žemė. Žemės ūkio naudmenų struktūroje ariama žemė Šiaulių rajone sudaro net 93,5 proc. Šie duomenys parodo, kad žemės ūkis ir miškininkystė užima gana svarbią vietą Šiaulių rajone.

Paveikslas 3.2.4.1. Šiaulių rajono savivaldybės žemės ūkio fondo sudėtis 2021 m. pabaigoje, ha

Šaltinis: Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos

Ūkininkų ūkiai. Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro duomenimis, Šiaulių rajono savivaldybėje, kaip ir šalyje bei Šiaulių apskrityje, dominuoja maži ūkiai, užimantys 1–5 ha plotą. Šiaulių rajono savivaldybėje smulkūs ūkiai, užimantys iki 1 ha, sudarė 11,2 proc., ir tai buvo didžiausia dalis iš visų Šiaulių apskrities rajonų savivaldybių. Stambių ūkių, turinčių daugiau nei 80 ha žemės, Šiaulių rajono savivaldybėje buvo mažiausiai, lyginant su visa apskritimi.

Administracinė teritorija / Plotas, ha	iki 1 ha	1–5 ha	5–10 ha	10–20 ha	20–30 ha	30–50 ha	50–80 ha	>80 ha
Lietuvos Respublika	12,7	35,9	19,4	14,9	5,8	4,8	2,8	3,7
Šiaulių apskritis	8,1	26,5	18,0	17,3	7,9	7,6	5,6	9,0
Šiaulių m. sav.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Akmenės r. sav.	8,4	25,6	21,0	15,0	4,8	6,8	7,1	11,3
Joniškio r. sav.	8,2	28,9	17,0	14,9	5,5	7,9	5,9	11,7
Kelmės r. sav.	7,9	18,1	18,2	22,6	11,3	8,6	5,3	8,0
Pakruojo r. sav.	5,8	33,1	18,2	13,1	7,3	8,0	6,4	8,1
Radviliškio r. sav.	6,5	23,5	17,4	16,4	7,7	8,1	6,3	14,1
Šiaulių r. sav.	11,2	38,0	17,4	14,9	6,0	5,4	3,6	3,5

Lentelė 3.2.4.2. Ūkininkų ūkių žemėnaudų pasiskirstymas pagal bendrą plotą, proc., 2023 m. sausio 1 d. duomenys

Šaltinis: Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras

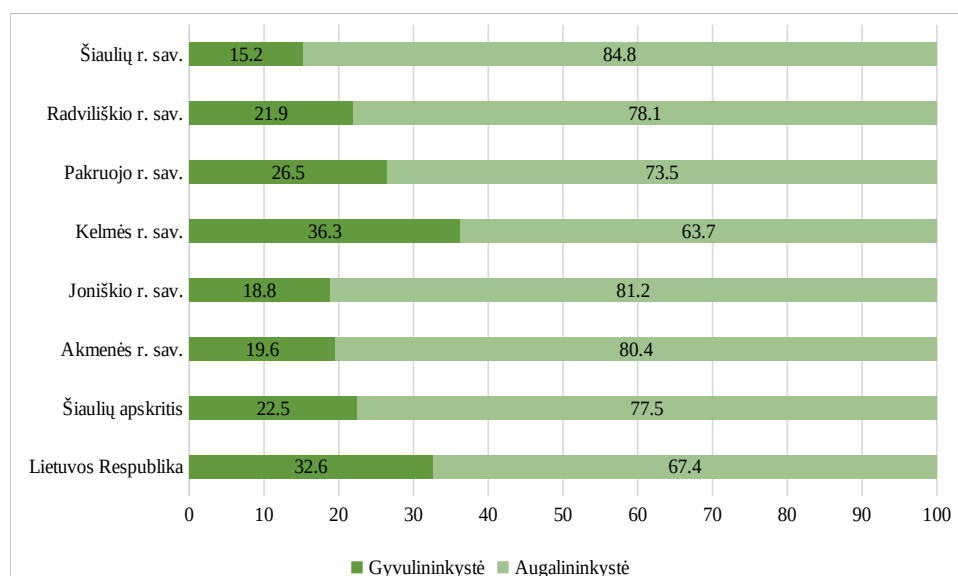
Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro duomenimis, Šiaulių rajono savivaldybėje 2023 m. pradžioje buvo 2834 žemės ūkio veiklos subjektai (fiziniai asmenys), tai ženklus sumažėjimas, palyginti su 2016 m., kai žemės ūkio veiklos subjektų buvo 3596. Šiaulių apskrities vidurkis siekia 1 095 ūkius. Vidutinis vieno ūkio dydis Šiaulių rajono savivaldybėje (18,05 ha) viršijo šalies vidurkį (15,89 ha), tačiau buvo mažesnis už vidutinį ūkio dydį apskrityje (29,81 ha) ir mažiausias iš visų Šiaulių apskrities rajonų savivaldybių.

Bendroji žemės ūkio produkcija. Bendrosios žemės ūkio produkcijos, kurią sudaro augalininkystės bei gyvulininkystės produkcija, apimtys 2016–2021 m. Šiaulių rajono savivaldybėje augo sparčiau nei šalyje ir Šiaulių apskrityje.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, bendrosios žemės ūkio produkcijos apimtys analizuojamu periodu Šiaulių rajono savivaldybėje išaugo 36,6 mln. EUR (40,0 proc.), Šiaulių apskrityje – 164,5 mln. EUR (35,8 proc.), šalyje – 803,3 mln. EUR (35,4 proc.). Augalininkystės produkcijos apimtys Šiaulių rajono savivaldybėje didėjo 49,5 proc. (36,0 mln. EUR), Šiaulių apskrityje – 37,6 proc. (132,2 mln. EUR), visoje šalyje – 41,3 proc. (605,5 mln. EUR). Gyvulininkystės produkcijos gamybos apimtys Šiaulių rajono savivaldybėje 2016–2021 m. laikotarpiu padidėjo 3,2 proc. (0,6 mln. EUR), Šiaulių apskrityje fiksuotas 29,9 proc. padidėjimas (32,3 mln. EUR), o visoje šalyje 24,6 proc. (197,8 mln. EUR) augimas.

Šiaulių rajono savivaldybėje 2021 m. buvo pagaminta 20,5 proc. visos Šiaulių apskrities žemės ūkio produkcijos. Bendroji žemės ūkio produkcijos vertė savivaldybėje siekė 128,2 mln. EUR.

Šiaulių rajono savivaldybėje žemės ūkis daugiau orientuotas į augalininkystės produkcijos gaminimą. 2021 m. augalininkystė sudarė 84,8 proc. bendrosios žemės ūkio produkcijos. Šalyje ir Šiaulių apskrityje vyravo panašios tendencijos, kaip ir Šiaulių rajone – augalininkystė sudarė didžiausią bendrosios žemės ūkio produkcijos dalį (atitinkamai 67,4 ir 77,5 proc.).

Paveikslas 3.2.4.2. Bendroji žemės ūkio produkcija 2021 m., proc.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Šiaulių rajono savivaldybei būdingas gana aukštas derlingumas. 2021 m. grūdinių kultūrų derlius buvo 27,9 proc. didesnis nei šalies ir 4,2 proc. didesnis nei Šiaulių apskrities vidurkiai, bulvių derlingumas Šiaulių apskrities vidurkį viršijo 11,0 proc., tačiau buvo 7,2 proc. mažesnis už šalies vidurkį.

2021 m. Šiaulių rajono savivaldybėje vyravo vištų (166 601), galvijų (14 010) ir kiaulių (1 255) auginimas. 2021 m. savivaldybėje buvo auginama 40,6 proc. visų Šiaulių apskrities vištų, 16,5 proc. galvijų ir 1,0 proc. kiaulių. Didžiąją dalį vištų Šiaulių apskrityje užaugina Ginkūnų paukštynas, įsikūręs Šiaulių rajono savivaldybėje, Malavėnuose.

Pagrindinės tendencijos

Šiaulių rajono savivaldybėje, kaip ir šalyje bei Šiaulių apskrityje, dominuoja maži ūkiai. Tačiau bendrosios žemės ūkio produkcijos, kurią sudaro augalininkystės bei gyvulininkystės produkcija, apimtys 2016–2021 m. augo, kaip ir bendroji žemės ūkio produkcija, tenkanti 1 gyventojui. Tai įtakojo ir Šiaulių rajono savivaldybei būdingas gana aukštas derlingumas.

Šiaulių rajono savivaldybėje žemės ūkis daugiau orientuotas į augalininkystės produkcijos gaminimą. Tačiau rajonas pasižymi ir atskiruose gyvulininkystės sektoriuose – 2021 m. savivaldybėje buvo auginama 40,6 proc. visų Šiaulių apskrities vištų.

3.2.5 Statyba ir gyvenamasis fondas

Statyba. 2023 m. pradžioje Šiaulių rajone veiklą vykdė 143 statybos įmonės ir bendrovės. Šiaulių rajono savivaldybėje veikusią statybos įmonių ir bendrovių skaičius buvo didžiausias tarp visų Šiaulių apskrities savivaldybių, išskyrus Šiaulių miesto savivaldybę. 2016–2022 m. šalyje ir Šiaulių apskrityje statybos įmonių ir bendrovių skaičius nuolat augo. Visose rajono savivaldybėse statybos įmonių ir bendrovių skaičius analizuojamu laikotarpiu gerokai padidėjo. Šiaulių rajono savivaldybėje šis skaičius išaugo labiausiai – net 110,3 proc.

Administracinė teritorija / Metai	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.	Pokytis proc., lyginant
-----------------------------------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	-------------------------

								2023 m. ir 2017 m.
Lietuvos Respublika	7 749	8 029	8 420	9 020	9 364	10403	11 841	52,8
Šiaulių apskritis	511	519	549	578	590	662	769	50,5
Šiaulių m. sav.	298	298	300	303	307	327	367	23,2
Akmenės r. sav.	26	27	29	31	34	41	49	88,5
Joniškio r. sav.	33	32	35	37	36	42	54	63,6
Kelmės r. sav.	35	36	41	51	50	52	57	62,9
Pakruojo r. sav.	12	14	14	13	15	20	22	83,3
Radviliškio r. sav.	39	35	42	46	50	61	77	97,4
Šiaulių r. sav.	68	77	88	97	98	119	143	110,3

Lentelė 3.2.5.1. Veikusių statybos įmonių skaičius 2017–2023 m. metų pradžioje, vnt.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Statybos darbų apimtys Šiaulių rajono savivaldybėje 2016–2020 m. kito nepastoviai – 2016–2018 m. laikotarpiu didėjo, 2019 metais sumažėjo, o vėliau vėl ėmė didėti. Lyginant 2016 ir 2020 m. duomenis, šis skaičius išaugo net 114,0 proc. Šalyje analizuojamu laikotarpiu statybos darbų apimtys išaugo 48,2 proc., o Šiaulių apskrityje 106,2 proc. Visose savivaldybėse statybos darbų apimtys padidėjo. Didžiausias augimas buvo Šiaulių miesto (172,8 proc.) ir Radviliškio rajono (172,7 proc.) savivaldybėse. 2020 m. Šiaulių rajono savivaldybėje statybos darbų buvo atlikta už 52 314 tūkst. EUR. Tai sudarė 19,2 proc. visos Šiaulių apskrities statybos darbų apimtį, ir šis rodiklis buvo aukščiausias tarp visų rajono savivaldybių. Už didesnę vertę (100 325 tūkst. EUR) statybos darbų buvo atlikta tik Šiaulių miesto savivaldybėje.

Administracinė teritorija / Metai	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	Pokytis proc., lyginant 2020 m. ir 2016 m.
Lietuvos Respublika	2 278 909	2 563 712	2 999 593	3 390 534	3 377 640	48,2
Šiaulių apskritis	131 887	149 682	161 311	247 081	271 959	106,2
Šiaulių m. sav.	36 774	59 208	66 410	85 915	100 325	172,8
Akmenės r. sav.	29 864	11 936	18 860	75 772	42 869	43,6
Joniškio r. sav.	18 081	5 656	10 778	14 437	19 895	10,0
Kelmės r. sav.	5 568	8 947	9 217	13 106	11 693	110,0
Pakruojo r. sav.	6 496	15 877	11 480	12 117	15 794	143,1
Radviliškio r. sav.	10 659	18 082	11 266	15 801	29 069	172,7
Šiaulių r. sav.	24 445	29 976	33 300	29 933	52 314	114,0

Lentelė 3.2.5.2. Statybos darbų apimtys 2016–2020 m., tūkst. EUR

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2021 m. Šiaulių rajono savivaldybėje išduoti 366 leidimai gyvenamųjų pastatų statybai. Per 2016–2021 m. išduotų leidimų gyvenamųjų pastatų statybai skaičius Šiaulių rajono savivaldybėje kito netolygiai – daugiausiai leidimų išduota 2021 m. (366), mažiausiai – 2017 m. (159). Lyginant 2016 ir 2021 m. duomenis, matyti, kad išduotų statybos leidimų skaičius padidėjo 49,4 proc. (nuo 245 iki 366 leidimų). Analizuojamu laikotarpiu šis rodiklis šalyje išaugo 52,5 proc., o Šiaulių apskrityje 34,9 proc.

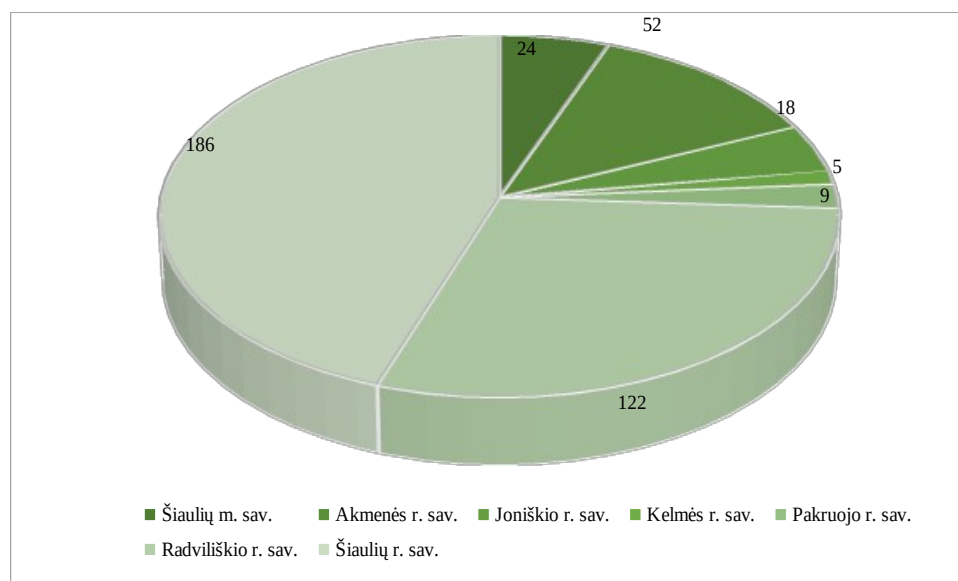
2016–2021 m. šalyje ir Šiaulių apskrityje pastatytų gyvenamųjų pastatų skaičius kito netolygiai, bendras pokytis buvo neigiamas – atitinkamai fiksuotas 6,4 proc. ir 16,1 proc. kritimas. Šiaulių rajono savivaldybėje 2016–2021 m. pastatytų gyvenamųjų pastatų skaičius taip pat sumažėjo 14,4 proc. (iki 184) ir 2021 m. sudarė 58,1 proc. visų Šiaulių apskrityje pastatytų gyvenamųjų pastatų. Šiaulių miesto savivaldybėje 2021 m. pastatyti gyvenamieji pastatai sudarė 33,0 proc., o visose likusiose savivaldybėse – tik 8,9 proc. visų Šiaulių apskrityje pastatytų gyvenamųjų pastatų.

Administracinė teritorija / Metai	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Pokytis proc., lyginant 2021 m. ir 2016 m.
Lietuvos Respublika	7 050	6 323	6 382	6 507	6 814	6 596	-6,4
Šiaulių apskritis	451	423	415	371	420	362	-19,7
Šiaulių m. sav.	138	146	116	111	137	113	-18,1
Akmenės r. sav.	8	7	9	12	7	24	200,0
Joniškio r. sav.	13	13	12	14	14	9	-30,8
Kelmės r. sav.	23	22	20	21	16	18	-21,7
Pakruojo r. sav.	12	8	10	0	4	5	-58,3
Radviliškio r. sav.	42	27	28	24	21	9	-78,6
Šiaulių r. sav.	215	200	220	189	221	184	-14,4

Lentelė 3.2.5.3. Pastatytų gyvenamųjų pastatų skaičius 2016–2021 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2016–2021 m. Šiaulių rajono savivaldybėje pastatytų butų skaičius sumažėjo 16,2 proc. – nuo 222 (2016 m.) iki 186 (2021 m.). Šalyje 2021 m. butų pastatyta 0,5 proc. mažiau nei 2016 m. (atitinkamai 7 484 ir 7 524). Šiaulių apskrityje daugiausia butų buvo pastatyta 2016 m. (459), vėliau šis rodiklis sumažėjo ir vėl išaugo tik 2020 m., kai buvo pastatyti 429 butai. Šiaulių rajono savivaldybėje 2021 m. pastatyti butai sudarė 44,7 proc. visų Šiaulių apskrityje pastatytų butų.

Paveikslas 3.2.5.1. Pastatytų butų skaičius Šiaulių apskrityje 2021 m. pagal savivaldybes, vnt.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Šiaulių rajono savivaldybėje negyvenamųjų pastatų statybai 2021 m. išduota 16 leidimų (25,8 proc. visų Šiaulių apskrities leidimų). 2021 m. Šiaulių rajono savivaldybėje išduota daugiausia

leidimų negyvenamųjų pastatų statybai tarp visų Šiaulių apskrities savivaldybių, išskyrus Šiaulių miesto. Analizuojamu laikotarpiu Šiaulių rajono savivaldybėje daugiausia leidimų negyvenamiesiems pastatams statyti buvo išduota 2017 m. – 25 leidimai.

Analogiškai kaip ir gyvenamosios statybos, negyvenamųjų pastatų statybos mastai 2016–2021 m. mažėjo tiek šalyje, tiek Šiaulių apskrityje, tiek Šiaulių rajono savivaldybėje. Teigiamas pokytis, lyginant 2016 ir 2021 m. duomenis, fiksuotas tik Kelmės ir Pakruojo rajonų savivaldybėse (atitinkamai 50,0 proc. ir 25,0 proc.). 2021 m. Šiaulių rajono savivaldybėje pastatyta 12 negyvenamųjų pastatų, kurių bendras tūris sudarė 28,0 tūkst. m³. Šiaulių apskrityje 2021 m. buvo pastatytas 51 negyvenamasis pastatas (389,0 tūkst. m³ tūrio).

Administracinė teritorija / Metai	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Pokytis proc., lyginant 2021 m. ir 2016 m.
Lietuvos Respublika	610	738	694	662	607	598	-2,0
Šiaulių apskritis	65	94	61	85	67	51	-21,5
Šiaulių m. sav.	19	19	15	17	18	14	-26,3
Akmenės r. sav.	3	8	3	2	8	3	0,0
Joniškio r. sav.	10	15	12	7	8	5	-50,0
Kelmės r. sav.	4	8	1	5	8	6	50,0
Pakruojo r. sav.	4	20	6	4	3	5	25,0
Radviliškio r. sav.	11	14	12	37	11	6	-45,5
Šiaulių r. sav.	14	10	12	13	11	12	-14,3

Lentelė 3.2.5.4. Pastatytų negyvenamųjų pastatų skaičius 2016–2021 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Gyvenamasis fondas. 2021 m. bendras Šiaulių rajono savivaldybės gyvenamasis fondas sudarė 1 754,6 tūkst. m². 2021 m. Šiaulių rajono savivaldybėje 21,5 proc. gyvenamojo fondo buvo miesto vietovėse, o 78,5 proc. – kaimo vietovėse, todėl galima teigti, kad Šiaulių rajonas yra labiau orientuotas į kaimo išvystymą.

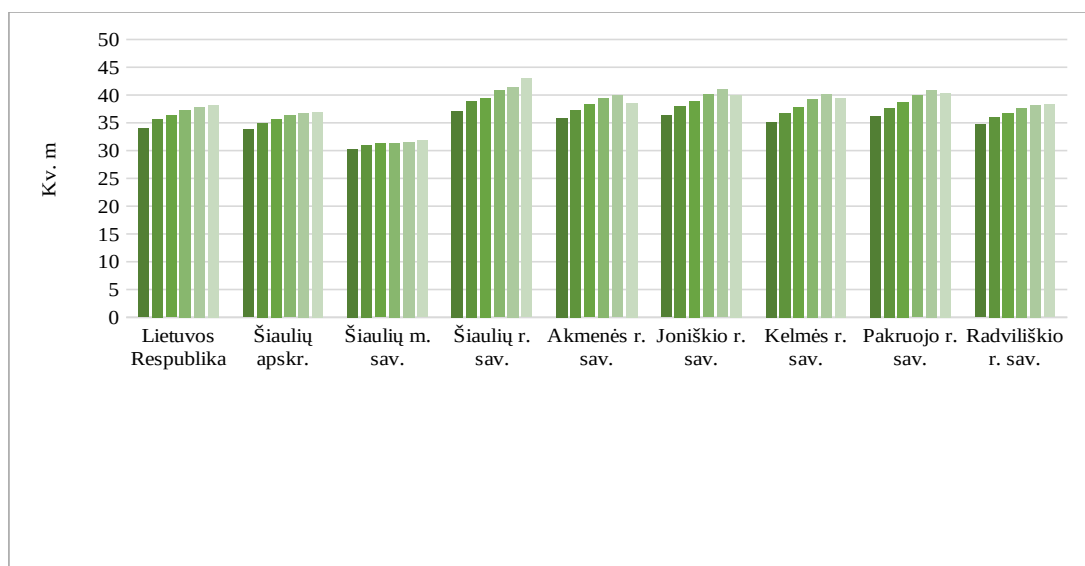
2016–2021 m. laikotarpiu gyvenamasis fondas savivaldybėje išaugo 14,1 proc. Šalyje analizuojamu laikotarpiu gyvenamasis fondas padidėjo 10,6 proc., Šiaulių apskrityje – 5,4 proc. Gyvenamasis fondas 2016–2021 m. augo ir visose Šiaulių apskrities savivaldybėse.

Administracinė teritorija / Metai	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Pokytis proc., lyginant 2021 m. ir 2016 m.
Lietuvos Respublika	96 890	100 188	101 435	104 266	105 856	107 200	10,6
Šiaulių apskritis	9143,5	9297,8	9360,2	9499,8	9572,3	9635,7	5,4
Šiaulių m. sav.	3068,2	3121,4	3138	3183,6	3209,1	3234,9	5,4
Akmenės r. sav.	725	731	732	739	740	742	2,3
Joniškio r. sav.	815,1	819,7	822,3	831,2	833,3	835,3	2,5
Kelmės r. sav.	975	983,4	987,1	996,6	999,1	1000,9	2,7
Pakruojo r. sav.	736	737	738	743	744	745	1,3
Radviliškio r. sav.	1286,3	1301,3	1307	1317,2	1321,6	1323,4	2,9
Šiaulių r. sav.	1538,1	1603,7	1635,6	1689,1	1725,3	1754,6	14,1

Lentelė 3.2.5.5. Gyvenamasis fondas 2016–2021 m., tūkst. m²

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2021 m. naudingasis plotas, tenkantis vienam gyventojui, Šiaulių rajono savivaldybėje buvo 43,0 m² ir viršijo šalies bei Šiaulių apskrities vidurkius (atitinkamai 38,2 m² ir 36,9 m²). 2021 m. Šiaulių rajono savivaldybėje vienam gyventojui tenkantis naudingasis plotas buvo didžiausias tarp visų Šiaulių apskrities rajonų savivaldybių. 2016–2021 m. laikotarpiu naudingasis plotas, tenkantis vienam gyventojui, šalyje padidėjo 12,4 proc., Šiaulių apskrityje – 9,2 proc., o Šiaulių rajono savivaldybėje – 15,9 proc.

Paveikslas 3.2.5.2. Naudingasis plotas, tenkantis vienam gyventojui, 2016–2021 m., m²

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Socialinis būstas. Remiantis Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai kasmet iki kovo mėn. pabaigos teikiamais duomenimis, 2020 m. pabaigoje Šiaulių rajono savivaldybė turėjo 191 socialinį būstą (9379,14 kv. m ploto), iš kurių 186 buvo nuomojami, 5 laisvi. Šeimų, įrašytų į laukiančių paramos būstui išsinuomoti sąrašus, skaičius sudarė 83, iš kurių jaunų šeimų – 19, šeimų, auginančių tris ar daugiau vaikų, kuriems nustatyta nuolatinė globa – 10, likusių be tėvų globos asmenų – 1, neįgaliųjų, asmenų, sergančių lėtinių ligų sunkiomis formomis – 10.

Vykdydama socialinės paramos veiksmingumo stebėseną Lietuvos savivaldybėse Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija skelbia palyginamuosius rodiklius: <https://socmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/socialine-statistika/socialines-paramos-veiksmingumo-stebesena-lietuvos-savivaldybese>.

Remiantis šia rodiklių baze Šiaulių rajono savivaldybės laikino apgyvendinimo vietų skaičiaus 1000 gyventojų rodiklis 2021 m. buvo mažiausias apskrityje.

Administracinė teritorija / Metai	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Pokytis proc., lyginant 2021 m. ir 2017 m.
Šiaulių m. sav.	1,34	1,34	1,72	1,72	0,45	-66,42
Akmenės r. sav.	0,00	0,00	0,63	1,39	0,87	-
Joniškio r. sav.	1,05	1,07	1,24	2,77	2,82	168,57
Kelmės r. sav.	0,37	0,38	1,01	1,03	0,82	121,62

Pakruojo r. sav.	1,00	1,04	2,13	2,18	2,22	122,00
Radviliškio r. sav.	0,38	0,39	0,11	0,00	0,47	23,68
Šiaulių r. sav.	0,00	0,00	0,48	0,48	0,24	-

Lentelė 3.2.5.6. Laikino apgyvendinimo vietų skaičius 1000 gyventojų 2017–2021 m.

Šaltinis: Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija

Patenkinto socialinio būsto poreikio dalies savivaldybėje rodiklis sumažėjo nežymiai ir sudaro 67,42 proc., viršijant Šiaulių m. (42,01 proc.), Joniškio (66,89 proc.) ir Pakruojo (63,10 proc.) rajonų savivaldybių rodiklius.

Administracinė teritorija / Metai	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Pokytis proc., lyginant 2021 m. ir 2017 m.
Šiaulių m. sav.	31,50	33,09	33,84	36,34	42,01	33,37
Akmenės r. sav.	61,09	64,63	64,04	65,45	74,46	21,89
Joniškio r. sav.	65,18	65,38	64,07	64,85	66,89	2,62
Kelmės r. sav.	52,19	55,07	57,14	61,90	67,79	29,89
Pakruojo r. sav.	48,08	50,48	51,60	55,81	63,10	31,24
Radviliškio r. sav.	57,92	62,73	65,31	61,82	68,98	29,10
Šiaulių r. sav.	67,86	71,30	67,73	63,90	67,42	-0,65

Lentelė 3.2.5.7. Patenkinto socialinio būsto poreikio dalis savivaldybėje 2017–2021 m.

Šaltinis: Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija

Vidutinės asmens (šeimos) socialinio būsto laukimo trukmės rodiklis 2018–2020 m. buvo sutrumpėjęs, tačiau 2021 m. grįžo į 2016 m. lygį ir sudarė 23 mėnesius.

Administracinė teritorija / Metai	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Pokytis proc., lyginant 2021 m. ir 2017 m.
Šiaulių m. sav.	56	51	46	45	45	-19,64
Akmenės r. sav.	25	28	27	29	28	12,00
Joniškio r. sav.	36	31	25	24	23	-36,11
Kelmės r. sav.	37	27	19	19	18	-51,35
Pakruojo r. sav.	26	20	20	20	22	-15,38
Radviliškio r. sav.	35	34	30	29	28	-18,42
Šiaulių r. sav.	23	20	18	20	23	0,00

Lentelė 3.2.5.8. Vidutinė asmens (šeimos) socialinio būsto laukimo trukmė, mėnesiais 2017–2021 m.

Šaltinis: Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija

Pagrindinės tendencijos

Statybos įmonių skaičius Šiaulių rajone per 2016–2021 m. augo, kaip ir statybos darbų apimtys (Eur). Kasmet pastatomų gyvenamųjų namų ir butų bei negyvenamųjų namų skaičius sumažėjo, tačiau bendras gyvenamojo būsto fondas per šį laikotarpį išaugo. Vienam gyventojui tenkantis naudingasis plotas analizuojamu laikotarpiu padidėjo ir 2021 m. viršijo šalies bei Šiaulių apskrities vidurkių.

Socialinio būsto poreikiai nėra patenkinami, o būsto laukimo trukmė nesutrumpėjo. Visgi, palyginti su Šiaulių miestu, socialinio būsto laukimo trukmė yra beveik perpus trumpesnė.

3.2.6 Turizmas ir rekreacija

Gamtos paveldas. Šiaulių rajono savivaldybės teritorijoje šiuo metu yra 46 gamtos paveldo objektai (toliau – GPO): 22 valstybės saugomi ir 24 savivaldybės saugomi GPO. Dar 6 objektų dokumentacija yra perduota Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai dėl jų paskelbimo valstybės saugomais. Valstybės saugomi gamtos paveldo objektai pagal rūšis: 3 geologiniai GPO (3 rieduliai); 19 botaninių GPO, iš jų 1 medžių grupė ir 18 medžių. Savivaldybės saugomi gamtos paveldo objektai pagal rūšis: 1 geologinis GPO (1 riedulių sankaupa); 22 botaniniai GPO, iš jų 5 medžių grupės ir 17 medžių; 1 zoologinis GPO – gyvūnų kolonija. Populiariausi arba labiausiai lankomi gamtos paveldo objektai: Bubių tuopos, Zuikiškės ažuolas, Šešiakamienė eglė, Martyno, Laumės akmenys, Dugnų ir Paežerių ažuolai. Taip pat rajone gausu mitologinių vietovių ir paminklų. Per Šiaulių rajono teritoriją teka Ventos ir Dubysos upės, plyti 27 natūralūs ežerai, užimantys 2,6 proc. rajono teritorijos.

Šiaulių rajone įsikūręs Kurtuvėnų regioninis parkas, Varputėnų, Kuršėnų, Paežerių, Gruzdžių, Bubių, Kurtuvėnų, Naisių dvarai ar išlikę jų fragmentai su parkais, rajone priskaičiuojami 9 piliakalniai. Dargaičių kaime yra išlikęs etnografinis gatvinis kaimas.

Kultūros paveldas. Šiuo metu Lietuvos Respublikos kultūros vertybių registre yra įregistruotos 9 kilnojamosios ir 628 nekilnojamosios kultūros paveldo vertybės, esančios Šiaulių rajono savivaldybėje. Nekilnojamąjį kultūros paveldą sudaro archeologinės kultūros paveldo vertybės (piliakalniai su gyvenvietėmis, pilkapiai, pilkapynai, kapinynai, buvusios dvarų sodybos), mitologinės vietos, architektūros paminklai (bažnyčios, sodybos, įvairūs pastatai, statinių kompleksai ir pan.), istorijos paminklai (kapinės, pavieniai kapai, susiję su svarbiais visuomenės, kultūros ir valstybės istorijos įvykiais ar asmenybėmis), dailės paminklai (paveikslai, koplytstulpiai, skulptūros, altoriai, altorėliai, kryžiai, kryželiai ir pan.).

Didžiausią Šiaulių rajono nekilnojamojo kultūros paveldo dalį, daugiau kaip 200 objektų, sudaro senosios kapinės ir kitos laidojimo vietos. Tarp archeologijos ir mitologijos paveldo objektų – piliakalniai, pilkapiai, senovės gyvenvietės, religinio kulto vietos. Architektūriniai objektai – statiniai, jų dalys, priklausiniai, statinių kompleksai ir ansambliai. Svarbiausias Šiaulių rajono kultūros paveldo objektas yra Kryžių kalnas, kuris 2007 m. birželio 19 d. Vyriausybės nutarimu buvo įrašytas į Valstybinės reikšmės istorijos, archeologijos ir kultūros objektų sąrašą.

Šiaulių rajono kultūros paveldu rūpinasi Šiaulių rajono savivaldybės administracijos Architektūros ir paveldosaugos skyrius. Viena svarbiausių šio skyriaus funkcijų – vykdyti valstybės ir Savivaldybės saugomų nekilnojamojo kultūros paveldo objektų stebėseną, tikrinti jų būklę, kaupti informaciją ir teikti ją Kultūros paveldo departamentui kultūros ministro patvirtinta stebėsenos tvarka.

Turistiniai objektai ir paslaugos.

Lietuvos turistinių vietovių patrauklumo vertinimo tyrime Kryžių kalnas ir Šiaulių rajono turizmo ir verslo informacijos centras 2021 metais užėmė aukštas pozicijas. Iš 152 sakralinių objektų **Kryžių kalnas užėmė pirmąją vietą**, iš 58 turizmo informacijos centrų Centras užėmė trečiąją vietą. Per 2021 metus Centre (šalia Kryžių kalno) apsilankė 42 633 lankytojai, iš kurių 23 368 (55 proc.) buvo iš Lietuvos, 19 265 (45 proc.) – iš užsienio. Daugiausiai sulaukta lankytojų iš Vokietijos, Latvijos, Lenkijos, Prancūzijos ir Monako, Danijos. Lyginant su 2020 metais, lankytojų

skaičius Centre (šalia Kryžių kalno) sumažėjo 29 proc. 1020 m. apsilankė 60 088 lankytojai, iš jų 33 391 buvo iš Lietuvos, 26 697 – iš užsienio. Daugiausiai sulaukta lankytojų – iš Latvijos, Estijos, Vokietijos, Lenkijos, Japonijos. Lankytojų mažėjimui įtakos turėjo pasaulinė situacija dėl COVID-19 pandemijos⁵.

Maždaug 12 km į šiaurę nuo Šiaulių, netoli Šiaulių–Rygos geležinkelio linijos, laukuose stovi nelabai didelis, pailgas, per vidurį įdubęs kalnas, visas tankiai nustatytas kryžiais. Viduramžiais ant šio kalno stovėjusi medinė pilis, kronikose vadinta „Kula“. Ją sunaikino Livonijos kariuomenė 1348 m. XIX a. viduryje ant piliakalnio, liaudies vadinto Pilies kalnu, Jurgaičių, Domantų piliakalniu, Maldavimų kalnu, imta statyti kryžius. Anot kitų pasakojimų, kalne kryžius imta statyti 1863 m. sukilime žuvusiesiems atminti. Numalšinusi sukilimą caro valdžia uždraudė statyti kryžius. Kalnas suklestėjo tarpukariu. Į jį žmonės kopdavo melstis, jame būdavo aukojamos šv. Mišios. Liepos viduryje Kryžių kalne būdavo švenčiami atlidai. Sovietų okupacijos laikotarpiu statyti kryžius kalne griežtai drausta, maldininkai vaikyti ir bausti. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, į Kryžių kalną nenutrūkstamu srautu ėmė traukti piligrimai. Kryžius imta statyti ir kalno papėdėje, mat pačiame kalne jie jau ėmė netilpti. Pats svarbiausias įvykis Kryžių kalno istorijoje, išgarsinęs jį visame pasaulyje – popiežiaus Jono Pauliaus II apsilankymas 1993 m. rugsėjo 7 d.

Kiti populiarūs objektai yra Kurtuvėnų regioninis parkas, Naisių gyvenvietė, Kuršėnų dvaro sodyba.

Kurtuvėnų regioninio parko teritorija užima 17 tūkst. hektarų plotą Šiaulių bei Kelmės rajonuose, joje nuolat gyvena apie 1 200 žmonių, aptinkama apie 900 rūšių augalų. Lankytojai čia gali pamatyti nemažai gamtos paveldo objektų: išpūdingų medžių, riedulių, reljefo formų. Svarbus Kurtuvėnų turistinis objektas yra Kurtuvėnų dvaro sodyba. Autentiškai atkurtą dvaro sodybos kompleksą sudaro parkas su tvenkiniais, oficina, žirgyno arklidės, kumetynai, sodininko namas, tvartai, kalvės ir kt. Kompleksą papildė šalia esantis Kurtuvėnų piliakalnis, mūrinė XVIII a. Šv. apaštalo Jokūbo bažnyčia su senaisiais parapijos pastatais. Vertingiausias pastatas yra unikalus XVIII a. barokinis medinis svirnas. Dvaro sode veikia kempingas „Kurtuvėnai“, įrengtos tinklinio, kroketo, vaikų žaidimų aikštelės.

Naisiai, gyvenvietė Šiaulių rajono savivaldybės rytuose, Meškuičių seniūnijoje – vienas iš Lietuvos kultūros, sveikos gyvensenos, baltiškų tradicijų puoselėjimo centrų. Čia įsikūręs vienintelis Lietuvoje Baltų dievų muziejus, kurį puošia daugiau nei 50 ažuolinių baltų dievų skulptūrų. Kiti unikalūs muziejai – inkilų, Baltų žolynų ir Šiaulių krašto literatūros muziejus, skaičiuojantis jau 37-ius metus. Pagoniškumu praturtintas kraštovaizdis lankytiniais objektais: Saulės aikštė, Alkos kalnas, Ugnies aikštė, Mėnulio akis, Laimės ežeras, Meilės sala ir Baltų arena, kuri talpina 25 000–30 000 lankytojų. Naisiuose veikia profesionalus „Naisių vasaros“ teatras, Ramūno Karbauskio Žemaitukų žirgynas, dažasvydžio centras ir vis atsinaujinančios pramogos skirtos šeimoms⁶.

Kuršėnų dvaras – vienintelis vertingiausias medinės dvarų architektūros palikimas Šiaulių rajone. Išlikę autentiški laiptai, langų rėmai, medinės lauko durys. Kuršėnų dvaro istorija prasideda 1564 m., kai Žygimantas Augustas leno teisėmis atidavė šį dvarą Polocko pilininkui Jurgiui Despot-Zinovičiui. Netrukus šio dvaro žemėse, esančiose antroje Ventos pusėje, ėmė augti gyvenvietė, o 1569 m. pastatyta pirmoji medinė bažnyčia. 1621 m. dvaras atiteko LDK iždininkui S.Pacui, o po dešimtmečio – Jurgiui Gruževskiui su žmona. XVIII a. pabaigoje Kuršėnus paveldėjo Steponas Gruževskis. Jis 1811 m., pasikvietęs dailininką J. Rilke su visa pameistrių brigada, pastatė naujus

⁵ Viešosios įstaigos Šiaulių rajono turizmo ir verslo informacijos centro 2021 metų veiklos ataskaita, patvirtinta Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2022 m. kovo 22 d. sprendimu Nr. T-86.

⁶ <https://www.visitsiauliai.lt/lankytnos-vietos/naisiai/>

(dabartinius) dvaro rūmus, koplyčią, suremontavo kitus pastatus. Pirmojo pasaulinio karo metais dvare įsikūrę vokiečiai nuniokojo parką, rūmus, išvežė vertingiausias daiktus, o 1915 m. kilęs gaisras sunaikino kumetynus, tvartus, daržines. Tada dvaras priklausė Jurgiui Gruževskiui. Tarpukariu dvaras dėl pažangaus ūkininkavimo klestėjo. 1940 m. dvaras buvo nacionalizuotas. Šiuo metu dvare veikia Šiaulių rajono savivaldybės etninės kultūros ir tradicinių amatų centras.

Šiaulių rajone taip pat organizuojami plaukimai baidarėmis, plaustais, vandens dviračiais Ventos upe bei ežerais. Kuršėnuose yra įsikūrusi Nardymo akademija, siūlanti įvairias su nardymu susijusias paslaugas Šiaulių rajono vandens telkiniuose. Šiaulių rajone yra įsikūrę du šaudymo centrai (Normančiuose, Noreikiuose), dažasvydžio centras (Naisiuose).

Apgyvendinimo paslaugos. 2016–2021 m. laikotarpiu Šiaulių rajono savivaldybėje apgyvendinimo įstaigų skaičius padidėjo dvigubai (nuo 14 iki 28).

Administracinė teritorija / Metai	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Pokytis proc., lyginant 2021 m. ir 2016 m.
Lietuvos Respublika	2 686	2 971	3 616	3 754	3 352	4 263	58,7
Šiaulių apskritis	90	105	149	162	137	185	105,6
Šiaulių m. sav.	30	32	46	49	38	56	86,7
Akmenės r. sav.	4	3	8	13	8	13	225,0
Joniškio r. sav.	3	3	6	11	8	8	166,7
Kelmės r. sav.	23	27	21	20	25	28	21,7
Pakruojo r. sav.	2	2	3	4	6	5	150,0
Radviliškio r. sav.	5	8	16	12	14	9	80,0
Šiaulių r. sav.	14	18	21	27	23	28	100,0

Lentelė 3.2.6.1. Apgyvendinimo įstaigų skaičius 2016–2021 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Apgyvendinimo įstaigose vietų skaičius 2016–2021 m. laikotarpiu Šiaulių rajono savivaldybėje padidėjo 17,3 proc. Šiaulių rajono savivaldybės apgyvendinimo įstaigos 2021 m. sudarė 15,1 proc. visų Šiaulių apskrities apgyvendinimo įstaigų. 2021 m. apgyvendinimo paslaugas Šiaulių rajono savivaldybėje teikė 6 viešbučiai ir svečių namai, 3 moteliai, 2 nakvynės namai, 1 vaikų vasaros stovykla, 1 kempingas ir 15 privataus apgyvendinimo sektoriaus subjektų. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2021 m. Šiaulių apskrityje veikė 38 kaimo turizmo sodybos. Daugiau nei pusė jų buvo įsikūrę Šiaulių rajono savivaldybėje. Populiariausios Šiaulių rajono kaimo turizmo sodybos yra šios: kaimo turizmo sodyba „Girelė“, kaimo turizmo sodyba „Milkintynė“, kaimo turizmo sodyba „Loretos sodyba“, kaimo turizmo sodyba „Žemaitiška pastogė“, kaimo turizmo sodyba „Lakštingalų sala“, kaimo turizmo sodyba „Pelėdų sala“, kaimo turizmo sodyba „Šalia miško“, kaimo turizmo sodyba „Trečia vieta“.

2021 m. palyginti su 2016 m., Lietuvos mastu ir Šiaulių apskrityje turistų, apgyvendintų viešbučiuose ir panašiose laikinose buveinėse, skaičius buvo mažesnis 19 proc. ir 23 proc. atitinkamai, tai tiesioginė COVID-19 pandemijos apribojimų pasekmė. Lietuvos mastu 2021 m. palyginti su 2020 m., pastebimas augimas (16 proc.), tačiau Šiaulių apskrityje bendrai augimo dar nebuvo.

Atskirose Šiaulių apskrities savivaldybėse 2021 m. stebimos nevienodos tendencijos, Šiaulių rajono savivaldybėje 2021 m. apgyvendintų turistų skaičius (8739 asmenys) padidėjo ženkliai, 51 proc. palyginti su 2020 m. (5780 asmenys).

Administracinė teritorija / Metai	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Pokytis proc., lyginant 2021 m. ir 2016 m.	Pokytis proc., lyginant 2021 m. ir 2020 m.
Lietuvos Respublika	3 064 514	3 253 204	3 620 390	4 037 749	2 126 714	2 467 994	-19	16
Šiaulių apskritis	103 029	98 267	101 117	121 709	80 563	79 464	-23	-1
Šiaulių m. sav.	n. d.	n. d.	n. d.	n. d.	44 923	33 777	-	-25
Akmenės r. sav.	n. d.	n. d.	n. d.	n. d.	3 540	2 808	-	-21
Joniškio r. sav.	n. d.	n. d.	n. d.	n. d.	3 142	2 661	-	-15
Kelmės r. sav.	n. d.	n. d.	n. d.	n. d.	1 936	4 750	-	145
Pakruojo r. sav.	n. d.	n. d.	n. d.	n. d.	3 131	5 922	-	89
Radviliškio r. sav.	n. d.	n. d.	n. d.	n. d.	8 440	10 370	-	23
Šiaulių r. sav.	n. d.	n. d.	n. d.	n. d.	5 780	8 739	-	51

Lentelė 3.2.6.2. Turistų skaičius apgyvendinimo įstaigose 2016–2021 m. (Viešbučiai ir panašios laikinos buveinės; poilsiautojų ir kitas trumpalaikis apgyvendinimas; poilsinės transporto priemonės, priekabų aikštelės ir stovyklavietės)

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2016–2021 m. šalyje Lietuvos gyventojams suteiktų nakvynių skaičius apgyvendinimo įstaigose augo, o užsieniečiams suteiktų nakvynių skaičius gerokai sumažėjo. 2021 m., lyginant su 2016 m., Lietuvoje šalies gyventojams minėtu laikotarpiu buvo suteikta 17,2 proc. daugiau nakvynių, o užsieniečiams net 63,9 proc. mažiau. Šiaulių apskrityje tendencija buvo tokia pati kaip šalyje – Lietuvos gyventojams suteiktų nakvynių skaičius kilo, o užsieniečiams – mažėjo. Šalies gyventojams suteikta 37,6 proc. daugiau nakvynių, užsieniečiams – 24,9 proc. mažiau. Šiaulių rajono savivaldybėje nakvynių, suteiktų šalies piliečiams, skaičius analizuojamu laikotarpiu taip pat didėjo (šis rodiklis pakilo 43,5 proc.), o užsieniečiai šiose įstaigose nakvojo 47,1 proc. mažiau. Kitose Šiaulių apskrities savivaldybėse užsieniečiams suteiktų nakvynių skaičiaus pokytis buvo neigiamas, išskyrus Radviliškio ir Joniškio rajonų savivaldybes. Ypač didelis padidėjimas fiksuotas Radviliškio rajono savivaldybėje (atitinkamai 564,3 proc.).

Administracinė teritorija	Suteikta nakvynių / Metai	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Pokytis proc., lyginant 2021 m. ir 2016 m.
Lietuvos Respublika	Lietuvos gyventojams	3 719 255	3 933 691	4 354 797	4 804 232	3 812 166	4 359 753	17,2
	užsieniečiams	3 273 420	3 431 233	3 736 850	4 142 526	1 119 591	1 182 795	-63,9
Šiaulių apskritis	Lietuvos gyventojams	62 337	63 476	63 413	79 633	48 905	85 786	37,6
	užsieniečiams	111 918	99 965	123 058	150 109	119 891	84 017	-24,9
Šiaulių m. sav.	Lietuvos gyventojams	38 032	36 673	30 323	31 729	18 296	22 349	-41,2
	užsieniečiams	102 976	89 513	106 488	129 053	105 809	73 110	-29
Akmenės r. sav.	Lietuvos gyventojams	3 614	2 716	3 589	14 691	6 954	18 317	406,8
	užsieniečiams	1634	576	756	1 775	546	467	-71,4
Joniškio r. sav.	Lietuvos gyventojams	1 382	1 634	2 443	4 146	2 744	2 942	112,9
	užsieniečiams	528	553	859	821	398	789	49,4
Kelmės r. sav.	Lietuvos gyventojams	4 539	5 017	4 675	4 215	2 232	8 377	84,6
	užsieniečiams	552	465	541	567	216	260	-52,9
Pakruojo r. sav.	Lietuvos gyventojams	2 419	3 343	3 820	3 660	3766	6335	161,9
	užsieniečiams	841	1712	2156	1236	314	429	-49
Radviliškio r.	Lietuvos gyventojams	4 204	4 892	6 613	10 936	6 640	15 777	275,3

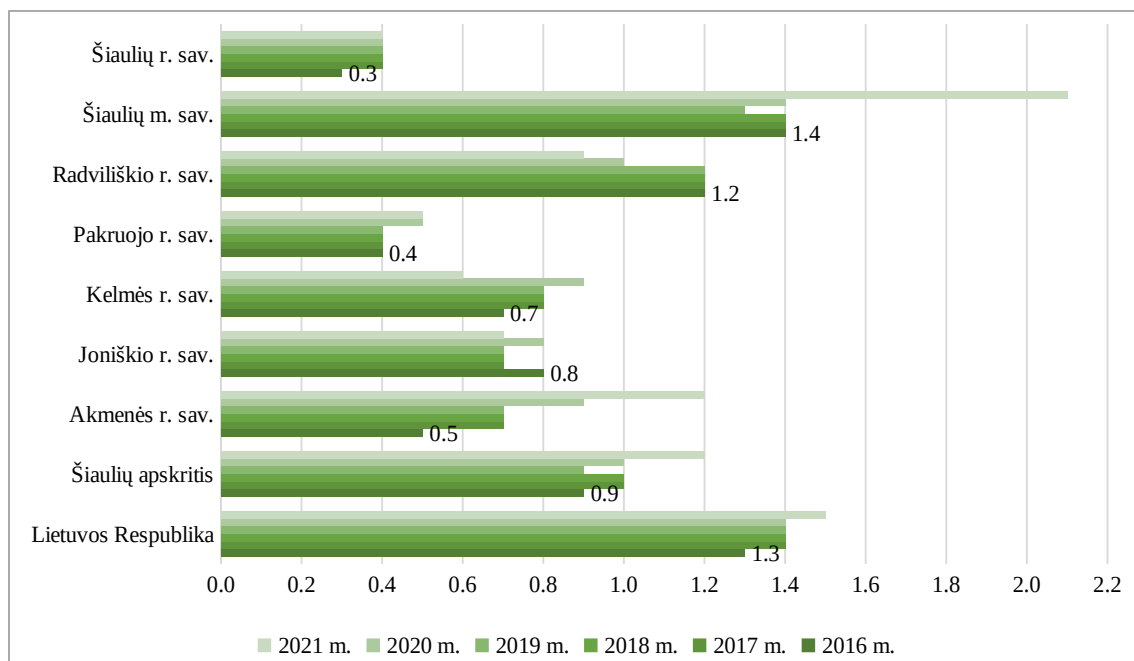
sav.	užsieniečiams	1000	2685	5218	9630	7889	6643	564,3
Šiaulių r. sav.	Lietuvos gyventojams	8 147	9 201	11 950	10 256	8 273	11 689	43,5
	užsieniečiams	4 387	4 461	7 040	7 027	4 719	2 319	-47,1

Lentelė 3.2.6.3. Suteiktų nakvynių skaičius apgyvendinimo įstaigose 2016–2021 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Maitinimo paslaugos. Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2021 m. pabaigoje Šiaulių rajono savivaldybėje veikė 15 maitinimo įstaigų. Mažiau maitinimo įstaigų veikė tik Pakruojo (8) rajono savivaldybėje. Analizuojamu laikotarpiu daugiausia maitinimo įstaigų Šiaulių rajono savivaldybėje veikė 2020 m. (20), tačiau kitais metais jų sumažėjo iki 15. Atitinkamai maitinimo įstaigose mažėjo ir vietų skaičius.

Pagal 1 000-iui gyventojų tenkanti maitinimo paslaugas teikiančių įstaigų skaičių 2021 m. pabaigoje Šiaulių rajono savivaldybei teko 0,4 maitinimo įstaigos. Šiuo rodikliu Šiaulių rajono savivaldybė atsiliko nuo šalies (1,5), Šiaulių apskrities (1,2) bei kitų rajono savivaldybių rodiklių. Analizuojamu laikotarpiu maitinimo įstaigų skaičius, tenkantis 1 000-iui gyventojų, Šiaulių rajono savivaldybėje padidėjo 2017 m. (skaičius augo nuo 0,3 iki 0,4) ir vėlesniais metais buvo vienodas.

Paveikslas 3.2.6.1. Maitinimo įstaigų skaičius, tenkantis 1 000-iui gyventojų, 2016–2021 m. pabaigoje

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Šiaulių rajono savivaldybės administracijos Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius rengia ir įgyvendina savivaldybės turizmo plėtros programas, kaupia ir sistemina informaciją apie turizmo veiklą Šiaulių rajone, rengia teisės aktus, reglamentuojančius turizmo veiklą, vykdo Šiaulių rajono savivaldybės teritorijos turizmo išteklių rinkotyrą ir rinkodarą. Parengta turizmo plėtros strategija 2022-2028 m. laikotarpiui.

Turizmo skatinimui ypatingai svarbi yra informacinė turizmo paslaugų sklaida, skelbiant informaciją apie lankomus turizmo objektus, siūlomas paslaugas ir pan. Pagrindinis turizmo informacijos paslaugų teikėjas Šiaulių rajono savivaldybėje yra **VŠĮ Šiaulių rajono turizmo ir verslo informacijos centras**, įsikūręs Kuršėnuose ir Domantų kaime, Meškuičių seniūnijoje.

Per 2022 m. I–III ketvirtį Šiaulių rajono turizmo ir verslo informacijos centre (šalia Kryžių kalno) apsilankė 29605 lankytojai. Lietuvos lankytojų buvo 7790 (26%), užsieniečių lankytojų buvo

21815 (74%). Lyginant su 2021 m. I–III ketv., lankytojų sumažėjo 16%. Per 2021 m. I–III ketv. centre apsilankė 20296 lietuviai ir 14830 užsienio svečiai, iš viso 35126 lankytojai. Tam įtakos turėjo prasidėjęs karas Ukrainoje ir paskelbta nepaprastoji padėtis Lietuvoje.

Pažymėtina, kad iki šiol centro veikla buvo koncentruota Domantų kaime (šalia Kryžių kalno), tačiau rajone ir Kuršėnuose daugėja turistinių objektų arba jie atnaujinami, įveiklinami (pvz. Kuršėnų dvaras), taip pat centras vykdo ir verslo informacijos funkcijas verslumui rajone skatinti, todėl Kuršėnuose centro veikla turėtų būti plėtojama, tiek įdarbinant atitinkamos srities specialistus (atskirai turizmo, atskirai verslo informacijai), tiek užtikrinant erdvas patalpas verslo informavimui, bendradarbiavimo renginiams, mokymams ir konsultavimui.

Pagrindinės tendencijos

2016–2021 m. laikotarpiu Šiaulių rajono savivaldybėje apgyvendinimo įstaigų skaičius padidėjo dvigubai, tačiau apgyvendinimo vietų skaičius augo lėčiau. Didžiausią dalį apgyvendintų turistų Šiaulių rajone sudarė Lietuvos gyventojai, užsieniečių – beveik 5 kartus mažiau. Palyginti su 2016 m. vietinių turistų srautai didėjo, o užsieniečių – sumažėjo. Maitinimo paslaugų pajėgumai Šiaulių rajone yra mažėjantys.

3.3 ŠVIETIMAS, KULTŪRA, SPORTAS, JAUNIMAS IR NEVYRIAUSYBINĖS ORGANIZACIJOS

3.3.1 Švietimas

2023 m. sausio mėn. duomenimis, Šiaulių rajono savivaldybės teritorijoje veikė 6 ikimokyklinio ugdymo įstaigos, 5 pagrindinės mokyklos, 3 gimnazijos, 3 progimnazijos, 3 neformaliojo vaikų švietimo įstaigos ir 1 švietimo pagalbos įstaiga.

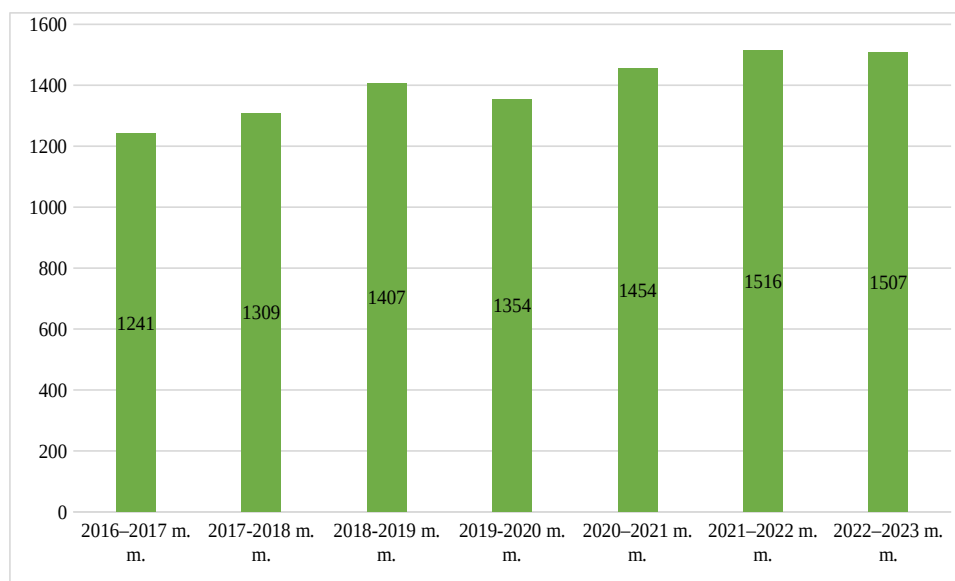
Švietimo įstaigos (įstaigų skaičius)	Pavadinimas	Ugdytinių skaičius 2022–2023 m. m.
Ikimokyklinio ugdymo įstaigos (6)	Šiaulių r. Gruzdžių lopšelis-darželis „Puriena“	93
	Šiaulių r. Kairių lopšelis-darželis „Spindulėlis“	75
	Šiaulių r. Kuršėnų lopšelis-darželis „Eglutė“	153
	Šiaulių r. Kuršėnų lopšelis-darželis „Nykštukas“	178
	Šiaulių r. Kuršėnų lopšelis-darželis „Žiedelis“	188
	Šiaulių r. Meškuičių lopšelis-darželis	68
Pagrindinės mokyklos (5)	Šiaulių r. Dubysos aukštupio mokykla	267
	Šiaulių r. Dubysos aukštupio mokyklos Bubių skyrius	
	Šiaulių r. Dubysos aukštupio mokyklos Aukštelkės skyrius	259
	Šiaulių r. Dubysos aukštupio mokyklos Bazilionų skyrius	34
	Šiaulių r. Dubysos aukštupio mokyklos Kurtuvėnų skyrius	49
	Šiaulių r. Kairių jungtinė mokykla	139
	Šiaulių r. Kairių jungtinės mokyklos Kairių skyrius	
	Šiaulių r. Kairių jungtinės mokyklos Pakapės skyrius	10
	Šiaulių r. Kairių jungtinės mokyklos Šilėnų skyrius	97
	Šiaulių r. Kuršėnų Pavenčių mokykla-daugiafunkcis centras	500
	Šiaulių r. Kuršėnų Pavenčių mokyklos-daugiafunkcio centro Raudėnų skyrius	36

Švietimo įstaigos (įstaigų skaičius)	Pavadinimas	Ugdytinių skaičius 2022–2023 m. m.
	Šiaulių r. Kužių mokykla	218
	Šiaulių r. Voveriškių mokykla	191
Gimnazijos (3)	Šiaulių r. Gruzdžių gimnazija	253
	Šiaulių r. Gruzdžių gimnazijos Šakynos skyrius	33
	Šiaulių r. Kuršėnų Lauryno Ivinskio gimnazija	368
	Šiaulių r. Meškuičių gimnazija	162
Progimnazijos (3)	Šiaulių r. Ginkūnų Sofijos ir Vladimiro Zubovų progimnazija	537
	Šiaulių r. Kuršėnų Daugėlių progimnazija	243
	Šiaulių r. Kuršėnų Stasio Anglickio progimnazija	564
	Šiaulių r. Kuršėnų Stasio Anglickio progimnazijos Drąsučių skyrius	50
Neformaliojo vaikų švietimo įstaigos (3)	Šiaulių r. Kuršėnų meno mokykla	370
	Šiaulių r. Kuršėnų sporto mokykla	368
	Šiaulių r. Kuršėnų kūrybos namai	260
Švietimo pagalbos įstaigos (1)	Šiaulių r. švietimo pagalbos tarnyba	–

Lentelė 3.3.1.1. Švietimo įstaigos Šiaulių rajono savivaldybėje 2022–2023 m. m. (2023-01-01 duomenys)

Šaltinis: Šiaulių rajono savivaldybės administracija (www.siauliuraj.lt)

Ikimokyklinis ugdymas. 2022–2023 m. m. Šiaulių rajono savivaldybėje veikė šešios ikimokyklinio ugdymo įstaigos (lopšeliai-darželiai).

Paveikslas 3.3.1.1. Vaikų, ugdomų pagal ikimokyklinio ir/ar priešmokyklinio ugdymo programas, skaičius 2016–2017 m. m. – 2022–2023 m. m. Šiaulių rajono savivaldybėje

Šaltinis: Šiaulių rajono savivaldybės administracija (www.siauliuraj.lt)

Remiantis Šiaulių rajono savivaldybės administracijos duomenimis, 2022–2023 m. m. Šiaulių rajono savivaldybės švietimo įstaigose ikimokyklinio ugdymo grupes lankė 1 164 vaikai, priešmokyklinio ugdymo grupes – 343 vaikai (iš viso 1 507 vaikai). Lyginant su 2016–2017 m. m. duomenimis, vaikų skaičius ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupėse Šiaulių rajono savivaldybėje išaugo 266 vaikais arba 21,4 proc. (2016–2017 m. ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupes lankė 1 241 vaikas). Pažymėtina, kad vaikai pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio

ugdymo programas yra ugdomi tiek ikimokyklinio ugdymo įstaigose (lopšeliuose-darželiuose), tiek bendrojo ugdymo mokyklose.

Bendrasis ugdymas. 2022 m. Šiaulių rajono savivaldybėje veikė 5 pagrindinės mokyklos, 3 progimnazijos bei 3 gimnazijos⁷.

2016–2021 metais mokinių skaičius Šiaulių rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose mažėjo. 2021–2022 m. bendras mokinių skaičius, palyginus su 2016–2017 metais, sumažėjo 10,9 proc. Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Šiaulių apskrityje 2018–2019 m. m. – 2022–2023 m. m. mokinių skaičiaus mažėjimas sudarė 0,4 proc., šalyje padidėjo 6,9 proc.

Remiantis Šiaulių rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos 2021–2025 metams bendruoju planu, 2020 m. rugsėjo 1 d. duomenimis, Šiaulių rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose 1–10, I–IVG kl., specialiojo ugdymo klasėse mokėsi 427 specialiųjų ugdymo(si) poreikių turintys mokiniai, t. y. 13,4 proc. visų bendrojo ugdymo mokyklose besimokančių mokinių (palyginimui 2019 m. rugsėjo 1 d. duomenimis – 11,7 proc.). Šiaulių rajono savivaldybės teritorijoje gyvenantiems specialiųjų ugdymo(si) poreikių turintiems mokiniams sudarytos sąlygos ugdytis, atsižvelgiant į jų poreikius ir galias, dalinės integracijos forma specialiosiose, lavinamosiose bei socialinių įgūdžių ugdymo klasėse, veikiančiose Kuršėnų Pavenčių mokyklose-daugiafunkčiuose centruose mokoma ir lavinama 30 mokinių iš įvairių Savivaldybės vietovių.

Administracinė teritorija / Mokslo metai	2016–2017 m. m.	2017–2018 m. m.	2018–2019 m. m.	2019–2020 m. m.	2020–2021 m. m.	2021–2022 m. m.	Pokytis proc. 2016–2017 m. m., lyginant su 2021–2022 m. m.
Lietuvos Respublika	330 869	326 061	322 344	325 677	327 022	330 262	-0,2
Šiaulių apskritis	32 114	30 967	30 055	29 711	29 424	29 389	-8,5
Šiaulių m. sav.	13 403	13 335	13 245	13 383	13 529	13 730	2,4
Akmenės r. sav.	2 674	2 544	2 498	2 462	2 430	2 390	-10,6
Joniškio r. sav.	2 537	2 297	2 193	2 156	2 097	2 040	-19,6
Kelmės r. sav.	3 140	2 998	2 787	2 716	2 573	2 490	-20,7
Pakruojo r. sav.	2 222	2 066	1 936	1 801	1 740	1 702	-23,4
Radviliškio r. sav.	4 466	4 231	4 029	3 864	3 788	3 768	-15,6
Šiaulių r. sav.	3672	3496	3367	3329	3267	3269	-10,9

Lentelė 3.3.1.2. Bendrojo ugdymo mokyklų mokiniai

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Šiaulių rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose 1–10, I–IVG kl. pagal pritaikytas Bendrąsias programas mokosi 7,3 proc. mokinių, o 2,3 proc. – pagal individualizuotas Bendrąsias programas.

Šiaulių rajono savivaldybėje pagal priešmokyklinio ugdymo programą ugdomi 63 ugdytiniai, kurių specialieji ugdymo(si) poreikiai yra vertinti Švietimo pagalbos tarnyboje (2019 m. – 56 ugdytiniai). Tai sudaro 18,9 proc. visų vaikų, dalyvaujančių šioje programoje. Kalbėjimo ir kalbos sutrikimų, nustatytų švietimo įstaigų Vaiko gerovės komisijose, turi 98 priešmokyklinio amžiaus vaikai (2019 m. – 96).

⁷ <https://siauliuraj.lt/veiklos-sritys/svietimas/svietimo-istaigos/295>

Pagal ikimokyklinio ugdymo programą ugdomi 166 vaikai, kurių specialieji ugdymo(si) poreikiai yra vertinti Švietimo pagalbos tarnyboje (2019 m. – 132 vaikai). Tai sudaro 15 proc. visų vaikų, dalyvaujančių šioje programoje. Kalbėjimo ir kalbos sutrikimų, nustatytų švietimo įstaigų Vaiko gerovės komisijose, turi 145 ikimokyklinio amžiaus vaikai (2019 m. – 166).

Mokytojai. Šiaulių rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose dirbo 555 pedagoginiai darbuotojai (vienas pedagoginis darbuotojas skaičiuojamas tiek kartų, keliose įstaigose dirbo). Daugiausia iš jų – mokytojo metodininko kvalifikacinę kategoriją turinčių pedagoginių darbuotojų (209). Jie sudaro 37,7 proc. visų dirbančių pedagoginių darbuotojų. Mokytojo eksperto kvalifikacinę kategoriją yra įgiję 12 mokytojų (2,2 proc.), vyresniojo mokytojo – 206 (37,1 proc.). Daugiausiai mokytojų ekspertų ir mokytojų metodininkų dirbo Kuršėnų Lauryno Ivinskio gimnazijoje (87,2 proc.), mažiausiai – Šilėnų mokykloje (10 proc.).

Ikimokyklinio ugdymo įstaigose vyrauja mokytojo kvalifikacinę kategoriją turintys pedagoginiai darbuotojai. Tai sudaro 40 proc. nuo bendro pedagoginių darbuotojų skaičiaus. Nėra nė vieno mokytojo eksperto kvalifikacinę kategoriją įgijusio pedagoginio darbuotojo. Daugiausiai mokytojo metodininko kvalifikacinę kategoriją įgijusių pedagoginių darbuotojų dirbo Kuršėnų lopšelyje-darželyje (31 proc.), mažiausiai – Kuršėnų lopšelyje-darželyje „Nykštukas“ (17,4 proc.).

Neformaliojo vaikų švietimo įstaigose dirbo 1 mokytojas ekspertas (1,7 proc.), 19 mokytojų metodininkų (31,7 proc.), 27 vyresnieji mokytojai (45 proc.) ir 13 mokytojų (21,6 proc.).

Administracinė teritorija / Pedagogai	Iš viso pedagoginių darbuotojų	Atestuotų pedagoginių darbuotojų		Pedagoginių darbuotojų, turinčių kvalifikacinę kategoriją, skaičius			
		skaičius	proc.	mokytojo	vyresniojo mokytojo	metodini-	eksperto
Šiaulių apskritis	3 079	2 413	78,4	229	901	1 191	92
Šiaulių m. sav.	1 379	1 056	76,6	121	377	504	54
Akmenės r. sav.	218	168	77,1	8	77	79	4
Joniškio r. sav.	232	187	80,6	13	74	98	2
Kelmės r. sav.	288	227	78,8	15	97	114	1
Pakruojo r. sav.	190	154	81,1	14	63	76	1
Radviliškio r. sav.	410	340	82,9	30	104	184	22
Šiaulių r. sav.	362	281	77,6	28	109	136	8

Lentelė 3.3.1.3. Atestuoti pedagoginiai darbuotojai 2022–2023 m. m.

Šaltinis: Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija (Švietimo valdymo informacinės sistemos duomenys)

Vidutinis mokytojo amžius Šiaulių rajono savivaldybėje 2022 m. buvo 51,52 metai, palyginti 2016 m. – 48,07 metų.

Neformaliojo vaikų švietimo įstaigos. Užtikrinant kuo įvairesnę neformaliojo vaikų švietimo veiklą, Šiaulių rajono savivaldybėje veikė trys formalųjį švietimą papildančios ir neformaliojo švietimo įstaigos. Jose, 2020 m. spalio 1 d. duomenimis, mokslo metus pradėjo 961 mokinys: 324 – Kuršėnų meno mokykloje, 389 – Kuršėnų sporto mokykloje, 248 – Kuršėnų kūrybos namuose. Bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičius Savivaldybėje mažėja, tačiau vaikų, lankančių formalųjį švietimą papildančias ir neformaliojo švietimo įstaigas, skaičius didėja (palyginimui: 2019–2020 m. m. – 909; 2018–2019 m. m. – 926).

Šiaulių r. Kuršėnų meno mokykla – neformaliojo vaikų švietimo mokykla ir formalųjį švietimą papildančio ugdymo mokykla. Mokyklos veiklos tikslas – tenkinti mokinių pažinimo, lavinimosi ir saviraiškos poreikius, padėti jiems tapti aktyviais visuomenės nariais, sudaryti sąlygas puoselėti įgimtus meninius, muzikinius gebėjimus tiek vaikams, tiek suaugusiems asmenims. Mokykloje siūlomos (63) nuo 1 iki 8 metų trukmės įvairios muzikinio ir dailės ugdymo programos įvairaus amžiaus vaikams ir suaugusiems Muzikinio ugdymo: ankstyvojo, pradinio, pagrindinio, muzikos mėgėjų ir išplėstinio, neformaliojo (suaugusių) muzikininės programos. Mokoma šių specialybių: fortepijono, smuiko, violončelės, klasikinės gitaros, lamzdelio, koncertinių kanklių,

birbynės, trimito, trombono, saksofono, fleitos, baritono, klarneto, mušamųjų, bosinės gitaros, akordeono, solinio dainavimo. Dailės pradinio, pagrindinio, išplėstinio, neformaliojo ugdymo programos apima šiuos mokomuosius dalykus: plastinę raišką, grafinę raišką, spalvinę raišką, erdvinę raišką, fotodizainą, dailėtyrą, kompoziciją. Nuo antros pradinio muzikinio ugdymo programos klasės mokiniams sudaryta galimybė mokytis antru pasirinkimu instrumentu. Atlikus apklausą, mokiniai renkasi norimą antrą instrumentą: fortepijoną, akordeoną, gitarą, mušamuosius, kankles, saksofoną ir mokosi 7 metus greta pagrindinio instrumento. Tai mokykloje taikoma nuo 2016 m., kai naujose ugdymo programose buvo įvestas antras pasirinkamas instrumentas. 2021–2022 m. m. mokykloje mokėsi 361 mokinys, dirbo 36 pedagogai. Kuršėnų meno mokykla muzikinį ugdymą vykdo šiose Šiaulių rajono vietovėse: Gruzdziuose, Kairiuose, Kužiuose, Raudėnuose, Bubiuose ir Ginkūnuose.

Šiaulių r. Kuršėnų sporto mokykla – neformaliojo vaikų švietimo mokykla ir formalųjį švietimą papildančio ugdymo mokykla. Mokyklos tikslas – skatinti vaikų, paauglių ir jaunimo saviraišką per sportą, rengti sportininkus, gebančius deramai atstovauti mokyklai ir Šiaulių rajono savivaldybei šalies, tarptautiniuose renginiuose, tenkinti gyventojų poreikius užsiiminti kūno kultūra ir sportu, stiprinti savo sveikatą. Mokykloje 2022 metais vaikai lankė šias sporto šakas: dziudo, futbolo, graikų-romėnų imtynes, krepšinį, kiokušin karatė, lengvąją atletiką ir tinklinį. Suformuotos 26 grupės, iš jų: dziudo – 2, futbolo – 5, graikų-romėnų imtynių – 5, krepšinio – 6, kiokušin karatė – 2, lengvosios atletikos – 6, tinklinio – 1. 2022–2023 m. m. mokykloje mokėsi 369 mokiniai, dirbo 16 pedagogų.

Kuršėnų kūrybos namai – neformaliojo vaikų švietimo mokykla. Mokyklos veiklos tikslas – ugdyti kompetencijas, teikiantis galimybių mokiniui tapti aktyviu visuomenės nariu, sėkmingai veikti visuomenėje, padėti tenkinti pažinimo ir saviraiškos poreikius. Kūrybos namuose veikia įvairūs amatų būreliai. 2021 m. Kūrybos namuose dirbo 10 pedagogų, būrelius lankė 240 vaikų, paauglių ir jaunuolių.

Profesinis mokymas. Šiaulių rajono savivaldybėje veikia Šiaulių technologijų mokymo centro Kuršėnų skyrius. Mokykla savo veiklą pradėjo 1973 metais ir buvo pavadinta Kuršėnų 45-a profesine mokykla. 2007 m. įregistruota kaip viešoji įstaiga Kuršėnų politechnikos mokykla. 2008 m., pirmojoje iš Šiaulių apskrities profesinių mokyklų, akredituota vidurinio ugdymo programa ir įsteigtas gimnazijos skyrius. 2022 m. reorganizuota į Šiaulių technologijų mokymo centro Kuršėnų skyrių. Mokykla yra valstybinė profesinio mokymo įstaiga, teikianti pirminį ir tęstinį profesinį mokymą, profesinį mokymą su socialinių įgūdžių programa, neformalųjį vaikų ir suaugusiųjų švietimą, suaugusiųjų kvalifikacijos tobulinimą.

Švietimo pagalbos įstaigos. Šiaulių r. švietimo pagalbos tarnybos veiklos tikslai – didinti specialiųjų ugdymosi poreikių, psichologinių, asmenybės ir bendravimo problemų turinčių asmenų ugdymosi veiksmingumą, psichologinį atsparumą, bendravimo įgūdžius, teikiant reikalingą konsultacinę ir informacinę pagalbą mokiniams (vaikams), ir jų tėvams (globėjams, rūpintojams), mokykloms ir mokytojams; tenkinti asmens karjerai būtinų kompetencijų ugdymo ir mokymosi visą gyvenimą, pažinimo, lavinimosi bei saviraiškos poreikius; tenkinti viešuosius interesus, vykdant darbą su jaunimu, neformaliojo švietimo, visuomeninę, kultūrinę, socialinės pagalbos teikimo, laisvalaikio užimtumo veiklą.

Materialieji švietimo įstaigų ištekliai. Vertinant Švietimo valdymo informacinėje sistemoje pateiktus duomenis bei remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2021–2022 m. m. 100 Šiaulių rajono savivaldybės mokinių teko 72 kompiuteriai, ir šis rodiklis buvo didesnis nei rodiklis Šiaulių apskrityje (55). Šis rodiklis buvo didesnis nei Šiaulių miesto (44), Akmenės rajono savivaldybės (53), Kelmės rajono savivaldybės (66), Pakruojo rajono savivaldybės (62) ir Radviliškio rajono savivaldybės (64) rodiklis, tačiau mažesnis nei Joniškio rajono savivaldybės (73) rodiklis.

Remiantis Švietimo valdymo informacinėje sistemoje pateiktais duomenimis bei remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Šiaulių rajono savivaldybėje vienam mokiniui teko

18,4 m² mokyklos ploto, ir šis rodiklis buvo didesnis už Šiaulių apskrities vidurkį (15,5) bei vienas didžiausių rodiklių tarp Šiaulių apskrities savivaldybių. Didžiausią rodiklį apskrityje turėjo Pakruojo rajono savivaldybė (22,9) ir Joniškio rajono savivaldybė (18,6).

Remiantis Šiaulių rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos 2021–2025 metams bendruoju planu, dalis mokinių / ugdytinių mokykliniais („geltonaisiais“) autobusais, vietiniu reguliaraus susisiekimo (toliau – maršrutinis) ar privačiu transportu buvo vežiami į / iš švietimo įstaigų. Pavežamų mokinių / ugdytinių dalis kinta nežymiai: 2016 m. buvo vežami 35 proc., 2017 m. – 33 proc., 2018 m. – 32,5 proc., 2019 m. – 34,5 proc., 2020 m. – 31,5 proc. mokinių. Savivaldybė turi 26 mokyklinius autobusus, 14 iš jų yra gauti iš LR švietimo, mokslo ir sporto ministerijos. 2020 metais mokykliniais autobusais buvo pavežami 605 mokiniai / ugdytiniai (2019 m. – 734, 2018 m. – 605 mokiniai / ugdytiniai). Savivaldybės lėšos, skirtos mokinių / ugdytinių pavežimui mokykliniais autobusais (kuras, remontas, darbo užmokestis ir kt.) per metus siekė 294 786,31 Eur (palyginimui: 2019 m. – 329 337,53 Eur, 2018 m. – 298 083,14 Eur).

Maršrutiniu transportu 2020 m. buvo pavežami 405 mokiniai / ugdytiniai (2019 m. – 384, 2018 m. – 463). Savivaldybės administracijos Ekonomikos ir verslo plėtros skyriaus duomenimis, mokinių / ugdytinių pavėžėjimui maršrutiniais autobusais 2020 m. buvo skirti 24 954,01 Eur. (2019 m. – 57 626,22 Eur, 2018 m. – 61 128,24 Eur). 2020 metų išlaidų mažėjimui įtakos turėjo nuotolinis vyresnių klasių mokinių ugdymas.

Pagrindinės tendencijos

2016–2020 metais mokinių skaičius Šiaulių rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose mažėjo, tačiau vaikų skaičius ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupėse Šiaulių rajono savivaldybėje išaugo 21,4 proc. Rajone veiklą tęsia ir neformalaus ugdymo, profesinio mokymo ir švietimo pagalbos įstaigos, o pagal kompiuterių skaičių bei mokyklos plotą vienam mokiniui Šiaulių rajonas lenkė Šiaulių apskrities vidurkį. Mokytojų amžiaus vidurkis didėja.

3.3.2 Kultūra

Pagal Šiaulių rajono savivaldybės kultūros centro (KC) kultūrinės veiklos 2021 m. ataskaitos duomenis, 2021 m. Šiaulių rajono savivaldybės KC ir filialuose kūrybinę veiklą vykdė 108 meno kolektyvai, studijos, būreliai ir klubai, kuriuos lankė 1 097 dalyviai.

Vaikai ir jaunimas lankė 32 kolektyvus, kuriuose savo meninius gebėjimus ugdė 414 vaikų ar jaunuolių. 2021 m. rajone surengti 137 etnokultūriniai renginiai, 16 respublikinių, 4 regioninės ir 1 rajoninės šventės, 38 koncertai, spektakliai ir parodos profesionalaus meno sklaidai, dalyvauta 3 tarptautiniuose festivaliuose-konkursuose. Iš viso rajone surengti 983 renginiai.

Administracinė teritorija / Metai	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Pokytis proc., lyginant 2016 m. ir 2021 m.
Mėgėjų meno kolektyvų skaičius							
Lietuvos Respublika	3 863	3 841	3 798	3 757	3 520	3 370	-12,8
Šiaulių apskritis	518	531	519	506	482	461	-11,0
Šiaulių m. sav.	23	23	25	22	21	16	-30,4
Akmenės r. sav.	68	64	65	69	64	61	-10,3

Administracinė teritorija / Metai	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Pokytis proc., lyginant 2016 m. ir 2021 m.
Joniškio r. sav.	61	59	57	63	60	58	-4,9
Kelmės r. sav.	135	126	127	117	103	99	-26,7
Pakruojo r. sav.	74	72	72	70	68	61	-17,6
Radviliškio r. sav.	36	62	59	56	59	58	61,1
Šiaulių r. sav.	121	125	114	109	107	108	-10,7
Dalyvių skaičius meno mėgėjų kolektyvuose							
Lietuvos Respublika	53 106	52 956	52 819	52 671	47 307	43 544	-18,0
Šiaulių apskritis	6 374	6 381	6 151	5 884	5 273	5 000	-21,6
Šiaulių m. sav.	693	649	696	649	494	463	-33,2
Akmenės r. sav.	787	732	725	645	568	597	-24,1
Joniškio r. sav.	762	683	630	659	594	605	-20,6
Kelmės r. sav.	1321	1 185	1 119	1 077	987	861	-34,8
Pakruojo r. sav.	743	706	635	652	596	530	-28,7
Radviliškio r. sav.	670	1099	1071	1054	887	847	26,4
Šiaulių r. sav.	1 398	1 327	1 275	1 148	1 147	1 097	-21,5

Lentelė 3.3.2.1. Meno mėgėjų kolektyvai ir dalyviai juose 2016–2021 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Šiaulių apskrityje 2016–2021 m. meno mėgėjų kolektyvų sumažėjo 11,0 proc. Tam didžiausios įtakos turėjo meno mėgėjų kolektyvų sumažėjimas visose rajono savivaldybėse, išskyrus Radviliškio rajoną. Didžiausias sumažėjimas buvo Kelmės rajono savivaldybėje (nuo 135 2016 m. iki 99 2021 m.). Šalyje ir kitose Šiaulių apskrities savivaldybėse meno mėgėjų kolektyvų skaičius analizuojamu laikotarpiu mažėjo, išskyrus Radviliškio rajono savivaldybę.

Šiaulių rajono savivaldybėje 2016–2021 m. meno mėgėjų kolektyvų sumažėjo 10,7 proc. Meno mėgėjų kolektyvų dalyvių skaičius šalyje ir Šiaulių apskrityje analizuojamu laikotarpiu taip pat sumažėjo (atitinkamai 18,0 proc. ir 21,6 proc.). Vienintelėje Radviliškio rajono savivaldybėje meno mėgėjų kolektyvų dalyvių skaičius išaugo (26,4 proc.), labiausiai sumažėjo Kelmės rajono savivaldybėje (34,8 proc.).

Šiaulių rajono savivaldybėje dalyvių skaičius meno mėgėjų kolektyvuose 2016–2021 m. buvo pastoviai mažėjantis. Meno mėgėjų kolektyvai daugiausiai dalyvių turėjo 2016 m. (1 398), mažiausiai – 2021 m. (1 097). Lyginant 2016 m. ir 2021 m. duomenis, meno mėgėjų kolektyvų dalyvių skaičius savivaldybėje sumažėjo 21,5 proc.

Šiaulių rajono savivaldybėje veikia **Šiaulių rajono savivaldybės Vytauto Vitkausko viešoji biblioteka** ir jos teritoriniai struktūriniai padaliniai (bibliotekos). Šiaulių rajono savivaldybės viešojoje bibliotekoje patvirtinti 45 etatai, o faktiškai dirbo 47 darbuotojai (2 vaiko priežiūros atostogose), iš jų 39 – profesionalūs bibliotekininkai.

Per 2021 m. Šiaulių rajono savivaldybės viešojoje bibliotekoje apsilankė 66 627 rajono gyventojai (–6 502 lyginant su 2020 m.), iš jų kaimo bibliotekose apsilankė 49 233 (73,89 proc.), o Kuršėnų Vytauto Vitkausko bibliotekoje – 17 394 (26,11 proc.) gyventojai. Vidutiniškai vienas vartotojas per metus bibliotekoje apsilankė 10 kartų. 2021 m. skaitytojams išduota 156 005 vnt. bibliotekose saugomų dokumentų, t. y. 10,7 proc. daugiau negu praėjusiais metais. Bendras vidutinis skaitomumo rodiklis siekė 23,35 leidinių 1 skaitytojui per metus.

Duomenys / Metai	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.
Gyventojų skaičius pagal Lietuvos statistikos departamento duomenis	41441	41221	41507	41525	40832
Gyventojų skaičius pagal seniūnijų duomenis	35625	36237	35474	36750	36545
Vartotojų skaičius	7085	7259	7381	7106	6681
Sutelkimo procentas:	-				
Nuo Lietuvos statistikos departamento skaičiaus	17,2	17,7	17,8	17,1	16,4
Nuo seniūnijų duomenų	19,9	20,7	20,8	19,3	18,3
Vaikų vartotojų skaičius	2315	2171	2304	2032	2193

Lentelė 3.3.2.2. Gyventojų ir vartotojų sutelkimo pokyčiai 2017–2021 m.

Šaltinis: Šiaulių rajono savivaldybės viešoji biblioteka

2021 m. Šiaulių rajono savivaldybės viešojoje biblioteka sutelkė 16,4 proc. Šiaulių rajono savivaldybės gyventojų (vartotojų skaičiaus ir gyventojų skaičiaus santykis). Sutelktumo procentas, kaip ir bendras vartotojų skaičius, palyginti su 2017 m., sumažėjęs, tam didžiausią įtaką turėjo pandemijos suvaržymai, 2021 m. įvestas privalomas skaitytojų pažymėjimų įsigijimas ir reikalavimas įvesti asmens kodą Lietuvos integralioje bibliotekų informacinėje sistemoje. Vaikų vartotojų skaičius, 2021 m. palyginti su 2020 m., padidėjo 8 proc.

Šiaulių rajono savivaldybės etninės kultūros ir tradicinių amatų centras (toliau – Šiaulių rajono savivaldybės EKTAC) yra Šiaulių rajono savivaldybės biudžeto išlaikoma specializuota kultūros įstaiga. Šiaulių rajono savivaldybės EKTAC įsikūręs Kuršėnų dvaro rūmuose – Kuršėnų dvaro oficinoje. Pagrindinis centro tikslas – krašto tradicijų, papročių, tradicinių amatų išsaugojimas, atgaivinimas ir perdavimas. Vykdamas Šiaulių rajono savivaldybės kultūros plėtros programą, didelis dėmesys skiriamas etninės kultūros plėtrai. Šiaulių rajono savivaldybės EKTAC vyksta edukaciniai užsiėmimai: keramikos – žiedimo, lipdymo, kiaušinių marginimo, juostų audimo, vilnos vėlimo bei karpymo iš popieriaus, advento vainikų pyrimo ir kiti.

2019 m. EKTAC aplankė 5478 asmenys, 2020 m. 3883 (sumažėjimas dėl pandemijos ribojimų), 2021 m. lankytojų skaičius išaugo iki 5988. Lankytojų skaičiaus augimui įtakos turėjo 2021 m. liepą po renovacijos atverti ir pritaikyti lankytojams Kuršėnų dvaro rūmai.

2021 m. taip pat ženkliai išaugo EKTAC edukacijų skaičius – iki 254 užsiėmimų, kai palyginimui 2018 m. buvo 128, 2019 m. 168 ir 2020 m. 107 užsiėmimai.

Taip pat Šiaulių rajono savivaldybėje veikia R. ir V. Mataičių juodosios keramikos dirbtuvės, Gruzdžių gimnazijos kraštotyros muziejus, Kuršėnų Stasio Anglickio pagrindinės mokyklos muziejus, Ginkūnų mokyklos muziejus. Kuršėnuose yra įsikūręs Raimondo Baškio „Medinukų muziejus“ ir Vertelių keramikos muziejaus studija.

Pagrindinės tendencijos

Meno mėgėjų kolektyvų ir jų narių skaičius Šiaulių rajone mažėja, taip pat mažėja bibliotekos lankytojų skaičius ir jų dalis nuo bendro rajono gyventojų skaičiaus (sutelktumas). Šiaulių rajono savivaldybės EKTAC, po Kuršėnų dvaro renovacijos, išaugo užsiėmimų (edukacijų) bei lankytojų skaičius.

3.3.3 Sportas

Aukšto meistriškumo sporto varžybų ir fizinio aktyvumo renginių dalyvių Šiaulių rajono savivaldybėje 2017 m. buvo 21 591 asmuo, o 2021 m. – 8 832 asmenys (sumažėjimas siekia 59,1 proc.).

2021 m. sportuojantieji sudarė apie 4,7 proc. visų savivaldybės gyventojų. Sporto varžybų ir sveikatingumo renginių savivaldybėje mažiausiai buvo surengta 2021 m. (182), daugiausia – 2019 m. (381). Sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyvių skaičius didžiausias buvo 2018 m. (21 594), mažiausias – 2020 m. ir 2021 m. (8 832). Šalyje sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyvių skaičius analizuojamu laikotarpiu sumažėjo 34,9 proc., o Šiaulių rajono savivaldybėje sumažėjo 52,0 proc.

Šiaulių rajono savivaldybėje 2021 m. sportavo 1 940 asmenų, iš jų 470 – moterų. Sportuojančiųjų skaičius savivaldybėje 2017–2021 m. didėjo. Šiaulių rajono savivaldybėje 2021 m. populiariausios sporto šakos buvo futbolas (389 sportuojantys), krepšinis (302 sportuojantys), lengvoji atletika (275 sportuojantys), graikų-romėnų imtynės (156 sportuojantys), kiokušin karatė (120 sportuojančių).

Administracinė teritorija / Metai	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Pokytis proc., lyginant 2017 m. ir 2021 m.
Sportuojančių asmenų skaičius						
Šiaulių apskritis	15143	14974	16294	16063	17822	17,7
Šiaulių m. sav.	7352	7034	8359	8276	9466	28,8
Akmenės r. sav.	1199	1114	1039	970	992	-17,3
Joniškio r. sav.	1153	1242	1177	1265	1243	7,8
Kelmės r. sav.	783	711	736	701	671	-14,3
Pakruojo r. sav.	909	949	996	749	813	-10,6
Radviliškio r. sav.	1936	2095	2088	2129	2697	39,3
Šiaulių r. sav.	1811	1829	1899	1973	1940	7,1

Lentelė 3.3.3.1. Sportuojančių asmenų skaičius Šiaulių apskrityje 2017–2021 m.

Šaltinis: Lietuvos sporto centras

Šiaulių rajono savivaldybėje sportininkų rengimu ir sporto veiklos organizavimu užsiima Šiaulių r. Kuršėnų sporto mokykla (toliau – Mokykla). Mokykla pradėjo veiklą 1973 m. rugsėjo 1 d. Tai Mokykla, turinti savo sporto bazę, visus rajono bendrojo lavinimo mokyklų mokinius skatinanti aktyviai sportuoti, siekti fizinio tobulėjimo ir sportinio meistriškumo, sudaranti sąlygas saviraiškai per sportą, teikianti metodinę bei dalykinę paramą sporto klausimais, organizuojanti įvairius sporto renginius ir varžybas. Sporto mokyklos veikla nukreipta vaikų sportiniams gabumams atskleisti ir plėtoti, jų pažintiniams interesams tenkinti. Mokyklos paskirtis – pagal ilgalaikes programas sistemiškai plėsti tam tikros sporto srities žinias, stiprinti gebėjimus ir įgūdžius ir suteikti asmeniui papildomas dalykines kompetencijas, tenkinti vaikų ir jaunimo pažinimo, ugdymo ir saviraiškos poreikius per sportinę veiklą, padėti jiems tapti aktyviais visuomenės nariais.

2022–2023 m. m. Šiaulių rajono Kuršėnų sporto mokykloje kultivuojamos 7 sporto šakos: dziudo, futbolas, graikų-romėnų imtynės, kiokušin karatė, krepšinis, lengvoji atletika, tinklinis.

Mokykla įsikūrusi Kuršėnuose, o Mokyklos sporto šakų neformaliojo švietimo mokytojai (toliau – mokytojai) dirba Kuršėnų Stasio Anglickio progimnazijoje, Kuršėnų Stasio Anglickio progimnazijos Drąsčių skyriuje, Kuršėnų Pavenčių mokykloje-daugiafunkciame centre, Ginkūnų Sofijos ir Vladimiro Zubovų progimnazijoje, Šiaulių r. Dubysos aukštupio mokyklos Bubių skyriuje, Voveriškių mokykloje, Kairių jungtinėje mokykloje, Kuršėnų Lauryno Ivinskio, Meškuičių ir Gruzdžių gimnazijose.

2022–2023 m. m. Kuršėnų sporto mokyklą lankė 369 mokiniai, 2021–2022 m. m. – 374 mokiniai, 2020–2021 m. m. – 389 mokiniai, bendras mokinių skaičius mažėja. Mokykloje dirba 16 mokytojų ir 6 metodininkai. Pedagogų kolektyvas stabilus, energingas, iniciatyvus. Pedagogai ir vadovai dalyvauja metodiniuose dalykiniuose seminaruose, gilina žinias, vadybinius gebėjimus respublikiniuose kvalifikacijos kėlimo renginiuose, projektuose. Ugdymo procesas organizuojamas atsižvelgiant į bendrojo ugdymo mokyklų pamokų tvarkaraščius, vaikų sveikatą, gydytojų rekomendacijas. Užsiėmimų metu ugdomos fizinės savybės, stiprinama sveikata, ugdoma atsakomybė, partnerystė ir kitos vertybės. Įgyjamos asmeninės, edukacinės, socialinės, profesinės kompetencijos. Pagal turimą informaciją, beveik ketvirtadalis mokinių, baigusių Mokyklą, renkasi fizinio ugdymo mokytojo ar trenerio profesiją. Mokykloje didžiausias dėmesys skiriamas Šiaulių rajono gyventojų sporto poreikių tenkinimui. Skatinant masinį fizinį aktyvumą, tuo pačiu ieškant ir ugdant gabius sportininkus. Perspektyviausi Mokyklos mokiniai kelia savo meistriškumą sporto gimnazijose, futbolo bei krepšinio akademijose, gina rajono ir Lietuvos garbę.

Pagal Lietuvos sporto centro pateikiamus duomenis (<https://lscentras.lt/lt/sporto-statistika>), Šiaulių rajono savivaldybėje 2017–2021 m. laikotarpiu sporto bazių skaičius padidėjo nuo 106 iki 111. Šiaulių rajono savivaldybėje 2021 metais buvo 111 sporto bazių (21 stadionas, 30 salių, 3 žirgų sporto maniežai, 32 krepšinio aikštelės, 11 tinklinio aikštelių, 4 futbolo aikštelės, 2 rankinio aikštelės, 2 teniso aikštelės, 6 universalios dirbtinės dangos sporto aikštelės). Šiaulių apskrityje 2021 m. daugiausiai sporto bazių buvo Šiaulių miesto savivaldybėje (228 sporto bazės), mažiausiai – Pakruojo rajono savivaldybėje (39 sporto bazės).

Joniškio rajono savivaldybėje 2021 m. buvo 106 sporto bazės, Kelmės rajono savivaldybėje – 66, Akmenės rajono savivaldybėje – 44, Radviliškio rajono savivaldybėje – 118.

Remiantis 2018 m. atlikto pirmojo suaugusiųjų savivaldybių gyventojų gyvensenos tyrimo duomenimis, Šiaulių rajono savivaldybė patenka į mažo fizinio aktyvumo grupę, kur suaugusiųjų, užsiimančių fizine veikla, dalis sudaro 35,7 procento gyventojų.

Pagrindinės tendencijos

Sportuojančiųjų skaičius Šiaulių rajono savivaldybėje 2017–2021 m. didėjo, padidėjo sporto bazių skaičius, tačiau aukšto meistriškumo sporto varžybų ir fizinio aktyvumo renginių dalyvių Šiaulių rajono savivaldybėje mažėjo, taip pat mažėjo sporto mokyklos ugdytinių skaičius.

3.3.4 Jaunimas, nevyriausybines organizacijos

Jaunimas ir jaunimo organizacijos. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2022 metų pradžioje Šiaulių rajono savivaldybėje gyveno 6 898 jauni (14–29 m.) asmenys. 2016–2021 m. Šiaulių rajono savivaldybėje jaunų gyventojų skaičius sumažėjo net 16,6 proc.

Administracinė teritorija / Rodiklis	Gyventojų skaičius	Jaunuolių (14–29 m.) skaičius	Jaunimo (14–29 m.) dalis proc.
Lietuvos Respublika	2 805 998	457 925	16,3

Šiaulių apskritis	261 145	42 956	16,4
Šiaulių m. sav.	101 756	15 306	15
Akmenės r. sav.	19 259	3 260	16,9
Joniškio r. sav.	20 898	3 620	17,3
Kelmės r. sav.	25 401	4 406	17,3
Pakruojo r. sav.	18 497	3 331	18
Radviliškio r. sav.	34 559	6 135	17,8
Šiaulių r. sav.	40 775	6 898	16,9

Lentelė 3.3.4.1. Jaunimas (14–29 m.) 2022 m. pradžioje

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Jaunų asmenų dalis 2021 m. šalyje, Šiaulių apskrityje ir Šiaulių rajono savivaldybėje buvo labai panaši (atitinkamai 16,3 proc., 16,4 proc., 16,9 proc.). Jaunų asmenų dalis Šiaulių rajono savivaldybėje 2016 m. sudarė 20,0 proc., taigi, analizuojamu laikotarpiu sumažėjo 3,1 procentinio punkto. Šalyje analizuojamu laikotarpiu jaunų asmenų dalis sumažėjo 3,2 procentinio punkto, o Šiaulių apskrityje – 3,1 procentinio punkto.

Šiaulių rajono savivaldybės teritorijoje veikia 7 jaunimo organizacijos.

Pavadinimas	Adresas
Lietuvos moksleivių sąjungos padalinys Kuršėnų mokinių savivaldų informavimo centras	Sodo g. 4, Kuršėnai, Šiaulių r.
Šiaulių rajono Naisių jaunimo klubas	Z. Gėlės g. 9, Naisių k., Meškuičių sen., Šiaulių r.
Šiaulių skautų tuntas	Alksnyniškės k., Bubių sen., Šiaulių r.
Tarptautinė žmogaus gerovės asociacija	Žemaitės g. 102, Šiauliai
Kūrybinės raiškos centras	V. Kudirkos g. 33, Kuršėnai
Lietuvos Šaulių sąjunga Gen. P. Plechavičiaus šaulių (Šiaulių apskr.) 6-osios rinktinė	-
Lietuvos skautų sąjunga Žemaitijos skautų organizacijos Kuršėnų padalinys	-

Lentelė 3.3.4.2. Jaunimo organizacijos Šiaulių rajono savivaldybėje

Šaltinis: Šiaulių rajono savivaldybės administracija

Siekiant skatinti bendradarbiavimą su Savivaldybės teritorijoje veikiančiu verslo sektoriumi, pagerinti jaunimo profesinio orientavimo kokybę, užimtumą vasaros laikotarpiu Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2021 m. spalio 12 d. sprendimu Nr. T-272 patvirtinta Šiaulių rajono savivaldybės jaunimo vasaros užimtumo ir integracijos į darbo rinką programa, pagal kurią Šiaulių rajono teritorijoje veiklą vykdančius darbdavius kviečia įdarbinti jaunuolius (14–21 m.) vasaros laikotarpiu ir gauti 350 Eur/ mėn. dydžio kompensaciją už kiekvieną įdarbintą jaunuolį visu etatu ir proporcingai įdarbinus mažesniu darbo krūviu.

Nevyriausybinių organizacijų (toliau – NVO) ir bendruomeninės organizacijos. Šiaulių rajono savivaldybės duomenimis, 2023 m. pradžioje savivaldybėje veikė 22 nevyriausybinių organizacijų, iš kurių 12 turinčių žymą NVO, ir 53 bendruomeninės organizacijos, iš kurių 12 turinčių žymą NVO.

Nevyriausybinių organizacijos veikia labai įvairiose srityse (sveikatos, jaunimo, pomėgių, globos, kūrybos ir kt.).

Pavadinimas
Šiaulių rajono neįgaliųjų draugija
Šiaurės Lietuvos asociacija
Labdaros ir paramos fondas „Dinozauras“
Žvejų klubas „Penki žvejai“
Asociacija „Už švarų orą“
Šiaulių rajono neįgaliųjų ir senjorų asociacija „Neužmirštuolė“
Atviras Šiaulių rajono jaunimo centras
Motociklininkų klubas „Biesa“
Asociacija „Šiaulių rajono jaunų tėvų bendruomenė“
Kūrybinės raiškos centras
Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Šiaulių rajono Viltis“
Šiaulių regiono bokso populiarinimo asociacija

Lentelė 3.3.4.3. Nevyriausybinių organizacijų, turinčių žymą NVO, Šiaulių rajono savivaldybėje
Šaltinis: Šiaulių rajono savivaldybės administracija

Šiaulių rajono savivaldybėje yra sudaryta Nevyriausybinių organizacijų taryba, kurios tikslas – skatinti nevyriausybiniams organizacijoms palankios aplinkos kūrimą, Lietuvos Respublikos nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatyme numatytų principų įgyvendinimą ir NVO plėtros politikos formavimą savivaldybėje. Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2016 m. lapkričio 15 d. sprendimu Nr. T-299 „Dėl Šiaulių rajono savivaldybės nevyriausybinių organizacijų tarybos sudarymo ir jos nuostatų patvirtinimo“ buvo patvirtinti tarybos nuostatai (pakeisti 2020 m. spalio 13 d. sprendimu Nr. T-3290). Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2021 m. gruodžio 21 d. sprendimu Nr. T-370 sudaryta Šiaulių rajono savivaldybės nevyriausybinių organizacijų taryba dvejų metų kadencijai laikotarpiui.

Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2021 m. kovo 30 d. sprendimu Nr. T-80 buvo patvirtintas suvienodintas Šiaulių rajono savivaldybės nevyriausybinių organizacijų ir kitų juridinių bei fizinių asmenų finansavimo iš savivaldybės biudžeto lėšų tvarkos aprašas, kuriuo vadovaujantis 2021 metais iš Šiaulių rajono savivaldybės biudžeto buvo skirta 21 618,47 Eur Kuršėnų miesto ir kaimo bendruomenių rėmimui pagal 53 prašymus įregistravimo, perregistravimo dokumentų sutvarkymui, dalyvavimui mokymuose, konferencijose, sąskrydžiuose, su bendruomenių veikla susijusių priemonių, prekių ir paslaugų įsigijimui iš dalies kompensuoti, projektų įgyvendinimui finansuoti ir 2 350,00 Eur parama Šiaulių rajono nevyriausybinių organizacijų veikloms remti pagal 6 prašymus įregistravimo išlaidoms, priemonėms, prekėms ir paslaugoms įsigyti, kurios buvo reikalingos nevyriausybinių organizacijos veikloms vykdyti, projektų įgyvendinimui.

Šiaulių rajono vietos veiklos grupė (toliau – Šiaulių rajono VVG). Pagrindinis Šiaulių rajono VVG tikslas – apjungti įvairių vietos organizacijų, institucijų ir kitų kaimo plėtros dalyvių pastangas ir suteikti joms galimybes skatinti pasikeitimus, gerinančius kaimo vietovių gyventojų gyvenimo kokybę. VVG buvo įsteigta 2004 m. liepos 21 d. 2023 m. pradžioje Šiaulių rajono VVG sudarė 62 nariai, kurie atstovauja įvairioms vietos organizacijoms, įmonėms, valdžios institucijoms, veikiančioms Šiaulių rajono teritorijoje.

2015 m. Šiaulių rajono VVG parengė 2015–2023 m. Šiaulių rajono vietos plėtros strategiją, įgyvendinamą pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „LEADER“ veiklos sritį „Parengiamoji parama“, pagal kurią projektai bus įgyvendinami iki 2025 m. rugsėjo 1

d., strategijoje suplanuota 2 245 749 Eur lėšų ir 45 paremti vietos projektai, iš kurių 27 NVO, 5 vietos valdžios institucijos, 12 MVĮ, 1 fizinis asmuo.

2023 m. Šiaulių rajono VVG rengia vietos plėtros strategiją „Asociacijos „Šiaulių rajono vietos veiklos grupė“ teritorijos 2023–2027 metų vietos plėtros strategijos rengimas“ 2024–2027 metams, kuria bus siekiama stiprinti rajono kaimiškąsias vietas, remiantis vietos stiprybėmis ir pranašumais bei atliepti svarbiausius gyventojų ir čia veikiančių organizacijų poreikius.

Pagrindinės tendencijos

2016–2021 m. jaunų gyventojų skaičius ir jų dalis nuo bendro gyventojų skaičiaus Šiaulių rajono savivaldybėje sumažėjo. Nevyriausybinę organizacijų kūrimasis ir veikla skatinami skiriant finansinę paramą iš Šiaulių rajono savivaldybės biudžeto. Vietos verslui, bendruomenėms ir vietos valdžiai atstovaujanti vietos veiklos grupė ruošiasi naujojo kaimo plėtros programinio laikotarpio projektų finansavimui.

3.4 SOCIALINĖ APLINKA

3.4.1 Sveikatos priežiūra

Lietuvos sveikatos 2014–2025 metų programoje, patvirtintoje 2014 m. birželio 26 d. Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu Nr. XII–964, yra numatytas strateginis tikslas – pasiekti, kad 2025 m. šalies gyventojai būtų sveikesni ir gyventų ilgiau, pagerėtų gyventojų sveikata ir sumažėtų sveikatos netolygumai. Pagrindinis Lietuvos sveikatos programos tikslo rodiklis yra vidutinė gyvenimo trukmė – siekiama, kad iki 2025 m. vidutinė gyventojų būsimo gyvenimo trukmė pailgėtų iki 77,5 m. Lietuvos gyventojų vidutinės būsimo gyvenimo trukmės ilgėjimas visų pirma yra siejamas su laipsnišku ankstyvųjų (iki 65 m. amžiaus) mirčių skaičiaus mažėjimu, taip pat su sveiko gyvenimo trukmės ilgėjimu, atitolinus ligų atsiradimą bei jų lemiamas mirtis.

Šiaulių rajono savivaldybėje gyventojų sveikata rūpinasi keturios sveikatos priežiūros įstaigos: VšĮ Šiaulių rajono pirminės sveikatos priežiūros centras, VšĮ Kuršėnų ligoninė, VšĮ Šiaulių rajono Gruzdžių ambulatorija, Šiaulių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras.

VšĮ Šiaulių rajono pirminės sveikatos priežiūros centras (toliau – PSPC) teikia pirminio lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugas Kuršėnų poliklinikoje bei šiuose padaliniuose: Naisių, Pakapės, Micaičių, Ringuvėnų, Voveriškių, Žarėnų, Varputėnų, Kurtuvėnų, Dirvonėnų, Bridų, Gilvyčių, Aukštelkės medicinos punktuose, Meškuičių, Šakynos, Kužių, Bubių, Bazilionų ambulatorijose, Raudėnų, Drąsučių, Ginkūnų, Kairių šeimos gydytojo kabinetuose, Kuršėnų poliklinikos Daugėlių filiale, Šiaulių greitosios medicinos pagalbos Kuršėnų skyriuje. Taip pat PSPC priklauso Meškuičių palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninė, kuri teikia ilgalaikę ir trumpalaikę socialinę globą.

2021 m. pabaigoje PSPC buvo prisirašę 16 644 pacientai, dirbo 137 darbuotojai. Analizuojamu laikotarpiu PSPC prisirašiusių pacientų skaičius sumažėjo 27,8 proc.

VšĮ Gruzdžių ambulatorija teikia pirminio lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugas. 2021 m. šioje sveikatos priežiūros įstaigoje buvo prisirašę 1 456 pacientai, dirbo 25 darbuotojai. 2016–2021 m. laikotarpiu prisirašiusių pacientų sumažėjo net 62,2 proc.

2019–2021 m. sveikatos priežiūros paslaugas teikė UAB Šiaulių medicinos namai, tačiau 2022 m. po reorganizavimo ši įstaiga buvo išregistruota.

Tačiau šiuo metu veikia klinika **Kuršėnuose Medicinos namai**, kuri teikia šeimos medicinos, odontologijos, tyrimų paslaugas, gydytojų specialistų konsultacijas (apie 20 gydytojų).

Įstaiga / Metai	2016– 12–31	2017– 12–31	2018– 12–31	2019– 12–31	2020– 12–31	2021– 12–31	Pokytis 2021 m. ir 2016 m., proc.
VŠĮ Šiaulių rajono pirminės sveikatos priežiūros centras	23 052	23 776	22 974	18 382	17 601	16 644	-27,8
VŠĮ Šiaulių rajono Gruzdžių ambulatorija	3 848	1 697	1 564	1 500	1 472	1 456	-62,2
UAB Šiaulių medicinos namai	-	-	-	4 052	4 631	5 495	-

Lentelė 3.4.1.1. ASPĮ prisirašiusių pacientų skaičius 2016–2021 m. pabaigoje

Šaltinis: ASPĮ

VŠĮ Kuršėnų ligoninė iki 2018 m. liepos 1 d. teikė antrinio lygio stacionarines paslaugas, dėl žmogiškųjų ir materialinių resursų stygiaus ir organizuojamų sveikatos priežiūros paslaugų kokybės reikalavimų neatitiko teisės aktams, todėl 2018 m. liepos 1 d. buvo vykdyta įstaigos struktūrinė pertvarka: sustabdytos antrinio lygio stacionarinės paslaugos ir padidintas slaugos ir palaikomojo gydymo lovų skaičius iki 72, toliau teikiant būtinosios pagalbos ir stebėjimo, vidaus ligų terapijos stacionaro, stacionarinės socialinės globos paslaugas.

2020 m. duomenimis, įstaigoje dirbo 125 darbuotojai. Įstaigos sveikatos priežiūros specialistų amžiaus vidurkis, 2020 m. gruodžio 31 d. duomenimis, yra: gydytojų – 51,9 m., slaugytojų – 56,2 m.

Praktikuojančių slaugytojų skaičius, tenkantis 10 tūkst. gyventojų, Šiaulių rajone 2016–2021 m. laikotarpiu sumažėjo nuo 29 iki 22,8, ir yra mažiausias Šiaulių apskrityje bei mažesnis negu Lietuvos vidurkis.

		Praktikuojančių gydytojų, odontologų ir slaugytojų skaičius, tenkantis 10 tūkst. gyventojų 10 tūkst. gyventojų					
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
Slaugytojas ir akušeris	Lietuvos Respublika	80,8	79,7	80,7	80,6	81,2	81,8
	Šiaulių apskritis	78,5	75,3	77,3	73,2	76,9	76,3
	Akmenės r. sav.	52,5	52	53	54,3	50,7	55,6
	Joniškio r. sav.	69,1	67,3	64,9	63,7	63,4	58,4
	Kelmės r. sav.	60,9	59,1	61,2	61,1	60,8	57,5
	Pakruojo r. sav.	55,1	52,7	51,7	54,3	54,4	51,4
	Radviškio r. sav.	56,6	51,7	51,2	53,1	57,8	59,3
	Šiaulių m. sav.	123,7	119,6	126,2	113,6	122,3	120,3
	Šiaulių r. sav.	29	25,8	21,8	20,5	19,3	22,8
Gydytojas	Lietuvos Respublika	45	45,3	45,9	45,7	44,8	44,7

		Praktikuojančių gydytojų, odontologų ir slaugytojų skaičius, tenkantis 10 tūkst. gyventojų 10 tūkst. gyventojų					
	Šiaulių apskritis	28	27,5	27,4	27,6	26,1	25
	Akmenės r. sav.	22,8	21,8	23	23,4	16,2	18,7
	Joniškio r. sav.	18,3	17,4	17,6	17,9	15,7	16,8
	Kelmės r. sav.	21,3	20,9	19,1	19,3	18,5	18,1
	Pakruojo r. sav.	13,3	13,3	13,8	12,9	13,7	13,5
	Radviliškio r. sav.	15,6	14,3	15,2	14,9	14,8	13
	Šiaulių m. sav.	48,9	48,7	47,9	48,4	45,6	42,7
	Šiaulių r. sav.	7,7	7,5	7	5,8	7,2	8,1
Šeimos gydytojas	Lietuvos Respublika	7,4	7,7	7,4	7,4	7,2	7,3
	Šiaulių apskritis	6,7	6,8	6,6	6,5	6,5	6,4
	Akmenės r. sav.	5,9	5,1	5,1	5,3	3,2	6,2
	Joniškio r. sav.	5,4	6,5	6	6,8	7,9	6,7
	Kelmės r. sav.	7,2	7,5	7,8	7,5	7,7	7,5
	Pakruojo r. sav.	4,4	5,1	5,1	5,4	6	6
	Radviliškio r. sav.	4,3	3,6	4,4	4	4,1	4,1
	Šiaulių m. sav.	9,4	9,6	9,1	8,8	8,2	7,2
	Šiaulių r. sav.	4,3	3,9	3,6	3,1	4,3	5,6
Odontologas	Lietuvos Respublika	9,8	10	9,8	9,5	11,1	10,5
	Šiaulių apskritis	6,6	6,4	6,7	6,7	7,5	7
	Akmenės r. sav.	4	4	4,1	4,8	5,9	7,3
	Joniškio r. sav.	4,5	4,9	3,7	4,8	4,4	4,3
	Kelmės r. sav.	6,9	5,4	6,7	4,3	5,6	5,1
	Pakruojo r. sav.	3,5	3,9	4,1	3,2	6	3,8
	Radviliškio r. sav.	4,3	4,3	4,7	3,7	4,1	2,9
	Šiaulių m. sav.	10,3	10	10	10,9	12	11,1

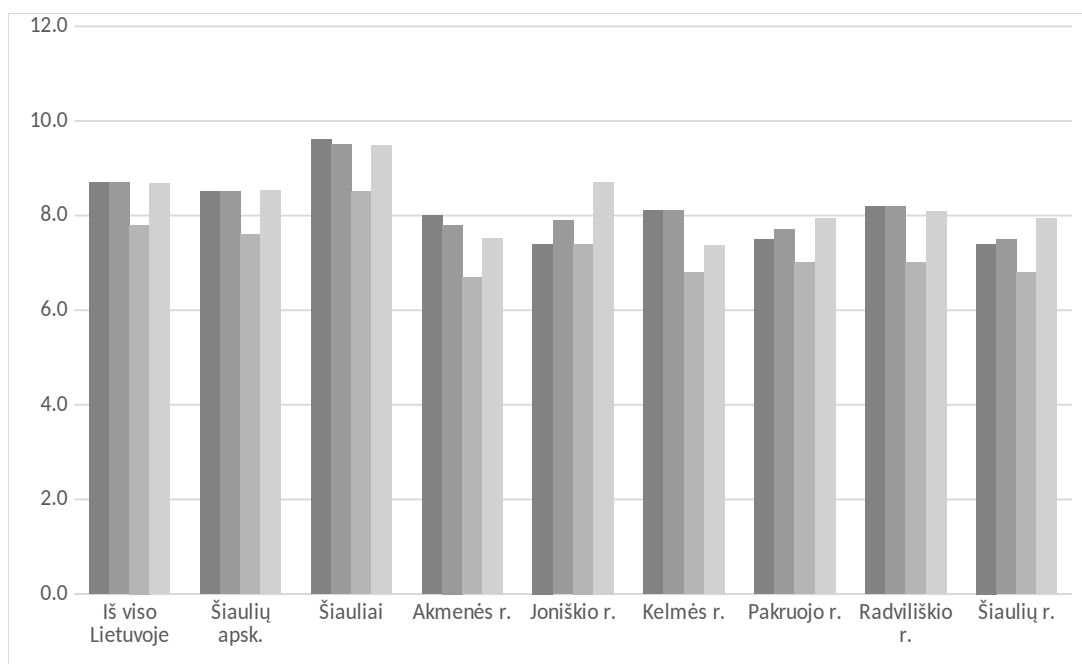
		Praktikuojančių gydytojų, odontologų ir slaugytojų skaičius, tenkantis 10 tūkst. gyventojų 10 tūkst. gyventojų					
	Šiaulių r. sav.	3,6	3,6	4,1	3,6	3,6	3,9

3.4.1.2. lentelė. *Praktikuojančių gydytojų, odontologų ir slaugytojų skaičius, tenkantis 10 tūkst. gyventojų*
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2020 m. Šiaulių rajone užregistruota 130 215 susirgimų, iš jų suaugusiems (18+ m.) nustatyti 110 165 nauji ligos atvejai, o vaikams (0–17 m.) – 20 049. Dažniausiai vaikai kenčia nuo regėjimo (1 199) ir kalbos sutrikimų (33), netaisyklingos laikysenos (81), skoliozės (27), deformuojančios dorsopatijos (11), klausos defektų (8), o suaugusiųjų statistikoje dominuoja lėtinės širdies ir kraujagyslių sistemos, sąnarių ir judamojo aparato ligos bei navikiniai susirgimai.

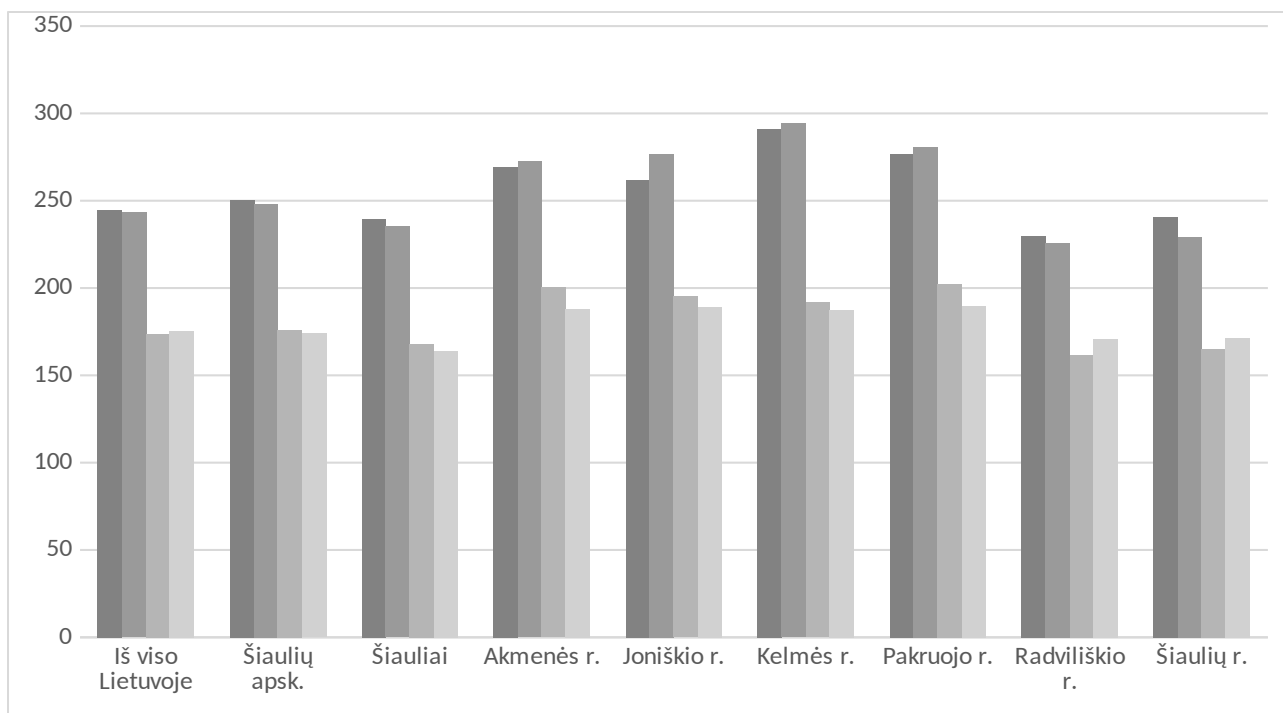
Visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas Šiaulių rajone vykdo 2015 m. Šiaulių rajono savivaldybės tarybos sprendimu įsteigta biudžetinė įstaiga **Šiaulių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras**. Pagrindinis Šiaulių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro veiklos tikslas – rūpintis savivaldybės gyventojų sveikata, vykdyti savivaldybės teritorijoje Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais reglamentuojamą savivaldybių visuomenės sveikatos priežiūrą, siekiant mažinti gyventojų sergamumą ir mirtingumą, gerinti gyvenimo kokybę, teikiant kokybiškas visuomenės sveikatos paslaugas.

Apsilankymai pas gydytojus. Lyginant 2018 ir 2021 m. duomenis, matyti, kad tiek Šiaulių apskrities ir šalies gyventojai minimu laikotarpiu pas gydytojus lankėsi panašiai, Šiaulių rajone apsilankymų pas gydytojus skaičius vienam gyventojui padidėjo. 2020 metais visoje šalyje matomas apsilankymų pas gydytojus skaičiaus sumažėjimas – dėl COVID-19 pandemijos apsilankymai gydymo įstaigose buvo apriboti, dalis konsultacijų buvo vykdoma nuotoliniu būdu. Nuo 2020 metų dalis apsilankymų pas gydytojus vyksta nuotoliniu būdu, t. y. konsultuojant pacientą telefonu. 2020 metais šalyje nenuotolinių apsilankymų pas gydytojus skaičius vienam gyventojui siekė 5,6, nuotolinių – 2,2, atitinkamai Šiaulių apskrityje – 5,4 ir 2,2, Šiaulių rajono savivaldybėje – 4,7 ir 2,1. 2021 metais šalyje nenuotolinių apsilankymų pas gydytojus skaičius vienam gyventojui siekė 5,9, nuotolinių – 2,8, atitinkamai Šiaulių apskrityje – 5,8 ir 2,7, Šiaulių rajono savivaldybėje – 5,5 ir 2,4. Šis skaičius buvo vienas mažiausių tarp visų apskrities savivaldybių.

Paveikslas 3.4.1.1. Nuotolinių ir nenuotolinių apsilankymų pas gydytojus skaičius vienam gyventojui 2018–2021 m.
Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras (toliau – HISIC)

Sergamumas. Higienos instituto Sveikatos informacijos centro duomenimis, 2021 m. Šiaulių rajono savivaldybėje gyventojų skaičius, kuriems suteiktos stacionarinės paslaugos (be stacionaro dienos atvejų), buvo 6 997 gyventojai (171,3/1 000 gyv.).

Paveikslas 3.4.1.2. Gyventojų, kuriems buvo suteiktos stacionarinės paslaugos (be stacionaro dienos atvejų) skaičius 1 000-iai gyventojų, 2018–2021 m.
Šaltinis: HISIC

Mirtingumas pagal priežastis. Gyventojų sveikatos būklę atspindi mirtingumo pagal priežastis vertinimas.

Administracinė teritorija / Mirties priežastis	Piktybiniai navikai	Kraujotakos sistemos ligos	Kvėpavimo sistemos ligos	Virškinimo sistemos ligos	Išorinės priežastys	Infekcinės ligos
Lietuvos Respublika	275,9	820,3	37,9	77,7	86,3	25,1
Šiaulių apskritis	303,8	869,0	45,1	94,0	99,7	44,3
Šiaulių m. sav.	275,7	697,6	32,6	86,0	78,1	42,5
Akmenės r. sav.	319,2	1096,7	61,8	92,7	92,7	36,0
Joniškio r. sav.	303,4	1009,9	47,4	80,6	90,1	33,2
Kelmės r. sav.	377,2	1139,5	58,3	105,0	159,4	46,7
Pakruojo r. sav.	348,3	1066,3	96,5	85,7	144,7	21,4
Radviliškio r. sav.	308,0	961,3	43,2	112,3	109,4	83,5
Šiaulių r. sav.	296,2	773,6	36,7	102,8	95,5	34,3

3.4.1.3. lentelė. Mirtingumas pagal priežastis 100 000-ių gyventojų 2021 m.

Šaltinis: HISIC

Širdies ir kraujagyslių ligos Lietuvoje, kaip ir visoje Europoje, buvo ir tebėra pagrindinė mirties priežastis. Mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų užima pirmąją vietą tarp visų mirties atvejų. 2021 m. Šiaulių rajono savivaldybėje didžiausias mirtingumas fiksuotas nuo kraujotakos sistemos ligų – 773,6/100 000 gyv. Šis rodiklis buvo mažesnis nei šalies (820,3/100 000 gyv.) ir Šiaulių apskrities (869,0/100 000 gyv.) rodiklių vidurkius. Antroje vietoje Šiaulių rajono savivaldybėje rikiuojasi mirtingumas, kurį sukėlė piktybiniai navikai – 296,2/100 000 gyv. (šalyje – 275,9/100 000 gyv., apskrityje – 303,8/100 000 gyv.). Trečiąją vietą užima mirtingumas, kurį sukėlė išorinės priežastys (Šiaulių rajono savivaldybėje – 106,0/100 000 gyv., šalyje – 86,3/100 000 gyv., Šiaulių apskrityje – 99,7/100 000 gyv.).

Pagrindinės tendencijos

2016–2021 m. pirminės sveikatos priežiūros centruose prisirašiusių pacientų skaičius mažėjo, antrinio lygio stacionarinės paslaugos Šiaulių rajone nebėra teikiamos. Apsilankymų pas gydytojus skaičius vienam gyventojui Šiaulių rajone padidėjo, o sergamumas (gyventojų, kuriems buvo suteiktos stacionarinės paslaugos (be stacionaro dienos atvejų) skaičius 1 000-iui gyventojų) mažėjo. Mažėjantis ir mažesnis nei šalyje ir apskrityje praktikuojančių gydytojų, odontologų ir slaugytojų skaičius, tenkantis 10 tūkst. gyventojų. Širdies ir kraujagyslių ligos tebėra pagrindinė rajono gyventojų mirties priežastis.

3.4.2 Socialinė apsauga

Teritoriniu požiūriu Šiaulių rajono savivaldybė suskirstyta į 11 seniūnijų (Bubių, Ginkūnų, Gruzdžių, Kairių, Kuršėnų kaimiškąją, Kuršėnų miesto, Kužių, Meškuičių, Raudėnų, Šakynos ir Šiaulių kaimiškąją), kuriose yra teikiamos bendrosios socialinės paslaugos, specialiosios socialinės paslaugos ir socialinės globos paslaugos.

Bendrosios socialinės paslaugos. 2021 m. Šiaulių rajono savivaldybėje buvo teikiamos šios bendrosios socialinės paslaugos: informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas, aprūpinimas būtiniausiais drabužiais ir avalyne, transporto organizavimas, sociokultūrinės paslaugos, atviras darbas su jaunimu, mobilusis darbas su jaunimu.

Specialiosios socialinės paslaugos

Pagalba į namus. Paslauga teikiama Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų centro senyvo amžiaus asmenims bei darbingo amžiaus asmenims su negalia visose seniūnijose (Bubių;

Ginkūnų; Gruzdžių; Kairių; Kuršėnų kaimiškoji seniūnija; Kuršėnų miesto seniūnija; Meškuičių; Raudėnų; Šakynos; Šiaulių kaimiškoji, Kužių). 2022 metais buvo lankoma 160 asmenų.

Socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas. Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo (atkūrimo) paslaugas Šiaulių rajono savivaldybėje teikia Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų centre dirbantys socialiniai darbuotojai ir atvejo vadybininkai. Per 2021 m. organizuoti 127 atvejo vadybos posėdžiai. 2021 m. paslauga buvo pradėta teikti ir 18 asmenų, grįžusių iš pataisos įstaigų, kuriems pagal asmeninius ir socialinius poreikius suteiktos tokios paslaugos: pagalba surandant gyvenamąją vietą – 1, aprūpinimas maistu, drabužiais – 2, sveikatos priežiūros paslaugų organizavimas – 2, nukreipimas ir palydėjimas į Priklausomybės ligų gydymo įstaigas – 2, palydėjimas į Užimtumo tarnybą – 2, bendravimas su antstoliais įsiskolinimų padengimo klausimais – 2, socialinių ryšių atkūrimas – 2, psichologinių problemų sprendimas – 1.

Intensyvi krizių įveikimo pagalba. Pagalbos teikimas ir organizavimas asmeniui, atsidūrusiam krizinėje situacijoje, teikiamas Kuršėnų šeimos namų Krizių centre. 2021 m. apgyvendinimo paslauga buvo suteikta 8 suaugusiems asmenims ir 16 vaikų.

Psichosocialinė pagalba. Pagalba (socialinės, psichologinės, sielovados) suteikiama ir organizuojama asmenims, išgyvenantiems krizę ar patyrusiems stiprius emocinius išgyvenimus (sunkias ligas, netektis, skyrybas šeimoje, psichologinį, moralinį, fizinį ar seksualinį smurtą), ir jų šeimoms, artimiesiems. 2021 m. paslaugą pradėjo teikti Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų centras asmenims, nukentėjusiems nuo nusikalstamų veikų. Pagalba suteikta 104 asmenims.

Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose. Senyvo amžiaus asmenims ir suaugusiems asmenims su negalia Šiaulių rajono savivaldybė kompensavo rajono teritorijoje įsikūrusioje įstaigoje UAB „Kitada“ Varputėnų savarankiško gyvenimo namuose. Šios paslaugos teikimas 2021 m. kompensuotas 10 Šiaulių rajono gyventojų.

Apgyvendinimas nakvynės namuose ir krizių centruose. Socialinę riziką patiriantiems suaugusiems asmenims Šiaulių rajono savivaldybė kompensavo apgyvendinimą Labdaros ir paramos fondo „Prieglobstis“ Tėvo namuose, esančiuose Domeikių k., Joniškio r., ir Senjorų prieglobstyje, esančiame Troškūnuose, Anykščių r. 2021 m. paslauga kompensuota 7 Šiaulių rajono gyventojams.

Pagalba globėjams (rūpintojams), budintiems globotojams, tėvams ir šeimynų dalyviams ar besirengiantiems jiems tapti. Šiaulių rajono savivaldybėje šią paslaugą teikia Kuršėnų šeimos namų padalinys Globos centras. Globos centre paslaugas teikia 2 tarnybos atestuoti darbuotojai, 4 globos koordinatoriai, 2 psichologai. 2021 m. paruošti 9 globėjai (rūpintojai), 2 budintys globotojai. Parengtos 22 teigiamos išvados ir viena neigiamą išvada, patikslintos 8 išvados dėl asmenų pasirengimo tapti globėjais (rūpintojais), tėvais, budinčiais globotojais, šeimynų dalyviais. Iš viso 35 asmenims parengtos išvados, 1 asmuo pateikė prašymą nevertinti, 10 vaikų rasti globėjai šeimoje (šeimynoje), praveista 10 mokymų. Teiktos konsultavimo, informavimo, tarpininkavimo, atstovavimo, pavėžėjimo, vaiko ir tėvų susitikimų, laikino atokvėpio, švietimo, savipagalbos ir kt. paslaugos. 2021 m. Kuršėnų šeimos namų Globos centras vykdė vaiko minimalios priežiūros priemones, 3 kartus buvo koordinuojanti įstaiga teikiant pagalbą šeimai.

Vaikų dienos socialinė priežiūra. 2021 m. buvo pradėtos teikti vaikų dienos socialinės priežiūros paslaugos riziką patiriantiems vaikams ir jų šeimoms, neįgaliems vaikams ir jų šeimos bei kitiems vaikams seniūnijose esančiuose 7 akredituotuose vaikų dienos centruose, kurie savo veiklą vykdo Kuršėnų miesto, Ginkūnų, Bubių, Gruzdžių, Raudėnų ir Šiaulių kaimiškojoje seniūnijose.

Socialinių paslaugų teikėjai. Šiaulių rajone 2021 m. socialinės globos paslaugas teikė šios 8 įstaigos: Socialinių paslaugų centras; Kuršėnų šeimos namai; VšĮ Kuršėnų ligoninės Socialinės globos padalinys; VšĮ Šiaulių rajono pirminės sveikatos priežiūros centro Socialinės globos padalinys; VšĮ „Dienos centras sutrikusio intelekto asmenims“; VšĮ „Senolių namai“; Aukštelkės socialinės globos namai; UAB „Kitada“.

Socialinės globos paslaugos be tėvų globos likusiems vaikams teikiamos 4 šeimynose: Kairių šeimyna „Giliukas“, Balčiūnų šeimyna „Aušrinė“, Volosovų šeimyna „Fiesta“, Kavanauskų šeimyna „Bravo“. 2021 m. šeimynose buvo globojami 39 vaikai.

Socialines paslaugas Šiaulių rajone teikė 8 nevyriausybines organizacijos: Šiaulių rajono neįgaliųjų draugija; VšĮ „Pagalbos ir informacijos šeimai tarnyba“ (Kuršėnų užimtumo kambarys); Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugijos Kuršėnų skyrius; Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Šiaulių rajono Viltis“; Kuršėnų miesto ir Šiaulių rajono žmonių, sergančių cukriniu diabetu, klubas „Venta“; Šiaulių rajono išsėtinės sklerozės draugija; Šiaulių rajono neįgaliųjų ir senjorų asociacija „Neužmirštuolė“; Atviras Šiaulių rajono jaunimo centras.

Viena pagrindinių socialines paslaugas teikiančių įstaigų – **Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų centras** (toliau – Šiaulių rajono savivaldybės SPC), įsikūręs Šiauliuose. Šiaulių rajono savivaldybės SPC įgyvendina socialinių paslaugų teikimo programas savivaldybės teritorijoje ir teikia bendrąsias ir specialiąsias socialines paslaugas (aprūpina asmenis neįgaliųjų techninės pagalbos priemonėmis; teikia specialiąsias psichosocialinės pagalbos paslaugas Šiaulių rajono savivaldybės SPC paslaugų gavėjams; teikia senyvo amžiaus asmenims, neįgaliems suaugusiems asmenims ir jų šeimoms specialiąsias pagalbos į namus paslaugas; teikia specialiąsias socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo, socialinės priežiūros paslaugas socialinės rizikos veiksniais patiriantiems vaikams ir jų šeimoms; teikia intensyvią krizių įveikimo pagalbą vaikams ir jų šeimoms, patiriančioms socialinės rizikos veiksniais, neįgaliems suaugusiems asmenims, senyvo amžiaus asmenims, suaugusiems asmenims, patiriantiems socialinę riziką ir kitiems asmenims, atsidūrusiems krizinėje situacijoje; vykdo asmenų, paleistų iš pataisos įstaigų, socialinę integraciją; teikia apgyvendinimo apsaugotame būste paslaugas; teikia socialines paslaugas (socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo, sociokultūrinės ir kitas paslaugas) socialinės rizikos veiksniais patiriančių šeimų vaikams, lankantiems vaikų dienos centrą ir kt.

Eil. Nr.	Įstaigos tipas	Įstaigos pavadinimas	Pavaldumas	Vietų (gavėjų) skaičius	
				iš viso	2021 ⁸
1. Socialinės globos namai					
1.1.	Vaikų socialinės globos namai	Kuršėnų šeimos namai	savivaldybės	20	18
1.2.	Socialinės globos namai suaugusiems asmenims	VšĮ Šiaulių rajono pirminės sveikatos priežiūros centro Socialinės globos padalinys	savivaldybės	40	43
		VšĮ Kuršėnų ligoninės Socialinės globos padalinys	savivaldybės	10	17
		VšĮ „Senolių namai“	privati	40	16
		UAB „Kitada“ Varputėnų socialinės globos namai	privati	23	16
		UAB „Kitada“ Verbūnų socialinės globos namai	privati	40	17
1.3.	Asmenų su proto / psichikos negalia globos namai	Aukštelkės socialinės globos namai	valstybės	230	20
2. Laikino gyvenimo namai					

⁸ Finansuojamos vietos iš Savivaldybės lėšų.

Eil. Nr.	Įstaigos tipas	Įstaigos pavadinimas	Pavaldumas	Vietų (gavėjų) skaičius	
				iš viso	2021
2.1.	Laikino apgyvendinimo įstaiga asmenims ir / ar jų vaikams, patekusiems į krizinę situaciją	Kuršėnų šeimos globos namų Krizių centras	savivaldybės	10	21
2.2.	Psichologinės bei socialinės reabilitacijos įstaiga asmenims priklausomiems nuo psichoaktyviųjų medžiagų	VšĮ „Agapao reabilitacijos centras“	privati	22	-
		VšĮ „Eterna Vita“	privati	12 vyr.	-
				5 mot.	-
3. Dienos socialinės globos centrai					
3.1.	Dienos socialinės globos centras asmenims su negalia	VšĮ „Dienos centras sutrikusio intelekto asmenims“	viešoji įstaiga	25	24
4. Savarankiški gyvenimo namai					
4.1.	Senyvo amžiaus žmonių / suaugusių asmenų su negalia savarankiško gyvenimo namai	VšĮ „Senolių namai“	privati	2	-
		UAB „Kitada“ Varputėnų savarankiško gyvenimo namai	privati	20	10
5. Socialinės priežiūros centrai					
5.1.	Vaikų dienos centras	Lietuvos krikščioniškasis fondas, Ginkūnų vaikų dienos centras	privati	20	22
		VšĮ „Eterna Vita“ vaikų dienos centras Kuršėnų m.	privati	17	21
		Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugijos Šiaulių skyriaus Kuršėnų vaikų dienos centras	privati	20	20
		VšĮ Aukštelkės neformaliojo ugdymo akademija vaikų dienos centras „Piliuko vaikai“ Bubių sen.	privati	25	44
		VšĮ Aukštelkės neformaliojo ugdymo akademijos Vaikų dienos centras „Padėk man – padėsiu Jums“ Aukštelkėje	privati	25	44
		VšĮ „Drauge linksmiau“ Gruzdžių sen.	privati	15	22
		VšĮ „Drauge linksmiau“ Raudėnų sen.	privati	15	16
6. Kitos socialinių paslaugų įstaigos					
6.1.		BĮ Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų centras	savivaldybės	335	335
		Atviras Šiaulių rajono jaunimo centras	privati	300	189
7. Šeimynos					
7.1.		Kairių šeimyna „Giliukas“	privati	7	8
		Balčiūnų šeimyna „Aušrinė“	privati	10	10
		Volosovų šeimyna „Fiesta“	privati	8	13
		Kavanauskų šeimyna „Bravo“	privati	6	8
8. Bendruomeniniai namai					
8.1.	Bendruomeniniai vaikų globos namai	Bendruomeniniai vaikų globos namai, Daugėlių g. 68-69, Kuršėnuose	Savivaldybės	5	5
		Bendruomeniniai vaikų globos namai, Daugėlių g. 76-66, Kuršėnuose	Savivaldybės	5	5
		Bendruomeniniai vaikų globos namai,	Savivaldybės	5	5

Eil. Nr.	Įstaigos tipas	Įstaigos pavadinimas	Pavaldumas	Vietų (gavėjų) skaičius	
				iš viso	2021
		Daugėlių g. 67-15, Kuršėnuose			

Lentelė 3.4.2.1. Šiaulių rajone organizuojamų ir teikiamų socialinių paslaugų infrastruktūra

Šaltinis: Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų planas 2022 metams

Šiaulių rajono savivaldybės SPC, Kuršėnų šeimos namai, VŠĮ Kuršėnų ligoninės Socialinės globos padalinys, VŠĮ Šiaulių rajono pirminės sveikatos priežiūros centro Socialinės globos padalinys, VŠĮ „Dienos centras sutrikusio intelekto asmenims“, VŠĮ „Senolių namai“, Aukštelkės socialinės globos namai, UAB „Kitada“ teikia trumpalaikės ir ilgalaikės socialinės globos paslaugas, integralią pagalbą (socialinė globa ir slauga), dienos socialinę globą. Jas gauna 183 asmenys, kuriems nustatomas visiškas ar dalinis nesavarankiškumas.

VŠĮ „Dienos centras sutrikusio intelekto asmenims“, įsikūrusi Kuršėnuose, teikia šias paslaugas: kasdienio gyvenimo įgūdžių lavinimas ir palaikymas, užimtumo organizavimas (įvairūs amatai), fizinio aktyvumo skatinimo užsiėmimai, sociokultūrinės paslaugos (laisvalaikio, kultūrinio gyvenimo organizavimas; šventiniai renginiai; ekskursijos; pažintinės išvykos; edukaciniai užsiėmimai ir kt.), kitos paslaugos (informavimas, konsultavimas, atstovavimas; pagaminto maisto paslauga; transporto paslauga; įvairi projektinė veikla).

2021 metais šioje įstaigoje tikslinę grupę sudarė 24 neįgalieji, iš jų 20 asmenų sunkios ir kompleksinės negalios ir 4 su vidutiniu neįgalumo lygiu.

VŠĮ „Senolių namai“ teikia trumpalaikės ir ilgalaikės socialinės globos paslaugas senyvo amžiaus bei suaugusiems asmenims su negalia, kai dėl amžiaus ar dėl neįgalumo asmenys yra netekę gebėjimų savarankiškai rūpintis asmeniniu gyvenimu. Šios paslaugos teikiamos įkurtame Socialinės globos padalinyje Briduose. 2021 metais savivaldybė už suteiktas paslaugas šioje įstaigoje pagal socialinės globos lėšų kompensavimo sutartis kompensavo išlaidas 16 asmenų.

Aukštelkės socialinės globos namų paskirtis – užtikrinti ilgalaikę ar trumpalaikę socialinę globą suaugusiems asmenims su proto negalia ar psichiniais sutrikimais, dėl kurių jie negali gyventi savarankiškai ir kuriems reikalinga nuolatinė specialistų priežiūra. 2021 metais šioje įstaigoje paslaugų teikimas buvo finansuotas 20 asmenų.

2021 m. savivaldybė kompensavo paslaugas 98 asmenims šiose įstaigose: Socialinės globos namai vaikams su negalia: Kompleksinių paslaugų namai „Alka“, Ventos socialinės globos namai; Senų žmonių / suaugusių asmenų su negalia socialinės globos namai: UAB „Senjorų namai“, Raseinių r. Blinstrubiškių socialinės globos namai, VŠĮ „Beržėnų senjorų namai“, UAB „Zimperija“ Kepalių globos namai, VŠĮ „Sevilis“, VŠĮ Antavilių pensionatas, VŠĮ Šiaulių paliatyvos pagalbos ir slaugos centras „Prasmė“, VŠĮ Gėlos globos namai, VŠĮ Senjorų vila, VŠĮ Gintkosta, VŠĮ Maltiečių namai, VŠĮ Joniškio Švč. M. Marijos parapijos senelių globos namai „Santara“; Asmenų su proto / psichikos negalia globos namai: Jurdaičių, Linkuvos, Senjorų, Skemų, Utenos, Veisiejų, Zarasų, Dūseikių, Ilguvos, Ventos, Aknystos, Prūdiškių, Macikų socialinės globos namai, VŠĮ „Senevita“; Vaikų su negalia dienos socialinės globos centras: Šiaulių „Spindulio“ ugdymo centras; Socialinę riziką patiriančių asmenų (šeimų) savarankiško gyvenimo namai: Labdaros ir paramos fondas „Prieglobstis“ Tėvo namai Joniškio r. ir Troškėnuose, Anykščių r.

Kuršėnų šeimos namai — bendruomeninių kompleksinių paslaugų įstaiga, teikianti socialines paslaugas globėjams ir organizuojanti globėjų, budinčių globotojų ir tėvių mokymą ir konsultavimą, teikianti socialines paslaugas krizinėje situacijoje atsidūrusiai šeimai su vaikais, neatskiriant vaiko nuo tėvų, teikianti socialinę globą (rūpybą) vaikams, likusiems be tėvų globos.

2021 m. Savivaldybės teritorijoje socialines paslaugas teikė 60 socialinių darbuotojų ir 69 socialinių darbuotojų padėjėjai, o 2020 m. dirbo 54 socialiniai darbuotojai (padidėjo 11,1 proc.) ir 63 socialinių darbuotojų padėjėjai (padidėjo 9,5 proc.).

Šiaulių rajono neįgaliųjų draugija teikia socialines paslaugas negalią turintiems asmenims ir jų šeimoms.

Socialinių paslaugų gavėjai. Pagrindiniai socialinių paslaugų gavėjai Šiaulių rajone yra senyvo amžiaus asmenys, negalią turintys asmenys, socialinės rizikos šeimos ir šiose šeimose augantys vaikai, be tėvų globos likę vaikai ir kiti socialinių problemų turintys asmenys.

Eil. Nr.	Rodiklis	2020 metai	2021 metai	Pokytis
1.	Vidutinis metinis gyventojų skaičius, iš jų:	41 447	41 554	+107
1.1.	Mieste	10 831	10 718	-113
1.2.	Kaime	30 616	30 836	+220
2.	Iš bendro gyventojų skaičiaus:			
2.1.	vaikai iki 14 m.	6 010	6 025	+15
2.2.	14–29 m. amžiaus jaunimas	7700	7728	+28
2.3.	15–64 m. amžiaus asmenys	19 816	19 838	+22
2.4.	vyresni nei 65 m. gyventojai	8 331	8 394	+63
3.	Riziką patiriančios šeimos	165	177	+12
3.1.	vaikų skaičius jose	344	319	-25
4.	Globojamų vaikų skaičius	148	177	+29

Lentelė 3.4.2.2. Šiaulių rajono gyventojų sudėtis

Šaltinis: Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų planas 2022 metams

Nemokamą maitinimą Šiaulių rajono savivaldybėje 2016 m. gavo 1 357 moksleiviai. 2021 m. šis skaičius padidėjo 15,3 proc. – iki 1 565 moksleivių. Apskirtyje ir šalyje nemokamą maitinimą gaunančių moksleivių skaičius padidėjo gerokai daugiau nei savivaldybėje. 2016–2021 m. apskrityje nemokamą maitinimą gaunančių moksleivių skaičius padidėjo 30,0 proc., šalyje – 63,0 proc.

Administracinė teritorija / Metai	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Pokytis proc., lyginant 2016 m. ir 2021 m.
Lietuvos Respublika	18 630	18 543	17 845	20 276	21 861	20 920	12,3
Šiaulių apskritis	2 158	2 385	2 440	2 527	2 484	2 924	35,5
Šiaulių m. sav.	735	772	755	541	512	617	-16,1
Akmenės r. sav.	191	212	263	428	298	435	127,7
Joniškio r. sav.	223	210	233	305	323	343	53,8
Kelmės r. sav.	381	411	360	413	457	474	24,4
Pakruojo r. sav.	175	215	209	263	284	323	84,6
Radviliškio r. sav.	333	449	503	448	353	397	19,2
Šiaulių r. sav.	120	116	117	129	257	335	179,2

Lentelė 3.4.2.3. Socialinių paslaugų asmens namuose gavėjai 2016–2021 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Kaip matyti lentelėje, šalyje daugėjo socialinių paslaugų asmens namuose gavėjų skaičius. 2016–2021 m. šalyje šis rodiklis išaugo 12,3 proc., Šiaulių apskrityje – 35,5 proc. Iš visų apskrities savivaldybių labiausiai – beveik tris kartus – socialinių paslaugų asmens namuose gavėjų skaičius padidėjo Šiaulių rajono savivaldybėje.

2016–2021 m. iki 17 metų amžiaus vaikų, pirmą kartą pripažintų neįgaliais, Šiaulių rajono savivaldybėje skaičius sumažėjo net 56,1 proc. Mažiausiai vaikų neįgaliais pripažinta 2021 m. (18), daugiausiai – 2016 m. (41). Apskirtyje pirmą kartą neįgaliais pripažintų vaikų skaičius 2016–2021 m. sumažėjo 7,9 proc., šalyje šis skaičius padidėjo 14,0 proc. Minėtu laikotarpiu ypač didelis skirtumas tarp pirmą kartą neįgaliais pripažintų vaikų skaičiaus buvo Joniškio rajono savivaldybėje (padidėjimas 62,5 proc.). Sparčiau nei pirmą kartą pripažintų neįgaliais vaikų skaičiaus šalyje mažėjo darbingo amžiaus asmenų, kurie pirmą kartą pripažinti neįgaliais, skaičius. Darbingo amžiaus asmenų, kurie pirmą kartą buvo pripažinti neįgaliais, 2016–2021 m. šalyje sumažėjo 23,5 proc., apskrityje – 23,6 proc. Šiaulių rajono savivaldybėje tokių asmenų buvo 298, o 2021 m. tokių asmenų skaičius sumažėjo iki 197. Analizuojamu periodu šis skaičius kito netolygiai.

Administracinė teritorija / Metai	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Pokytis proc., lyginant 2016 m. ir 2021 m.
Vaikai (0–17 metų amžiaus)							
Lietuvos Respublika	1 716	1 915	1 863	1 960	1 605	1 956	14,0
Šiaulių apskritis	215	249	240	253	156	198	-7,9
Šiaulių m. sav.	64	87	86	99	66	79	23,4
Akmenės r. sav.	18	19	31	16	15	16	-11,1
Joniškio r. sav.	8	23	18	22	17	13	62,5
Kelmės r. sav.	23	24	24	31	10	19	-17,4
Pakruojo r. sav.	17	25	18	13	6	18	5,9
Radviliškio r. sav.	44	40	38	37	18	35	-20,5
Šiaulių r. sav.	41	31	25	35	24	18	-56,1
Darbingo amžiaus asmenys (nuo 18 metų iki pensinio amžiaus)							
Lietuvos Respublika	13 133	11 600	11 241	10 609	9 096	10 045	-23,5
Šiaulių apskritis	1 685	1 461	1 522	1 458	1 235	1 287	-23,6
Šiaulių m. sav.	581	478	140	437	430	366	-37,0
Akmenės r. sav.	111	114	265	113	92	103	-7,2
Joniškio r. sav.	139	123	188	152	150	133	-4,3
Kelmės r. sav.	168	155	517	154	120	154	-8,3
Pakruojo r. sav.	131	147	120	168	84	148	13,0
Radviliškio r. sav.	257	216	155	196	171	186	-27,6
Šiaulių r. sav.	298	228	137	238	188	197	-33,9

Lentelė 3.4.2.4. Asmenys, pirmą kartą pripažinti neįgaliais, 2011–2014 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Šiaulių rajono savivaldybėje socialinio būsto nuomininkų, gaunančių būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas, dalis 2021 m. siekė 47,24 proc. ir palyginti su 2017 m., padidėjo 22,64 procentiniais punktais. Šiaulių mieste ir Kelmės bei Radviliškio rajonų savivaldybėse ši socialinio būsto nuomininkų dalis yra mažesnė.

Administracinė teritorija / Metai	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Pokytis proc., lyginant 2021 m. ir 2017 m.
Šiaulių m. sav.	16,56	27,16	29,49	25,67	32,91	98,73
Akmenės r. sav.	61,33	61,00	63,37	54,26	63,75	3,95
Joniškio r. sav.	45,40	55,09	62,59	64,26	64,55	42,18
Kelmės r. sav.	29,50	38,76	40,91	47,37	43,07	46,00

Pakruojo r. sav.	29,38	49,46	49,54	59,02	59,26	101,70
Radviliškio r. sav.	31,78	42,63	45,18	44,92	46,44	38,57
Šiaulių r. sav.	38,52	44,31	53,02	46,56	47,24	22,64

Lentelė 3.4.2.5. Socialinio būsto nuomininkų, gaunančių būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas, dalis 2017–2021 m.

Šaltinis: Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija

Šiaulių rajono savivaldybėje, kaip ir šalyje, socialinės pašalpos gavėjų skaičius 2016–2020 m. laikotarpiu mažėjo, o po to ėmė didėti. Ypač ženklus sumažėjimas buvo 2020 m., lyginant su 2016 m. duomenimis, šalyje socialinės pašalpos gavėjų sumažėjo 36,2 proc., apskrityje – 33,7 proc., savivaldybėje – 39,0 proc.

Administracinė teritorija / Metai	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Pokytis proc., lyginant 2016 m. ir 2021 m.
Socialinių pašalpų gavėjų skaičius							
Lietuvos Respublika	87 898	74 548	71 213	64 604	56 039	66 597	-24,2
Šiaulių apskritis	11177	9768	9455	8700	7408	8508	-23,9
Šiaulių m. sav.	1599	1288	1211	1115	1020	1375	-14,0
Akmenės r. sav.	1411	1187	1077	952	710	829	-41,2
Joniškio r. sav.	1171	1229	1232	1151	963	1097	-6,3
Kelmės r. sav.	1562	1416	1348	1196	1021	1105	-29,3
Pakruojo r. sav.	1308	1192	1184	1066	946	962	-26,5
Radviliškio r. sav.	2297	1971	1967	1846	1633	1768	-23,0
Šiaulių r. sav.	1830	1484	1436	1374	1116	1373	-25,0
Išlaidos socialinėms pašalpoms, tūkst. EUR							
Lietuvos Respublika	60 710	58 581	69 144	63 352	58 609	86 059	41,8
Šiaulių apskritis	7 377	7 255	8 583	8 007	7 148	10 241	38,8
Šiaulių m. sav.	1132,9	1043,2	1114,4	1070,4	1033,5	1827,3	61,3
Akmenės r. sav.	938,7	902,4	979,8	871,8	698,8	978,1	4,2
Joniškio r. sav.	784,1	938,2	1156,9	1072,3	920,1	1291,6	64,7
Kelmės r. sav.	1082	1084,5	1355	1216,6	1067,1	1439,3	33,0
Pakruojo r. sav.	794	786,5	984,9	875,1	848,6	966,5	21,7
Radviliškio r. sav.	1476,3	1405,8	1691,5	1625,6	1504,2	2074,7	40,5
Šiaulių r. sav.	1168,9	1094,8	1300,7	1275,1	1075,2	1663,6	42,3

Lentelė 3.4.2.6. Socialinės pašalpos gavėjų skaičius ir išlaidos socialinėms pašalpoms 2016–2021 m.

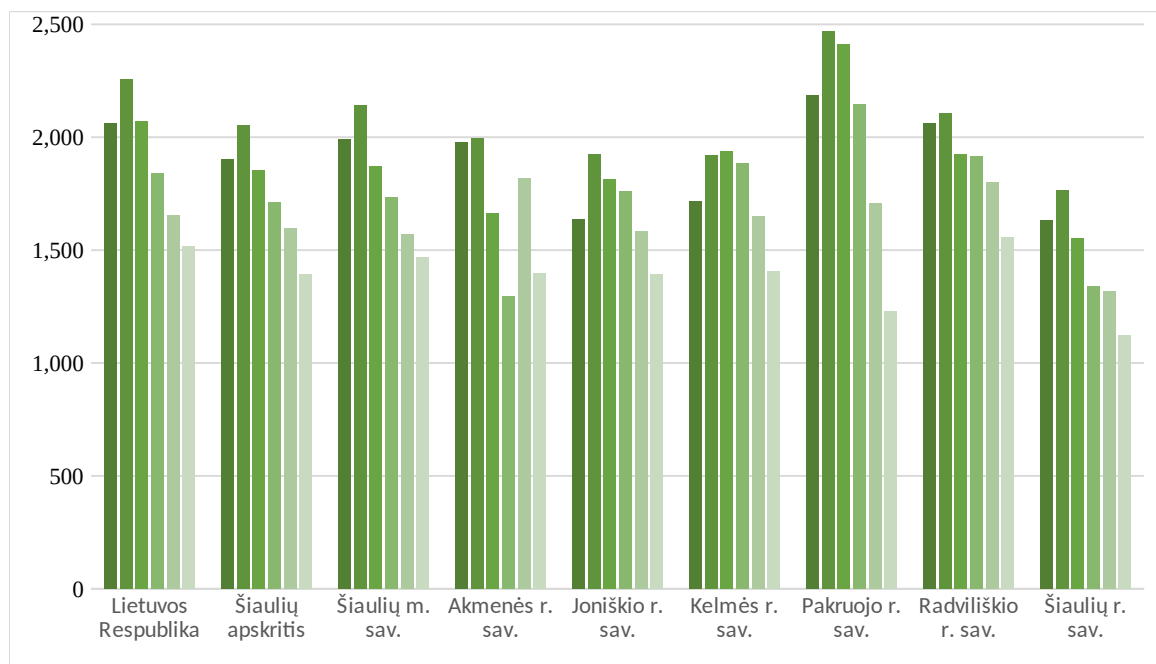
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Pagrindinės tendencijos

2016 m. – 2021 m. ženkliai išaugo socialinių paslaugų asmens namuose gavėjų skaičius Šiaulių rajono savivaldybėje, nežymiai padidėjo nemokamą maitinimą gaunančių moksleivių skaičius. Socialinės pašalpos gavėjų skaičius buvo ženkliai sumažėjęs 2020 m., todėl 2021 m. net ir padidėjus nepasiekė 2016 m. lygio. Tačiau išlaidos socialinėms pašalpoms išaugo, taip pat didėjo socialinio būsto nuomininkų, gaunančių būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas, dalis.

3.4.3 Viešasis saugumas

2016–2021 m. laikotarpiu šalyje, Šiaulių apskrityje ir Šiaulių rajono savivaldybėje užregistruotų nusikalstamų veikų skaičius ypač išaugo 2017 m., vėliau – sumažėjo. 2021 m. 100 000-ių gyventojų tenkantis nusikalstamų veikų skaičius (1 123) Šiaulių rajone buvo mažesnis už šalies ir apskrities rodiklius (atitinkamai 1 516 ir 1 392). Lyginant su 2016 m. duomenimis, šis rodiklis Šiaulių rajono savivaldybėje sumažėjo 31,3 proc. Todėl galima daryti išvadą, kad nusikaltimų prevencija Šiaulių rajono savivaldybėje yra vykdoma gana efektyviai. Šiaulių apskrityje nusikalstamų veikų skaičius, lyginant 2016 m. ir 2021m. duomenis, sumažėjo 26,9 proc., o šalyje – 26,4 proc. 2021 m. daugiausia užregistruotų nusikalstamų veikų, tenkančių 100 000-ių gyventojų, buvo Radviliškio rajone ir Šiaulių miesto savivaldybėje (atitinkamai 1 557 ir 1 468).

Paveikslas 3.4.3.1. 100 000–ių gyventojų teko nusikalstamų veikų 2011–2015 m.
Šaltinis: Statistikos departamentas

Šiaulių rajono savivaldybėje 2021 m. daugiausia buvo įvykdyta nusikaltimų, vagysčių, baudžiamųjų nusižengimų ir sunkių bei labai sunkių nusikaltimų. Analizuojamu laikotarpiu nusikalstamų veikų skaičius kito netolygiai, 2016–2017 m. šis skaičius didėjo, po to ėmė mažėti ir 2021 m., lyginant su 2016 m. duomenimis, sumažėjo 32,4 proc. Taip pat 2021 m. buvo įvykdyta mažiau nusikaltimų, sunkių ir labai sunkių nusikaltimų, vagysčių, plėšimų, viešosios tvarkos pažeidimų, išžagininimų ir pasikėsinimų, tačiau išaugo baudžiamųjų nusižengimų bei nusikalstamų veikų, susijusių su disponavimu narkotinėmis medžiagomis ir jų kontrabanda, skaičius.

Nusikalstamos veikos / Metai	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Pokytis 2016–2021 m., absoliutinis
Nusikalstamos veikos	678	729	644	555	548	458	-220
Nusikaltimai	660	700	606	492	492	424	-236
Sunkūs ir labai sunkūs nusikaltimai	31	21	31	14	13	20	-11
Nužudymai	0	0	0	0	0	0	0
Sunkūs sveikatos sutrikdymai	4	2	2	2	1	5	1

Nusikalstamos veikos / Metai	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Pokytis 2016–2021 m., absoliutinis
Išžaginimai ir pasikėsinimai	4	1	3	2	1	1	-3
Plėšimai	9	8	4	5	1	1	-8
Vagystės (nusikaltimai)	187	152	108	105	76	62	-125
Vagystės iš gyvenamųjų patalpų	54	45	25	42	14	5	-49
Transporto priemonių vagystės (nusikaltimai)	30	17	4	7	9	8	-22
Automobilių vagystės	18	7	1	3	4	2	-16
Kelių transporto eismo saugumo taisyklių pažeidimai	18	98	82	29	18	16	-2
Viešosios tvarkos pažeidimai (nusikaltimai)	35	25	28	17	7	9	-26
Nusikalstamos veikos, susijusios su disponavimu narkotinėmis medžiagomis ir jų kontrabanda (nusikaltimai)	3	12	20	17	17	9	6
Baudžiamieji nusižengimai	18	29	38	63	56	34	16
Vagystės (baudžiamieji nusižengimai)	5	4	8	6	7	5	0
Transporto priemonių vagystės (baudžiamieji nusižengimai)	0	1	0	0	0	0	0
Nusikalstamos veikos, susijusios su disponavimu narkotinėmis medžiagomis ir jų kontrabanda (baudžiamieji nusižengimai)	1	7	12	35	21	11	10

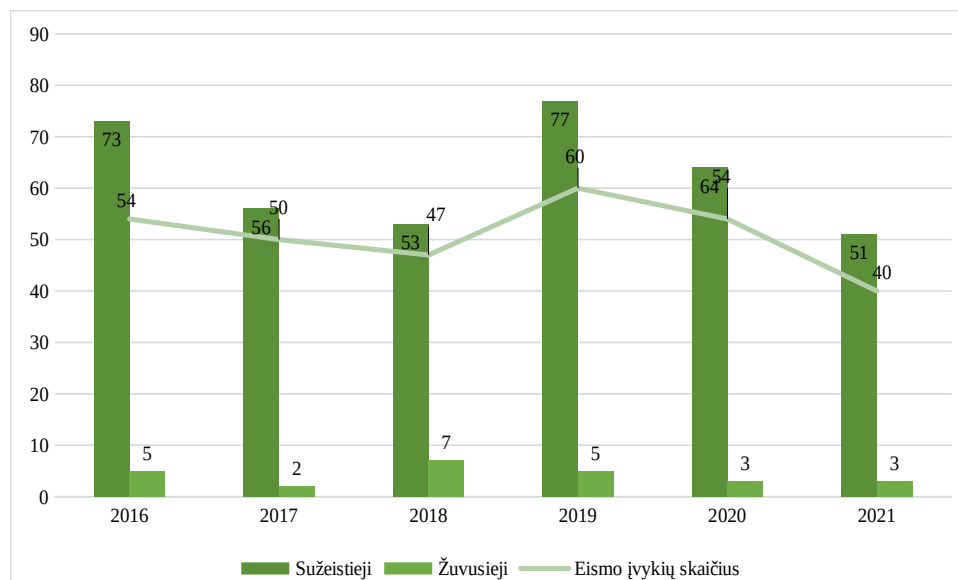
*Lentelė 3.4.3.1. Nusikalstamos veikos Šiaulių rajono savivaldybėje 2016–2021 m.
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas*

2016–2021 m. Lietuvoje, Šiaulių apskrityje ir Šiaulių rajono savivaldybėje kelių eismo įvykių skaičius kito netolygiai. Šalyje ir Šiaulių apskrityje didžiausias įvykių skaičius (atitinkamai 3 201 ir 339) buvo užfiksuotas 2016 m. Šiaulių rajono savivaldybėje daugiausia kelių eismo įvykių registruota 2019 m. (60). Lyginant 2016 m. ir 2021 m. duomenis, šalyje kelių eismo įvykių sumažėjo 13,0 proc., Šiaulių apskrityje net 28,9 proc., Šiaulių rajono savivaldybėje kelių eismo įvykių sumažėjo 25,9 proc. Tarp apskrities savivaldybių šių eismo įvykių padidėjimas analizuojamu laikotarpiu buvo Joniškio (63,6 proc.) ir Pakruojo (14,3 proc.) rajonų savivaldybėse. Šiaulių rajono savivaldybėje 2016–2021 m. vidutiniškai kasmet įvykdavo po 51 kelių eismo įvykį.

Administracinė teritorija / Metai	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Pokytis proc., lyginant 2016 m. ir 2021 m.
Lietuvos Respublika	3 201	3 055	2 925	3 188	2 788	2 784	-13,0
Šiaulių apskritis	339	287	293	288	252	241	-28,9
Šiaulių m. sav.	176	134	133	115	95	105	-40,3
Akmenės r. sav.	10	14	8	16	15	8	-20,0
Joniškio r. sav.	11	19	20	16	10	18	63,6
Kelmės r. sav.	35	33	34	33	24	20	-42,9
Pakruojo r. sav.	14	10	17	11	9	16	14,3
Radviliškio r. sav.	39	27	34	37	45	34	-12,8
Šiaulių r. sav.	54	50	47	60	54	40	-25,9

*Lentelė 3.4.3.2. Kelių eismo įvykių skaičius 2016–2021 m.
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas*

Didžiausias kelių eismo įvykiuose sužeistųjų skaičius Šiaulių rajono savivaldybėje buvo 2019 m. (77), mažiausias – 2021 m. (51). Žuvusiųjų skaičius rajone 2016–2021 m. laikotarpiu svyravo nuo 7 asmenų (2018 m.) iki 2 asmenų (2017 m.). Sužeistųjų skaičius kelių eismo įvykiuose šalyje 2016–2021 m. sumažėjo 15,1 proc., o žuvusiųjų skaičius sumažėjo 23,4 proc. Šiaulių apskrityje mažiausias kelių eismo įvykiuose sužeistųjų skaičius buvo 2021 m. (282), didžiausias – 2016 m. (413). 2016–2021 m. Šiaulių apskrities keliuose žuvusiųjų skaičius sumažėjo 17,6 proc., o šalyje – 23,4 proc.

Paveikslas 3.4.3.1. pav. Kelių eismo įvykiai, sužeistieji ir žuvusieji Šiaulių rajono savivaldybėje 2016–2021 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2016–2021 m. šalyje ir Šiaulių apskrityje užregistruotų gaisrų skaičius kito netolygiai. Lyginant 2016 ir 2021 m. duomenis, matyti, kad šalyje gaisrų skaičius sumažėjo 17,0 proc., o Šiaulių apskrityje – 14,6 proc. Apskrityje gaisrų skaičius labiausiai sumažėjo Šiaulių miesto (43,3 proc.) ir Akmenės rajono (19,4 proc.) savivaldybėse. Šiaulių rajono savivaldybėje 2016–2019 m. gaisrų skaičius nuolat didėjo, tačiau 2021 m., lyginant su 2016 m., išaugo tik 0,6 proc.

Administracinė teritorija / Metai	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Pokytis proc., lyginant 2016 m. ir 2021 m.
Lietuvos Respublika	10 041	9 394	11 848	11 509	8 846	8 333	-17,0
Šiaulių apskritis	941	931	1 095	1 039	796	804	-14,6
Šiaulių m. sav.	300	281	281	289	182	170	-43,3
Akmenės r. sav.	93	107	116	70	82	75	-19,4
Joniškio r. sav.	72	65	91	76	72	69	-4,2
Kelmės r. sav.	95	106	140	127	104	103	8,4
Pakruojo r. sav.	80	85	114	94	87	91	13,8
Radviliškio r. sav.	144	120	154	168	114	138	-4,2
Šiaulių r. sav.	157	167	199	215	155	158	0,6

Lentelė 3.4.3.3. Užregistruotų gaisrų skaičius 2016–2021 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2021 m. Šiaulių rajono savivaldybėse gaisruose žuvo 1 asmuo, 2019 m. žuvusiųjų nebuvo, 2017 ir 2018 m. atitinkamai žuvo 4 ir 3 asmenys.

Pagrindinės tendencijos

Nuo 2016 m. iki 2021 m. Šiaulių rajone 100 000-ių gyventojų tenkantis nusikalstamų veikų skaičius sumažėjo ir 2021 m. buvo mažesnis už šalies ir apskrities rodiklius, bendras nusikaltimų skaičius taip pat sumažėjo, tarp jų labai sunkių nusikaltimų ir vagysčių. Eismo įvykių ir juose sužeistų asmenų skaičius tuo pačiu laikotarpiu Šiaulių rajone taip pat sumažėjo. Gaisrų skaičius po ženklaus augimo iki 2019 m. pastaraisiais metais išlieka panašaus lygio kaip 2016 m.

3.5 APLINKOS APSAUGA

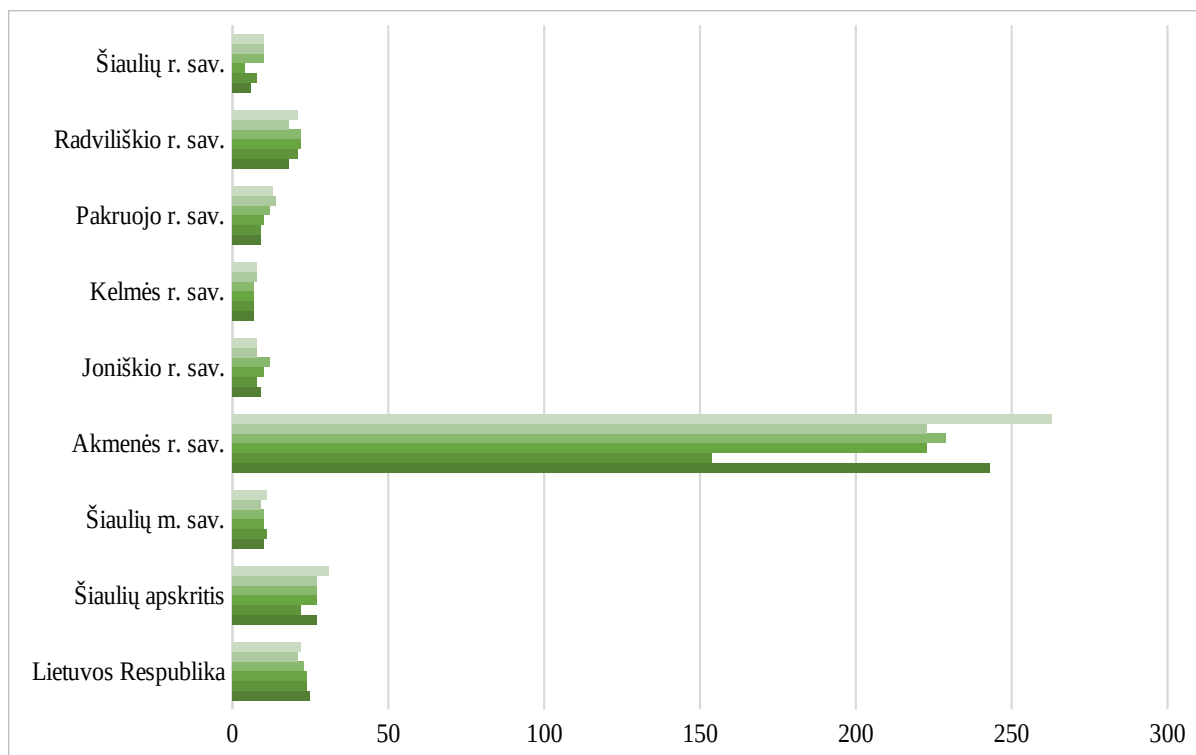
Aplinkos oras. Oro tarša – tai smulkiosios dalelės, chemikalai ir dujos, patenkančios į orą dėl žmonių veiklos ir keliančios grėsmę gyventojams ir aplinkai. Pagrindiniai taršos šaltiniai – pramoniniai procesai, įskaitant energijos gavybą ir gamybinę veiklą, transportas, namų šildymas, atliekų apdorojimas ir ūkininkavimas. 2016–2021 m. laikotarpiu šalyje stacionarių taršos šaltinių išmetamų teršalų kiekis nuosekliai mažėjo (13,6 proc.), išskyrus 2021 m. Šiaulių apskrityje teršalų kiekis tolygiai didėjo ir 2021 m. buvo didžiausias analizuojamu laikotarpiu. Išmetamų teršalų kiekiai didėjo ir visose Šiaulių apskrities rajonų savivaldybėse, išskyrus Joniškio rajono savivaldybę, kurioje teršalų kiekis sumažėjo 10,4 proc. Šiaulių rajono savivaldybėje analizuojamu laikotarpiu išmetamų teršalų kiekis padidėjo net 64,5 proc.

Administracinė teritorija / Metai	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Pokytis proc., lyginant 2016 m. ir 2021 m.
Lietuvos Respublika	70468,00	67020,90	66866,05	63298,30	58528,17	60894,24	-13,6
Šiaulių apskritis	7405,30	5719,30	6992,00	7111,34	6980,76	7978,82	7,7
Šiaulių m. sav.	964,40	1060,40	988,63	970,73	935,71	1128,69	17,0
Akmenės r. sav.	4910,20	3011,90	4267,87	4306,00	4359,23	5070,90	3,3
Joniškio r. sav.	198,20	172,20	201,02	257,69	172,48	177,55	-10,4
Kelmės r. sav.	206,10	197,70	169,31	178,36	207,47	212,81	3,3
Pakruojo r. sav.	190,40	180,00	196,06	227,76	262,81	237,73	24,9
Radviliškio r. sav.	677,10	764,50	783,72	774,79	638,79	725,15	7,1
Šiaulių r. sav.	258,90	332,60	385,39	396,01	404,27	425,99	64,5

Lentelė 3.5.1. Stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis, tonomis

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Pagal išmetamų teršalų kiekį, tenkanti vienam gyventojui, Šiaulių rajono savivaldybės rodiklis buvo vienas mažesnių Šiaulių apskrityje ir žymiai mažesnis už šalies vidurkį. Šiaulių rajono savivaldybėje 2021 m. vienam gyventojui teko 10 kg, Šiaulių apskrityje – 31 kg, o šalyje 22 kg stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų. Šiaulių apskrityje daugiausia teršalų išmetama Akmenės rajono savivaldybėje dėl AB „Akmenės cementas“ veiklos.

Paveikslas 3.5.1. Stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis, tenkantis vienam gyventojui, 2016–2021 m., kg
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Vertinant išmestų teršalų sudėtį Šiaulių rajone, matyti, kad didžiąją dalį (81,1 proc.) išmestų teršalų sudarė dujinės ir skystosios medžiagos – fluoras ir kiti teršalai bei anglies monoksidas (atitinkamai 16,0 proc. ir 48,4 proc.). Kietosios medžiagos sudarė 18,9 proc. Lyginant su Šiaulių apskrities (7,1 proc.) ir Lietuvos vidurkiu (5,6 proc.), matyti, kad Šiaulių rajone kietųjų medžiagų koncentracija yra didesnė, taip pat išmetamuose teršaluose yra daugiau fluoro ir kitų teršalų, bet mažiau sieros dioksido. Kietųjų dalelių koncentracija ore padidėja dėl didelių transporto srautų sukeltų teršalų, kylančių nuo kelių dangos (smėlio, druskos, dylančios kelių dangos). Fluoro koncentracijos didėjimą lemia pramoninė tarša.

Administracinė teritorija / Metai	Kietosios medžiagos	Dujinės ir skystosios medžiagos	Sieros dioksidas	Azoto oksidai	Anglies monoksidas	Lakūs organiniai junginiai	Fluoras ir kiti teršalai
Lietuvos Respublika	3380,24	57514,00	9512,54	9067,98	21756,43	13870,99	3306,08
Šiaulių apskritis	563,19	7415,63	1110,69	1958,70	3690,99	323,37	331,88
Šiaulių m. sav.	32,52	1096,17	26,88	167,82	782,44	118,58	0,45
Akmenės r. sav.	160,15	4910,75	1064,55	1622,46	2025,98	152,10	45,66
Joniškio r. sav.	19,18	158,37	1,40	31,68	81,79	5,66	37,84
Kelmės r. sav.	17,61	195,20	1,17	24,08	102,39	9,57	57,99
Pakruojo r. sav.	116,43	121,30	2,21	12,97	64,41	0,75	40,96
Radviliškio r. sav.	136,85	588,30	10,37	67,99	427,95	1,26	80,73
Šiaulių r. sav.	80,45	345,54	4,11	31,70	206,03	35,45	68,25

*Lentelė 3.5.2. Išmestų teršalų sudėtis 2021 m., proc.
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas*

Aplinkos oro kokybė Šiaulių rajone yra tiriama pagal 2019 metais parengtą Šiaulių rajono savivaldybės aplinkos oro monitoringo programą 2020–2025 m., kurioje numatoma kasmet ištirti įvairius oro kokybės parametrus 15 tyrimo vietų. Požeminio vandens monitoringas vykdomas pagal 2018 m. lapkričio 13 d. Šiaulių rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T–325 patvirtintą Šiaulių rajono savivaldybės požeminio vandens monitoringo programą 2018–2022 metams. Kasmet ištiriama 30 šulinių ir 3 monitoringo gręžinių, esančių Aukštrakių teritorijoje, vandens kokybė. Aplinkos stebėseną (monitoringas) yra svarbus prevencinis veiksnys siekiant identifikuoti veiksnius, turinčius ar galinčius turėti įtakos aplinkos oro kokybei, bei nustatyti savalaikes priemones, padedančias užtikrinti, kad nebūtų viršijamos oro kokybės normos.

Atliekų tvarkymas. Komunalinių ir žaliųjų atliekų surinkimo ir transportavimo paslaugas Šiaulių rajono savivaldybėje teikia UAB Kuršėnų komunalinis ūkis. VŠĮ Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras yra atsakinga už komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administravimą bei savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos stebėseną, atliekų vežėjų / surinkėjų ir kitų atliekų tvarkytojų veiklos priežiūros kontrolę.

Šiaulių rajono savivaldybės teritorijoje 2021 m. buvo 27 didelių gabaritų atliekų surinkimo konteineriai, 22 pusiau požeminės konteinerių aikštelės, 106 pusiau požeminiai konteineriai, 826 antžeminiai konteineriai.

2017–2021 m. Šiaulių rajono savivaldybėje iš rinkliavos mokėtojų surinktų atliekų kiekis sumažėjo 6,2 proc., ypač naudotų padangų (-69,70 proc.), didelių gabaritų atliekų (-41,60 proc.), o tekstilės ir drabužių atliekų ženkliai išaugo (349,10 proc.).

2017 - 2021 m. Šiaulių rajono savivaldybėje iš rinkliavos mokėtojų surinktų atliekų kiekis, tonos						
Rodiklis / Metai	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Pokytis proc., lyginant 2017 m. ir 2021 m.
Didelių gabaritų atliekos	1 491,61	970,91	961,20	983,53	871,12	-41,60
Biologiškai skaidžios (žaliosios) atliekos	3 430,97	2 990,99	2 520,13	2 586,50	2 735,24	-20,30
Naudotos padangos	411,41	211,07	137,48	147,51	124,67	-69,70
Nebenaudojamos elektros ir elektroninės įrangos atliekos	4,64	5,67	6,18	6,48	14,60	214,90
Buities pavojingos atliekos	0,32	0,76	0,70	1,13	3,10	859,40
Statybos ir griovimo atliekos	2 396,53	2 259,10	1 936,20	1 752,93	2 009,11	-16,20
Statybinės atliekos turinčios asbesto	108,04	111,72	162,05	122,98	195,77	81,20
Tekstilės ir drabužių atliekos	34,77	48,67	58,62	130,26	156,14	349,10
Surinktos pakuočių atliekos ir antrinės žaliavos	1 513,38	1 121,42	1 694,11	1 908,86	1 997,17	32,00
Kitos komunalinės atliekos	685,92	658,54	381,26	719,18	834,44	21,70
Mišrios komunalinės atliekos	10 110,76	9 661,51	9 707,66	9 816,04	9 997,38	-1,10
IŠ VISO	20 188,34	18 040,34	17 565,59	18 175,40	18 938,74	-6,20

Lentelė 3.5.3. 2017–2021 m. Šiaulių rajono savivaldybėje iš rinkliavos mokėtojų surinktų atliekų kiekis, tonos
Šaltinis: VšĮ Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras

2017–2021 m. Šiaulių rajono savivaldybėje iš ūkio subjektų surinktų atliekų kiekis padidėjo 199,4 proc., ypač didelių gabaritų atliekų (nuo 0,57 t iki 17,43 t).

2017–2021 m. Šiaulių rajono savivaldybėje iš ūkio subjektų surinktų atliekų (priklausančių atliekų sąrašo 20-am skyriui) kiekis, tonos						
Rodiklis / Metai	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Pokytis proc., lyginant 2017 m. ir 2021 m.
Kitaip neapibrėžtos komunalinės atliekos	4,32	0,00	0,00	0,00	0,00	-
Didelių gabaritų atliekos	0,57	11,11	4,07	4,80	17,43	2957,9
Biologiškai skaidžios (žaliosios) atliekos	317,72	331,37	225,82	278,19	235,85	-25,8
Nebenaudojamos elektros ir elektroninės įrangos atliekos	0,32	0,02		0,26	0,48	50,0
Tekstilės ir drabužių atliekos	1,72	0,00	0,20	0,10	3,66	112,8
Surinktos pakuočių atliekos ir antrinės žaliavos	0,00	0,00	0,00	0,00	767,99	-
Kitos komunalinės atliekos	97,46	156,48	536,96	340,28	238,50	144,7
IŠ VISO	422,11	498,98	767,05	623,63	1 263,91	199,4

Lentelė 3.5.4. 2017 - 2021 m. Šiaulių rajono savivaldybėje iš ūkio subjektų surinktų atliekų (priklausančių atliekų sąrašo 20-am skyriui) kiekis, tonos

Šaltinis: VšĮ Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras

Lyginant su kitomis Šiaulių apskrities savivaldybėmis, Šiaulių rajonas yra antras po Šiaulių miesto pagal iš rinkliavos mokėtojų surinktų komunalinių atliekų kiekį. 2021 m. palyginti su 2017 m., atliekų kiekis Šiaulių rajone, kaip ir Pakruojo bei Radviliškio rajonuose, sumažėjo, kitose apskrities savivaldybėse padidėjo.

2017 - 2021 m. Šiaulių regiono savivaldybėse iš rinkliavos mokėtojų surinktų komunalinių atliekų bendras kiekis, tonos							
Savivaldybė	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Pokytis tonomis, lyginant 2017 m. ir 2021 m.	Pokytis proc., lyginant 2017 m. ir 2021 m.
Akmenės r.	6 165,06	5 994,96	6 574,59	6 574,59	6 809,65	644,59	10,5
Joniškio r.	7 829,09	7 783,63	8 064,11	8 064,11	8 414,13	585,04	7,5
Kelmės r.	9 198,88	9 135,38	9 360,24	9 360,24	9 728,57	529,69	5,8
Pakruojo r.	7 612,18	6 963,66	7 832,28	7 832,28	7 515,78	-96,40	-1,3
Radviliškio r.	15 257,74	14 020,89	13 559,89	13 559,89	13 982,54	-1 275,20	-8,4
Šiaulių m.	41 135,16	40 411,94	42 113,58	42 113,58	42 850,11	1 714,95	4,2
Šiaulių r.	20 188,34	18 040,34	17 565,59	17 565,59	18 938,74	-1 249,60	-6,2
IŠ VISO	107 386,45	102 350,80	105 070,28	105 070,28	108 239,52	853,07	0,8

Lentelė 3.5.5. 2017–2021 m. Šiaulių regiono savivaldybėse iš rinkliavos mokėtojų surinktų komunalinių atliekų bendras kiekis, tonos

Šaltinis: VŠĮ Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras

Šiaulių rajono savivaldybėje vežėjų surinktas pakuočių ir antrinių žaliavų kiekis nuo 2018 m. kasmet didėjo, tačiau 2021 m. dar nepasiekė 2017 m. lygio ir bendras 2017–2021 m. sumažėjimas sudarė 8,9 proc., kai bendrai apskrityje šių atliekų padidėjo 29,4 proc., ypač Akmenės rajone (104,8 proc.).

2017–2021 m. Šiaulių regiono savivaldybėse vežėjų surinktas pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų kiekis, tonos							
Savivaldybė	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Pokytis tonomis, lyginant 2017 m. ir 2021 m.	Pokytis proc., lyginant 2017 m. ir 2021 m.
Akmenės r.	354,77	346,41	613,18	676,36	726,59	371,82	104,8
Joniškio r.	745,18	848,63	874,49	1 044,69	1 072,91	327,73	44,0
Kelmės r.	923,60	1 008,33	1 338,54	1 234,21	1 051,87	128,27	13,9
Pakruojo r.	346,71	332,60	654,59	705,04	649,75	303,04	87,4
Radviliškio r.	1 049,16	1 137,68	1 321,51	1 414,88	1 339,00	289,84	27,6
Šiaulių m.	2 380,36	3 050,05	3 239,04	3 647,73	3 487,57	1 107,21	46,5
Šiaulių r.	2 158,96	1 089,49	1 675,69	1 883,87	1 967,39	-191,57	-8,9
IŠ VISO	7 958,75	7 813,19	9 717,03	10 606,78	10 295,08	2 336,33	29,4

Lentelė 3.5.6. 2017–2021 m. Šiaulių regiono savivaldybėse vežėjų surinktas pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų kiekis, tonos

Šaltinis: VŠĮ Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras

Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse surinktas pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų kiekis, 2021 m. palyginti su 2017 m., padidėjo tiek bendrai Šiaulių apskrityje (185 proc.), tiek Šiaulių rajono (72,8 proc.) ir kitų rajonų savivaldybėse.

2017–2021 m. Šiaulių regiono savivaldybėse DGASA, APP surinktas pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų kiekis, tonos							
Savivaldybė	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Pokytis tonomis, lyginant 2017 m. ir 2021 m.	Pokytis proc., lyginant 2017 m. ir 2021 m.
Akmenės r.	19,88	42,58	7,91	18,16	24,99	5,11	25,7
Joniškio r.	10,21	69,59	10,42	11,04	15,29	5,08	49,8
Kelmės r.	8,61	14,55	17,18	20,76	21,24	12,63	146,7
Pakruojo r.	4,30	4,11	1,17	7,10	18,92	14,62	340,0
Radviliškio r.	2,63	4,85	13,77	13,98	26,74	24,11	916,7
Šiaulių m.	46,98	60,45	120,29	134,63	176,03	129,06	274,7
Šiaulių r.	17,23	31,92	18,42	24,99	29,78	12,55	72,8
IŠ VISO	109,84	228,05	189,16	230,66	312,99	203,15	185,0

Lentelė 3.5.7. 2017–2021 m. Šiaulių regiono savivaldybėse DGASA, APP surinktas pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų kiekis, tonos

Šaltinis: VŠĮ Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras

Šiaulių rajono savivaldybėje užstato administratoriaus surinktų pakuočių atliekų kiekis, 2021 m. palyginti su 2017 m., padidėjo (343 proc.), kaip ir bendrai Šiaulių apskrityje (19,9 proc.), sumažėjimas buvo tik Pakruojo rajono savivaldybėje.

2017–2021 m. Šiaulių regiono savivaldybėse užstato administratoriaus surinktas pakuočių atliekų kiekis, tonos							
Savivaldybė	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Pokytis tonomis, lyginant 2017 m. ir 2021 m.	Pokytis proc., lyginant 2017 m. ir 2021 m.
Akmenės r.	128,98	136,33	146,92	148,27	154,96	25,98	20,1
Joniškio r.	158,50	175,49	180,32	173,65	180,30	21,80	13,8
Kelmės r.	165,49	178,73	187,20	176,21	188,70	23,22	14,0
Pakruojo r.	137,42	140,73	138,43	132,53	136,37	-1,05	-0,8
Radviliškio r.	245,45	262,20	262,48	253,22	272,04	26,59	10,8
Šiaulių m.	829,06	881,05	963,28	957,77	1 035,66	206,60	24,9
Šiaulių r.	197,72	215,42	218,24	226,16	265,47	67,75	34,3
IŠ VISO	1 862,61	1 989,94	2 096,86	2 067,80	2 233,50	370,89	19,9

Lentelė 3.5.8. 2017–2021 m. Šiaulių regiono savivaldybėse užstato administratoriaus surinktas pakuočių atliekų kiekis, tonos

Šaltinis: VšĮ Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras

Želdynai ir želdiniai. Želdynų ir želdinių apsauga bei tvarkymas Savivaldybėje vykdomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos želdynų įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, aplinkos ministro įsakymais, Savivaldybės tarybos sprendimais, Šiaulių rajono želdynų ir želdinių apsaugos taisyklėmis. Saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo, genėjimo darbai vykdomi gavus Savivaldybės leidimą, kurį išduoda Aplinkos apsaugos skyrius.

2021 m. pradėti želdinių ir želdynų inventorizavimo darbai. Per 2022 m. detalus želdinių inventorizavimas buvo atliekamas Bubių miestelyje bei Kurtuvėnų sodybos dvaro parke. 2021 m. parengtas Kuršėnų dvaro parko pertvarkymo projektas, šio projekto įgyvendinimas planuojamas 2022–2024 m. 2022 m. iškirsti projekte numatyti pavojingi medžiai, parke pasodinti želdiniai pagal projekte siūlomas rūšis.

Šiaulių rajone yra įsteigti 2 regioniniai parkai, 28 draustiniai (4 geomorfologiniai, 1 hidrologinis, 2 botaniniai, 1 zoologinis, 5 botaniniai-zoologiniai, 1 telmologinis, 5 kraštovaizdžio, 9 genetiniai), 1 biosferos poligonas, 10 buveinių ir 3 paukščių apsaugai svarbios NATURA teritorijos.

Savivaldybės teritorijoje šiuo metu yra 51 gamtos paveldo objektas, iš jų: 27 valstybės saugomi ir 23 savivaldybės saugomi. Pagal rūšis yra 7 geologiniai (6 rieduliai ir 1 riedulių ekspozicija), 43 botaniniai (8 medžių grupės ir 35 medžiai) ir 1 zoologinis gamtos paveldo objektas.

Pagrindinės tendencijos

Šiaulių rajono savivaldybėje 2016–2021 m. laikotarpiu išmetamų teršalų kiekis padidėjo, nors pagal išmetamų teršalų kiekį, tenkantį vienam gyventojui, Šiaulių rajono savivaldybės rodiklis 2021 m. buvo vienas mažesnių Šiaulių apskrityje ir žymiai mažesnis už šalies vidurkį. 2017–2021 m. Šiaulių rajono savivaldybėje iš rinkliavos mokėtojų surinktų atliekų kiekis sumažėjo, ypač

naudotų padangų, o iš ūkio subjektų surinktų atliekų kiekis, ypač didelių gabaritų atliekų, išaugo. Užstato administratoriaus surinktas pakuočių atliekų kiekis Šiaulių rajone didėjo.

3.6 INFRASTRUKTŪRA

3.6.1 Transporto infrastruktūra

Kelių dangos. Vienas reikšmingiausių kelių būklės vertinimo rodiklių – esama kelių danga. Šiaulių rajono savivaldybėje visi krašto keliai yra su asfalto danga, žvyro dangos kelių nėra. Kitokia situacija pastebima analizuojant Šiaulių rajono vietinės reikšmės kelius. 2021 m. didžiąją daugumą vietinės reikšmės kelių sudarė žvyro dangos keliai.

Šiaulių rajono savivaldybės vietinės reikšmės automobilių kelių ilgis 2021 m. pabaigoje siekė 1 614 km. Keliai su patobulinta danga⁹ sudarė 14,4 proc. visų savivaldybės vietinės reikšmės kelių, mažesnis rodiklis tarp Šiaulių apskrities savivaldybių buvo tik Kelmės rajone, kur keliai su patobulinta danga sudarė 9,3 proc. Didžiausias kelių su patobulinta danga skaičius procentais buvo Šiaulių miesto savivaldybėje (69,2 proc.), šalies vidurkis 2021 m. siekė 18,9 proc. Šiaulių rajono savivaldybėje žvyrkeliai sudarė 74,5 proc., grunto keliai – 11,1 proc. visų vietinės reikšmės kelių. 2016–2021 m. laikotarpiu Šiaulių rajone vietinės reikšmės kelių su patobulinta danga padaugėjo 23,9 proc. Šalyje analizuojamu laikotarpiu kelių su patobulinta danga padaugėjo 6,7 proc., Šiaulių apskrityje – 20,9 proc.

Vietovė	Rodikliai / Metai	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Pokytis proc., lyginant 2016 m. ir 2021 m.
Lietuvos Respublika	Kelių su patobulinta danga ilgis	11 301	11 386	11 105	11 097	11 514	12 058	6,7
	Žvyro kelių ilgis	39 363	39 097	39 563	39 773	39 469	39 625	0,7
	Grunto kelių ilgis	12 587	12 594	13 666	12 978	12 549	11 973	-4,9
	Kelių ilgis iš viso	63 250	63 076	64 334	63 848	63 532	63 655	0,6
Šiaulių apskritis	Kelių su patobulinta danga ilgis	1 139	1 220	1 242	1 264	1 292	1 377	20,9
	Žvyro kelių ilgis	5 378	5 489	5 353	5 339	5 412	5 312	-1,2
	Grunto kelių ilgis	1021	996	1 433	1 419	1 263	1 262	23,6
	Kelių ilgis iš viso	7 539	7 705	8 028	8 022	7 967	7 951	5,5
Šiaulių m. sav.	Kelių su patobulinta danga ilgis	191	192	195	200	205	243	27,2
	Žvyro kelių ilgis	111	111	108	104	99	99	-10,8
	Grunto kelių ilgis	54	54	54	54	54	10	-81,5
	Kelių ilgis iš viso	357	357	357	357	357	351	-1,7
Akmenės r. sav.	Kelių su patobulinta danga ilgis	133	133	136	138	138	140	5,3
	Žvyro kelių ilgis	552	552	549	547	548	545	-1,3
	Grunto kelių ilgis	2	2	2	2	1	1	-50

⁹ Lietuvos automobilių kelių direkcija patobulintas kelių dangas skirsto į asfaltbetonio ir cementbetonio.

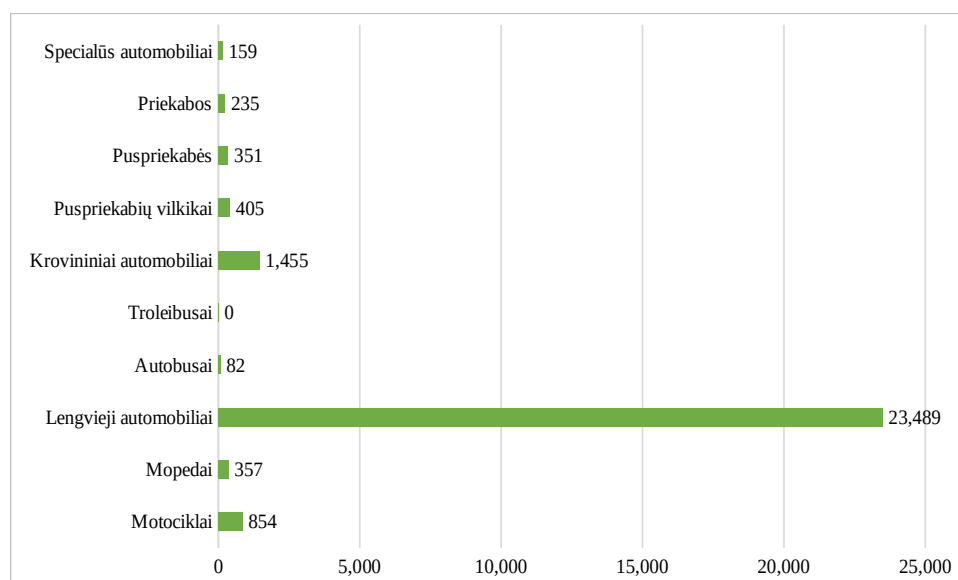
Vietovė	Rodikliai / Metai	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Pokytis proc., lyginant 2016 m.
	Kelių ilgis iš viso	687	686	686	686	686	686	-0,1
Joniškio r. sav.	Kelių su patobulinta danga ilgis	145	145	151	151	155	155	6,9
	Žvyro kelių ilgis	863	863	822	822	817	815	-5,6
	Grunto kelių ilgis	7	7	7	7	7	7	0
	Kelių ilgis iš viso	1015	1015	979	979	980	977	-3,7
Kelmės r. sav.	Kelių su patobulinta danga ilgis	169	170	178	182	188	191	13
	Žvyro kelių ilgis	955	955	866	870	896	892	-6,6
	Grunto kelių ilgis	598	598	1034	1034	961	961	60,7
	Kelių ilgis iš viso	1 722	1 722	2 079	2 086	2 045	2 045	18,8
Pakruojo r. sav.	Kelių su patobulinta danga ilgis	159	184	184	184	189	190	19,5
	Žvyro kelių ilgis	647	716	716	715	711	710	9,7
	Grunto kelių ilgis	25	0	0	0	0	0	-100
	Kelių ilgis iš viso	831	900	900	900	900	900	8,3
Radviliškio r. sav.	Kelių su patobulinta danga ilgis	153	207	207	215	218	224	46,4
	Žvyro kelių ilgis	1 015	1 059	1 060	1 052	1 052	1 050	3,4
	Grunto kelių ilgis	105	105	105	105	105	105	0
	Kelių ilgis iš viso	1 273	1 370	1 371	1 371	1 374	1 378	8,2
Šiaulių r. sav.	Kelių su patobulinta danga ilgis	188	190	191	194	201	233	23,9
	Žvyro kelių ilgis	1 235	1 234	1 232	1 229	1 289	1 202	-2,7
	Grunto kelių ilgis	232	232	232	219	135	179	-22,8
	Kelių ilgis iš viso	1 655	1 655	1 655	1 642	1 625	1 614	-2,5

Lentelė 3.6.1.1. Vietinės reikšmės kelių pasiskirstymas pagal dangas 2016–2021 m., km

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Dviračių takai. VŠĮ Šiaulių rajono turizmo ir verslo informacijos centro duomenimis, Šiaulių rajone yra parengti du dviračių maršrutai: 32 km ilgio žygis dviračiais „Kurtuvėnų žiedas“ bei 19 km dviračių maršrutas Šiauliai – Bubiai – Kurtuvėnai. Taip pat yra galimybė dviratininkams važiuoti ir kitais parengtais maršrutais, bendrais pėstiesiems, dviratininkams, pvz. Kurtuvėnų takas (19,8 km), Pažinkime Kuršėnus I (Kuršėnai – Pavenčiai – Micaičiai – Kuršėnai), Pažinkime Kuršėnus II (Kuršėnai – Ringuvėnai – Šilėnai – Steponiškės – Micaičiai – Kuršėnai), Pažinkime Kuršėnus III (Kuršėnai – Drąsučiai – Gulbinai – Kuršėnai).

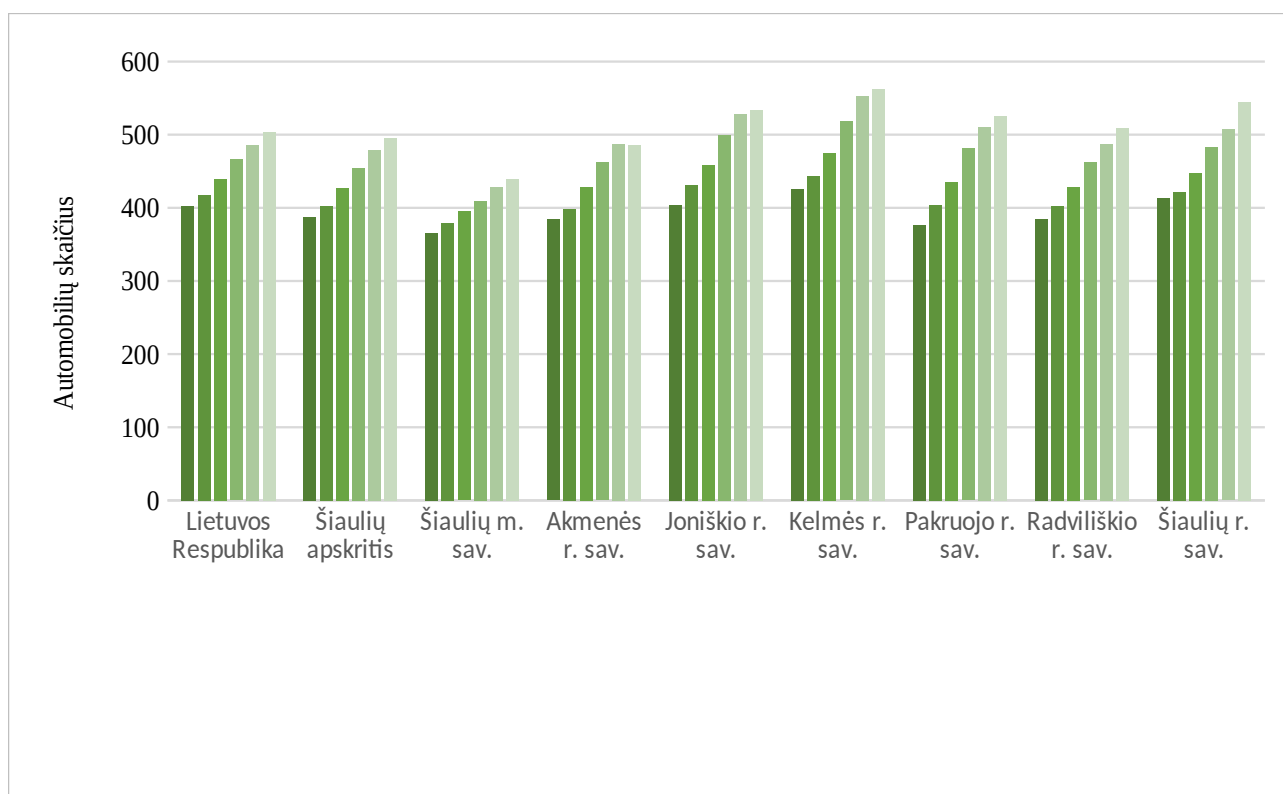
Transporto priemonės. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Šiaulių rajono savivaldybėje, kaip ir šalyje bei Šiaulių apskrityje, didžiausią transporto priemonių dalį sudarė lengvieji automobiliai. 2021 m. pabaigoje Šiaulių rajono savivaldybėje buvo registruoti 23 489 lengvieji automobiliai, ir tai sudarė 85,8 proc. visų rajono transporto priemonių. Krovininiai automobiliai sudarė 5,3 proc., motociklai ir mopedai – 4,4 proc. visų transporto priemonių.

Paveikslas 3.6.1.1. Kelių transporto priemonių skaičius Šiaulių rajono savivaldybėje 2021 m., vnt.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2016–2021 m. lengvųjų automobilių skaičius, tenkantis 1 000-iui gyventojų, augo tiek šalyje, tiek Šiaulių apskrityje, tiek Šiaulių rajono savivaldybėje (atitinkamai 25,4 proc., 27,9 proc., 32,0 proc.). Analizuojamu laikotarpiu pastebimas nuoseklus šio rodiklio didėjimas tiek šalyje, tiek visose Šiaulių apskrities savivaldybėse. 2021 m. Šiaulių rajono savivaldybėje 1 000-iui gyventojų teko 545 lengvieji automobiliai. Šis rodiklis buvo aukštesnis nei Šiaulių apskrities (495) ir šalies (504).

Paveikslas 3.6.1.2. Individualių lengvųjų automobilių skaičius, tenkantis 1 000-iui gyventojų, 2016–2021 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

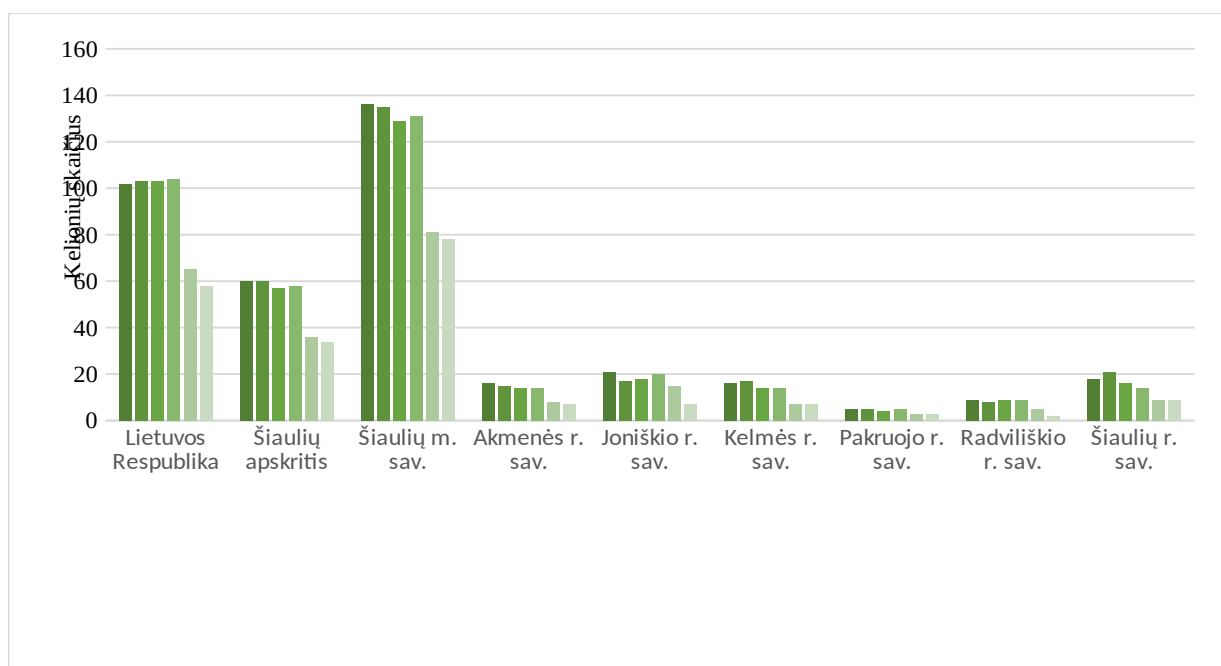
Analizuojamu laikotarpiu Lietuvoje autobusais vežamų keleivių skaičius kito netolygiai, tačiau pastebimas didelis neigiamas pokytis (-44,3 proc.). Šiaulių apskrityje ir Šiaulių rajono tendencija tokia pati kaip ir šalyje – savivaldybėje autobusais vežamų keleivių skaičius 2016–2021 m. taip pat keitėsi netolygiai, o, lyginant 2016 m. ir 2021 m. duomenis, matyti, kad šis rodiklis sumažėjo atitinkamai 45,5 proc. ir 51,2 proc.

Administracinė teritorija / Metai	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Pokytis procentiniais punktais, lyginant 2021 m. ir 2016 m.
Lietuvos Respublika	291505	292243	288684	289463	182371	162239	-44,3
Šiaulių apskritis	16308	15977	14994	15213	9453	8884	-45,5
Šiaulių m. sav.	13874	13582	12923	13186	8237	7917	-42,9
Akmenės r. sav.	320	289	263	257	151	140	-56,3
Joniškio r. sav.	480	371	387	420	315	141	-70,6
Kelmės r. sav.	463	459	362	353	174	188	-59,4
Pakruojo r. sav.	102	96	85	98	60	61	-40,2
Radviliškio r. sav.	332	309	325	322	159	77	-76,8
Šiaulių r. sav.	738	870	649	576	357	360	-51,2

Lentelė 3.6.1.2. Keleivių vežimas autobusais 2016–2021 m., tūkst.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2021 m. Šiaulių rajono savivaldybėje vidutiniškai vienam gyventojui teko 9 kelionės autobusu, ir šis rodiklis buvo didžiausias tarp Šiaulių apskrities rajonų savivaldybių. Analizuojamu laikotarpiu vienam gyventojui tenkančių kelionių autobusu skaičius Šiaulių rajono savivaldybėje sumažėjo dvigubai (nuo 18 iki 9), Šiaulių apskrityje šis rodiklis sumažėjo 43,3 proc., o šalyje – 43,1 proc.

Paveikslas 3.6.1.3. Vidutiniškai vienam gyventojui tenkančių kelionių autobusu skaičius 2016–2021 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Šiaulių rajono savivaldybėje susisiekimo autobusais (vežimo) paslaugas teikia UAB Kuršėnų autobusų parkas, kurio akcijų valdytoja – Šiaulių rajono savivaldybės administracija. Bendrovės transporto parką 2021 m. sudarė 15 naudojamų autobusų, per 2017 – 2021 m. laikotarpį bendrovė autobusų parką atnaujino 60 proc. 2022 m. gruodžio mėnesį UAB Kuršėnų autobusų parkas įsigijo naują 36 vietų turistinės klasės autobusą.

Pagrindinės tendencijos

Šiaulių rajono savivaldybėje didžiąją dalį vietinės reikšmės kelių sudaro keliai su žvyro danga, tačiau 2016–2017 m. vietinės reikšmės kelių su patobulinta kelio danga padaugėjo. Lengvieji automobiliai sudaro didžiausią dalį transporto priemonių Šiaulių rajone, o jų skaičius, tenkantis 1 000-iui gyventojų, augo, kaip ir šalyje bei Šiaulių apskrityje. Viešuoju transportu (autobusais) vežamų keleivių skaičius yra ženkliai sumažėjęs.

3.6.2 Inžinerinė ir energetinė infrastruktūra

Vandens tiekimas ir nuotekų surinkimas. Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas savivaldybės vartotojams teikia UAB „Šiaulių vandenys“ ir UAB „Kuršėnų vandenys“.

UAB „Šiaulių vandenys“ teikia vartotojams geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas dalyje Šiaulių rajono savivaldybės vietovių, t. y. Ginkūnai, Aukštelkė, Vijoliai, Vinkšnėnai, Bubiai, Žuvininkų k., Rėkyvos k., Dainų k., Žaliūkių k., Aleksandrijos k., Motaičių k., Lingailių k., Visgirdų k. 2021 m. rugsėjo 30 d. duomenimis, viešai tiekiamo geriamojo vandens paslaugų sutartis turėjo 2001 namų ūkis (būstas), nuotekų tvarkymo paslaugų – 1 970 namų ūkių (būstų).

UAB „Kuršėnų vandenys“ tiekia požeminį vandenį 8 971 vartotojui, surenka bei išvalo nuotekas iš 8027 vartotojų, turinčių centralizuotus vandentiekio ir nuotekų tinklus, su 56 vartotojais sudarytos sutartys dėl nuotekų išvežimo asenizacinėmis transporto priemonėmis. Bendrovė tiekia geriamąjį vandenį 273 abonentams (įmonėms), surenka bei išvalo nuotekas iš 191 įmonės, turinčios centralizuotus vandentiekio ir nuotekų tinklus, su 9 įmonėmis sudarytos sutartys dėl nuotekų išvežimo asenizacinėmis transporto priemonėmis. Per parą vidutiniškai patiekama 2403 m³ vandens ir išvaloma 2433 m³ nuotekų. Vandentiekio tinklų ilgis – apie 292 km, nuotekų tinklų – 238 km. Įmonės tiekiamo vandens kokybė tikrinama visose vandenvietėse ir skirstomuosiuose tinkluose.

2014–2021 m. UAB „Kuršėnų vandenys“ vykdė Šiaulių rajono vandentvarkos infrastruktūros plėtrą siekiant padidinti centralizuotų vandentvarkos paslaugų prieinamumą Šiaulių rajone.

Centralizuotas šilumos tiekimas. Savivaldybėje centralizuotą šilumos tiekimą gyventojams, įstaigoms ir organizacijoms užtikrina AB „Šiaulių energija“. Bendrovės prioritetiniai strateginiai veiklos tikslai yra: 1) tiekti šilumos energiją ir karštą vandenį mažiausia ekonomiškai pagrįsta kaina; 2) šilumos tiekimo saugumo, patikimumo didinimas; 3) racionalaus gamtos išteklių naudojimo ir gamtos taršos mažinimo siekis. 2021 m. duomenimis, bendrovės vartotojų skaičių 97,8 proc. sudarė gyventojai, 0,3 proc. – valstybinės ir savivaldybių biudžetinės įstaigos, 1,9 proc. – kitos įstaigos ir organizacijos (verslo, negyvenamosios paskirties, viešosios įstaigos ir kt.).

Atsižvelgiant į Nacionalinės šilumos ūkio plėtros 2015–2021 metų programos nuostatas, šilumos gamybos ir perdavimo technologijų raidą, konkurencinę aplinką, šilumos gamybos kainų tendencijas, aplinkos užterštumo pokyčius ir kitus šilumos ūkiui bei aplinkosaugai svarbius veiksnius Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2021 m. gegužės 25 d. sprendimu Nr. T-148 „Dėl

Šilumos ūkio Šiaulių rajone specialiojo plano keitimo patvirtinimo“ buvo pakeistas Šilumos ūkio Šiaulių rajone specialusis planas.

Ginkūnų gyvenvietės centralizuotos šilumos tiekimo (toliau – CŠT) sistemos gamtinėmis dujomis kūrenamoje katilinėje, Žemių g. 10B, sumontuotų katilų bendra instaliuota galia 2,65 MW, vertinant kondensaciniais ekonomaizeriais atgaunamą šilumą, instaliuota katilinėje šilumos galia 2,91 MW. Bendras Ginkūnų katilinės CŠT sistemos šilumos tiekimo tinklų (nuo 40 iki 300 mm skersmens) ilgis 2,019 km. 28 proc. tinklų yra pakloti po 2000 m. bekanaliu būdu. Metiniai šilumos tiekimo nuostoliai vidutiniškai sudaro 19 proc. nuo pagamintos šilumos kiekio.

Iš Ginkūnų katilinės centralizuotai šiluma aprūpinami 20 vartotojų (šilumos punktų), iš jų 16 daugiabučių gyvenamųjų (DG) namų. Gyvenamuose namuose naudingas šildomas plotas sudaro 27085 m². Visi šilumos punktai modernizuoti. Karštas vanduo ruošiamas 19-oje šilumos punktų ištisus metus. 2021 m. daugiabučių namų modernizacijos programoje dalyvavo 1 DG namas Žemių g. 2a. Darant prielaidą, kad bus modernizuoti visi prijungti prie CŠT sistemos daugiabučiai gyvenamieji namai Ginkūnų CŠT sistemoje metinis šilumos poreikis sumažėtų nuo 4164,4 MWh iki 2724,7 MWh.

Kairių miestelio katilinė yra adresu Pramonės g. 1. Automatizuotoje ir pritaikytoje darbui be personalo gamtinėmis dujomis kūrenamoje 3,86 MW instaliuotos galios katilinėje 2015 metais įrengtas kondensacinis ekonomaizeris, atgaunantis iš dūmų 0,386 MW šilumos galios. Bendra katilinės instaliuota galia 4,246 MW. Bendras Kairių katilinės CŠT sistemos šilumos tiekimo tinklų ilgis 1,674 km. Nuo 50-200 mm skersmens šilumos tiekimo vamzdynai yra pakloti iki 2000 m. nepereinamuose kanaluose. Metiniai šilumos tiekimo nuostoliai vidutiniškai sudaro 23,4 proc. nuo bendro (pagamintos ir pirkto) šilumos kiekio

Kairių CŠT sistemos šilumos vartotojai yra 9 vartotojai (šilumos punktai), iš jų 7 daugiabučiai gyvenamieji namai. Prie Kairių CŠT sistemos prijungtų daugiabučių gyvenamųjų namų šilumos punktai modernizuoti. Darant prielaidą, kad bus modernizuoti visi prijungti prie Kairių CŠT sistemos daugiabučiai gyvenamieji namai Kairių CŠT sistemoje metinis šilumos poreikis sumažėtų nuo 1255,2 MWh iki 856,2 MWh.

Kužių miestelio katilinė yra adresu: Statybininkų g. 1. Konteinerinėje automatizuotoje katilinėje yra sumontuoti du gamtinėmis dujomis kūrenami vandens šildymo katilai, kurių bendra instaliuota galia yra 1,92 MW. Bendras Kužių katilinės CŠT sistemos šilumos tiekimo tinklų ilgis 0,899 km. Visi šilumos tinklai yra pakloti iki 2000 m. nepereinamuose kanaluose. Metiniai šilumos tiekimo nuostoliai vidutiniškai sudaro 22,6 proc. nuo bendro pagamintos šilumos kiekio.

Iš Kužių katilinės centralizuotai šiluma aprūpinami 11 vartotojų (šilumos punktų), iš jų 8 daugiabučiai gyvenamieji namai. 10 šilumos punktų modernizuoti, nemodernizuotas 1 biudžetinės įstaigos šilumos punktas. Karštas vanduo 10-yje šilumos punktų ruošiamas ištisus metus. 1-ame punkte karštas vanduo neruošiamas. Darant prielaidą, kad bus modernizuoti visi prijungti prie Kužių CŠT sistemos daugiabučiai gyvenamieji namai, Kužių CŠT sistemoje metinis šilumos poreikis sumažėtų nuo 1683,8 MWh iki 1163,0 MWh

Aukštelkės gyvenvietės automatizuotoje katilinėje sumontuoti du gamtinėmis dujomis kūrenami vandens šildymo katilai. 2015 metais katilinėje įrengtas kondensacinis ekonomaizeris. Bendra katilinės galia 2,288 MW. Bendras Aukštelkės katilinės CŠT sistemos šilumos tiekimo tinklų ilgis 0,621 km. Visi šilumos tinklai yra pakloti iki 2000 m. nepereinamuose kanaluose. Metiniai šilumos tiekimo nuostoliai vidutiniškai sudaro 18,6 proc. nuo pagamintos šilumos kiekio.

Iš Aukštelkės katilinės centralizuotai šiluma aprūpinami 5 vartotojai (šilumos punktai), iš jų 4 daugiabučiai gyvenamieji namai. 2019 metų duomenimis nemodernizuoti 4 (3 daugiabučiuose

namuose) šilumos punktai. Modernizuotas 1 DG namas Aukštelkės kaime, Poilsio g. 16. ir modernizacijos metu buvo priimtas sprendimas atsijungti nuo centralizuoto šilumos tiekimo. Lyginant 2019 ir 2011 metų duomenis, Aukštelkėje CŠT šilumos vartotojų skaičius sumažėjo per pusę, 2011 m. buvo 10 CŠT vartotojų – 2019 m. liko 5. Pagrindinė ženklaus reikalingos didžiausios šilumos galios (sumažėjo 25 proc.) ir metinio šilumos kiekio (sumažėjo 23 proc.) poreikio sumažėjimo priežastis - CŠT vartotojų atsijungimas. Darant prielaidą, kad nuo CŠT sistemos likę vartotojai neatsijungs, atnaujinus prie CŠT sistemos prijungtus daugiabučius gyvenamus namus, šilumos poreikis sumažėtų nuo 1035,2MWh iki 984,1MWh.

T. Tilvyčio g. 15, Kuršėnuose katilinėje sumontuoti vandens šildymo katilai, kurių bendra instaliuota galia 11,72 MW. Bendras T. Tilvyčio g. katilinės CŠT sistemos šilumos tiekimo tinklų ilgis 6,451 km. 3 proc. tinklų yra pakloti po 2000 m. bekanaliu būdu. Metiniai šilumos tiekimo nuostoliai vidutiniškai sudaro 18,7 proc. nuo pagamintos šilumos kiekio.

Iš T. Tilvyčio g. katilinės centralizuotai šiluma aprūpinami 67 vartotojai (šilumos punktai), iš jų 44 daugiabučiai ir 5 mažaaukščiai gyvenamieji namai. 19 šilumos punktų nemodernizuoti. Darant prielaidą, kad atnaujinami visi pakviestieji namai, šilumos poreikis T. Tilvyčio g. katilinės sistemoje šilumos poreikis sumažėtų nuo 11776,5 iki 9550 MWh, o jei būtų atnaujinti visi daugiabučiai namai - iki 8100 MWh.

Ventos g. 15, Kuršėnuose automatizuotoje katilinėje sumontuoti du gamtinėmis dujomis kūrenami vandens šildymo katilai, kurių bendra instaliuota galia 3,72 MW. Bendras Ventos g. katilinės CŠT sistemos šilumos tiekimo tinklų ilgis 0,701 km. Visi šilumos tinklai yra pakloti iki 2000 m. nepereinamuose kanaluose. Metiniai šilumos nuostoliai vidutiniškai sudaro 16 proc. nuo pagamintos šilumos kiekio.

Iš Ventos g. katilinės centralizuotai šiluma aprūpinami 5 vartotojai (šilumos punktai), iš jų 1 daugiabutis gyvenamas namas, nedalyvaujantis daugiabučių atnaujinimo programoje. Modernizuoti 2 šilumos punktai. Darant prielaidą, kad vienintelis daugiabutis bus atnaujintas, šilumos poreikis sumažės nuo 977 iki 898 MWh per metus.

Daugėlių gyvenvietės automatizuotoje katilinėje Daugėlių g. 65A sumontuoti du gamtinėmis dujomis kūrenami vandens šildymo katilai, prie katilų įrengti kondensaciniai ekonomaizeriai. Bendra katilinės galia 5,423 MW. Bendras Daugėlių katilinės CŠT sistemos šilumos tiekimo tinklų ilgis 3,428 km. 10 proc. tinklų yra pakloti po 2000 m. bekanaliu būdu. Metiniai šilumos tiekimo nuostoliai vidutiniškai sudaro 14,6 proc. nuo pagamintos šilumos kiekio

Iš Daugėlių katilinės centralizuotai šiluma aprūpinami 37 vartotojai (šilumos punktai), iš jų 32 daugiabutis gyvenamas namas. 2019 metų duomenimis nemodernizuoti 8 šilumos punktai. Darant prielaidą, kad Daugėlių katilinės CŠT sistemoje bus atnaujinti visi daugiabučiai gyvenamieji namai, šilumos poreikis sumažėtų nuo 8952 iki 5972 MWh.

Pavenčių gyvenvietės katilinė, adresu: Ventos g. 75D, automatizuotoje katilinėje sumontuoti du gamtinėmis dujomis kūrenami vandens šildymo katilai, kurių bendra instaliuota galia 3,72 MW. Bendras Pavenčių katilinės CŠT sistemos šilumos tiekimo tinklų ilgis 0,762 km. 25 proc. tinklų yra pakloti po 2000 m. bekanaliu būdu. Metiniai šilumos tiekimo nuostoliai vidutiniškai sudaro 25,4 proc. nuo pagamintos šilumos kiekio.

Iš Pavenčių katilinės centralizuotai šiluma aprūpinami 8 vartotojai (šilumos punktai)-daugiabučiai gyvenamieji namai. Gyvenamuose namuose naudingas šildomas plotas sudaro 4681 m². Modernizuotas 1 šilumos punktas. Darant prielaidą, kad Pavenčių katilinės CŠT sistemoje bus atnaujinti visi daugiabučiai gyvenamieji namai, šilumos poreikis sumažėtų nuo 670 iki 445 MWh.

Šilėnų gyvenvietės katilinėje adresu: Ateities g. 1A sumontuoti du gamtinėmis dujomis kūrenami vandens šildymo katilai, kurių bendra instaliuota galia 1,15 MW. Bendras Šilėnų katilinės CŠT sistemos šilumos tiekimo tinklų ilgis 0,648 km. Visi šilumos tinklai yra pakloti po 2000 m. bekanaliu būdu. Metiniai šilumos tiekimo nuostoliai vidutiniškai sudaro 17,4 proc. nuo pagamintos šilumos kiekio.

Iš Šilėnų katilinės centralizuotai šiluma aprūpinami 11 vartotojų (šilumos punktai), iš jų 10 daugiabučių gyvenamųjų namų. Modernizuoti visi šilumos punktai. UAB Kuršėnų komunalinio ūkio duomenimis, Šilėnų katilinės CŠT sistemoje yra 1 modernizuotas DG namas Ateities g. 3. Darant prielaidą, kad bus modernizuoti likę daugiabučiai gyvenamieji namai, šilumos poreikis sumažėtų nuo 664 iki 450 MWh per metus.

Gruzdžių miestelio Sodų g. 3 katilinėje 2019 metais sumontuoti du gamtinėmis dujomis kūrenami vandens šildymo katilai, kurių bendra instaliuota galia 0,654 MW. Bendras Gruzdžių katilinės CŠT sistemos šilumos tiekimo tinklų ilgis 0,270 km. Visi šilumos tinklai yra pakloti po 2000 m. bekanaliu būdu. Metiniai šilumos tiekimo nuostoliai vidutiniškai sudaro 11,8 proc. nuo pagamintos šilumos kiekio.

Iš Gruzdžių katilinės centralizuotai šiluma aprūpinami 3 nemodernizuoti daugiabučiai gyvenamieji namai Jaunimo gatvėje. Nemodernizuoti ir visi šilumos punktai. Karštas vanduo šilumos punktuose neruošiamas. Darant prielaidą, kad visi trys daugiabučiai namai bus modernizuoti metinis šilumos poreikis sumažės nuo 423 iki 254 MWh.

Elektros energija. Šiaulių rajono savivaldybėje elektros energiją fiziniams ir juridiniams asmenims tiekia AB „ESO“.

2023 m. pradėtas rengti Šiaulių rajono savivaldybės atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų 2021–2030 metų planas.

UAB Kuršėnų komunalinis ūkis įgyvendina projektą „Dalies Šiaulių rajono gatvių apšvietimo modernizavimas, didinant energijos vartojimo efektyvumą“. Numatoma modernizuoti dalį gatvių apšvietimo infrastruktūros Kuršėnų mieste, Kužių miestelyje bei Verbūnų kaime, kur bus įdiegtos naujos kartos aplinką tausojančios, taupios technologijos. Įgyvendinus projektą bus sudarytos sąlygos efektyviau naudoti elektros energiją – bus pasiektas daugiau nei 62 proc. metinis galutinės energijos kiekio sutaupymas.

Gamtinės dujos. Gamtinių dujų tiekimo sistemą Šiaulių rajone eksploatuoja Energijos skirstymo operatorius (ESO). Šiaulių rajono savivaldybės teritorijos Šiaulių kaimiškoje seniūnijoje, Bubių seniūnijoje, Gruzdžių seniūnijoje, Kairių seniūnijoje, Kuršėnų kaimiškoje seniūnijoje, Kuršėnų miesto seniūnijoje, Kužių seniūnijoje, Meškuičių seniūnijoje yra veikiantys didelio (6 bar), vidutinio (3 bar) ir mažo (0,02 bar) slėgio skirstomieji dujotiekio tinklai, dujų reguliavimo punktai. Rajono teritorijoje yra 3 dujų skirstymo stotys (DSS). Šiaulių DSS Nr.1 tiekia gamtines dujas Šiaulių rajono Aukštelkės, Bridų, Bubių, Domantų, Einoraičių, Ginkūnų, Kairių, Meškuičių, Naisių, Sutkūnų, Šilyno, Šilėnų, Vijolių, Voveriškių gyvenviečių vartotojams. Kužių DSS gamtines dujas tiekia Šiaulių rajono Kužių, Verbūnų, Gruzdžių gyvenviečių vartotojams. Daugėlių DSS aprūpina Kuršėnų miesto, Gilaičių, Micaičių, Sauginių gyvenviečių vartotojus. Raudėnų, Šakynos seniūnijose gamtinių dujų tinklų nėra.

Pagrindinės tendencijos

2014–2021 m. buvo vykdoma Šiaulių rajono vandentvarkos infrastruktūros plėtra siekiant padidinti centralizuotų vandentvarkos paslaugų prieinamumą Šiaulių rajone. Centralizuoto šilumos tiekimo sistema yra išvystyta, atnaujintame Šilumos ūkio specialiajame plane identifikuotose

gyvenvietėse tikslinga atnaujinti šilumos tiekimo tinklus, siekiant sumažinti šilumos nuostolius ir užtikrinti patikimą šilumos tiekimą, atnaujinus daugiabučius gyvenamuosius namus būtų sutaupyta reikšmingas energijos kiekis.

3.6.3 Informacinė-technologinė infrastruktūra

Namų ūkių, turinčių asmeninį kompiuterį ir interneto prieigą, duomenis Lietuvos statistikos departamentas pateikia apskričių lygiu. 2016–2021 m. laikotarpiu visoje šalyje asmeninį kompiuterį ir interneto prieigą turinčių namų ūkių skaičius augo. Šalyje asmeninį kompiuterį 2016 m. turėjo 70,5 proc. namų ūkių, o 2021 m. – 80,3 proc. Šiaulių apskrityje namų ūkių, turinčių asmeninį kompiuterį, dalis padidėjo 10,2 procentiniais punktais ir 2021 m. sudarė 76,1 proc.

Administracinė teritorija / Metai	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.	Pokytis procentiniais punktais, lyginant 2022 m. ir 2016 m.
Namų ūkių, turinčių asmeninį kompiuterį, dalis								
Lietuvos Respublika	70,5	73,0	75,5	76,7	76,7	81,4	80,3	9,8
Alytaus apskritis	65,5	71,3	68,3	75,5	64,5	81,5	68,2	2,7
Kauno apskritis	77,5	73,8	77,8	80,8	81,5	85,0	84,6	7,1
Klaipėdos apskritis	73,3	73,5	79,3	73,2	76,5	81,4	80,9	7,6
Marijampolės apskritis	62,6	80,1	74,3	69,2	70,3	76,2	75,9	13,3
Panevėžio apskritis	70,0	69,5	70,4	73,9	70,7	76,1	77,9	7,9
Šiaulių apskritis	65,9	70,6	70,4	69,5	73,6	77,2	76,1	10,2
Tauragės apskritis	61,1	72,9	67,3	80,9	64,8	75,3	75,3	14,2
Telšių apskritis	75,5	63,5	72,1	67,5	73,6	83,5	76,1	0,6
Utenos apskritis	69,8	64,5	65,7	73,8	62,1	72,5	72,8	3,0
Vilniaus apskritis	68,9	76,6	80,4	81,3	83,8	84,5	84,8	15,9
Namų ūkių, turinčių interneto prieigą, dalis								
Lietuvos Respublika	71,7	75,0	78,4	81,5	82,1	86,6	87,7	16,0
Alytaus apskritis	65,5	72,9	70,4	82,1	72,1	87,2	78,4	12,9
Kauno apskritis	78,5	75,9	80,5	85,1	85,2	90,1	90,0	11,5
Klaipėdos apskritis	74,8	75,3	83,2	80,7	83,4	86,1	90,8	16,0
Marijampolės apskritis	64,6	81,1	79,1	80,1	83,4	77,8	90,4	25,8
Panevėžio apskritis	70,5	71,5	73,3	78,3	79,2	87,5	85,2	14,7
Šiaulių apskritis	68,2	71,3	74,1	76,0	79,2	84,4	86,7	18,5
Tauragės apskritis	63,4	75,3	71,7	84,1	74,1	79,9	80,4	17,0
Telšių apskritis	77,4	66,4	74,9	72,7	78,5	87,7	84,8	7,4
Utenos apskritis	70,3	68,2	72,8	81,2	69,0	79,4	82,8	12,5

Vilniaus apskritis	70,2	78,7	81,7	83,4	86,6	88,0	89,5	19,3
--------------------	------	------	------	------	------	------	------	------

Lentelė 3.6.3.1. Namų ūkių, turinčių asmeninę kompiuterį ir interneto prieigą, dalis 2016–2021 m., proc.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Pagal namų ūkių, turinčių prieigą prie interneto, dalį 2021 m. Šiaulių apskritis lenkė Alytaus, Panevėžio, Tauragės, Telšių ir Utenos apskritis. Analizuojamu laikotarpiu šis rodiklis Šiaulių apskrityje padidėjo 18,5 procentiniais punktais.

Kadangi namų ūkių, turinčių asmeninę kompiuterį, dalis ir namų ūkių, turinčių interneto prieigą, dalis didėjo visoje šalyje ir visose apskrityse, darytina prielaida, kad šie rodikliai augo ir Šiaulių rajono savivaldybėje. Atitinkamai augo Šiaulių rajono gyventojų dalis, galinti naudotis elektroninėmis Šiaulių rajono savivaldybės administracijos ir kitų rajono bei šalies įstaigų viešosiomis paslaugomis.

Šiaulių rajono savivaldybės administracijos informacija apie savivaldybės vadovų ir administracijos veiklą, Tarybos ir administracijos direktoriaus priimti norminiai teisės aktai ir sprendimai, Savivaldybės administracijos struktūra ir atskirų Savivaldybės administracijos skyrių veiklos pristatymai, planavimo dokumentai, svarbi informacija gyventojams, verslininkams ir bendruomenei bei įvairios naujienos yra skelbiamos rajono interneto svetainėje www.siauliuraj.lt. Šios svetainės darbą organizuoja ir prižiūri Savivaldybės administracijos Informacinių technologijų skyrius, kuris taip pat atlieka šias funkcijas:

- organizuoja informacinių technologijų plėtrą savivaldybėje;
- rengia kompiuterinės ir programinės įrangos darbą reglamentuojančius dokumentus, organizuoja jų vykdymą;
- koordinuoja Savivaldybės administracijos skyrių ir tarnybų veiklą, įsigyjant ir diegiant kompiuterinę techniką bei programinę įrangą, kontroliuoja jų vykdymą;
- tvarko savivaldybės informacinių sistemų duomenų bazes ir programas;
- atlieka sistemine ir tinkline kompiuterinių programų priežiūrą;
- įsigyja kompiuterinės technikos eksploatacines medžiagas ir įrenginius, vykdo savivaldybės kompiuterizavimo programas;
- pagal savo įgaliojimus rengia administracijos direktoriaus įsakymų, mero potvarkių ir Tarybos sprendimų projektus savivaldybės kompiuterizavimo klausimais;
- padeda Administracijos darbuotojams išmokyti ir panaudoti kompiuterines programas, prižiūri ir tobulina naudojamąs programas;
- kontroliuoja kompiuterinių duomenų bazių naudojimą, užtikrina jų saugumą;
- organizuoja ir prižiūri savivaldybės interneto svetainės bei elektroninio pašto sistemų darbą;
- organizuoja ir koordinuoja gyvenamosios vietos deklaravimo duomenų ir gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitos tvarkymą.

Šiaulių rajono savivaldybės interneto svetainė atitinka Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 18 d. nutarimu Nr. 480 patvirtinto (ir vėlesnių redakcijų) Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms aprašo reikalavimus.

Šiaulių rajono savivaldybės interneto svetainėje savivaldybės gyventojai gali naudotis e. apklausų, e. konsultavimo, e. peticijų, e. forumo, e. skundų moduliais. Skatinant gyventojus naudotis elektroninėmis paslaugomis 2021 m. Savivaldybės administracijos Informacinių technologijų skyrius kartu su Bendrųjų reikalų skyriumi inicijavo 91 administracijos teikiamų administracinių paslaugų aprašų atnaujinimą, atkreipiant dėmesį ir nurodant, kuri paslauga teikiama elektroniniu būdu.

2021 m. didžioji dalis (beveik 90 proc.) elektroninių administracinių paslaugų (gyvenamosios vietos deklaravimas) suteikta seniūnijose. Lyginant su 2020 metais, 2021 metais

6,47 proc. sumažėjo užsakomų elektroninių administracinių paslaugų kiekis per el. valdžios vartus. Lyginant su 2019 metų gruodžiu, 2020 metų gruodį užsakytų paslaugų per el. valdžios vartus skaičius išaugo 27,5 karto (2019 m. – 12 vnt., 2020 m. – 330 vnt.), tuo tarpu 2021 metais stebėta tendencija, – gyventojai vėl rinkosi užsisakyti paslaugas seniūnijos ir (ar) administracijos patalpose, kuomet galėjo atvykti į įstaigas, nei el. būdu (16 vnt.), motyvuojant tuo, kad taip yra patogiau ir greičiau bei vietoje gaunami atsakymai į rūpimus klausimus.

2019–2021 m. Šiaulių rajono savivaldybės veiklos ir saugios aplinkos užtikrinimo programos (kodas 01) tikslų, uždavinių, priemonių ir veiklų, asignavimų bei produkto vertinimo kriterijų suvestinėje buvo suplanuotas uždavinys „Formuoti savivaldybės įvaizdį“ ir veikla „Šiaulių rajono savivaldybės įvaizdžio formavimo programos parengimas“, tačiau asignavimai šiai veiklai vykdyti nebuvo numatyti ir Šiaulių rajono savivaldybės įvaizdžio formavimo programa nebuvo parengta. Palyginimui, Šiaulių miesto įvaizdžio rinkodaros strategijos gairėse Reklamos/komunikacijos priemonės apima sprendimus įvairiose srityse: infrastruktūriniai sprendimai, vizualiniai sprendimai ir miesto simboliai, kultūriniai, sporto ir švietimo sprendiniai, komunikaciniai sprendiniai (įsk. komunikacijos socialiniuose tinkluose (pavyzdžiui, „Facebook“, „Linkedin“, „Instagram“) vykdymas anglų kalba, investuotojams patrauklaus tinklalapio sukūrimas), visus sprendimus vienija pasirinkta Šiaulių – „Saulės miesto“ įvaizdžio plėtojimo kryptis. Efektyviam Šiaulių rajono savivaldybės įvaizdžio formavimui taip pat turėtų būti pasirinktos įvaizdžio plėtojimo kryptys, parengta įvaizdžio formavimo programa, kurios priemonės apimtų ir technologinės infrastruktūros panaudojimą.

Pagrindinės tendencijos

Augant namų ūkių, turinčių asmeninį kompiuterį ir interneto prieigą, daliai sudaromos sąlygos daugiau gyventojų naudotis elektroninėmis Šiaulių rajono savivaldybės administracijos ir kitų rajono bei šalies įstaigų viešosiomis paslaugomis. 2021 m. pastebėtas poreikis gauti viešąsias paslaugas savivaldybės administracijos arba seniūnijų patalpose dėl papildomų paslaugų arba paslaugos gavimo greičio.

3.7 RODIKLIAI PAGAL LYTĮ

2021 m. pradžioje vyrai sudarė 47,9 proc., o moterys – 52,1 proc. Šiaulių rajono savivaldybės gyventojų. Amžiaus grupėje 15-64 vyrai sudarė 33,4 proc., labai panaši dalis moterų – 32,9 proc. 2021 m. pradžioje darbingo amžiaus vyrų Šiaulių rajone savivaldybėje buvo 13 456, o moterų – 12 332.

Lietuvos mastu, ir Šiaulių apskrityje bei Šiaulių rajone vyrų skaičius tūkstančiui gyventojų buvo didesnis tiek atvykstančių, tiek ir išvykstančių kategorijose. Šiaulių apskrityje 15–64 amžiaus grupėje vyrų atvykimo rodiklis buvo daugiau nei dvigubai didesnis negu moterų (atitinkamai 73 ir 34), Šiaulių rajone atvykimo rodiklio skirtumas taro vyrų ir moterų buvo mažesnis (atitinkamai 53 ir 45). Šiaulių apskrityje išvykstantys vyrai 15–64 amžiaus grupėje buvo 51/tūkstančiui gyventojų, o moterys 37/ tūkstančiui. Šiaulių rajone išvykstančių 15–64 amžiaus vyrų ir moterų skaičius tūkstančiui gyventojų skyrėsi mažiau (atitinkamai 46 ir 40).

Administracinė teritorija	Lytis	Bendrasis atvykimo ir imigracijos rodiklis tenka 1000 atitinkamo amžiaus gyventojų				Bendrasis išvykimo ir emigracijos rodiklis tenka 1000 atitinkamo amžiaus gyventojų			
		2021				2021			
		Iš viso pagal amžių	Iki 14 metų	15–64	65 ir vyresni	Iš viso pagal amžių	Iki 14 metų	15–64	65 ir vyresni
Lietuvos Respublika	Vyrai	47	42	55	16	38	34	44	11
	Moterys	32	43	37	12	27	34	33	10
Šiaulių apskritis	Vyrai	60	46	73	16	43	40	51	12
	Moterys	30	48	34	13	31	41	37	12
Akmenės r. sav.	Vyrai	44	57	47	17	44	36	54	13
	Moterys	35	63	40	14	36	45	45	14
Joniškio r. sav.	Vyrai	38	49	40	23	45	49	52	14
	Moterys	30	43	34	16	35	49	42	16
Kelmės r. sav.	Vyrai	33	49	34	16	40	51	46	10
	Moterys	30	48	32	17	34	48	39	17
Pakruojo r. sav.	Vyrai	40	56	41	21	39	50	43	14
	Moterys	29	44	32	15	34	44	42	12
Radviliškio r. sav.	Vyrai	52	37	62	18	41	40	49	10
	Moterys	29	51	32	12	32	48	37	12
Šiaulių m. sav.	Vyrai	86	35	115	9	46	30	57	11
	Moterys	27	41	30	11	25	27	31	9
Šiaulių r. sav.	Vyrai	50	68	53	20	43	56	46	13
	Moterys	40	60	45	14	36	59	40	14

Lentelė 3.7. 1. Atvykimo ir išvykimo rodikliai pagal lytį 2021 m., tūkstančiui gyventojų

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Šiaulių rajono savivaldybėje 2020 m. vyrų užimtumo lygis sudarė 73,5 proc., o moterų buvo mažesnis – 65,5 proc. Moterų užimtumas buvo mažesnis ir kitose Šiaulių apskrities savivaldybėse, išskyrus Šiaulių miesto ir Radviliškio rajono savivaldybes, kuriose moterų užimtumas buvo didesnis negu vyrų.

Administracinė teritorija	Vyrų	Moterų
Šiaulių m. sav.	75,5	75,9
Akmenės r. sav.	74,0	51,3
Joniškio r. sav.	74,1	65,2
Kelmės r. sav.	67,8	45,0
Pakruojo r. sav.	73,7	64,0
Radviliškio r. sav.	60,4	65,3
Šiaulių r. sav.	73,5	65,5

Lentelė 3.7.2. Užimtumo lygis pagal lytį 2020 m., proc.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Moterų ir vyrų mėnesinio bruto darbo užmokesčio skirtumas Šiaulių rajono savivaldybėje nuo 2017 m. iki 2021 m. mažėjo: 2017 m. sudarė 8,4 proc., 2018 m. – 7,6 proc., 2019 m. – 4,5 proc., 2020 m. taip pat 4,5 proc., 2021 m. 4,4 proc. Palyginti, Pakruojo rajono savivaldybėje šis skirtumas 2021 m. sudarė 15,6 proc., Kelmės rajono savivaldybėje – -10 proc. (moterų mėnesinis bruto darbo užmokestis viršijo vyrų).

Administracinė teritorija	2017	2018	2019	2020	2021
Šiaulių m. sav.	12,2	5,7	-1,3	-0,5	-2,1
Akmenės r. sav.	16,4	17,2	12,8	7,2	6,1
Joniškio r. sav.	12,4	11,0	8,2	6,0	4,1
Kelmės r. sav.	-7,6	-6,9	-7,4	-9,4	-10,0
Pakruojo r. sav.	18,5	21,5	19,2	18,7	15,6
Radviiliškio r. sav.	4,1	-1,8	-3,7	-3,3	-2,6
Šiaulių r. sav.	8,4	7,6	4,5	4,5	4,4

Lentelė 3.7.3. Moterų ir vyrų mėnesinio bruto darbo užmokesčio skirtumai, proc.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Šiaulių rajono savivaldybėje moterų ir vyrų valstybinio socialinio draudimo senatvės pensijos atotrūkis, 2021 m. palyginti su 2016 m., yra sumažėjęs, nors 2018 m. ir 2019 m. sumažėjimas buvo ženklesnis: 2021 m. sudarė 17,1 proc., 2020 m. – 17,6 proc., 2019 m. – 18,1 proc., 2018 m. – 12,9 proc., 2017 m. – 12,6 proc., 2016 m. – 19,1 proc.

Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymas numato, kad savivaldybių institucijos ir įstaigos pagal kompetenciją privalo: 1) užtikrinti, kad visuose jų rengiamuose ir priimamuose teisės aktuose būtų įtvirtintos lygios moterų ir vyrų teisės; 2) rengti ir įgyvendinti priemones, skirtas moterų ir vyrų lygioms galimybėms užtikrinti; 3) įstatymų nustatyta tvarka remti viešųjų įstaigų, asociacijų ir labdaros fondų programas, kuriomis padedama įgyvendinti moterų ir vyrų lygias galimybes; 4) teikiant administracines ar viešąsias paslaugas nepažeisti moterų ir vyrų lygių teisių. Savivaldybės savivaldybių institucijos priemonės, skirtas moterų ir vyrų lygioms galimybėms užtikrinti, numato savivaldybės strateginiame plėtros plane ir (ar) savivaldybės strateginiame veiklos plane.

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos parengtame Lyčių lygybės vadove savivaldybėms rekomenduojama rinktis lyčių lygybės aspekto integravimą į strateginį planą horizontalaus prioriteto būdu: savivaldybė strateginiame plane formuluodama atskirų sričių (pvz., verslo, švietimo, inžinerinės infrastruktūros plėtojimo, sveikatos ir pan.) strateginius tikslus, uždavinius ir priemones, kiekvieną šį elementą vertina lyčių lygybės ir nediskriminavimo aspektu. Vertinimo rezultatai atsispindi formuluotėse ar vertinimo kriterijuose. Taip pat rekomenduojama sudarant temines darbo grupes strateginio plano rengimui laikytis lyčių balanso. Tai reiškia, kad kiekvienoje darbo grupėje turėtų dalyvauti ne daugiau kaip 60 proc. vienos lyties atstovų.

4. STIPRYBIŲ, SILPNYBIŲ, GALIMYBIŲ IR GRĖSMIŲ ANALIZĖ

GYVENTOJAI	STIPRYBĖS
	Vaikų (0-15 metų) skaičiaus ir vaikų dalies didėjimas
	Mažėjantis demografinės senatvės koeficientas
	Didelė darbingo amžiaus gyventojų dalis ir šios dalies didėjimas
	Augantis migracijos saldo (daugėja atvykstančių, mažėja išvykstančių)
	Moterų ir vyrų mėnesinio bruto darbo užmokesčio skirtumo mažėjimas
	SILPNYBĖS
	Mažėjantis gyventojų skaičius
	Mažėjantis gimstamumas ir didėjantis mirtingumas
	Mažėjantis užimtųjų gyventojų skaičius
	Mažas vidutinis darbo užmokestis
	GALIMYBĖS
	Emigracijos mažinimas ir imigracijos didinimas (įskaitant buvusių emigrantų susigrąžinimą) kuriant geresnes gyvenimo sąlygas Šiaulių rajono
	Geresnių sąlygų derinti tėvystę ir darbą sudarymas gimstamumui didinti
EKONOMINIS VYSTYMASIS	GRĖSMĖS
	Neigiamas ir blogėjantis natūralios gyventojų kaitos rodiklis
	Didėjantis nedarbo lygis
	STIPRYBĖS
	Augantis verslumo lygis
	Augančios tiesioginės užsienio investicijos vienam gyventojui
	Savivaldybėje įgyvendinama smulkiojo ir vidutinio verslo rėmimo politika
	Didėjantis veikiančių ūkio subjektų skaičius
	SILPNYBĖS
	Mažesnės nei šalies ir Šiaulių apskrities vidurkis materialinės investicijos, tenkančios vienam gyventojui
	Mažėja parduotuvių skaičius, tenkantis 1 000–iui gyventojų
	Didžiąją dalį ūkio subjektų sudaro įmonės iki 10 darbuotojų
	GALIMYBĖS
	Šiaulių miesto kaimynystė: lyginamųjų pranašumų atskirose srityse panaudojimas (pvz. gamtinis turizmas), bendradarbiavimas siekiant sinergijos
	Šiaulių rajono įvaizdžio formavimo strategijos sukūrimas
	Europos Sąjungos parama verslui 2021-2027 m. ES fondų investicijų programos lėšomis
	GRĖSMĖS
	Didėjantys mokesčiai
	Šiaulių miesto kaimynystė: konkurencija materialinių investicijų ir užsienio investicijų srityje (miesto pranašumas dėl ekonominės struktūros)
	Aukštas infliacijos lygis
ŽEMĖS ŪKIS	STIPRYBĖS

	Didelė ariamos žemės dalis žemės ūkio naudmenų struktūroje
	Viršijantis apskrities vidurkį ūkių skaičius
	Sparčiau nei šalyje ir apskrityje augančios bendrosios žemės ūkio produkcijos apimtys
	Aukštas augalininkystės derlingumas
	SILPNYBĖS
	Dominuojantys maži ūkiai, užimantys 1–5 ha
	GALIMYBĖS
	Parama ūkių kūrimui ir plėtrai pagal Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginį planą
	Ekologinių ūkių skatinimas pagal Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginį planą
	GRĖSMĖS
	Mažėjantis ūkininkaujančių asmenų skaičius
	Besikeičianti šalies ir Europos Sąjungos teisinė bazė, įtakoianti atskirų sektorių veiklą (pvz. draudimai dėl kailinių žvėrelių, tausojančios žemės įdirbimo technologijos)
STATYBA IR GYVENAMASIS FONDAS	STIPRYBĖS
	Augantis statybos įmonių skaičius
	Didėjančios statybos darbų apimtys
	Sparčiau nei šalyje ir apskrityje didėjantis gyvenamasis fondas
	Naudingas plotas, tenkantis vienam gyventojui, viršija šalies ir Šiaulių apskrities vidurkius
	SILPNYBĖS
	Pastatytų per metus gyvenamųjų pastatų skaičiaus sumažėjimas
	Mažiausias Šiaulių apskrityje laikino apgyvendinimo vietų skaičius 1000 gyventojų
	GALIMYBĖS
	Augantis leidimų gyvenamųjų pastatų statybai skaičius
	Savivaldybių pastatų fondo parama (paskolos, kompensacijos)
	GRĖSMĖS
	Blogėjant ekonominei situacijai gali augti socialinio būsto poreikis, kuris ir šiuo metu patenkinamas tik iš dalies (apie 67 proc.)
	Didėjantys reikalavimai renovuojamiems gyvenamiesiems pastatams
TURIZMAS IR REKREACIJA	STIPRYBĖS
	Didelis kiekis gamtos ir kultūros paveldo objektų
	Išskirtinis sakralinis objektas – Kryžių kalnas, didinantys užsienio turistų srautus į rajoną
	Apgyvendinimo įstaigų skaičius didėjimas
	Parengta turizmo plėtros strategija 2022–2028 m. laikotarpiui
	SILPNYBĖS
	Mažesnis nei šalyje, Šiaulių apskrityje ir Šiaulių mieste maitinimo įstaigų, tenkančių 1000 gyventojų, skaičius
	Mažėjantis suteiktų nakvynių skaičius užsieniečiams
	Sumažėję turistų srautai dėl COVID-19 pandemijos apribojimų
	GALIMYBĖS

	Bendrų su Šiaulių miesto ir kitomis savivaldybėmis turistinių maršrutų plėtojimas
	Europos Sąjungos parama kultūros paveldo atnaujinimui ir aktualizavimui 2021–2027 m. ES fondų investicijų programos lėšomis
	Turizmo informacijos sklaidos didinimas Kuršėnų mieste plečiant Turizmo ir verslo informacijos centrą
	GRĖSMĖS
	Šiaulių miesto kaimynystė: miesto pranašumas maitinimo įstaigų ir pramogų paslaugų srityse
	Kurortinių šalies teritorijų vystymas
ŠVIETIMAS	STIPRYBĖS
	Didėjantis vaikų skaičius ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupėse
	Didėjantis vaikų, lankančių formalųjį švietimą papildančias ir neformaliojo švietimo įstaigas, skaičius
	Didesnis nei apskrityje mokykla apsirūpinimas kompiuteriais
	Aukšta pedagogų kvalifikacija bendrojo ugdymo mokyklose
	SILPNYBĖS
	Bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus mažėjimas
	GALIMYBĖS
	ES parama švietimo įstaigoms 2021–2027 m. ES fondų investicijų programos lėšomis (regioninės priemonės)
	Valstybės politika papildomai finansuoti pedagogikos programose studentus
	GRĖSMĖS
	Mokytojų vidutinio amžiaus didėjimas
	Mokyklos plotas vienam mokiniui viršija apskrities vidurkį – toliau mažėjant mokinių skaičiui liks nenaudojamos patalpos
KULTŪRA	STIPRYBĖS
	Didžiausias Šiaulių apskrityje dalyvių skaičius meno mėgėjų kolektyvuose
	Vaikų vartotojų bibliotekoje skaičiaus didėjimas po pandemijos suvaržymų
	Šiaulių rajono savivaldybės etninės kultūros ir tradicinių amatų centro renovacija ir lankytojų srauto padidėjimas
	SILPNYBĖS
	Mažėjantis meno mėgėjų kolektyvų ir jų dalyvių skaičius
	Vartotojų sutelktumo mažėjimas bibliotekoje
	Žemi kultūros įstaigų darbuotojų atlyginimai
	GALIMYBĖS
	ES parama kultūros sektoriui 2021–2027 m. ES fondų investicijų programos lėšomis
	Virtualių kultūros paslaugų teikimas prisitaikant prie vartotojų poreikių
	GRĖSMĖS
	Besikeičiantis kultūros „vartojimo“ būdas (atsiranda virtualaus vartojimas)
	Ribotas kultūros įstaigų finansavimas
SPORTAS	STIPRYBĖS

	Augantis sportuojančių gyventojų skaičius
	Kultivuojamų sporto šakų įvairovė
	Padidėjęs sporto bazių skaičius
	SILPNYBĖS
	Aukšto meistriško sporto varžybų ir fizinio aktyvumo renginių dalyvių skaičiaus mažėjimas
	Mažėjantis Kuršėnų sporto mokyklos mokinių skaičius
	GALIMYBĖS
	Sporto įstaigų ir bendruomenės ryšių stiprinimas organizuojant bendrus renginius
	Gyventojų fizinio aktyvumo skatinimo projektų finansavimas Sporto rėmimo fondo lėšomis
	GRĖSMĖS
	Mažas gyventojų fizinis aktyvumas
	Neigiamas technologijų įtaka vaikų motyvacijai sportuoti
	Nuolatinis lėšų poreikis sporto infrastruktūros būklės ir inventoriaus atnaujinimui
JAUNIMAS, NEVYRIAUSYBINĖS ORGANIZACIJOS	STIPRYBĖS
	Rajone veikia daug nevyriausybinių organizacijų ir bendruomeninių organizacijų įvairiose srityse
	Aktyvi Šiaulių rajono vietos veiklos grupė
	Vykdoma Šiaulių rajono savivaldybės jaunimo vasaros užimtumo ir integracijos į darbo rinką programa
	SILPNYBĖS
	Mažėjantis jaunimo skaičius
	Mažėjanti jaunų gyventojų dalis
	GALIMYBĖS
	Šiaulių rajono vietos veiklos grupės strategijos įgyvendinimo ir vietos projektų finansavimas pagal Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginį planą
	ES parama jaunimui 2021–2027 m. ES fondų investicijų programos lėšomis (pvz. „Bedarbių (jaunimo) galimybių įsidarbinti ar grįžti į darbo rinką didinimas“).
	GRĖSMĖS
	Ne pelno siekiančių organizacijų priklausomybė nuo viešojo finansavimo, viešojo finansavimo prioritetai
SVEIKATOS PRIEŽIŪRA	STIPRYBĖS
	Padidintas slaugos ir palaikomojo gydymo lovų skaičius VŠĮ Kuršėnų ligoninė
	Sergamumo (gyventojų, kuriems buvo suteiktos stacionarinės paslaugos (be stacionaro dienos atvejų) skaičiaus 1 000-iui gyventojų) mažėjimas
	Veikiantis visuomenės sveikatos biuras
	SILPNYBĖS

	Mažėjantis ir mažesnis nei šalyje ir apskrityje praktikuojančių slaugytojų skaičius, tenkantis 10 tūkst. gyventojų
	Sustabdytos antrinio lygio stacionarinės paslaugos VŠĮ Kuršėnų ligoninėje
	Mažėjantis pacientų, prisirašiusių prie VŠĮ Šiaulių rajono pirminės sveikatos priežiūros centro ir VŠĮ Gruzdžių ambulatorijos, skaičius
	GALIMYBĖS
	ES parama sveikatos priežiūros sektoriui 2021-2027 m. ES fondų investicijų programos lėšomis (regioninė priemonė)
	Gyventojų fizinio aktyvumo skatinimas
	Palankių darbo ir gyvenimo sąlygų sudarymas jauniems specialistams iš kitų vietovių
	Gydytojų konsultacijos nuotoliniu būdu
	GRĖSMĖS
	Apsilankymų pas gydytojus skaičiaus vienam gyventojui padidėjimas
	Pagrindinės gyventojų mirtingumo priežastys išlieka kraujotakos sistemos ligos, kurioms įtakos turi aplinkos veiksniai ir nepakankamas gyventojų fizinis aktyvumas
	Didelis sveikatos priežiūros specialistų amžiaus vidurkis
SOCIALINĖ APSAUGA	STIPRYBĖS
	Rajone teikiamos bendrosios ir specialiosios socialinės paslaugos
	Socialinių paslaugų asmens namuose gavėjų skaičiaus padidėjimas
	Mažėjantis socialinės rizikos šeimose augančių vaikų skaičius
	Sumažėjęs socialinių pašalpų gavėjų skaičius
	Sumažėjęs vaikų ir suaugusių asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliaisiais, skaičius
	SILPNYBĖS
	Didėjantis socialinės rizikos šeimų skaičius
	Didėja socialinių pašalpų gavėjams išmokėtų pašalpų išlaidos
	GALIMYBĖS
	ES parama socialinių paslaugų infrastruktūrai 2021–2027 m. ES fondų investicijų programos lėšomis (regioninė priemonė)
	Savanoriškos socialinės slaugos namuose plėtojimas
	GRĖSMĖS
	Didėjantis moksleivių, gaunančių nemokamą maitinimą, skaičiaus augimas ir socialinio būsto nuomininkų, gaunančių būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas, dalies didėjimas rodo ne tik augančias socialinių paslaugų apimtis, bet ir gyventojų ekonominės gerovės prastėjimą bei ateityje augsiančias socialinės apsaugos išlaidas
VIEŠASIS SAUGUMAS	STIPRYBĖS
	Mažėjantis nusikalstamų veikų skaičius
	Sumažėjęs sužeistųjų kelių eismo įvykiuose skaičius
	Mažėjantis kelių eismo įvykių skaičius
	SILPNYBĖS
	Netolygus gaisrų skaičius (ženklūs didėjimai ir mažėjimai)
	Didėjantis nusikalstamų veikų, susijusių su disponavimu narkotinėmis medžiagomis ir jų kontrabanda, skaičius

	GALIMYBĖS
	Gyventojų perspėjimo ir informavimo sistemos tobulinimas
	Visuomenės sąmoningumo ir atsakingumo ugdymas bendradarbiaujant su švietimo įstaigomis
	Šiaulių rajono savivaldybės priešgaisrinės tarnybos pajėgumų stiprinimas
	GRĖSMĖS
	Rusijos karo Ukrainoje įtaka ekonomikai, gyventojų elgsenai, nelegalios migracijos srautai
APLINKOS APSAUGA	STIPRYBĖS
	Išvystytas atliekų surinkimo, įskaitant požeminius konteinerius, rūšiavimo konteinerius, tinklas
	Sumažėjęs naudotų padangų atliekų kiekis, didėjantis pakuočių atliekų surinkimas
	Vykdoma oro kokybės ir požeminio vandens kokybės stebėsena
	SILPNYBĖS
	Stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekio didėjimas
	GALIMYBĖS
	ES parama aplinkos apsaugai 2021-2027 m. ES fondų investicijų programos lėšomis (regioninė priemonė)
	Priemonės, mažinančios ūkinės veiklos metu į aplinkos orą išmetamų teršalų kiekį ir palaidųjų kietųjų medžiagų patekimą už veiklos vykdymo teritoriją (APVA).
	Regioninių parkų, draustinių ir kitų gamtosaugos teritorijų apsaugos stiprinimas atsveriant technologinę taršą
	Aplinkosauginis ugdymas švietimo įstaigose
	GRĖSMĖS
	Automobilių skaičiaus, tenkančio 1 000-iui gyventojų, didėjimas
	Sąlyginai didelė apdirbamosios pramonės dalis ūkių subjektų ir sukuriamos pridėtinės vertės struktūroje
TRANSPORTO INFRASTRUKTŪRA	STIPRYBĖS
	Didėjantis lengvųjų automobilių skaičius, tenkantis 1 000-iui
	Kelių su patobulinta danga ilgio didėjimas
	Atnaujintas autobusų parkas
	Didžiausias kelionių autobusu skaičius vienam gyventojui Šiaulių apskrityje
	SILPNYBĖS
	Viena mažiausių Šiaulių apskrityje vietinės reikšmės kelių su patobulinta danga dalis
	Autobusais vežamų keleivių skaičiaus sumažėjimas
	GALIMYBĖS
	ES parama susiekimo infrastruktūrai 2021-2027 m. ES fondų investicijų programos lėšomis (regioninė priemonė)
	GRĖSMĖS

	Elektros kainų nestabilumo neigiama įtaka elektromobilių vartojimo plėtrai
IDINŽINERINĖ IR ENERGETINĖ INFRASTRUKTŪRA	STIPRYBĖS
	Vykdoma vandentvarkos infrastruktūros plėtra siekiant padidinti centralizuotų vandentvarkos paslaugų prieinamumą Šiaulių rajone
	Atnaujintas Šilumos ūkio Šiaulių rajone specialusis planas
	Modernizuojami šilumos punktai
	Vykdoma daugiabučių pastatų renovacija
	SILPNYBĖS
	Išliekantys dideli šilumos nuostoliai šilumos tiekimo tinkluose
	Nepakankamai sparčiai vykdomas daugiabučių namų modernizavimas
	GALIMYBĖS
	Atsinaujinančių energijos šaltinių iš žemės ūkio panaudojimas
	Savivaldybių pastatų fondo galimybės didinant energijos efektyvumą savivaldybės pastatuose
	Daugiabučių namų modernizacijos programa (APVA)
	ES parama vandentvarkos sektoriui 2021-2027 m. ES fondų investicijų programos lėšomis (regioninė priemonė)
	ES parama šilumos ūkio sektoriui - katilų keitimui (APVA)
	Atsinaujinančių išteklių (saulė, vėjas) panaudojimas viešuosiuose pastatuose/ energetinių bendrijų kūrimas (ENA)
	Atsinaujinančių išteklių (saulės) panaudojimas nepasiturinčių asmenų elektros energijos reikmėms ir ar iškastinį kurą naudojančių šilumos įrenginių pakeitimui (APVA)
	GRĖSMĖS
	Daugiabučių atsijungimas modernizavimo metu nuo centralizuoto šildymo didina energijos naudojimo efektyvumą, tačiau mažina šilumos tiekėjo gamybos apimtis atskirose gyvenvietėse, dėl ko gali būti nebenaudinga tiekti centralizuotą šildymą gyvenvietei
	Augantys energetikos išteklių kaštai
INFORMACINĖ - TECHNOLOGINĖ INFRASTRUKTŪRA	STIPRYBĖS
	Padidėjusi namų ūkių, turinčių asmeninį kompiuterį, dalis Šiaulių apskrityje (pagal bendras šalies tendencijas padidėjimas ir Šiaulių rajone)
	Padidėjusi namų ūkių, turinčių interneto prieigą, dalis Šiaulių apskrityje (pagal bendras šalies tendencijas padidėjimas ir Šiaulių rajone)
	Daug savivaldybės (ir seniūnijų) viešųjų paslaugų teikiama elektroniniu būdu
	SILPNYBĖS
	Nėra parengtos Šiaulių rajono savivaldybės įvaizdžio formavimo programos ar gairių, numatančių įvairias priemones, įskaitant elektroninėje erdvėje
	GALIMYBĖS
	Daugėjant ir kitų viešųjų paslaugų, teikiamų elektroniniu būdu, jungtis į bendras sistemas, naudojant bendrus duomenis ir mažinant informacijos rinkimo ir teikimo našą gyventojams

	ES finansavimas skaitmenizacijai 2021–2027 m. ES fondų investicijų programos lėšomis (regioninė priemonė)
	GRĖSMĖS
	Gyventojai po COVID-19 ribojimų vėl renkasi užsisakyti paslaugas seniūnijose, motyvuojant tuo, kad taip yra patogiau ir greičiau bei vietoje gaunami atsakymai į rūpimus klausimus

5. APKLAUSŲ SUVESTINĖ

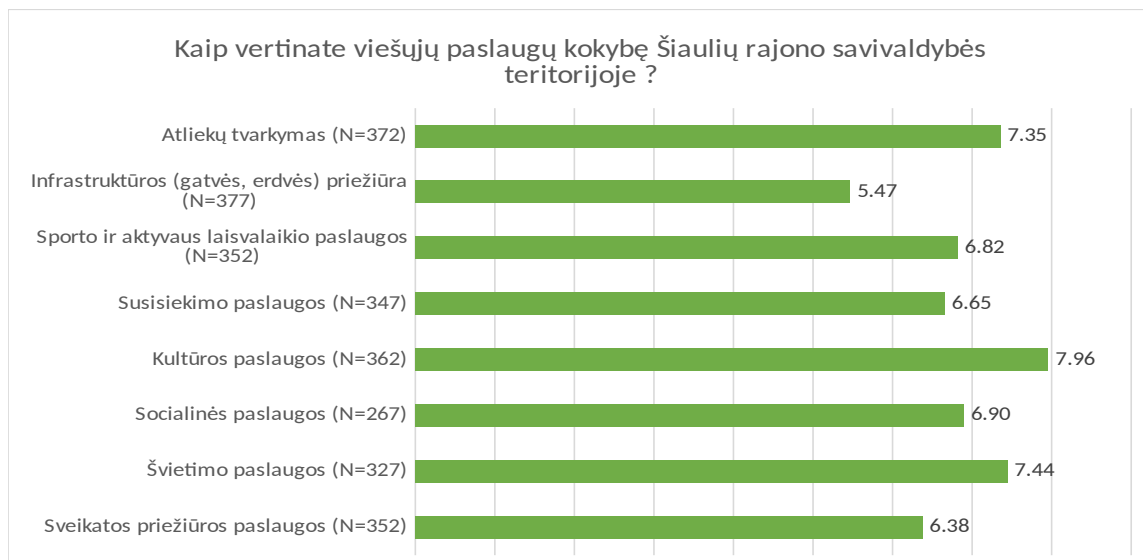
5.1 GYVENTOJŲ APKLAUSA

Vykdamas Šiaulių rajono savivaldybės 2017–2023 metų strateginio plėtros plano įgyvendinimo analizę buvo atliekama Šiaulių rajono gyventojų apklausa, prašant pateikti savo nuomonę apie Šiaulių rajono savivaldybėje teikiamas viešąsias paslaugas.

Apklausa buvo vykdoma internete, naudojant www.limesurvey.org apklausų įrankį, apklausos nuorodą įkeliant į Šiaulių rajono savivaldybės interneto puslapį www.siauliuraj.lt bei papildomai viešinant apklausą Šiaulių rajono savivaldybės socialinio tinklo Facebook paskyroje.

Apklausa vyko nuo 2023 m. vasario 2 d. iki vasario 28 d., apklausos atsakymai buvo anonimiški. Apklausą sudarė 9 klausimų grupės, gyventojų buvo prašoma įvertinti paslaugų kokybę balais nuo 1 iki 10, nurodyti, jei paslauga neaktuali arba respondentas neturi nuomonės, taip pat buvo sudaryta galimybė pateikti nuomonę tekstu. Apklausoje dalyvavo 382 gyventojai. Vertinant paslaugų kokybės įvertinimo vidurkį buvo atsižvelgta tik į skaitinių reikšmių sumą, kuri atskiruose klausimuose kito priklausomai nuo paslaugos naudotojų skaičiaus (mažiausiai atsakymų buvo pateikta apie specialiąsias socialines paslaugas, kurios aktualios / kuriomis naudojasi ne visi gyventojai). Toliau pateikiamuose paslaugų kokybės vertinimo vidutinių reikšmių grafikuose nurodomos kiekvieno atsakymo respondentų, pateikusių atsakymo skaitinę reikšmę, skaičius.

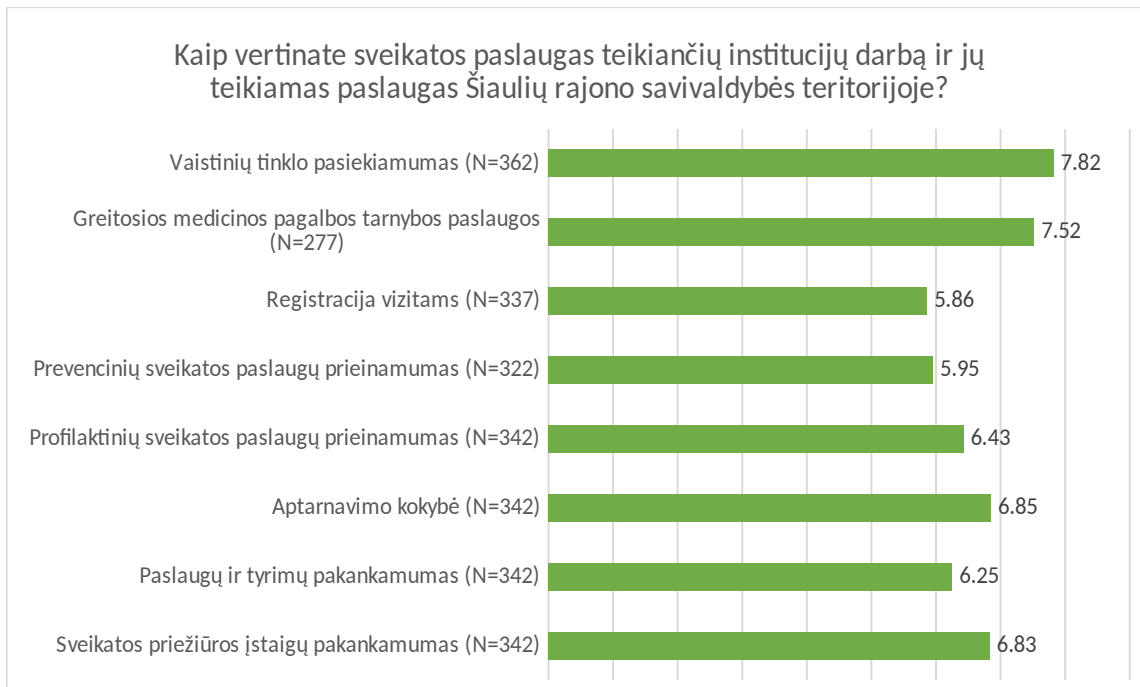
Šiaulių rajono savivaldybės viešųjų paslaugų bendrajame vertinime geriausiai buvo įvertintos kultūros, švietimo ir atliekų tvarkymo paslaugos. Mažiausio vidutinio vertinimo sulaukė infrastruktūros (gatvių, erdvių) priežiūros paslaugos.

Paveikslas 5.1.1. Viešųjų paslaugų kokybės vertinimo atsakymų vidurkiai

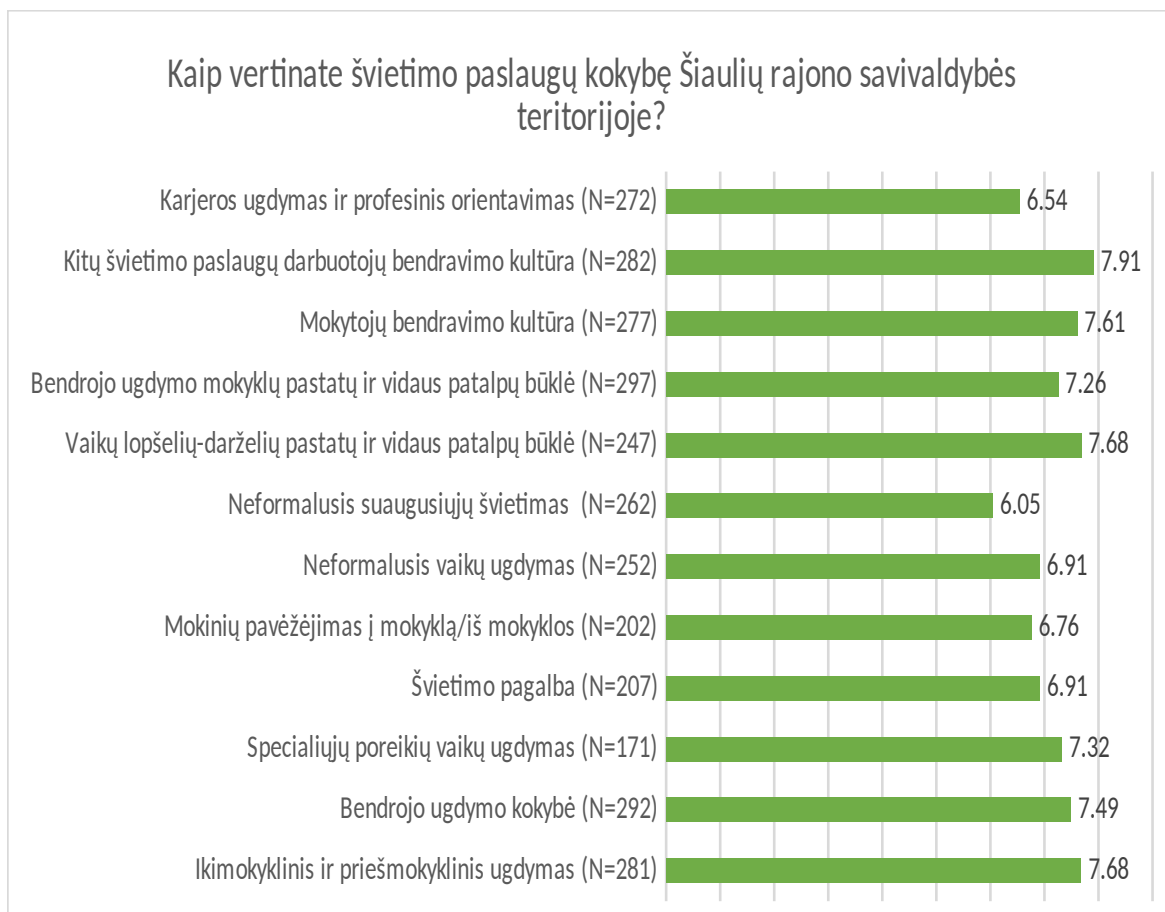
Sveikatos paslaugų detaliame vertinime geriausiai buvo įvertintas vaistinių tinklo pasiekiamumo ir greitosios medicinos pagalbos tarnybos paslaugos. Nepalankiausiai įvertintos registracijos vizitams paslaugos. Atskiruose atsakymuose nurodyta, kad aukšti vertinimai suteikiami pažymint, kad paslaugos prieinamos ir gaunamos Kuršėnų klinikoje „Medicinos namai“. Siūloma stengtis pritraukti naujus jaunesnius ir labiau kompetentingus šeimos ir vaikų gydytojus. Gydytojai turėtų dirbti vienoje įstaigoje, o nesiblaškyti po rajono kitus gydymo įstaigų padalinius, nes tai labai apsunkina laiku prisiregistruoti ir gauti sveikatos paslaugas. Taip pat siūloma skirti daugiau lėšų

specialistų pritraukimui, medicinos įrangos ir priemonių gerinimui, naujinimui (priešpastatomas lėšų skyrimas bažnyčių stogų remontui), įdarbinti daugiau specialistų, kurie dirbtų regiono ambulatorijose. Pageidaujama, kad reabilitologo skirtos mankštos, masažai, fizioterapija ir kt. būtų teikiamos ne tik iki 15.30 valandos, bet ir ilgiau (bent iki 18 val.), džiaugiamasi, kad lašelines galima gauti ir savaitgaliais. Taip pat prašoma ilgesnio gydytojų darbo laiko kaimo ambulatorijose. Pastebima, kad ne visi tyrimų rezultatai yra įtraukiami į E. sveikatą, todėl tenka papildomai kreiptis.

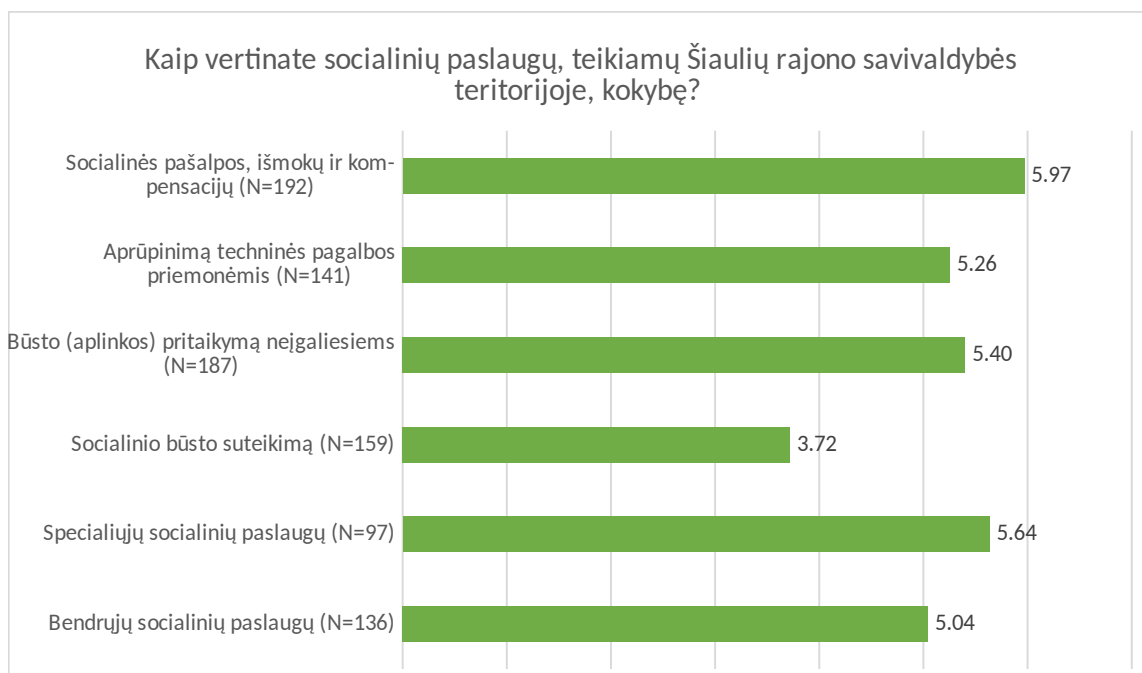
Paveikslas 5.1.2. Sveikatos paslaugų kokybės vertinimo atsakymų vidurkiai

Švietimo paslaugų detaliame vertinime geriausiai buvo įvertinta kitų švietimo paslaugų darbuotojų bendravimo kultūra, ikimokyklinis ir priešmokyklinis ugdymas ir vaikų lopšelių-darželių pastatų ir vidaus patalpų būklė bei mokytojų bendravimo kultūra. Mažiausiu vidutiniu balu įvertintos suaugusiųjų neformalusis švietimas. Atskiruose atsakymuose skundžiamasi mokyklų darbo organizavimu (trūksta prailgintos dienos grupių, anksčiau pasibaigus pamokoms (neplanuotai) vaikai neturi kur laukti tėvų, kurie negali anksčiau laiko atvykti iš darbo) ir perdėtu tėvų informavimu. Siūloma gerinti pastatų būklę ir prižiūrėti pastatų saugumą (laiptai, turėklai, koridoriai turėtų atitikti bent minimalius saugos reikalavimus, ypač darželiuose). Patalpose trūksta ventiliacijos, ypač renovuotuose. Neužtikrinama higiena ir užkrečiamų ligų prevencija. Kadangi labai prastas ir neracionaliai organizuotas pavėžėjimas, dauguma tėvų savo atžalas priversti į įstaigas iš atokesnių gyvenviečių vežti savo jėgomis, tam būtina spręsti automobilių aikštelių ar bent patogaus ir saugaus privažiavimo prie įstaigų klausimus. Šiaulių priemiestyje gyvenantiems vaikams apsunkintas mokymo įstaigų prieinamumas. Skatinama ieškoti galimybių pritraukti jaunos, iniciatyvius asmenis. Pastebimas, kad seminarai, kursai, paskaitos galėtų būti labiau prieinami ir dirbantiems žmonėms, nes šiuo metu orientuota daugiausia į nedirbančius pagal skelbiamą laiką.

Paveikslas 5.1.3. Švietimo paslaugų kokybės vertinimo atsakymų vidurkiai

Socialinių paslaugų detaliame vertinime geriausiai buvo įvertintos socialinės pašalpos, išmokų ir kompensacijų paslaugos. Mažiausias vidutinis vertinimas skirtas socialinio būsto suteikimo paslaugoms.

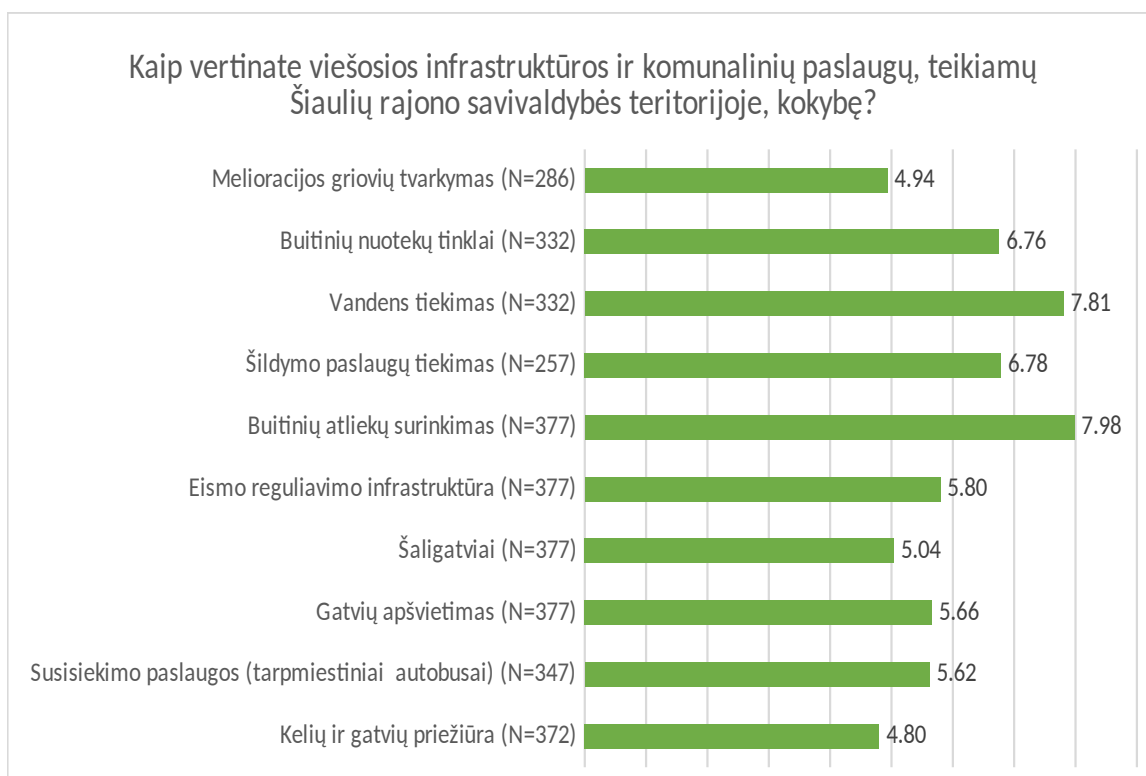

Paveikslas 5.1.4. Socialinių paslaugų kokybės vertinimo atsakymų vidurkiai

Viešosios infrastruktūros ir komunalinių paslaugų detaliame vertinime geriausiai buvo įvertintos buitinių atliekų surinkimo ir vandens tiekimo paslaugos. Mažiausio vidutinio vertinimo

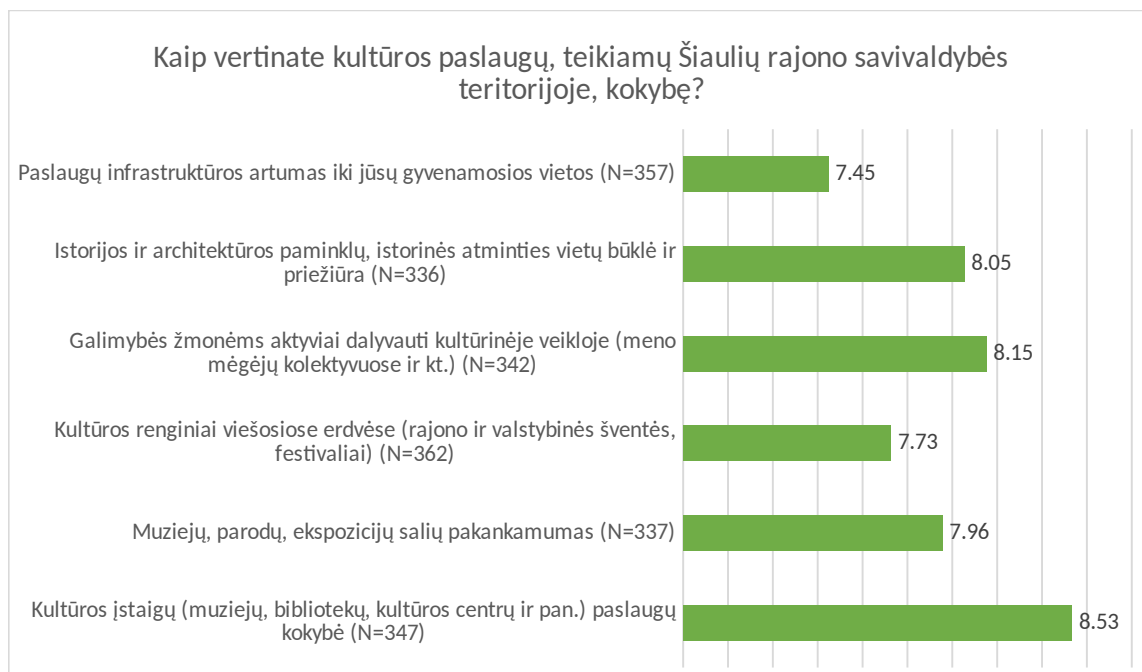
sulaukė kelių ir gatvių priežiūros paslaugos. Atskiruose atsakymuose griežtai neigiamai įvertinta gatvių, kelių ir šaligatvių būklė, menkas gatvių apšvietimas senomis natrio lempomis (nurodant atskiras gatves), gatvių apšvietimas kai kur nesureguliuotas (per anksti išjungiamas). Pažymima, kad žvyrkeliai labai retai greideriuojami, dažnu atveju, neužtikrinamas kritulių nubėgimas į pakelės griovius. Siūloma dažniau vykdyti ir inspektuoti kelius bei sparčiau reaguoti į atsiradusias problemas, gerinti centralizuotai tiekiamo vandens kokybę ir sparčiau atnaujinti bei dažniau inspektuoti esamus vandens tinklus. Taip pat siūloma išjungti šviesoforą Kuršėnuose prie autobusų stoties.

Kiti pastebėjimai yra susiję su naujai asfaltuotų ar suremontuotų gatvių (kelių) atkarpų darbų kokybe – pastebima, kad greitai išskyla darbų defektai, siūloma atidžiau įvertinti atliktus darbus. Be to, skundžiamasi kelių priežiūra žiemą (keliai nevalomi, asfaltuotos gatvės nebarstomos, sniegas nenustumdomas, žiemos metu prisnigus daugiau sniego, važiuojamoji kelio danga pasidaro kaip ledas, patį sniegą nustumdo, bet likęs ledas paliekamas, net nebarstoma, ledas išsilaiko labai ilgai ir sukelia nepatogumų kelyje). Respondentai mano, kad nepakankamai pinigų skiriama infrastruktūros įrengimui ir remontui (Kuršėnų vandenų avarinėje tarnyboje žmonės dirba nuoširdžiai, tačiau nėra aprūpinti normaliais įrankiais. Dingus vandeniui ilgiau nei 4 val. neturi galimybės aprūpinti žmonių geriamu vandeniu iš talpų).

Paveikslas 5.1.5. Viešosios infrastruktūros ir komunalinių paslaugų kokybės vertinimo atsakymų vidurkiai

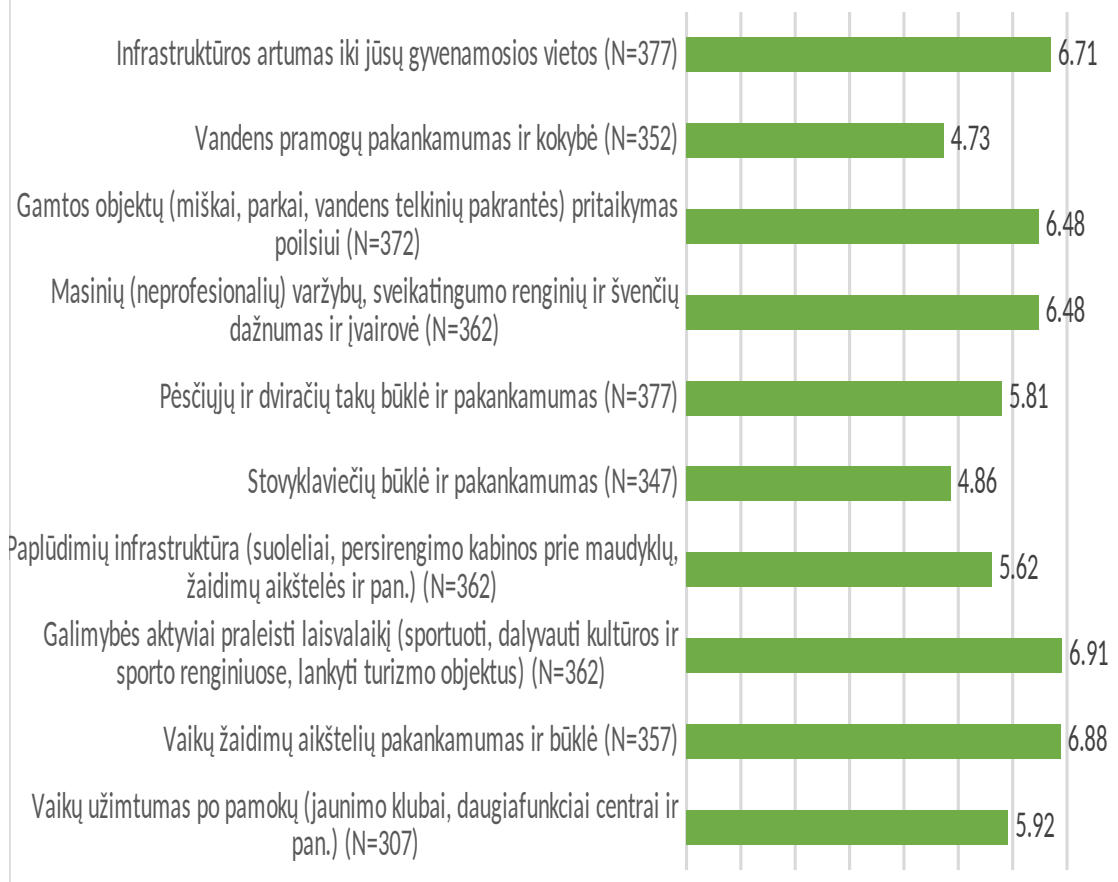
Kultūros paslaugų detaliame vertinime geriausiai buvo įvertinta kultūros įstaigų (muziejai, bibliotekos, kultūros centrų) paslaugų kokybė, taip pat galimybės žmonėms aktyviai dalyvauti kultūrinėje veikloje (meno mėgėjų kolektyvuose ir pan.). Žemiausio vidutinio vertinimo sulaukė kriterijus – paslaugų infrastruktūros artumas iki gyvenamosios vietos. Atskiruose atsakymuose nurodoma, kad kultūra labai puoselėjama, netgi per daug, tačiau netolygiai – jaunimui, jaunoms šeimoms trūksta renginių, kurie daugiausiai skirti pensinio amžiaus žmonėms. Skundžiamasi, kad nėra informacijos, kur kokie užsiėmimai vyksta, kaip į juos patekti, kiek kainuoja ir pan. Turėtų būti didesnis viešinimas apie planuojamas šventes.

Paveikslas 5.1.6. Kultūros paslaugų kokybės vertinimo atsakymų vidurkiai

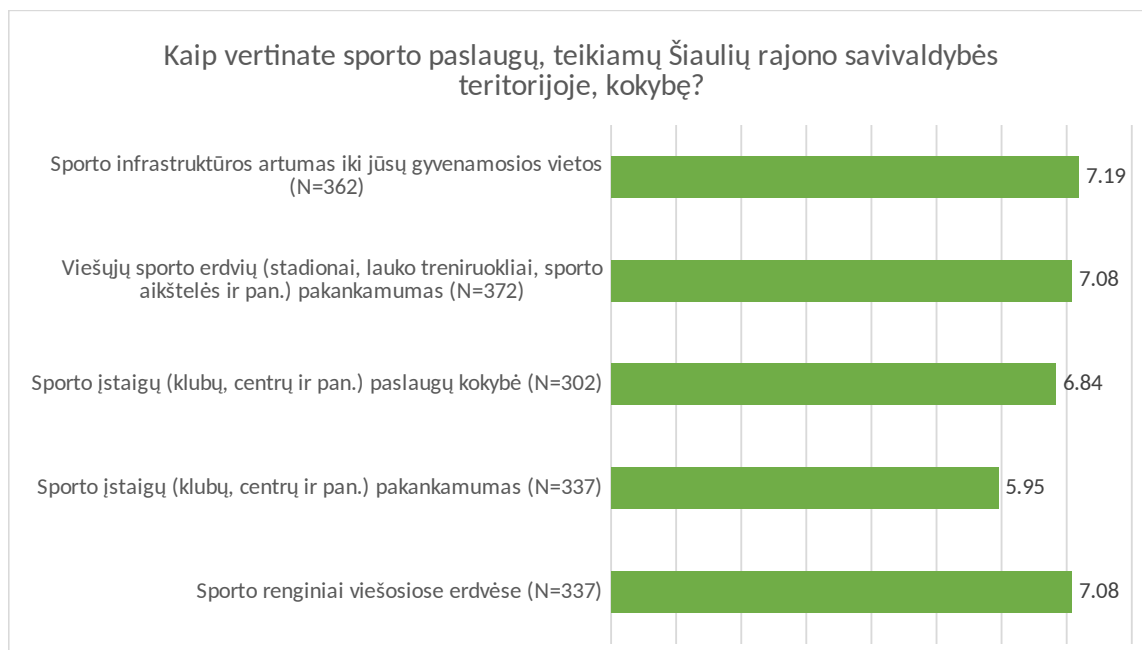
Laisvalaikio paslaugų bendrajame vertinime geriausiai buvo įvertintos galimybės aktyviai praleisti laisvalaikį (sportuoti, dalyvauti renginiuose, lankyti turizmo objektus), taip pat vaikų žaidimo aikštelių pakankamumas ir būklė. Žemiausiai buvo vertintos vandens pramogų bei stovyklaviečių pakankamumas ir kokybė. Atskiruose atsakymuose nurodomi laisvalaikio zonų trūkumai (nei suolelių, nei stalių, kur kavos išgerti, o vaikams suvalgyti ledų). Palankiai vertinama sporto mokykla už sportinių renginių įvairovę ir prieinamumą bei vaikų įtraukimą, tačiau pažymima, kad asmeninis laisvalaikis vyksta Šiauliuose. Pastebimas, kad Kuršėnuose šiuo metu viskas organizuojama ir atsižvelgiama tik į pensininkus (valstybiniai minėjimai, tautinės šventės, amatų mugės), tačiau trūksta renginių, koncertų, švenčių, festivalių, tai pat trūksta šiuolaikinių *Picnic ir Grill* zonų Kuršėnuose, reikalingas kempingas. Labai prastai vertinamas Bubių tvenkinio pagrindinis paplūdimys (apžėlęs, atvežtas smėlis išsklaidytas pievoje, įėjimas pavojingas).

Kaip vertinate laisvalaikio paslaugų, teikiamų Šiaulių rajono savivaldybės teritorijoje, kokybę?

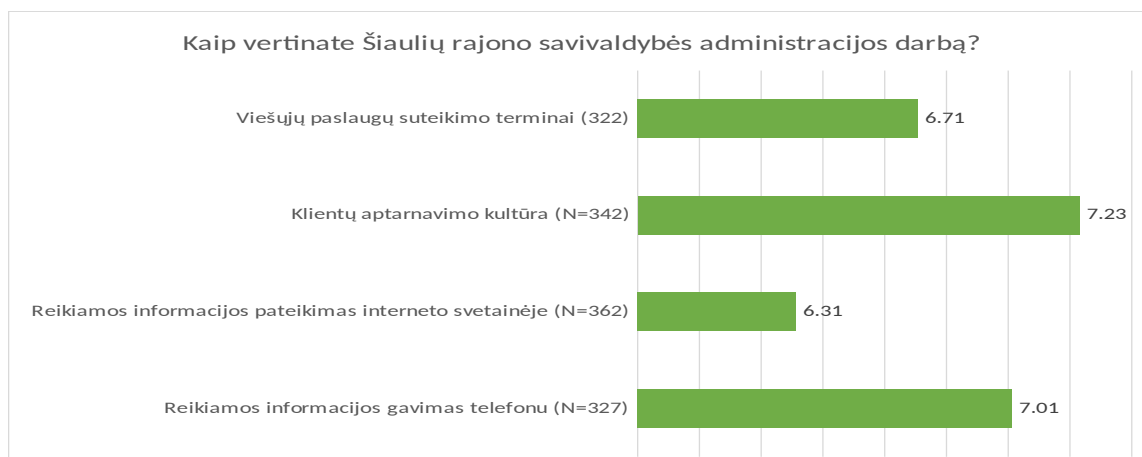
Paveikslas 5.1.7. Laisvalaikio paslaugų kokybės vertinimo atsakymų vidurkiai

Sporto paslaugų bendrajame vertinime geriausiai buvo įvertinta sporto infrastruktūros artumas iki gyvenamosios vietos. Žemiausiai vidutiniškai įvertintas sporto įstaigų (klubų, centrų ir pan.) pakankamumas. Atskiruose atsakymuose nurodytas aikštelių trūkumas gyvenvietėse (pvz. Bubiuose tik viena aikštelė, įrengta centre, nors yra daugiau tinkamų erdvių).

Paveikslas 5.1.8. Sporto paslaugų kokybės vertinimo atsakymų vidurkiai

Šiaulių rajono savivaldybės administracijos darbo vertinime geriausiai buvo įvertinta klientų aptarnavimo kultūra. Mažiausio vidutinio vertinimo sulaukė reikiamos informacijos pateikimas internete. Atskiruose atsakymuose klientų aptarnavimo kultūra vertinama itin neigiamai, konstatuojama, kad atrenkant darbuotojus pagrindiniai kriterijai turėtų būti administracijos darbuotojų išsilavinimas, kvalifikacija ir profesionalumas, vengiant giminystės ar draugystės ryšių. Taip pat savivaldybės interneto svetainė vertinama kaip labai klaidi, norint surasti reikiamą informaciją reikia gerokai paplušėti.

Paveikslas 5.1.9. Administracijos darbo kokybės vertinimo atsakymų vidurkiai

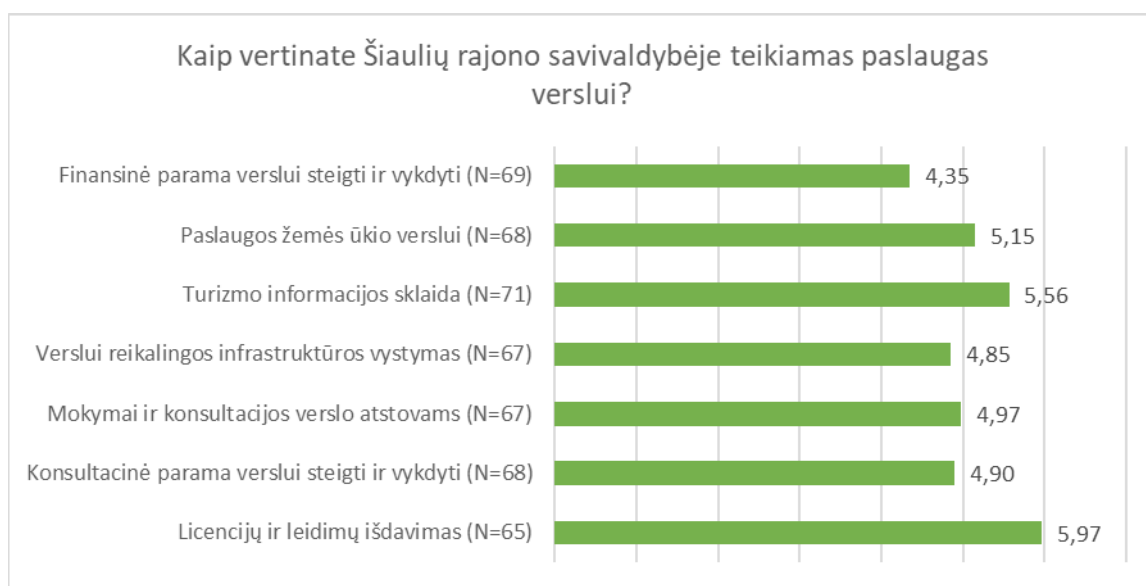
5.2 VERSLO APKLAUSA

Vykdamas Šiaulių rajono savivaldybės 2017–2023 metų strateginio plėtros plano įgyvendinimo analizę buvo atliekama Šiaulių rajono verslo apklausa, prašant pateikti savo nuomonę apie Šiaulių rajono savivaldybėje teikiamas viešąsias paslaugas verslui.

Apklausa buvo vykdoma internete, naudojant www.limesurvey.org apklausų įrankį, Šiaulių rajono turizmo ir verslo informacijos centrui apklausos nuorodą siunčiant Šiaulių rajono verslo atstovams bei papildomai viešinant apklausą socialinio tinklo Facebook paskyroje.

Apklausa vyko nuo 2023 m. vasario 2 d. iki vasario 28 d., apklausos atsakymai buvo anonimiški. Apklausą sudarė 9 klausimų grupės, verslo buvo prašoma įvertinti paslaugų kokybę balais nuo 1 iki 10, nurodyti, jei paslauga neaktuali arba respondentas neturi nuomonės, taip pat buvo sudaryta galimybė pateikti nuomonę tekstu. Apklausoje dalyvavo 71 ūkio subjektas. Vertinant paslaugų kokybės įvertinimo vidurkį buvo atsižvelgta tik į skaitinių reikšmių sumą, kuri atskiruose klausimuose kito priklausomai nuo paslaugos naudotojų skaičiaus (mažiausiai atsakymų buvo pateikta apie žemės ūkio technikos registracijos paslaugas, kurios aktualios/kuriomis naudojasi ne visi ūkio subjektai). Toliau pateikiamuose paslaugų kokybės vertinimo vidutinių reikšmių grafikuose nurodomos kiekvieno atsakymo respondentų, pateikusių atsakymo skaitinę reikšmę, skaičius.

Šiaulių rajono savivaldybės viešųjų paslaugų verslui bendrajame vertinime geriausiai buvo įvertintos licencijų ir leidimų išdavimo, turizmo informacijos sklaidos ir paslaugų žemės ūkio verslui paslaugos. Mažiausio vidutinio vertinimo sulaukė finansinės paramos verslui steigti ir vykdyti paslaugos.

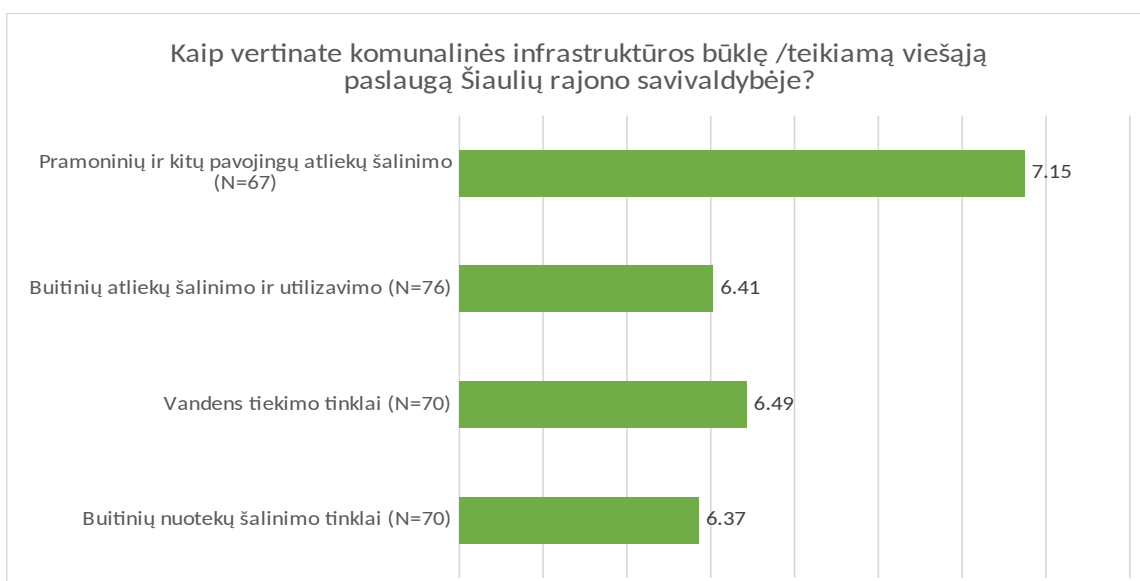
Paveikslas 5.2.1. Viešųjų paslaugų kokybės vertinimo atsakymų vidurkiai

Susisiekimo infrastruktūros paslaugų verslui detaliame vertinime geriausiai buvo įvertintos eismo reguliavimo paslaugos. Mažiausio vidutinio vertinimo sulaukė gatvių (priežiūros) paslaugos. Atskiruose atsakymuose siūloma sutvarkyti kelius sodų bendrijose arba panaikinti bendrijas, didinti finansavimą kelių priežiūrai (ypač ne asfalto danga). Pastebima, kad reikalinga Vytauto gatvės šaligatvių bei paties kelio rekonstrukcija, o Pavenčių pėsčiųjų perėjoje reikalingas apšvietimas. Taip pat vertinama, kad būtina atnaujinti infrastruktūrą Daugėliuose, atnaujintus takus kuo mažiau daryti trinkelio ir įvairių sujungimų, kurie teikia nepatogumus važiuojant paspirtuku ar vežimėliu. Nurodoma, kad reikalingas tako pratęsimas nuo Kužių į Kuršėnus, tačiau įrengiant jį būtina numatyti želdynus, kurie galėtų atlikti apsauginę funkciją nuo karščio. Vertinama, kad reikalingas šviesoforas Vytauto/Papilės g. sankryžoje ir šaligatvis Vytauto g., o apšvietimas galėtų būti sumažintas centro daugiabučių rajone.

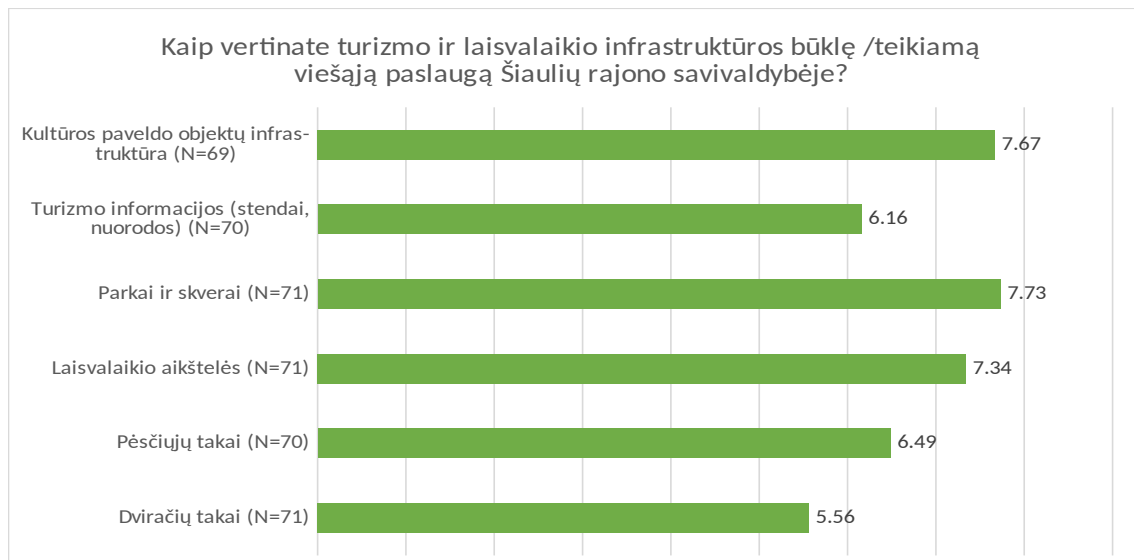
Paveikslas 5.2.2. Susisiekimo infrastruktūros paslaugų kokybės vertinimo atsakymų vidurkiai

Komunalinės infrastruktūros viešųjų paslaugų verslui detaliame vertinime geriausiai buvo įvertintos pramoninių ir kitų pavojingų atliekų šalinimo paslaugos. Mažiausio vidutinio vertinimo sulaukė buitinių nuotekų šalinimo tinklų paslaugos. Atskiruose atsakymuose siūloma pajungti nuotekas ir vandenį į sodų bendrijas (SB „Toločiai“), skundžiamasi ne laiku išvežamomis šiukšlėmis.

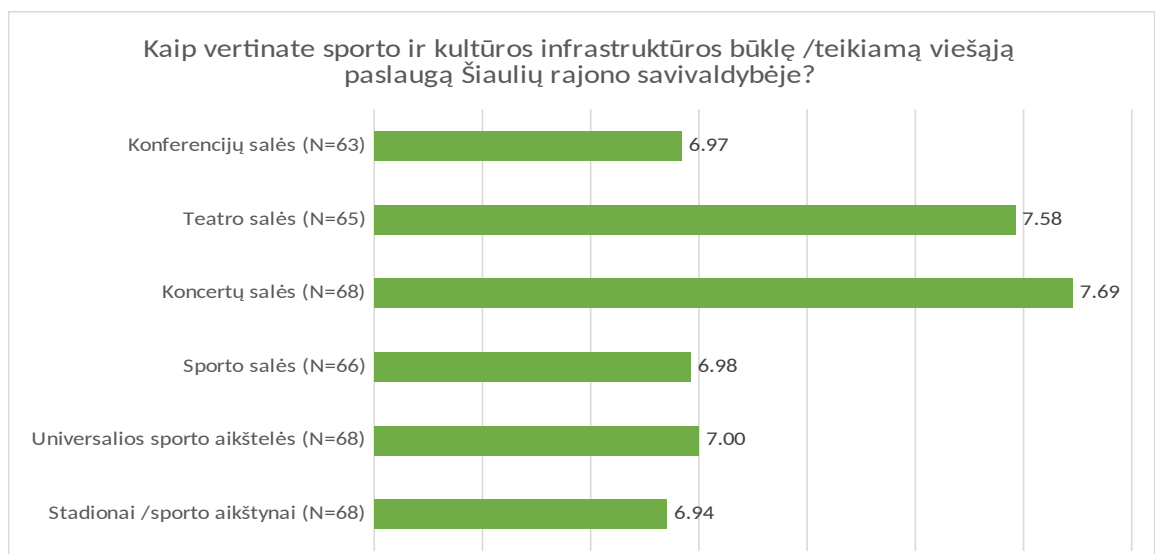
Paveikslas 5.2.3. Komunalinės infrastruktūros paslaugų kokybės vertinimo atsakymų vidurkiai

Turizmo ir laisvalaikio infrastruktūros paslaugų verslui detaliame vertinime geriausiai buvo įvertinta parkų ir skverų būklė. Mažiausio vidutinio vertinimo sulaukė dviračių takai. Atskiruose atsakymuose siūloma sutvarkyti dviračių taką Bubiai–Kurtuvėnai. Vertinama, kad palei Ventą nebaigtas pėsčiųjų takas blogai padarytas, nepagalvota apie mamas su mažais vaikais ir vežimėliais bei ir žmones su judėjimo negalia, nes nėra nuvažiavimo. Pastebima, kad trūksta tiek sklaidos apie jau esamus objektus, tiek esamų plėtojimo.

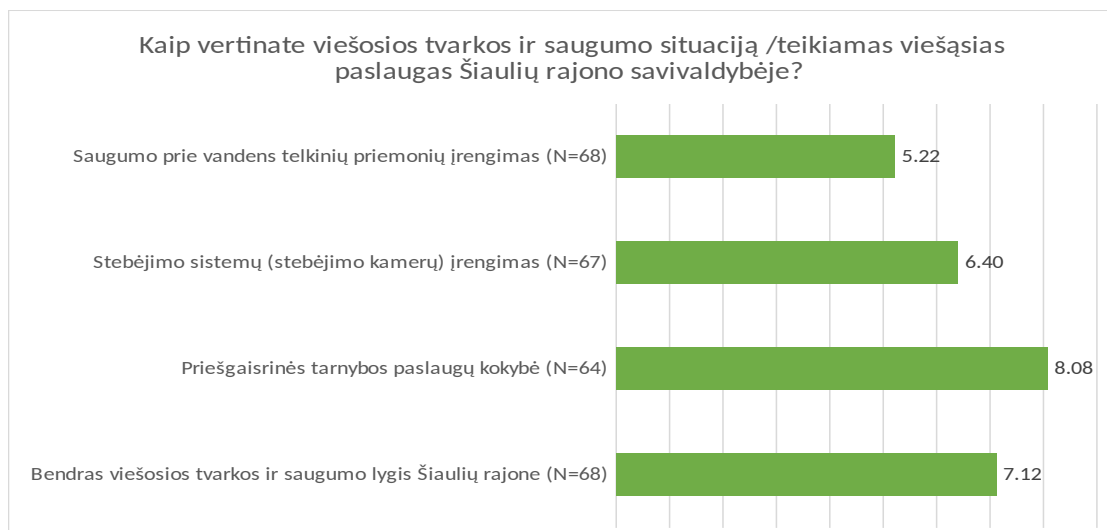
Paveikslas 5.2.4. Turizmo ir laisvalaikio infrastruktūros paslaugų kokybės vertinimo atsakymų vidurkiai

Sporto ir kultūros infrastruktūros paslaugų verslui detaliame vertinime geriausiai buvo įvertintos koncertų ir teatro salės. Mažiausio vidutinio vertinimo sulaukė konferencijų salės paslaugos.

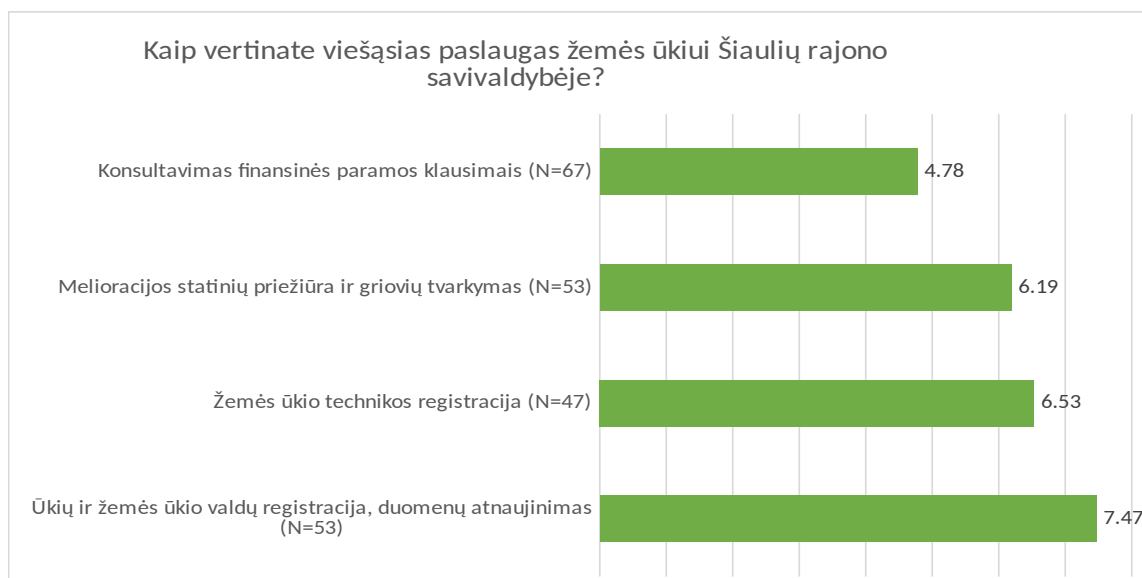
Paveikslas 5.2.5. Sporto ir kultūros infrastruktūros paslaugų kokybės vertinimo atsakymų vidurkiai

Viešosios tvarkos ir saugumo paslaugų verslui detaliame vertinime geriausiai buvo įvertintos priešgaisrinės tarnybos paslaugos. Mažiausio vidutinio vertinimo sulaukė saugumo prie vandens priemonės.

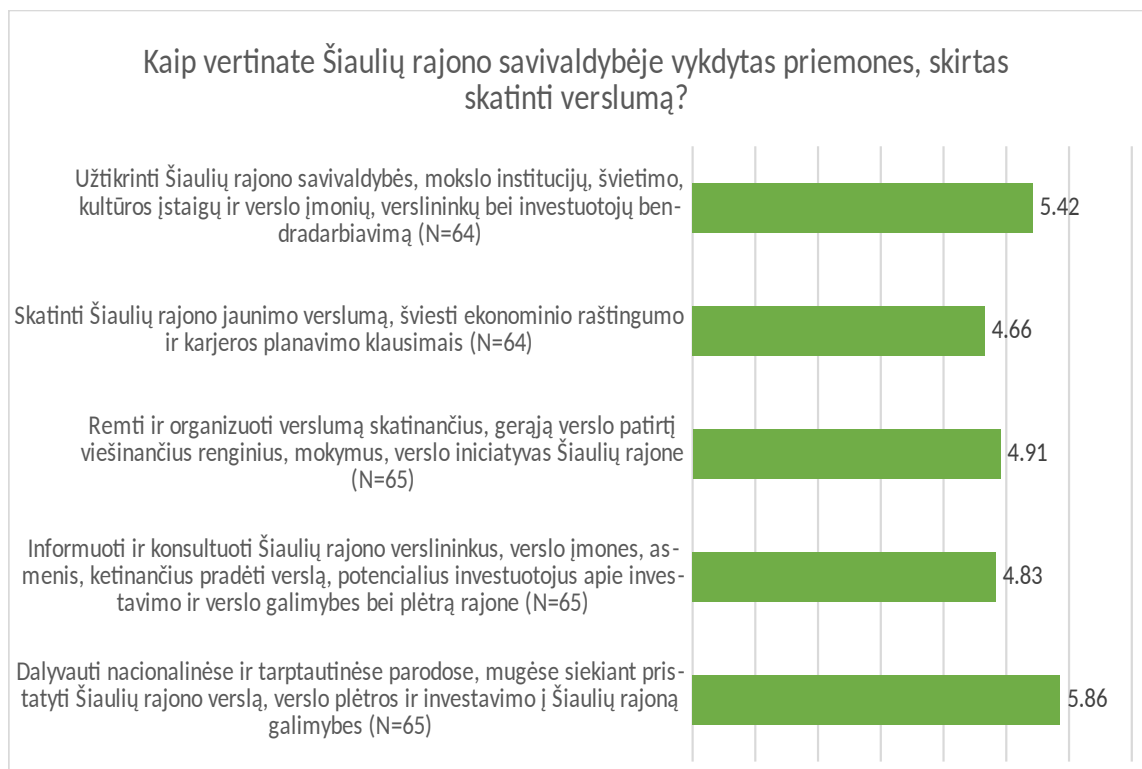
Paveikslas 5.2.6. Viešosios tvarkos ir saugumo paslaugų kokybės vertinimo atsakymų vidurkiai

Šiaulių rajono savivaldybės viešųjų paslaugų žemės ūkio verslui detaliame vertinime geriausiai buvo įvertintos ūkių ir žemės ūkio valdų registracijos ir duomenų atnaujinimo paslaugos. Mažiausio vidutinio vertinimo sulaukė konsultavimas finansinės paramos klausimais.

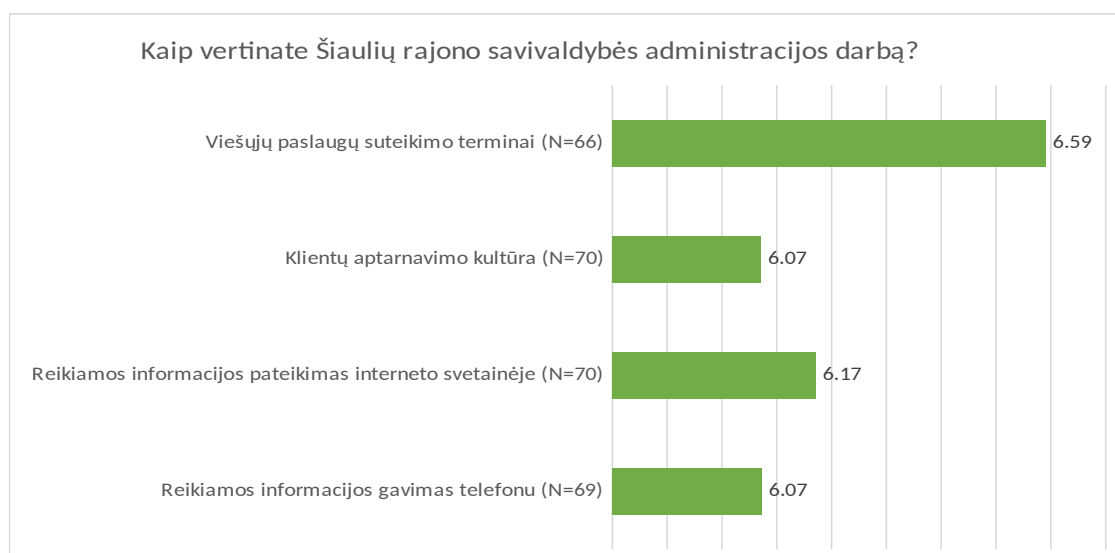
Paveikslas 5.2.7. Viešųjų paslaugų žemės ūkio verslui kokybės vertinimo atsakymų vidurkiai

Šiaulių rajono savivaldybės priemonių verslumui skatinti detaliame vertinime geriausiai buvo įvertintas dalyvavimas nacionalinėse ir tarptautinėse parodose, mugėse. Mažiausio vidutinio vertinimo sulaukė jaunimo verslumo skatinimo, ekonominio raštingumo mokymo paslaugos.

Paveikslas 5.2.8. Priemonių verslumui skatinti kokybės vertinimo atsakymų vidurkiai

Šiaulių rajono savivaldybės administracijos darbo detaliame vertinime geriausiai buvo įvertinti viešųjų paslaugų suteikimo terminai. Mažiausio vidutinio vertinimo sulaukė klientų aptarnavimo kultūra ir reikiamos informacijos gavimas telefonu.

Paveikslas 5.2.9. Administracijos darbo kokybės vertinimo atsakymų vidurkiai

6. VIZIJA

Šiaulių rajonas – iniciatyvių bendruomenę jungiantis, visomis socialinėmis grupėmis besirūpinantis, kultūrą, tradicijas ir verslui palankią aplinką puoselėjantis kraštas.

7. SAVIVALDYBĖS PLĖTROS TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

Suformuotos vizijos įgyvendinimui buvo nustatyti 4 prioritetai. Kiekvieną suformuluotą prioritetą išsamiai apibūdina strateginio vystymo ir plėtros tikslai bei uždaviniai ir priemonės.

1. PRIORITETAS: SOCIALIAI ATSAKINGA IR VERSLI VISUOMENĖ
1.1. Tikslas: Socialiai saugi ir sveika visuomenė
1.1.1. Uždavinys: Plėsti kokybiškas, prieinamas, lengvai pasiekiamas bei kompleksškai teikiamas socialines paslaugas
1.1.2. Uždavinys: Didinti socialinę integraciją ir mažinti socialinę atskirtį
1.1.3. Uždavinys: Užtikrinti vaikui ir šeimai palankią aplinką
1.1.4. Uždavinys: Gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę ir prieinamumą
1.2. Tikslas: Gerinti sąlygas bendruomeninių organizacijų veiklai, užtikrinti jaunimo politikos priemonių įgyvendinimą
1.2.1. Uždavinys: Užtikrinti vietos bendruomeninių ir nevyriausybinių organizacijų plėtrą bei iniciatyvų įgyvendinimą
1.2.2. Uždavinys: Įgyvendinti jaunimo politiką ir užtikrinti darbo su jaunimu plėtrą, jaunimo įsitraukimą
1.3. Tikslas: Darnaus gamtinio, kultūrinio ir religinio turizmo vystymas, įvaizdžio stiprinimas, bendradarbiavimo skatinimas ir skaitmenizavimas
1.3.1. Uždavinys: Didinti Šiaulių rajono konkurencingumą, turistinius srautus, žinomumą, skatinti bendradarbiavimą ir skaitmenizacijos procesų taikymą
1.4. Tikslas: Pažangaus verslo ir žemės ūkio plėtros skatinimas
1.4.1. Uždavinys: Sudaryti palankias sąlygas verslo plėtrai bei investicijų pritraukimui
1.4.2. Uždavinys: Gerinti verslo rėmimo, konsultavimo ir informavimo sistemą
1.4.3. Uždavinys: Skatinti verslumą visuomenėje bei gyventojų ekonominį mobilumą
1.4.4. Uždavinys: Skatinti kaimo plėtrą bei verslumą
2. PRIORITETAS: SUMANI, PILIETIŠKA, KŪRYBINGA, SAUGI IR SVEIKA VISUOMENĖ
2.1. Tikslas: Sudaryti vienodas galimybes naudotis įtraukiomis ir kokybiškomis švietimo paslaugomis
2.1.1. Uždavinys: Didinti švietimo prieinamumą
2.1.2. Uždavinys: Gerinti švietimo kokybę ir mažinti ugdymo(si) netolygumus
2.1.3. Uždavinys: Skatinti mokymąsi visą gyvenimą
2.2. Tikslas: Kultūros paslaugų prieinamumo ir kokybės gerinimas, kultūros paveldo išsaugojimas, aktualizavimas
2.2.1. Uždavinys: Didinti kultūros paslaugų prieinamumą, paslaugų kokybę bei pasiekiamumą rajono gyventojams
2.2.2. Uždavinys: Sudaryti palankias sąlygas materialaus ir nematerialaus kultūros paveldo išsaugojimui bei pažinimui
2.3. Tikslas: Gyventojų sveikatos ir sveikatingumo gerinimas bei fizinio aktyvumo skatinimas
2.3.1. Uždavinys: Skatinti sveikatinimą, fizinį aktyvumą ir aukšto meistriškumo sportą
2.4. Tikslas: Viešojo saugumo didinimas

2.4.1. Uždavinys: Užtikrinti viešąją tvarką ir viešąją saugumą
2.4.2. Uždavinys: Įgyvendinti prevencines priemones ir programas
3. PRIORITETAS: EKONOMIKOS AUGIMUI PALANKIOS APLINKOS KŪRIMAS
3.1. Tikslas: Kurti patrauklią rajono viešąją infrastruktūrą
3.1.1. Uždavinys: Formuoti naujas ir tobulinti esamas rekreacines erdves
3.1.2. Uždavinys: Modernizuoti gyvenamąją aplinką ir kitą viešąją infrastruktūrą
3.2. Tikslas: Užtikrinti švarią aplinką bei tvarų gamtos išteklių naudojimą
3.2.1. Uždavinys: Atsinaujinančių išteklių energijos dalies didinimas galutiniame vartojime
3.2.2. Uždavinys: Užtikrinti efektyvią ir poreikius atitinkančią viešąją bei energetinę infrastruktūrą
3.2.3. Uždavinys: Tvariai naudoti vandens išteklius bei siekti didesnio centralizuotai tiekiamo vandens prieinamumo
3.2.4. Uždavinys: Gerinti atliekų tvarkymo infrastruktūrą
3.2.5. Uždavinys: Užtikrinti gyvūnų gerovę ir apsaugą
3.2.6. Uždavinys: Išsaugoti ekosistemas ir kraštovaizdį
3.3. Tikslas: Siekti darnios transporto plėtros
3.3.1. Uždavinys: Didinti susisiekimo infrastruktūros ir viešojo transporto patrauklumą
4. PRIORITETAS: VISUOMENĖS POREIKIUS ATITINKANTI IR PAŽANGI VIEŠOJO VALDYMO SISTEMA
4.1. Tikslas: Efektyvus, į gyventojų ir verslo gerovę orientuotas valdymas
4.1.1. Uždavinys: Didinti savivaldybės valdymo efektyvumą
4.1.2. Uždavinys: Rengti ir įgyvendinti priemones, skirtas lygioms galimybėms užtikrinti
4.1.3. Uždavinys: Kurti Šiaulių rajono savivaldybės įvaizdį, atitinkantį Šiaulių rajono viziją
4.1.4. Uždavinys: Aktyvinti viešojo ir privataus sektorių, bendruomenių bendradarbiavimą
4.2. Tikslas: Efektyviai įgyvendinti projektus ir pasinaudoti ES struktūrinių fondų ir kitų finansavimo priemonių finansine parama
4.2.1. Uždavinys: Užtikrinti sėkmingą projektų rengimą ir įgyvendinimą

8. PRIEMONIŲ PLANAS

Tikslo, uždavinio, priemonės kodas	Tikslas, uždavinys, priemonė	Koordinatorius (Šiaulių rajono savivaldybės administracija)	Priemonių vykdytojas (-ai)	Įgyvendinimo laikotarpis, metais		Pasiekimo rodiklis	Stebėsenos rodiklis (matavimo vienetai)	Siektina stebėsenos rodiklio reikšmė	
				Pradžia	Pabaiga			Laikotarpio pradžioje	Laikotarpio pabaigoje
1. PRIORITETAS: SOCIALIAI ATSAKINGA IR VERSLI VISUOMENĖ									
1.1.	Socialiai saugi ir sveika visuomenė	Socialinės paramos skyrius	Socialinės paramos skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų įstaigos, NVO	2024	2030	Skurdo rizikos lygis ¹⁰	Proc.	19,9	18,9
1.1.1.	Plėsti kokybiškas, prieinamas, lengvai pasiekiamas bei kompleksiškai teikiamas socialines paslaugas	Socialinės paramos skyrius	Socialinės paramos skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų įstaigos, NVO	2024	2030	Socialinių paslaugų poreikio patenkinimas ¹¹	Proc.	98	98
1.1.1.1.	Plėsti ir gerinti prevencines socialines paslaugas bei jų prieinamumą	Socialinės paramos skyrius	Socialinės paramos skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų įstaigos, nevyriausybinių organizacijos (toliau - NVO)	2024	2030	Prevencines socialines paslaugas gaunantys asmenys	Asm./metus	-	n.d.
						Naujai pradėtų teikti prevencinių socialinių paslaugų skaičius	Vnt.	-	1
1.1.1.2.	Plėsti ir efektyvinti bendrąsias socialines paslaugas, didinti jų prieinamumą	Socialinės paramos skyrius	Socialinės paramos skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų įstaigos, NVO	2024	2030	Naujai pradėtų teikti bendrųjų socialinių paslaugų skaičius	Vnt.	-	1
						Bendrąsias socialines paslaugas gaunantys asmenys	Proc.	14,1	14,5
1.1.1.3.	Plėsti socialinės priežiūros paslaugas, užtikrinti jų kokybę ir prieinamumą	Socialinės paramos skyrius	Socialinės paramos skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų įstaigos, NVO	2024	2030	Akredituotų socialinės priežiūros paslaugas teikiančių įstaigų skaičius	Vnt.	11	13

¹⁰ Šaltinis: Valstybinė duomenų agentūra

¹¹ Šaltinis: Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų planas

						Socialinės priežiūros paslaugas gaunantys asmenys	Proc.	3,7	3,9
						Įkurtų vaikų dienos centrų skaičius	Vnt.	7	8
						Įkurtų socialinių dirbtuvių skaičius	Vnt.	-	1
						Įgyvendinant akredituotos socialinės priežiūros kokybės kontrolės tvarkos aprašą, kasmet atliekamų paslaugų kokybės analizė ataskaitų skaičius (per laikotarpį)	Vnt.	-	6
1.1.1.4.	Plėtoti socialines globos paslaugas (dienos socialinė globa, integrali pagalba, trumpalaikė globa, laikinas atokvėpis), teikiamas asmens namuose	Socialinės paramos skyrius	Socialinės paramos skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų įstaigos, NVO	2024	2030	Socialinės globos paslaugas teikiamas asmens namuose, gaunantys asmenys	Asm./metus	162	168
						Naujai pradėtų teikti socialinių globos paslaugų asmens namuose skaičius	Vnt.	-	1
1.1.1.5.	Plėtoti paslaugų teikimą nestacionariuose socialinių paslaugų įstaigose: apsaugotame būste, dienos socialinės globos centruose, savarankiško gyvenimo namuose	Socialinės paramos skyrius	Socialinės paramos skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų įstaigos, NVO	2024	2030	Paslaugas nestacionariuose socialinių paslaugų įstaigose gaunančių asmenų skaičius	Asm.	-	36
						Sukurta apsaugoto būsto infrastruktūra	Vnt.	1	3
1.1.1.6.	Sudaryti sąlygas teikti trumpalaikę ir ilgalaikę socialinę globą grupiniuose gyvenimo namuose	Socialinės paramos skyrius	Socialinės paramos skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų įstaigos, NVO	2024	2030	Sukurta grupinių gyvenimo namų infrastruktūra	Vnt.	-	2
1.1.1.7.	Tobulinti socialines paslaugas teikiančių darbuotojų profesines kompetencijas ir bendruosius gebėjimus	Socialinės paramos skyrius	Socialinės paramos skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų įstaigos	2024	2030	Mokymuose, kursuose, seminaruose dalyvavusių socialines paslaugas teikiančių darbuotojų dalis nuo bendro socialines paslaugas teikiančių darbuotojų skaičiaus	Proc.	-	90

1.1.1.8.	Šeimos stiprinimo politikos priemonių įgyvendinimas	Socialinės paramos skyrius	Socialinės paramos skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų įstaigos	2024.	2030	Asmenų, kurie po dalyvavimo kompleksinių paslaugų veiklose įgijo ir (ar) patobulino kompetenciją, dalis	Proc.	-	80
						Asmenų, kurie teigia, kad kompleksinės paslaugos šeimai padarė teigiamą poveikį, dalis	Proc.	-	70
						Palydimąsias paslaugas gavusių jaunuolių skaičius	Asm./metus	3	5
						Papildomą finansinę paramą gimus vaikui gavusių asmenų skaičius	Asm./metus	487	470
						Pagalbos pinigų, skirtus už vaikų globą, gavusių asmenų skaičius	Asm./metus	128	120
						Nemokamą maitinimą, finansuotą savivaldybės biudžeto lėšomis, gavusių 3–4 klasių mokinių skaičius	Asm./metus	-	500
1.1.2.	Didinti socialinę integraciją ir mažinti socialinę atskirtį	Socialinės paramos skyrius	Socialinės paramos skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų įstaigos, NVO	2024	2030	Naujų arba modernizuotų socialinių būstų naudotojų skaičius per metus (laikotarpio pabaigoje) ¹²	Asm./metus	-	25
1.1.2.1.	Būsto ir gyvenamosios aplinkos pritaikymas žmonėms su negalia Šiaulių rajono savivaldybėje	Socialinės paramos skyrius	Turto valdymo skyrius, Socialinės paramos skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, seniūnijos	2024	2030	Pritaikytų gyvenamųjų būstų skaičius	Vnt./metus	7	7
1.1.2.2.	Socialinio būsto plėtra ir esamo būsto gerinimas Šiaulių rajono savivaldybėje	Turto valdymo skyrius	Turto valdymo skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius	2024	2030	Įsigytų socialinių būstų skaičius	Vnt.	1	18
						Pagerintų, pritaikytų socialinių būstų skaičius	Vnt.	8	18

¹² Šaltinis: Turto valdymo skyriaus faktiniai duomenys

1.1.2.3.	Kurti ir (arba) pritaikyti specializuotas programas, skirtas socialinę atskirtį patiriančių asmenų grupių (jaunuolių, paliekančių institucinės vaikų globos įstaigas, laisvės atėmimo bausmę atlikusių asmenų, neįgaliųjų, priklausomybės besigydančių asmenų, imigrantų ir kt.) integracijai į visuomenę	Socialinės paramos skyrius	Socialinės paramos skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų įstaigos, NVO	2024	2030	Sukurtų, pritaikytų ir įgyvendinamų programų, veiklų skaičius	Vnt.	-	2
						Asmenų, baigusią programą, dalis	Proc.	-	100
1.1.2.4.	Neįgaliųjų socialinės integracijos politikos programos ir priemonių įgyvendinimas	Socialinės paramos skyrius	Socialinės paramos skyrius, NVO	2024	2030	Socialinės reabilitacijos paslaugas neįgaliesiems bendruomenėje gavusių asmenų skaičius	Asm./metus	-	110
						Asmeninės pagalbos gavėjų skaičius	Asm./metus	37	35
						Neįgaliųjų reikalų koordinatoriaus pareigybės įsteigimas	Vnt.	-	1
1.1.3.	Užtikrinti vaikui ir šeimai palankią aplinką	Socialinės paramos skyrius	Socialinės paramos skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų įstaigos, Kuršėnų šeimos namai, Tarpinstitucinio bendradarbiavimo specialistas	2024	2030	Paslaugų, teikiamų socialinę riziką patiriantiems vaikams ir jų šeimos nariams, prieinamumas¹³	Proc.	100	100
1.1.3.1.	Skatinti vaikų globą šeimoje, organizuoti globėjų (rūpintojų), tėvių paiešką, atranką, mokymus, stiprinti pagalbą globėjams	Socialinės paramos skyrius	Socialinės paramos skyrius, Kuršėnų šeimos namai	2024	2030	Paslaugas gavusių tėvių, šeimynų, globėjų (rūpintojų), budinčių globotojų, kitų šeimų, kurie globoja (rūpinasi), prižiūri likusius be tėvų globos vaikus, skaičius	Asm./metus	135	130
						Parengtų globėjų (rūpintojų) ir tėvių skaičius	Asm./metus	12	12
						Įvaikintų, globojamų (rūpinamų), prižiūrimų likusių be tėvų globos	Asm./metus	179	170

¹³ Šaltinis: Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų planas

						vaikų, globėjų (rūpintojų), budinčių globotojų ir kitose šeimose, skaičius			
1.1.3.2.	Užtikrinti kompleksiskai ir individualizuotai teikiamų paslaugų vaikams su negalia ir jų šeimos nariams prieinamumą	Socialinės paramos skyrius	Socialinės paramos skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų įstaigos,	2024	2030	Paslaugų centro vaikams infrastruktūros sukūrimas	Vnt.	-	1
						Paslaugas gavusių asmenų skaičius	Asm./metus	-	40
1.1.3.3.	Šeimų lankymo, teikiant ankstyvosios intervencijos paslaugas, modelio įdiegimas Šiaulių rajone	Savivaldybės gydytojas	Šiaulių rajono savivaldybės sveikatos priežiūros įstaigos	2024	2030	Paslaugas gavusių šeimų skaičius	Šeimos/ metus	-	25
1.1.3.4.	Didinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą bei vaiko gerovės srities specialistų veiklos stiprinimą	Tarpinstitucinio bendradarbiavimo specialistas	Tarpinstitucinio bendradarbiavimo specialistas, Socialinės paramos skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų įstaigos, švietimo įstaigos, NVO, bendruomeninės ir kitos organizacijos	2024	2030	Suorganizuotų renginių/ mokymų skaičius	Vnt.	-	6
1.1.4.	Gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę ir prieinamumą	Savivaldybės gydytojas	Savivaldybės gydytojas, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, Turto valdymo skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės sveikatos priežiūros įstaigos	2024	2030	Mirtingumo nuo kraujotakos sistemos ligų, piktybinių navikų, virškinimo sistemos ligų, tenkančių 100 tūkst. gyventojų, santykis su Lietuvos vidurkiu¹⁴	Proc.	76,16	mažėjantis
1.1.4.1.	Atnaujinti, modernizuoti Šiaulių rajono savivaldybėje veikiančių sveikatos priežiūros paslaugas teikiančių įstaigų infrastruktūrą pritaikant įvairių socialinių grupių asmenims, gerinti teikiamų paslaugų kokybę	Savivaldybės gydytojas	Savivaldybės gydytojas, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, Turto valdymo skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės sveikatos priežiūros įstaigos	2024	2030	Sukurtas Šiaulių rajono savivaldybės sveikatos centras	Vnt.	-	1
						Sveikatos priežiūros įstaigų, kuriose atnaujinta ir (arba) išplėsta įranga, skaičius	Vnt.	-	1
						Neįgaliųjų patekimo į sveikatos priežiūros įstaigas infrastruktūros užtikrinimas (pritaikytų įstaigų dalis, proc.)	Proc.	70	100

¹⁴ Šaltinis: BĮ Higienos instituto pateikiami duomenys

1.1.4.2.	Diegti elektronines sveikatos priežiūros paslaugas sveikatos priežiūros įstaigose	Savivaldybės gydytojas	Savivaldybės gydytojas, Šiaulių rajono savivaldybės sveikatos priežiūros įstaigos, Visuomenės sveikatos biuras	2024	2030	Asmens sveikatos priežiūros įstaigų, kuriose atnaujinta ir (arba) išplėta informacinių technologijų aplinka/ elektroninės paslaugos, skaičius	Vnt.	-	2
1.1.4.3.	Plėsti antrinio lygio ambulatorines specializuotas paslaugas, gerinti jų prieinamumą	Savivaldybės gydytojas	Savivaldybės gydytojas, Socialinės paramos skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų įstaigos, NVO	2024	2030	Ambulatorinės medicininės reabilitacijos paslaugos (suteikta paslaugų)	Proc.	-	80
						Ambulatorinės vaikų raidos sutrikimų ankstyvosios reabilitacijos paslaugos (suteikta paslaugų)	Proc.	-	80
1.1.4.4.	Gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę, teikti naujas paslaugas, didinti jų prieinamumą vietos gyventojams	Savivaldybės gydytojas	Savivaldybės gydytojas, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės sveikatos priežiūros įstaigos, Visuomenės sveikatos biuras	2024	2030	Įsteigta specialistų komanda, teikianti mobilias ambulatorines kompleksines sveikatos priežiūros paslaugas asmens namuose, ir gavusių šias paslaugas asmenų skaičius	Vnt./asm.	-	2
						Sveikatos priežiūros įstaigų veiklos rėmimas	Vnt.	-	2
1.1.4.5.	Skatinti gyventojus aktyviau dalyvauti valstybės remiamose profilaktinėse sveikatos patikrinimo programose, didinti programų prieinamumą vietos gyventojams	Savivaldybės gydytojas	Savivaldybės gydytojas, Visuomenės sveikatos biuras, Šiaulių rajono savivaldybės sveikatos priežiūros įstaigos	2024	2030	Prevencinėse priemonėse, programose dalyvavusių asmenų skaičius	Asm.	5 000	10 000
1.1.4.6.	Didinti sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojų, specialistų kvalifikaciją ir bendrąsias kompetencijas, gebėjimus	Savivaldybės gydytojas	Savivaldybės gydytojas, Visuomenės sveikatos biuras, Šiaulių rajono savivaldybės sveikatos priežiūros įstaigos	2024	2030	Suorganizuotų mokymų, kursų, seminarų, renginių skaičius	Vnt.	1	3
1.1.4.7.	Skatinti specialistus atvykti	Savivaldybės	Savivaldybės gydytojas,	2024	2030	Sveikatos priežiūros	Vnt.	-	1

	dirbti į viešąsias rajono sveikatos priežiūros įstaigas, numatant poreikius atitinkantį finansinį skatinimą	gydytojas	Šiaulių rajono savivaldybės sveikatos įstaigos			įstaigų, kuriose pradėjo dirbti naujai pritraukti specialistai, skaičius			
						Naujai pritrauktų specialistų skaičius	Asm.	-	5
1.2.	Gerinti sąlygas bendruomeninių organizacijų veiklai, užtikrinti jaunimo politikos priemonių įgyvendinimą	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius, Jaunimo reikalų koordinatorius	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius, Savivaldybės nevyriausybinių organizacijų taryba, Savivaldybės bendruomeninių organizacijų taryba, jaunimo organizacijos, su jaunimu dirbančios organizacijos, Šiaulių rajono savivaldybės kultūros įstaigos	2024	2030	Jaunimo (14–29 metų amžiaus) dalis, palyginti su visais gyventojais¹⁵	Proc.	22,0	23,0
1.2.1.	Užtikrinti vietos bendruomeninių ir nevyriausybinių organizacijų plėtrą bei iniciatyvų įgyvendinimą	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius, Savivaldybės nevyriausybinių organizacijų taryba, Savivaldybės bendruomeninių organizacijų taryba	2024	2030	Nevyriausybinių organizacijų skaičiaus pokytis¹⁶	Proc.	-	5
1.2.1.1.	Remti ir skatinti NVO, bendruomeninių organizacijų, religinių bendruomenių ir bendrijų projektines veiklas, skatinti naujas iniciatyvas, NVO, bendruomeninių organizacijų, religinių bendruomenių ir bendrijų tradicinius renginius, patirties sklaidą	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius, Savivaldybės nevyriausybinių organizacijų taryba, Savivaldybės bendruomeninių organizacijų taryba	2024	2030	Parengtų ir įgyvendintų projektų skaičius	Vnt.	-	180
						Suorganizuotų renginių skaičius	Vnt.	-	12
1.2.1.2.	Skatinti vietos veiklos grupių veiklą	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius, Šiaulių rajono ir Kuršėnų miesto vietos veiklos grupės, VšĮ Šiaulių rajono turizmo ir verslo informacijos centras (toliau - Šiaulių rajono TVIC), seniūnijos, NVO, bendruomeninės organizacijos	2024	2030	Įgyvendintos / parengtos vietos plėtros strategijos	Vnt.	-	2

¹⁵ Šaltinis: Valstybinė duomenų agentūra

¹⁶ Šaltinis: Valstybinė duomenų agentūra

1.2.1.3.	Gyventojų aktyvios savanorystės skatinimas	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius, Jaunimo reikalų koordinatorius, seniūnijos, NVO, bendruomeninės organizacijos, Šiaulių rajono savivaldybės įstaigos, organizacijos	2024	2030	Savanoriškoje veikloje dalyvavusių gyventojų dalis	Proc.	-	0,5
1.2.2.	Igyvendinti jaunimo politiką ir užtikrinti darbo su jaunimu plėtrą, jaunimo įsitraukimą	Jaunimo reikalų koordinatorius	Jaunimo reikalų koordinatorius, jaunimo organizacijos, su jaunimu dirbančios organizacijos, Šiaulių rajono savivaldybės kultūros įstaigos	2024	2030	Bendradarbiaujančių specialistų skaičiaus pokytis¹⁷	Proc.	-	25
1.2.2.1.	Didinti atviro ir mobilaus darbo su jaunimu paslaugos prieinamumą jaunimui ir kurti inovatyvias darbo su jaunimu formas	Jaunimo reikalų koordinatorius	Jaunimo reikalų koordinatorius, jaunimo organizacijos, su jaunimu dirbančios organizacijos, Šiaulių rajono savivaldybės kultūros įstaigos	2024	2030	Paslaugų teikimo vietų skaičius	Vnt.	6	8
1.2.2.2.	Skatinti jaunų žmonių aktyvumą ir dalyvavimą jaunimo ir su jaunimu dirbančių nevyriausybinių organizacijų veikloje	Jaunimo reikalų koordinatorius	Jaunimo reikalų koordinatorius, jaunimo organizacijos, su jaunimu dirbančios organizacijos, NVO, Šiaulių rajono savivaldybės kultūros įstaigos, Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų įstaigos	2024	2030	Iš savivaldybės biudžeto lėšų finansuotų nevyriausybinių jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų bei neformalių jaunimo grupių įgyvendintų jaunimo projektų skaičius	Vnt.	6	10
1.2.2.3.	Stiprinti jaunimo savanorius priimančias ir jaunimo savanorišką veiklą organizuojančias organizacijas	Jaunimo reikalų koordinatorius	Jaunimo reikalų koordinatorius, jaunimo organizacijos, su jaunimu dirbančios organizacijos, NVO, Šiaulių rajono savivaldybės kultūros įstaigos, Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų įstaigos	2024	2030	Jaunimo savanorius priimančioms ir jaunimo savanorišką veiklą organizuojančioms organizacijoms stiprinti skirti renginiai	Vnt.	2	4
						Bendras akredituotų savanorių priimančių organizacijų skaičius	Vnt.	6	8
1.2.2.4.	Skatinti jaunimo užimtumą ir integraciją į darbo rinką vasaros laikotarpiu	Jaunimo reikalų koordinatorius	Jaunimo reikalų koordinatorius, jaunimo organizacijos, su jaunimu dirbančios organizacijos, Šiaulių rajono įmonės	2024	2030	Per metus įdarbintų jaunuolių skaičius	Asm.	17	20

¹⁷ Šaltinis: Jaunimo reikalų koordinatoriaus duomenys

1.2.2.5.	Stiprinti jaunimo srityje dirbančių specialistų bendradarbiavimą ir kompetencijas	Jaunimo reikalų koordinatorius	Jaunimo reikalų koordinatorius, jaunimo organizacijos, su jaunimu dirbančios organizacijos, NVO	2024	2030	Bendradarbiaujančių specialistų skaičius	Vnt.	43	55
1.3.	Darnaus gamtinio, kultūrinio ir religinio turizmo vystymas, įvaizdžio stiprinimas, bendradarbiavimo skatinimas ir skaitmenizavimas	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius, Turto valdymo skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, Kultūros skyrius, Aplinkos apsaugos skyrius, Architektūros ir paveldosaugos skyrius, Šiaulių rajono TVIC, Šiaulių rajono savivaldybės kultūros įstaigos, seniūnijos, privatūs juridiniai ir fiziniai asmenys, NVO, bendruomeninės organizacijos	2024	2030	Užsienio (atvykstamojo) turistų dalis (apgyvendinimo įstaigose)¹⁸	Proc.	31,0	40,0
1.3.1.	Didinti Šiaulių rajono konkurencingumą, turistinius srautus, žinomumą, skatinti bendradarbiavimą ir skaitmenizacijos procesų taikymą	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius, Turto valdymo skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, Kultūros skyrius, Aplinkos apsaugos skyrius, Architektūros ir paveldosaugos skyrius, Šiaulių rajono TVIC, Šiaulių rajono savivaldybės kultūros įstaigos, seniūnijos, privatūs juridiniai ir fiziniai asmenys, NVO, bendruomeninės organizacijos	2024	2030	Suformuotų naujų / pagerintų turistinių objektų skaičius ¹⁹	Vnt.	-	20

¹⁸ Šaltinis: Valstybinė duomenų agentūra

¹⁹ Šaltinis: Faktiniai Ekonomikos ir verslo plėtros skyriaus duomenys

1.3.1.1.	Vystyti ekologinio / gamtinio, kultūrinio turizmo infrastruktūrą, pritaikyti gamtos ir kultūros paveldo objektus turizmui	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius, Turto valdymo skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, Kultūros skyrius, Aplinkos apsaugos skyrius, Architektūros ir paveldosaugos skyrius, Šiaulių rajono TVIC, Šiaulių rajono savivaldybės kultūros įstaigos, seniūnijos, privatūs juridiniai ir fiziniai asmenys, NVO, bendruomeninės organizacijos	2024	2030	Sukurta / pritaikyta lankymui turizmo infrastruktūra	Vnt.	-	20
1.3.1.2.	Vystyti gamtinio, kultūrinio, gastronomicinio, religinio turizmo produktus ir paslaugas	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius, Šiaulių rajono TVIC, Kultūros skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės kultūros įstaigos, privatūs juridiniai ir fiziniai asmenys, NVO, bendruomeninės organizacijos	2024	2030	Sukurti ir atnaujinti turizmo maršrutai įtraukiant kultūros paveldo objektus	Vnt.	2	10
						Išvystyti kultūrinio turizmo produktai	Vnt.	1	10
						Suorganizuotų renginių skaičius	Vnt./ metus	-	4
1.3.1.3.	Didinti turistinius srautus Šiaulių rajone	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius, Šiaulių rajono TVIC	2024	2030	Šiaulių rajone apsilankiusių turistų skaičius	Asm./ metus	207 400	ne mažiau 300 000
						Šiaulių rajono TVIC apsilankiusių užsienio turistų skaičiaus augimas (užsienio turistų skaičius einamaisiais metais, palyginti su praeitais metais)	Proc.	-	ne mažiau 5,0
1.3.1.4.	Didinti Šiaulių rajono turistinį patrauklumą ir žinomumą	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius, Šiaulių rajono TVIC, Šiaulių rajono savivaldybės kultūros įstaigos	2024	2030	Sukurtos ir įgyvendintos priemonės	Vnt.	5	20
1.3.1.5.	Stiprinti vietas, regioninio, nacionalinio ir tarptautinio bendradarbiavimo potencialą	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius, Šiaulių rajono TVIC, Šiaulių rajono savivaldybės kultūros įstaigos, NVO, bendruomeninės organizacijos	2024	2030	Turizmo bendradarbiavimo sutartys regiono, nacionaliniu ir tarptautiniu mastu	Vnt.	1	2
						Įgyvendintų tarptautinių turizmo projektų skaičius	Vnt.	-	1
1.3.1.6.	Taikyti inovatyvius	Ekonomikos ir	Ekonomikos ir verslo plėtros	2024	2030	Įdiegti inovatyvūs	Vnt.	3	5

	sprendinius ir skaitmeninimo galimybes	verslo plėtros skyrius	skyrius, Šiaulių rajono TVIC, Šiaulių rajono savivaldybės kultūros įstaigos, bendruomeninės organizacijos			sprendimai (pvz., virtualūs turai pagal temas, virtualios paslaugos, išmanios edukacijos ir pan.)			
1.4.	Pažangaus verslo ir žemės ūkio plėtros skatinimas	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius, Architektūros ir paveldosaugos skyrius, Žemės ūkio skyrius	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius, Architektūros ir paveldosaugos skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, Turto valdymo skyrius, Šiaulių rajono TVIC, Šiaulių rajono verslo taryba	2024	2030	Veikiančių įmonių skaičius, tenkantis 1000 gyventojų²⁰	Proc.	37,0	didėjantis
1.4.1.	Sudaryti palankias sąlygas verslo plėtrai bei investicijų pritraukimui	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius, Architektūros ir paveldosaugos skyrius	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, Architektūros ir paveldosaugos skyrius, Turto valdymo skyrius, Šiaulių rajono TVIC, Šiaulių rajono verslo taryba	2024	2030	Materialinių investicijų, tenkančių vienam gyventojui, santykis su šalies rodikliu²¹	Proc.	53,36	didėjantis
1.4.1.1.	Kurti bendradarbiavimo erdves smulkiųjų verslininkų įsikūrimui	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, Šiaulių rajono TVIC, Šiaulių rajono verslo taryba	2024	2030	Sukurta bendradarbiavimo erdvių	Vnt.	-	1
1.4.1.2.	Sutvarkyti, pritaikyti, plėsti esamą verslui tinkamą infrastruktūrą Šiaulių rajone	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, Turto valdymo skyrius	2024	2030	Įgyvendintos priemonės	Vnt.	-	1
1.4.1.3.	Suformuoti žemės sklypus, patrauklius verslui	Architektūros ir paveldosaugos skyrius	Architektūros ir paveldosaugos skyrius, Turto valdymo skyrius, Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius	2024	2030	Naujai suformuotų sklypų skaičius	Vnt.	-	4
1.4.2.	Gerinti verslo rėmimo, konsultavimo ir informavimo sistemą	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, Šiaulių rajono TVIC	2024	2030	Sukurtos naujos paslaugos²²	Vnt.	-	3

²⁰ Šaltinis: Valstybinė duomenų agentūra

²¹ Šaltinis: Valstybinė duomenų agentūra

²² Šaltinis: faktiniai Ekonomikos ir verslo plėtros skyriaus duomenys

1.4.2.1.	Stiprinti teikiamas bei pristatyti ir pradėti naujas paslaugas Šiaulių rajono TVIC	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius	Šiaulių rajono TVIC	2024	2030	Naujų paslaugų skaičius	Vnt.	-	3
1.4.2.2.	Teikti techninę ir metodinę pagalbą, konsultacijas Šiaulių rajono savivaldybėje veikiantiems verslininkams, verslo įmonėms, asmenims, ketinantiems pradėti verslą, investuotojams	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, Šiaulių rajono TVIC	2024	2030	Suteiktų konsultacijų skaičius	Vnt.	-	1400
1.4.2.3.	Vykdyti rinkodaros priemones bei informacijos sklaidą, pristatant verslą, verslo veiklos, plėtojimo ir investavimo galimybes Šiaulių rajono savivaldybės teritorijoje, stiprinant verslo įmonių teigiamą įvaizdį	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius, Architektūros ir paveldosaugos skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, seniūnijos, Šiaulių rajono TVIC	2024	2030	Įgyvendintų priemonių skaičius	Vnt.	-	7
1.4.3.	Skatinti verslumą visuomenėje bei gyventojų ekonominį mobilumą	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius, seniūnijos, Šiaulių rajono TVIC, jaunimo organizacijos, NVO, Kuršėnų miesto ir kaimo bendruomenės, Etninės kultūros ir tradicinių amatų centras, Šiaulių rajono verslo taryba	2024	2030	Naujai įregistruotų ūkio subjektų skaičius metų pradžioje²³	Vnt.	2233	didėjantis
1.4.3.1.	Organizuoti ir viešinti verslumą skatinančius, gerąją verslo patirtį viešinančius renginius, savanorystės ir pameistrystės iniciatyvas Šiaulių rajono savivaldybės teritorijoje	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius, seniūnijos, Šiaulių rajono TVIC, jaunimo organizacijos, NVO, Kuršėnų miesto ir kaimo bendruomenės, Etninės kultūros ir tradicinių amatų centras, Šiaulių rajono verslo taryba	2024	2030	Suorganizuotų renginių skaičius	Vnt.	1	16
1.4.3.2.	Organizuoti Šiaulių rajone veikiančių verslo įmonių atstovų, verslininkų mokymus, seminarus,	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius, Šiaulių rajono TVIC	2024	2030	Suorganizuotų mokymų, seminarų skaičius	Vnt.	-	30

²³ Šaltinis: Valstybinė duomenų agentūra

	siekiant kelti jų kvalifikaciją, kompetencijas ir gebėjimus								
1.4.3.3.	Palaikyti ir skatinti „jauno verslo“, laisvųjų profesijų, nuotoliniu būdu dirbančių gyventojų „ekosistemas“, kuriant ar plečiant tradicinius verslo bendradarbiystės centrus, išnaudojant netradicines erdves Savivaldybės valdomuose pastatuose, kuriant paprastesnes galimybes pasinaudoti aktyvios darbo rinkos politikos priemonėmis ir kt.	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius, Socialinės paramos skyrius, seniūnijos, Šiaulių rajono TVIC, jaunimo reikalų koordinatorius	2024	2030	Suorganizuotų renginių skaičius	Vnt.	-	7
1.4.4.	Skatinti kaimo plėtrą bei verslumą	Žemės ūkio skyrius	Žemės ūkio skyrius, Šiaulių krašto ūkininkų sąjunga, Šiaulių rajono ūkininkai, Etninės kultūros ir tradicinių amatų centras, Šiaulių rajono bendruomenės	2024	2030	Bendroji žemės ūkio produkcija, tenkanti 1 gyventojui²⁴	tūkst. Eur	40,3 (2022 m.)	didėjantis
1.4.4.1.	Skatinti specializuotų žemės ūkių bei ekologiškų žemės ūkių kūrimąsi	Žemės ūkio skyrius	Žemės ūkio skyrius, Šiaulių krašto ūkininkų sąjunga, Šiaulių rajono ūkininkai	2024	2030	Parengtų straipsnių, informacinių pranešimų savivaldybės tinklalapyje, vietinėje spaudoje skaičius	Vnt.	1	3
1.4.4.2.	Skatinti netradicinių žemės ūkių kūrimąsi ir (arba) sunkumų patiriančių specializuotų žemės ūkių veiklą	Žemės ūkio skyrius	Žemės ūkio skyrius, Šiaulių krašto ūkininkų sąjunga	2024	2030	Parengtų straipsnių, informacinių pranešimų savivaldybės tinklalapyje, vietinėje spaudoje skaičius	Vnt.	1	2
1.4.4.3.	Skatinti alternatyvias žemės ūkio veiklas	Žemės ūkio skyrius	Žemės ūkio skyrius, Šiaulių krašto ūkininkų sąjunga, Šiaulių rajono bendruomenės, Šiaulių rajono ūkininkai	2024	2030	Suteiktos konsultacijos skatinant naujas bei vykdomas alternatyvias žemės ūkio veiklas	Vnt.	2	5
						Įkurtų naujų alternatyvių žemės ūkio veiklų	Vnt.	-	1
1.4.4.4.	Skatinti vietos produktų kaip paveldo išsaugojimą ir amatų plėtrą	Žemės ūkio skyrius	Žemės ūkio skyrius, Šiaulių krašto ūkininkų sąjunga, Etninės kultūros ir tradicinių	2024	2030	Inicijuotų ir įgyvendintų projektų, skatinančių vietos produktų kaip	Vnt.	7	10

²⁴ Šaltinis: Valstybinė duomenų agentūra

			amatų centras, Šiaulių rajono bendruomenės, Šiaulių rajono ūkininkai			paveldo išsaugojimą ir amatų plėtrą skaičius			
1.4.4.5.	Atnaujinti esamą melioracijos infrastruktūrą	Žemės ūkio skyrius	Žemės ūkio skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius	2024	2030	Suremontuotų ir rekonstruotų melioracijos įrenginių ilgis	Griovių km/ Rinktuvai	25/0,7	30/1

Tikslo, uždavinio, priemonės kodas	Tikslas, uždavinys, priemonė	Koordinatorius (Šiaulių rajono savivaldybės administracija)	Priemonių vykdytojas (-ai)	Įgyvendinimo laikotarpis, metais		Pasiekimo rodiklis	Stebėsenos rodiklis (matavimo vienetai)	Siekta stebėsenos rodiklio reikšmė	
				Pradžia	Pabaiga			Laikotarpio pradžioje	Laikotarpio pabaigoje
2. PRIORITETAS: SUMANI, PILIETIŠKA, KŪRYBINGA, SAUGI IR SVEIKA VISUOMENĖ									
2.1.	Sudaryti vienodas galimybes naudotis įtraukiomis ir kokybiškomis švietimo paslaugomis	Švietimo ir sporto skyrius	Švietimo ir sporto skyrius, Turto valdymo skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės švietimo įstaigos	2024	2030	Bendrojo ugdymo mokyklų 1–8 klasių komplektų, kurie yra jungtiniai, dalis ²⁵	Proc.	2,22	0
2.1.1.	Didinti švietimo prieinamumą	Švietimo ir sporto skyrius	Švietimo ir sporto skyrius, Turto valdymo skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės švietimo įstaigos	2024	2030	3–5 metų amžiaus vaikų, dalyvaujančių ikimokyklinio ugdymo programose, dalis ²⁶	Proc.	93,6	95
2.1.1.1.	Modernizuoti ir plėtoti savivaldybės švietimo įstaigų infrastruktūrą	Švietimo ir sporto skyrius	Švietimo ir sporto skyrius, Turto valdymo skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės švietimo įstaigos	2024	2030	Objektų skaičius	Vnt.	-	3
						Mokinių, kurie naudojasi sukurta visos dienos mokyklos infrastruktūra, skaičius	Asm.	-	215
2.1.1.2.	Didinti ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo prieinamumą	Švietimo ir sporto skyrius	Šiaulių rajono savivaldybės švietimo įstaigos	2024	2030	Sukurtų naujų ikimokyklinio ugdymo vietų skaičius	Vnt.	-	45
						Naujos arba modernizuotos švietimo infrastruktūros mokymo klasių talpumas	Asm.	-	60
2.1.1.3.	Plėsti neformaliojo vaikų švietimo prieinamumą ir įvairovę	Švietimo ir sporto skyrius	Šiaulių rajono savivaldybės neformaliojo vaikų švietimo įstaigos ir kiti neformaliojo vaikų švietimo teikėjai	2024	2030	Savivaldybės neformaliojo vaikų švietimo įstaigose įgyvendinamų programų skaičius	Vnt.	26	28
						Valstybės biudžeto lėšomis finansuojamų vaikų neformaliojo švietimo programų skaičius	Vnt.	21	23
						Finansuotų vaikų vasaros	Vnt./metus	20	25

²⁵ Šaltinis: Švietimo valdymo informacinės sistemos duomenys

²⁶ Šaltinis: Švietimo valdymo informacinės sistemos duomenys

2.1.1.4.	Organizuoti ugdytinių ir mokinių pavėžėjimą	Švietimo ir sporto skyrius	Švietimo ir sporto skyrius, Ekonomikos skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės švietimo įstaigos	2024	2030	poilsio projektų skaičius Išigytų tikslinių transporto priemonių skaičius	Vnt.	-	2
2.1.2.	Gerinti švietimo kokybę ir mažinti ugdymo(si) netolygumus	Švietimo ir sporto skyrius	Švietimo ir sporto skyrius, Investicijų ir projektų skyrius, Turto valdymo skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės švietimo įstaigos	2024	2028	Neformaliojo vaikų švietimo galimybėmis besinaudojančių mokinių dalis²⁷	Proc.	74,06	76
2.1.2.1.	Įgyvendinti Tūkstantmečio mokyklų programą	Švietimo ir sporto skyrius	Švietimo ir sporto skyrius, Investicijų ir projektų skyrius, Turto valdymo skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės švietimo įstaigos	2024	2028	Dalyvaujančių mokyklų skaičius	Vnt.	-	5
						Įtrauktų į programos įgyvendinimą įstaigų ir organizacijų skaičius	Vnt.	-	6
2.1.2.2.	Kurti ir atnaujinti edukacines aplinkas	Švietimo ir sporto skyrius	Šiaulių rajono savivaldybės švietimo įstaigos	2024	2030	Sukurtos ir (arba) atnaujintos edukacinės aplinkos	Vnt.	-	10
2.1.2.3.	Atnaujinti/plėsti informacinių technologijų priemones ir (arba) elektronines paslaugas savivaldybės švietimo įstaigose	Švietimo ir sporto skyrius	Švietimo ir sporto skyrius, Informacinių technologijų skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės švietimo įstaigos	2024	2030	Parengta ir įgyvendinama IT plėtros švietimo įstaigose programa	Vnt.	-	1
						Įgyvendinamų elektroninių paslaugų skaičius	Vnt.	1	2
2.1.2.4.	Plėtoti švietimo pagalbos teikimą ir prieinamumą	Švietimo ir sporto skyrius	Švietimo ir sporto skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės švietimo įstaigos	2024	2030	Švietimo pagalbą gavusių asmenų dalis nuo bendro asmenų, kuriems ŠPT nustatyti specialieji ugdymosi poreikiai, skaičiaus	Proc.	95	98
						Savivaldybės biudžeto lėšomis finansuojamų švietimo pagalbos specialistų pareigybių skaičius	Vnt.	12	30
2.1.2.5.	Plėtoti STEAM veiklas	Švietimo ir sporto skyrius	Švietimo ir sporto skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės švietimo įstaigos	2024	2030	Dalyvių skaičius STEAM centrų veiklose	Asm.	1 200	1 500
						Švietimo įstaigų (nedalyvaujančių TŪM	Vnt.	-	6

²⁷ Šaltinis: Švietimo valdymo informacinės sistemos duomenys

						programoje), kuriose atnaujinta arba modernizuota infrastruktūra, skaičius			
2.1.2.6.	Skatinti ir remti švietimo įstaigų projektus, skirtus ugdymo(si) kokybės ir pasiekimų gerinimui	Švietimo ir sporto skyrius	Švietimo ir sporto skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės švietimo įstaigos	2024	2030	Igyvendinamų projektų skaičius	Vnt.	12	20
						Švietimo įstaigų, įgyvendinančių projektus, skaičius	Vnt.	11	14
2.1.2.7.	Skatinti dalyvavimą tarptautinių fondų remiamuose projektuose ir programose	Švietimo ir sporto skyrius	Švietimo ir sporto skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės švietimo įstaigos	2024	2030	Igyvendinamų tarptautinių projektų skaičius	Vnt.	18	20
						Finansuojamų tarptautinių projektų skaičius	Vnt.	7	8
						Dalyvavusių finansuojamuose tarptautiniuose projektuose asmenų skaičius	Asm.	40	48
2.1.2.8.	Koordinuoti Šiaulių rajono savivaldybės švietimo įstaigų veiklos kokybės vertinimą	Švietimo ir sporto skyrius	Švietimo ir sporto skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės švietimo įstaigos	2024	2030	Vertintų mokyklų skaičius	Vnt.	1	3
2.1.2.9.	Koordinuoti pedagoginių darbuotojų optimizavimą ir atnaujinimą	Švietimo ir sporto skyrius	Švietimo ir sporto skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės švietimo įstaigos	2024	2030	Optimizavime dalyvaujančių pedagogų skaičius	Vnt.	5	10
						Pedagogų, kurių pritraukimui skirtos lėšos, skaičius	Vnt.	-	5
2.1.2.10.	Skatinti aukštų ugdymo(si) rezultatų pasiekusius mokinius ir rezultatyviai dirbančius mokytojus	Švietimo ir sporto skyrius	Švietimo ir sporto skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės švietimo įstaigos	2024	2030	Paskatintų mokytojų skaičius	Asm.	100	150
						Paskatintų mokinių skaičius	Asm.	330	400
2.1.2.11.	Vykdyti smurto, patyčių ir narkotinių medžiagų vartojimo prevencines programas	Švietimo ir sporto skyrius	Švietimo ir sporto skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės švietimo įstaigos	2024	2030	Vykdytų programų skaičius	Vnt.	14	17
2.1.3.	Skatinti mokymąsi visą gyvenimą	Švietimo ir sporto skyrius		2024	2030	Neformaliojo (seminarai, kursai, mokymai, paskaitos) ir formaliojo suaugusiųjų švietimo galimybės	Proc.	-	10

						besinaudojančių gyventojų dalis²⁸			
2.1.3.1.	Didinti suaugusiųjų neformaliojo švietimo paslaugų įvairovę Šiaulių rajone	Švietimo ir sporto skyrius	Švietimo ir sporto skyrius, NVO ir kitos savivaldybės įstaigos ir organizacijos	2024	2030	Parengtas neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi veiksmų planas	Vnt.	-	1
						Trečiojo amžiaus universiteto renginių skaičius	Vnt.	170	180
						Trečiojo amžiaus universiteto renginių dalyvių skaičius	Asm.	915	1 000
2.2.	Kultūros paslaugų prieinamumo ir kokybės gerinimas, kultūros paveldo išsaugojimas, aktualizavimas	Kultūros skyrius	Kultūros skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės kultūros įstaigos, Turto valdymo skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, NVO, bendruomeninės organizacijos	2024	2030	Savivaldybės kultūros indeksas²⁹	balai	17,48 (2021 m.)	didėjantis
2.2.1.	Didinti kultūros paslaugų prieinamumą, paslaugų kokybę bei pasiekiamumą rajono gyventojams	Kultūros skyrius	Kultūros skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės kultūros įstaigos, Turto valdymo skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, NVO, bendruomeninės organizacijos	2024	2030	Kultūros įstaigų dalyvių skaičiaus pokytis³⁰	Proc.	0,1	didėjantis
2.2.1.1.	Didinti neformaliojo švietimo prieinamumą, vykdyti gyventojų laisvalaikio užimtumo veiklas, skatinti savanorystę	Kultūros skyrius	Kultūros skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės kultūros įstaigos	2024	2030	Igyvendintų neformaliojo švietimo veiklų (mokymai, kursai, seminarai, edukacinės veiklos) skaičius	Vnt.	800	950
						Kultūros paso programų skaičius	Vnt.	36	45
						Savanorių skaičius	Asm.	52	59
						Mėgėjų meno kolektyvų dalyvių skaičius	Asm.	1 050	1 100
2.2.1.2.	Atnaujinti ir (arba) plėsti kultūros paslaugas teikiančių įstaigų	Kultūros skyrius	Kultūros skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės kultūros įstaigos, Turto valdymo	2024	2030	Kultūros įstaigų ir (arba) jų padalinių, kuriose atnaujinta ir (arba)	Vnt.	3	7

²⁸ Šaltinis: Valstybinė duomenų agentūra

²⁹ Šaltinis: Lietuvos kultūros tyrimų duomenų bazė

³⁰ Šaltinis: Valstybinė duomenų agentūra

	infrastruktūrą ir informacinių technologijų bazę, modernizuoti esamas ir formuoti naujas kultūrinės erdves rajone, jas pritaikant įvairių renginių organizavimui, meno ekspozicijoms, kitiems kultūros poreikiams		skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius			išplėsta technologijų bazė, skaičius			
						Suformuotų ir pritaikytų kultūrinių erdvių rajone skaičius	Vnt.	3	6
						Visiškai ar iš dalies atnaujintų kultūros įstaigų ir (arba) jų padalinių pastatų, skaičius	Vnt.	4	10
2.2.1.3.	Sudaryti sąlygas ir skatinti kultūros įstaigų, kultūros srityje veikiančių nevyriausybinių ir bendruomeninių organizacijų bei atskirų menininkų bendrą veiklą	Kultūros skyrius	Kultūros skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės kultūros įstaigos, NVO, bendruomeninės organizacijos	2024	2030	Bendradarbiavimo sutarčių skaičių	Vnt.	27	33
2.2.1.4.	Plėtoti kultūros įstaigų infrastruktūros įveiklinimą	Kultūros skyrius	Kultūros skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės kultūros įstaigos, Turto valdymo skyrius	2024	2030	Įveiktos kultūros įstaigų infrastruktūros skaičius	Vnt.	49	48
2.2.1.5.	Didinti bibliotekų prieinamumą, skatinti naujas veiklos formas, didinant kultūros, medijų, edukacijų ir informacinių paslaugų įvairovę, prieinamumą	Kultūros skyrius	Kultūros skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės kultūros įstaigos	2024	2030	Vietovių, kuriose teikiamos mobilios, knygnešystės ar bibliotekos išdavimo punktų paslaugos, skaičius	Vnt.	26	28
						Užklausų ir apsilankymų virtualiose svetainėse ir paslaugų platformose skaičius	Vnt.	65 000	70 000
						Lankytojų skaičius	Asm.	75 000	76 000
						Išduotų leidinių skaičius. Iš jų per TBA ir knygomatą	Vnt.	130 000/ 200	135 000/ 300
2.2.1.6.	Užtikrinti kultūros ir meno premijų programos įgyvendinimą	Kultūros skyrius	Kultūros skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės taryba	2024	2030	Įteiktų premijų skaičius	Vnt.	10	12
2.2.1.7.	Vykdyti leidybos programą, užtikrinti aukštą leidinių kokybę	Kultūros skyrius	Kultūros skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės taryba	2024	2030	Išleistų leidinių skaičius	Vnt.	6	10
2.2.1.8.	Vykdyti tarptautinius,	Kultūros skyrius	Kultūros skyrius, Šiaulių	2024	2030	Įgyvendintų projektų	Vnt.	13	19

	regioninius, respublikinius, rajoninius kultūros projektus, skirtus Šiaulių rajono bendruomenei		rajono savivaldybės kultūros įstaigos			skaičius			
2.2.1.9.	Vykdyti ir plėtoti Šiaulių rajono kultūrinę veiklą, skatinti įtraukias kultūros veiklas socialinę atskirtį patiriantiems asmenims	Kultūros skyrius	Kultūros skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės kultūros įstaigos	2024	2030	Bendras renginių skaičius	Vnt.	1 990	2 060
						Iš jų:			
						Socialinę atskirtį patiriantiems asmenims	Vnt.	97	103
						Tautinių mažumų kultūrai pažinti	Vnt.	37	43
2.2.1.10.	Įgyvendinti programą „Darni visuomenė ir įtrauki kultūra“	Kultūros skyrius	Kultūros skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės kultūros įstaigos	2024	2030	Įgyvendinta programa	Vnt.	-	1
2.2.1.11.	Gerinti Šiaulių rajono savivaldybės kultūros valdymo sistemą, užtikrinančią kultūros specialistų kompetencijų tobulinimą	Kultūros skyrius	Kultūros skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės kultūros įstaigos	2024	2030	Kompetencijas tobulinusių darbuotojų skaičius (asm.)	Darb. sk.	120	125
2.2.2.	Sudaryti palankias sąlygas materialaus ir nematerialaus kultūros paveldo išsaugojimui bei pažinimui	Kultūros skyrius, Architektūros ir paveldosaugos skyrius	Kultūros skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės kultūros įstaigos, Architektūros ir paveldosaugos skyrius	2024	2030	Įgyvendintų projektų, veiklų, skirtų kultūros paveldo išsaugojimui ir pažinimui, skaičius³¹	Vnt.	-	12
2.2.2.1.	Plėsti Šiaulių rajono muziejines ekspozicijas. Kaupti, sisteminti ir saugoti duomenis apie nematerialųjį kultūros paveldą, įgyvendinti sklaidos priemonės	Kultūros skyrius	Kultūros skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės kultūros įstaigos	2024	2030	Užfiksuotų, sukauptų ar aktualizuotų, viešinamų istorijos artefaktų, nematerialaus kultūros paveldo objektų skaičius	Vnt.	18	27
						Įkurtų ar atnaujintų muziejinių ekspozicijų skaičius	Vnt.	10	15
2.2.2.2.	Vykdyti etninę kultūrą aktualizuojančias veiklas-	Kultūros skyrius	Kultūros skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės kultūros įstaigos	2024	2030	Etnokultūrinių renginių, veiklų skaičius	Vnt.	140	190
						Lankytojų ir dalyvių skaičius	Asm.	16 300	18 630
2.2.2.3.	Pritaikyti lankymui ir pažinimui kultūros paveldo	Architektūros ir paveldosaugos	Architektūros ir paveldosaugos skyrius, Kultūros skyrius	2024	2030	Pritaikytų lankymui / pažinimui objektų	Vnt.	-	10

³¹ Šaltinis: Kultūros skyriaus, Architektūros ir paveldosaugos skyriaus faktiniai duomenys

	objektus	skyrius				skaičius			
2.2.2.4.	Pritaikyti visuomenės poreikiams, įveikinti kultūros paveldo objektus, užtikrinti jų priežiūrą	Architektūros ir paveldosaugos skyrius	Architektūros ir paveldosaugos skyrius, Turto valdymo skyrius	2024	2030	Sutvarkytų / įveikintų kultūros paveldo objektų skaičius	Vnt.	-	10
2.2.2.5.	Skatinti kultūros paveldo pažinimą ir sklaidą	Architektūros ir paveldosaugos skyrius	Architektūros ir paveldosaugos skyrius, Kultūros skyrius	2024	2030	Įgyvendintos kultūros paveldo pažinimo ir sklaidos veiklos / projektai	Vnt.	-	6
2.3.	Gyventojų sveikatos ir sveikatingumo gerinimas bei fizinio aktyvumo skatinimas	Savivaldybės gydytojas, Aplinkos apsaugos skyrius, Turto valdymo skyrius, Švietimo ir sporto skyrius	Savivaldybės gydytojas, sveikatos priežiūros įstaigos, Visuomenės sveikatos biuras, bendruomeninės organizacijos (jaunimo, sporto, NVO ir kt.) ir kitos organizacijos vykdančios sveikatinimo veiklą, Turto valdymo skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, Švietimo ir sporto skyrius	2024	2030	Sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyvių skaičiaus pokytis³²	Proc.	-	10
2.3.1.	Skatinti sveikatinimą, fizinį aktyvumą ir aukšto meistriško sportą	Savivaldybės gydytojas, Aplinkos apsaugos skyrius, Turto valdymo skyrius, Švietimo ir sporto skyrius	Savivaldybės gydytojas, sveikatos priežiūros įstaigos, Visuomenės sveikatos biuras, bendruomeninės organizacijos (jaunimo, sporto, NVO ir kt.) ir kitos organizacijos vykdančios sveikatinimo veiklą, Turto valdymo skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, Švietimo ir sporto skyrius	2024	2030	Gyventojų fizinio aktyvumo poreikiams naujai pritaikytos infrastruktūros objektų skaičius ³³	Vnt.	-	2
2.3.1.1.	Vykdyti visuomenės sveikatos stiprinimo, stebėsenos, psichikos stiprinimo, savižudybių atpažinimo pagalbos, priklausomybių bei ligų prevencijos priemones	Savivaldybės gydytojas	Savivaldybės gydytojas, sveikatos priežiūros įstaigos, Visuomenės sveikatos biuras	2024	2030	Įgyvendintų priemonių skaičius	Vnt.	5	8
2.3.1.2.	Visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios	Savivaldybės gydytojas	Savivaldybės gydytojas, sveikatos priežiūros įstaigos,	2024	2030	Įgyvendinta programa	Proc.	80	100

³² Šaltinis: Valstybinė duomenų agentūra

³³ Šaltinis: Savivaldybės gydytojo, Aplinkos apsaugos skyriaus, Turto valdymo skyriaus, Švietimo ir sporto skyriaus faktiniai duomenys.

	programos įgyvendinimas Šiaulių rajone		Visuomenės sveikatos biuras, bendruomeninės organizacijos (jaunimo, sporto, NVO ir kt.) ir kitos organizacijos vykdančios sveikatinimo veiklą						
2.3.1.3.	Skleisti informaciją Šiaulių rajono savivaldybės gyventojams sveikatinimo, sveikatos priežiūros klausimais	Savivaldybės gydytojas	Savivaldybės gydytojas, sveikatos priežiūros įstaigos, Visuomenės sveikatos biuras, bendruomeninės organizacijos, jaunimo organizacijos, NVO	2024	2030	Įgyvendintų viešinio priemonių skaičius	Vnt.	3	4
						Suorganizuotų ir (arba) lankytų renginių, mokymų, kursų, seminarų skaičius	Vnt.	8 000	8 000
2.3.1.4.	Diegti triukšmo prevencijos priemonės Šiaulių rajono savivaldybės teritorijoje	Aplinkos apsaugos skyrius	Aplinkos skyrius, Turto valdymo skyrius, Visuomenės sveikatos biuras	2024	2030	Įdiegtų triukšmo prevencijos priemonių skaičius	Vnt.	-	1
2.3.1.5.	Atnaujinti ir plėsti fizinio aktyvumo ir aukšto meistriškumo sporto infrastruktūrą Šiaulių rajono savivaldybės teritorijoje	Turto valdymo skyrius	Turto valdymo skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, Švietimo ir sporto skyrius	2024	2030	Atnaujintos ir (arba) sukurios infrastruktūros objektų skaičius	Vnt.	-	2
2.3.1.6.	Skatinti ir remti fizinio aktyvumo ir aukšto meistriškumo sporto veiklas, sporto klubus ir sportininkus	Švietimo ir sporto skyrius	Seniūnijos, švietimo įstaigos, sporto klubai	2024	2030	Paremtų programų ir projektų skaičius	Vnt.	28	30
						Paremtų sportininkų ir trenerių skaičius	Vnt.	1 623	1 650
						Tarptautinėse varžybose dalyvavusių sportininkų skaičius	Asm.	30	35
						Nacionalinėse varžybose dalyvavusių sportininkų skaičius	Asm.	1 181	1 200
						Paskatintų sportininkų ir jų trenerių skaičius	Asm.	40	60
2.3.1.7.	Plėtoti mokinių fizinį aktyvumą ir sporto veiklas	Švietimo ir sporto skyrius	Švietimo įstaigos	2024	2030	Įgyvendinamų fizinio aktyvumo programų skaičius	Vnt.	2	2
						Fizinio aktyvumo programose dalyvavusių asmenų skaičius	Asm.	4 779	4 800
						Kuršėnų sporto mokyklos organizuotų sporto renginių skaičius	Vnt.	118	120
						Kuršėnų sporto mokyklos organizuotų sporto renginių dalyvių	Asm.	7 716	7 780

						skaičius			
2.4.	Viešojo saugumo didinimas	Informacinių technologijų skyrius, Teisės ir personalo skyrius	Seniūnijos, Šiaulių priešgaisrinė gelbėjimo valdyba, Šiaulių miesto ir rajono policijos komisariatas, Šiaulių rajono savivaldybės įstaigos ir įmonės, Šiaulių rajono ir Kuršėnų miesto vietos veiklos grupės, Šiaulių rajono bendruomenės, jaunimo organizacijos, Parengties pareigūnas, Šiaulių rajono savivaldybės priešgaisrinė tarnyba, Šiaulių priešgaisrinė gelbėjimo valdyba	2024	2030	Žuvusių gaisruose žmonių skaičius ³⁴	Asm.	1	0
2.4.1.	Užtikrinti viešąją tvarką ir viešąjį saugumą	Informacinių technologijų skyrius, Teisės ir personalo skyrius	Seniūnijos, Šiaulių priešgaisrinė gelbėjimo valdyba, Šiaulių miesto ir rajono policijos komisariatas, Šiaulių rajono savivaldybės įstaigos ir įmonės, Šiaulių rajono ir Kuršėnų miesto vietos veiklos grupės, Šiaulių rajono bendruomenės, jaunimo organizacijos, Parengties pareigūnas, Šiaulių rajono savivaldybės priešgaisrinė tarnyba, Šiaulių priešgaisrinė gelbėjimo valdyba	2024	2030	Nusikalstamų veiklų, tenkančių 100 tūkst. gyventojų, skaičiaus pokytis ³⁵	Vnt.	1552	mažėjantis
2.4.1.1.	Atnaujinti ir plėsti stebėjimo sistemas, gyventojų perspėjimo ir informavimo sistemas bei kitas viešojo saugumo priemones Šiaulių rajono savivaldybėje	Informacinių technologijų skyrius	Seniūnijos, Šiaulių priešgaisrinė gelbėjimo valdyba, Šiaulių miesto ir rajono policijos komisariatas, Šiaulių rajono savivaldybės įstaigos ir įmonės, Šiaulių rajono ir Kuršėnų miesto vietos veiklos grupės, Šiaulių rajono bendruomenės, jaunimo	2024	2030	Įdiegtos naujos saugumo priemonės	Vnt.	1	11

³⁴ Šaltinis: Valstybinė duomenų agentūra

³⁵ Šaltinis: Valstybinė duomenų agentūra

			organizacijos						
2.4.1.2.	Organizuoti, remti bei skatinti ugniagesių savanorystę Šiaulių rajono savivaldybėje	Teisės ir personalo skyrius	Parengties pareigūnas, Šiaulių rajono savivaldybės priešgaisrinė tarnyba, Šiaulių priešgaisrinė gelbėjimo valdyba	2024	2030	Padidintas esamas ugniagesių savanorių skaičius	Proc.	-	5
2.4.1.3.	Pritaikyti Šiaulių rajono savivaldybės viešuosius pastatus kolektyvinių apsaugos statinių (toliau – KAS) funkcijai ir kaupti reikalingų priemonių rezervą ekstremalių situacijų atvejams	Teisės ir personalo skyrius	Parengties pareigūnas, Investicijų ir projektų valdymo skyrius Turto valdymo skyrius	2024	2030	Pritaikytų objektų skaičius (talpumas nuo savivaldybės gyv. skaičiaus)	Proc.	20	40
2.4.2.	Įgyvendinti prevencines priemones ir programas	Teisės ir personalo skyrius, Patarėjas, koordinuojantis lygių galimybių ir smurto artimoje aplinkoje politikos įgyvendinimą	Parengties pareigūnas, Teisės ir personalo skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės priešgaisrinė tarnyba, PAGD prie VRM Šiaulių priešgaisrinė gelbėjimo valdyba, Visuomenės sveikatos biuras, Švietimo ir sporto skyrius, Socialinės paramos skyrius, jaunimo reikalų koordinadorius, Šiaulių miesto ir rajono policijos komisariatas, Valstybės sienos apsaugos tarnyba	2024	2030	Įgyvendintų prevencinių programų skaičiaus pokytis³⁶	Proc.	-	50
2.4.2.1.	Vykdyti ir skatinti nusikalstamumo, prekybos žmonėmis ir savižudybių, priklausomybių, smurto ir patyčių artimoje aplinkoje bei ugdymo įstaigose mažinimo prevencines priemones, programas	Patarėjas, koordinuojantis lygių galimybių ir smurto artimoje aplinkoje politikos įgyvendinimą	Visuomenės sveikatos biuras, Švietimo ir sporto skyrius, Socialinės paramos skyrius, jaunimo reikalų koordinadorius, Šiaulių miesto ir rajono policijos komisariatas, Valstybės sienos apsaugos tarnyba	2024	2030	Įgyvendintų prevencinių programų skaičius	Vnt.	-	1

³⁶ Šaltinis: Teisės ir personalo skyriaus faktiniai duomenys

2.4.2.2.	Informuoti savivaldybės gyventojus gaisrinės saugos, civilinės saugos, ekstremalių situacijų prevencijos ir pirmosios pagalbos teikimo klausimais	Teisės ir personalo skyrius	Parengties pareigūnas, Teisės ir personalo skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės priešgaisrinė tarnyba, PAGD prie VRM Šiaulių priešgaisrinė gelbėjimo valdyba	2024	2030	Suorganizuoti mokymai bendruomenėms	Vnt.	3	10
2.4.2.3.	Rengti (atnaujinti) ir įgyvendinti Šiaulių rajono savivaldybės ekstremaliųjų situacijų prevencijos priemonių ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planus	Teisės ir personalo skyrius	Parengties pareigūnas, Teisės ir personalo skyrius, PAGV prie VRM Šiaulių priešgaisrinė gelbėjimo valdyba	2024	2030	Parengti ar atnaujinti planai	Vnt.	1	2
2.4.2.4.	Organizuoti prevencinių priemonių įgyvendinimą priešgaisrinės saugos srityje	Teisės ir personalo skyrius	Parengties pareigūnas, Teisės ir personalo skyrius, PAGV prie VRM Šiaulių priešgaisrinė gelbėjimo valdyba	2024	2030	Įgyvendintų prevencinių priemonių skaičius	Vnt.	2	4

Tikslo, uždavinio, priemonės kodas	Tikslas, uždavinys, priemonė	Koordinatorius (Šiaulių rajono savivaldybės administracija)	Priemonių vykdytojas (-ai)	Įgyvendinimo laikotarpis, metais		Pasiekimo rodiklis	Stebėsenos rodiklis (matavimo vienetai)	Siektinga stebėsenos rodiklio reikšmė	
				Pradžia	Pabaiga			Laikotarpio pradžioje	Laikotarpio pabaigoje
3. PRIORITETAS: EKONOMIKOS AUGIMUI PALANKIOS APLINKOS KŪRIMAS									
3.1.	Kurti patrauklią rajono viešąją infrastruktūrą	Architektūros ir paveldosaugos skyrius, Aplinkos apsaugos skyrius	Architektūros ir paveldosaugos skyrius, Šiaulių rajono TVIC, Šiaulių rajono ir Kuršėnų miesto vietos veiklos grupės, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, seniūnijos	2024	2030	Sukurtų naujų ar atnaujintų senų objektų skaičius ³⁷	Vnt.	-	19
3.1.1.	Formuoti naujas ir tobulinti esamas rekreacines erdves	Architektūros ir paveldosaugos skyrius, Aplinkos apsaugos skyrius	Architektūros ir paveldosaugos skyrius, Šiaulių rajono TVIC, Šiaulių rajono ir Kuršėnų miesto vietos veiklos grupės, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, seniūnijos	2024	2030	Naujai sukurtų ar atnaujintų erdvių skaičius ³⁸	Vnt.	-	3
3.1.1.1.	Suformuotos naujos ar atnaujintos esamos rekreacinės erdvės	Architektūros ir paveldosaugos skyrius	Seniūnijos, Architektūros ir paveldosaugos skyrius, Šiaulių rajono TVIC, Šiaulių rajono ir Kuršėnų miesto vietos veiklos grupės, Investicijų ir projektų valdymo skyrius	2024	2030	Naujų erdvių skaičius	Vnt.	-	1
						Atnaujintų erdvių skaičius	Vnt.	-	2
3.1.1.2.	Vandens telkinių būklės gerinimas, pakrančių ir prieigų pritaikymas rekreacijai ir aktyviam laisvalaikiui	Aplinkos apsaugos skyrius	Architektūros ir paveldosaugos skyrius, Šiaulių rajono ir Kuršėnų miesto vietos veiklos grupės, Investicijų ir projektų valdymo skyrius	2024	2030	Pagerintos būklės objektų skaičius	Vnt.	-	2
3.1.2.	Modernizuoti gyvenamąją aplinką ir kitą viešąją infrastruktūrą	Turto valdymo skyrius	Turto valdymo skyrius, Architektūros ir paveldosaugos skyrius, seniūnijos, Investicijų ir projektų valdymo skyrius	2024	2030	Atnaujintų objektų skaičius ³⁹	Vnt.	-	16
3.1.2.1.	Gerinti daugiabučių gyvenamųjų namų gyvenamąją aplinką Šiaulių	Turto valdymo skyrius	Turto valdymo skyrius, Architektūros ir paveldosaugos skyrius, seniūnijos, Investicijų	2024	2030	Sutvarkytų daugiabučių gyvenamųjų namų kiemų skaičius	Vnt.	-	6

³⁷ Šaltinis: Architektūros ir paveldosaugos skyriaus, Aplinkos apsaugos skyriaus faktiniai duomenys

³⁸ Šaltinis: Architektūros ir paveldosaugos skyriaus, Aplinkos apsaugos skyriaus faktiniai duomenys

³⁹ Šaltinis: Turto valdymo skyriaus faktiniai duomenys

	rajono savivaldybės miesto, miestelių ir kaimo gyvenamosiose teritorijose, įrengti naujas ar atnaujinti esamas vaikų žaidimų aikštelės, erdves jaunimui bei suaugusiems asmenims		ir projektų valdymo skyrius						
3.1.2.2.	Atnaujinti ir plėtoti Šiaulių rajono savivaldybės kapinių teritorijas ir jų teikiamas paslaugas	Turto valdymo skyrius	Turto valdymo skyrius, Architektūros ir paveldosaugos skyrius, seniūnijos	2024	2030	Atnaujintų ir išplėstų kapinių bei kolumbariumų skaičius	Vnt.	-	6
3.1.2.3.	Užtikrinti kokybišką Šiaulių rajono savivaldybės viešojo ūkio paslaugų teikimą, atnaujinti ir (arba) įsigyti priemonių, skirtų viešojo ūkio paslaugų kokybei gerinti	Turto valdymo skyrius	Turto valdymo skyrius, UAB Kuršėnų komunalinis ūkis	2024	2030	Atnaujintų ir (arba) naujai įsigytų priemonių skaičius	Vnt.	-	2
						Įgyvendintų priemonių skaičius	Vnt.	-	2
3.2.	Užtikrinti švarią aplinką bei tvarų gamtos išteklių naudojimą	Turto valdymo skyrius, Ūkio ir transporto skyrius	Turto valdymo skyrius, Ūkio ir transporto skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, seniūnijos, privatūs fiziniai ir juridiniai asmenys	2024	2030	Vieta, pagal Lietuvos savivaldybių aplinkosaugos reitingą⁴⁰	Vt.	23	22
3.2.1.	Atsinaujinančių išteklių energijos dalies didinimas galutiniame vartojime	Turto valdymo skyrius, Ūkio ir transporto skyrius	Turto valdymo skyrius, Ūkio ir transporto skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, seniūnijos, privatūs fiziniai ir juridiniai asmenys	2024	2030	AEI galutiniame vartojime⁴¹	Proc.	48,5	49,7
3.2.1.1.	Saulės kolektorių ar fotomodulių įrengimas ant pastatų stogų	Turto valdymo skyrius	Turto valdymo skyrius, seniūnijos	2024	2030	Įrengtų naujų saulės kolektorių ar fotomodulių skaičius	Vnt.	-	6
3.2.1.2.	Elektrinių transporto priemonių įsigijimas	Ūkio ir transporto skyrius	Ūkio ir transporto skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, seniūnijos, privatūs fiziniai ir juridiniai asmenys	2024	2030	Įsigytos elektrinės transporto priemonės	Vnt.	-	1
3.2.1.3.	Transporto elektros įkrovimo stotelių įrengimas	Turto valdymo skyrius	Turto valdymo skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, seniūnijos, privatūs	2024	2030	Įrengtos elektros įkrovimo stotelės	Vnt.	-	6

⁴⁰ Šaltinis: Aplinkos apsaugos ministerijos duomenys

⁴¹ Šaltinis: AEI ataskaitos

			fiziniai ir juridiniai asmenys						
3.2.1.4.	Savivaldybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimas (modernizavimas), pritaikymas negalią turintiems asmenims	Turto valdymo skyrius	Turto valdymo skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius	2024	2030	Atnaujintų / modernizuotų pastatų skaičius	Vnt.	-	6
3.2.1.5.	Gatvių apšvietimo modernizavimas	Turto valdymo skyrius	Turto valdymo skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, UAB Kuršėnų komunalinis ūkis	2024	2030	Parengti projektai ir atnaujinti infrastruktūros objektai	Vnt.	-	6
3.2.2.	Užtikrinti efektyvią ir poreikius atitinkančią viešąją bei energetinę infrastruktūrą	Turto valdymo skyrius	Turto valdymo skyrius, Architektūros ir paveldosaugos skyrius, seniūnijos, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, AB „Šiaulių energija“	2024	2030	Modernizuotų daugiabučių gyvenamųjų namų dalis⁴²	Proc.	5,8	8,8
3.2.2.1.	Skatinti Šiaulių rajono daugiabučių gyvenamųjų namų pastatų modernizaciją, siekiant efektyvinti šilumos energijos suvartojimą	Turto valdymo skyrius	Turto valdymo skyrius, Architektūros ir paveldosaugos skyrius, seniūnijos, Investicijų ir projektų valdymo skyrius	2024	2030	Modernizuotų daugiabučių namų skaičius	Vnt.	-	18
3.2.2.2.	Užtikrinti centralizuoto šilumos tiekimo sistemos efektyvią veiklą ir poreikius atitinkantį paslaugos teikimą	Turto valdymo skyrius	AB „Šiaulių energija“, Turto valdymo skyrius	2024	2030	Įgyvendintų priemonių skaičius	Vnt.	-	1
3.2.3.	Tvariai naudoti vandens išteklius bei siekti didesnio centralizuotai tiekiamo vandens prieinamumo	Turto valdymo skyrius	UAB „Kuršėnų vandenys“, Turto valdymo skyrius	2024	2030	Vartotojų, prisijungusių prie centralizuotos vandens tiekimo sistemos, dalis⁴³	Proc.	41,8	50,0
3.2.3.1.	Atnaujinti ir (ar) plėsti vandens tiekimo, vandens gerinimo ir buitinių nuotekų tvarkymo infrastruktūrą Šiaulių rajono savivaldybės teritorijoje	Turto valdymo skyrius	UAB „Kuršėnų vandenys“, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, Turto valdymo skyrius	2024	2030	Naujai nutiestų geriamojo vandens tinklų ilgis	km	-	42,0
						Naujai nutiestų nuotekų surinkimo tinklų ilgis	km	-	34,9
						Atnaujintų geriamojo vandens tinklų ilgis	km	-	0,5
						Atnaujintų nuotekų surinkimo tinklų ilgis	km	-	0,5

⁴² Šaltinis: Valstybinė duomenų agentūra

⁴³ Šaltinis: UAB „Kuršėnų vandenys“ faktiniai duomenys

						Naujai pastatyti nuotekų valymo įrenginiai	Vnt.	-	4
						Atnaujinti esami nuotekų valymo įrenginiai	Vnt.	-	18
						Naujų vartotojų skaičius, namų ūkiai	Vnt.	-	2 999
3.2.3.2.	Atnaujinti ir (ar) plėsti paviršinių lietaus nuotekų surinkimo infrastruktūrą Šiaulių rajono savivaldybėje	Turto valdymo skyrius	UAB „Kuršėnų vandenys“, Turto valdymo skyrius	2024	2030	Atnaujintų paviršinių lietaus nuotekų surinkimo tinklų ilgis	km	-	1
						Įrengtų naujų paviršinių lietaus nuotekų surinkimo tinklų ilgis	km	-	3
3.2.3.3.	Diegti informacines sistemas bei nuotolinį duomenų nuskaitymą siekiant efektyviai valdyti sukurta infrastruktūrą	Turto valdymo skyrius	UAB „Kuršėnų vandenys“, Turto valdymo skyrius	2024	2030	Įdiegtų priemonių skaičius	Vnt.	-	1
3.2.4.	Gerinti atliekų tvarkymo infrastruktūrą	Aplinkos apsaugos skyrius	Aplinkos apsaugos skyrius, Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras	2024	2030	Susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų Šiaulių rajono komunalinių atliekų kiekis⁴⁴	Proc.	66	80
3.2.4.1.	Bendradarbiaujant su atliekų turėtojais, ugdyti jų sąmoningumą ir atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų supratimą (permąstyti, sumažinti, naudoti pakartotinai ir perdirbti)	Aplinkos apsaugos skyrius	Aplinkos apsaugos skyrius, Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras	2024	2030	Įgyvendintų priemonių skaičius	Vnt.	-	1
3.2.4.2.	Mažinti susidarantių komunalinių atliekų kiekį ir šukšlinimą	Aplinkos apsaugos skyrius	Aplinkos apsaugos skyrius, Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras	2024	2030	Įgyvendintų priemonių skaičius	Vnt.	-	2
3.2.4.3.	Didinti komunalinių atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir mažinti mišrių komunalinių (nerūšiuotų) atliekų kiekius	Aplinkos apsaugos skyrius	Aplinkos apsaugos skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras	2024	2030	Rūšiuojamo surinkimo kiekio pokytis	Proc.	-	60
3.2.4.4.	Užtikrinti aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos	Aplinkos apsaugos	Aplinkos apsaugos skyrius, Šiaulių regiono atliekų	2024	2030	Įgyvendintų priemonių skaičius	Vnt.	-	2

⁴⁴ Šaltinis: Aplinkos apsaugos agentūros duomenys

	saugos reikalavimus atitinkantį komunalinių atliekų tvarkymą	skyrius	tvarkymo centras						
3.2.5.	Užtikrinti gyvūnų gerovę ir apsaugą	Aplinkos apsaugos skyrius	Aplinkos apsaugos skyrius, viešojo konkurso būdu atrinkta įmonė, seniūnijos, NVO, bendruomeninės organizacijos	2024	2030	Įgyvendintų priemonių skaičius⁴⁵	Vnt.	-	3
3.2.5.1.	Užtikrinti ir plėtoti gyvūnų priežiūros, laikymo ir laidojimo paslaugų teikimą Šiaulių rajono savivaldybės teritorijoje	Aplinkos apsaugos skyrius	Aplinkos apsaugos skyrius, viešojo konkurso būdu atrinkta įmonė, seniūnijos	2024	2030	Įgyvendintų priemonių skaičius	Vnt.	-	1
3.2.5.2.	Vykdyti gyventojų švietimą gyvūnų gerovės ir apsaugos klausimais, skatinti visuomenę globoti gyvūnus (išskyrus laukinius)	Aplinkos apsaugos skyrius	Aplinkos apsaugos skyrius, NVO, bendruomeninės organizacijos	2024	2030	Parengtų straipsnių savivaldybės tinklapyje, vietinėje spaudoje skaičius	Vnt.	-	1
3.2.5.3.	Skatinti gyventojų aplinkosauginį ir ekologinį sąmoningumą	Aplinkos apsaugos skyrius	Aplinkos apsaugos skyrius, NVO, bendruomeninės organizacijos	2024	2030	Suorganizuotų veiklų skaičius	Vnt.	-	1
3.2.6.	Išsaugoti ekosistemas ir kraštovaizdį	Aplinkos apsaugos skyrius, Turto valdymo skyrius	Aplinkos apsaugos skyrius, seniūnijos, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, architektūros ir paveldosaugos skyrius	2024	2030	Savivaldybės miesto ir miestelių atskirųjų želdynų plotas, tenkantis 1 gyventojui⁴⁶	Kv. m	36,5; 68,5	nemažėjanti s
3.2.6.1.	Tvarkyti ir kurti Šiaulių rajono savivaldybės parkus, žaliąsias apsaugines zonas, želdynus bei kitus kraštovaizdžio elementus	Aplinkos apsaugos skyrius	Aplinkos apsaugos skyrius, seniūnijos, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, architektūros ir paveldosaugos skyrius	2024	2030	Sutvarkytų medžių skaičius	Vnt./metus	-	200
3.2.6.2.	Vykdyti Šiaulių rajono aplinkos stebėsenos programą	Aplinkos apsaugos skyrius	Aplinkos apsaugos skyrius	2024	2030	Vykdoma programa	Vnt.	1	1
3.2.6.3.	Tvarkyti ir (arba) likviduoti bešeimininkius, apleistus pastatus ir statinius bei aplink juos esančias teritorijas	Turto valdymo skyrius	Turto valdymo skyrius	2024	2030	Sutvarkytų ir (arba) likviduotų pastatų ir statinių skaičius	Vnt.	-	6
3.2.6.4.	Tvarkyti bešeimininkėmis	Aplinkos	Aplinkos apsaugos skyrius	2024	2030	Išvalytų vandens telkinių	ha	-	12

⁴⁵ Šaltinis: Aplinkos apsaugos skyriaus faktiniai duomenys

⁴⁶ Šaltinis: Aplinkos apsaugos skyriaus faktiniai duomenys

	atliekomis užterštas teritorijas ir valyti paviršinio vandens telkinius Šiaulių rajono savivaldybėje	apsaugos skyrius				plotas			
3.2.6.5.	Užtikrinti biologinės įvairovės išsaugojimą	Aplinkos apsaugos skyrius	Aplinkos apsaugos skyrius	2024	2030	Įgyvendintų invazinių rūšių populiacijos reguliavimo priemonių skaičius	Vnt.	1	1
3.2.6.6.	Skatinti ir remti aplinkos apsaugos iniciatyvas Šiaulių rajone	Aplinkos apsaugos skyrius	Aplinkos apsaugos skyrius, NVO, bendruomeninės organizacijos	2024	2030	Įgyvendintų priemonių skaičius	Vnt.	-	1
3.3.	Siekti darnios transporto plėtros	Turto valdymo skyrius, Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, Turto valdymo skyrius, Įmonės, teikiančios Savivaldybei viešojo transporto paslaugas, UAB Kuršėnų komunalinis ūkis	2024	2030	Automobilizacijos lygio (lengvųjų automobilių skaičiaus, tenkančio 1000 gyv.) santykis su šalies vidurkiu⁴⁷	Proc.	110	105
3.3.1.	Didinti susisiekimo infrastruktūros ir viešojo transporto patrauklumą	Turto valdymo skyrius, Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, Turto valdymo skyrius, Įmonės, teikiančios Savivaldybei viešojo transporto paslaugas, UAB Kuršėnų komunalinis ūkis	2024	2030	Vietinės reikšmės kelių su patobulinta danga ilgio dalis bendrame vietinės reikšmės kelių ilgyje⁴⁸	Proc.	36,5	didėjanti
3.3.1.1.	Atnaujinti ir įrengti Šiaulių rajono savivaldybės gatves ir vietinės reikšmės kelių, privažiavimo kelių, įgyvendinti darnaus judumo ir eismo saugos priemones	Turto valdymo skyrius	Turto valdymo skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius	2024	2030	Atnaujintų gatvių ir vietinės reikšmės kelių ilgis	km	-	30
						Įgyvendintų priemonių skaičius	Vnt.	-	6
3.3.1.2.	Gerinti visuomeninio transporto paslaugų kokybę Šiaulių rajone	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius-	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, Turto valdymo skyrius, Įmonės, teikiančios Savivaldybei viešojo transporto paslaugas, UAB Kuršėnų komunalinis	2024	2030	Įsigytų ir (arba) atnaujintų viešojo transporto priemonių skaičius	Vnt.	-	8
						Įrengtų naujų arba atnaujintų esamų viešojo transporto sustojimo	Vnt.	-	5

⁴⁷ Šaltinis: Valstybinė duomenų agentūra

⁴⁸ Šaltinis: Valstybinė duomenų agentūra

			ūkis			vieta / stotelių skaičius			
3.3.1.3.	Šiaulių rajono gyventojams palankių viešojo keleivinio transporto paslaugų teikimo užtikrinimas, maršrutų, optimizavimas bei teikiamų paslaugų kokybės gerinimas	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius, įmonės, teikiančios Savivaldybei viešojo transporto paslaugas	2024	2030	Priimtų teigiamų sprendimų skaičius	Vnt.	-	12
3.3.1.4.	Siekti didesnio informacinių sistemų naudojimo ir elektroninių paslaugų plėtros viešajame transporte	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, įmonės, teikiančios Savivaldybei viešojo transporto paslaugas	2024	2030	Įdiegtų priemonių skaičius	Vnt.	-	1

Tikslo, uždavinio, priemonės kodas	Tikslas, uždavinys, priemonė	Koordinatorius (Šiaulių rajono savivaldybės administracija)	Priemonių vykdytojas (-ai)	Įgyvendinimo laikotarpis, metais		Pasiekimo rodiklis	Stebėsenos rodiklis (matavimo vienetai)	Siekta stebėsenos rodiklio reikšmė	
				Pradžia	Pabaiga			Laikotarpio pradžioje	Laikotarpio pabaigoje
4. PRIORITETAS: VISUOMENĖS POREIKIUS ATITINKANTI IR PAŽANGI VIEŠOJO VALDYMO SISTEMA									
4.1.	Efektyvus, į gyventojų ir verslo gerovę orientuotas valdymas	Teisės ir personalo skyrius, Švietimo ir sporto skyrius, Kultūros skyrius, Bendrųjų reikalų skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius	Teisės ir personalo skyrius, Švietimo ir sporto skyrius, Kultūros skyrius, Bendrųjų reikalų skyrius, Informacinių technologijų skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, Struktūriniai padaliniai pagal poreikį, Šiaulių rajono savivaldybės įstaigos ir įmonės	2024	2030	Gyventojų, kurie naudojami elektroniniu būdu teikiamomis Savivaldybės viešosiomis ir administracinėmis paslaugomis, dalis ⁴⁹	Proc.	88,5	didėjantis
4.1.1.	Didinti savivaldybės valdymo efektyvumą	Teisės ir personalo skyrius, Švietimo ir sporto skyrius, Kultūros skyrius, Bendrųjų reikalų skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius	Teisės ir personalo skyrius, Švietimo ir sporto skyrius, Kultūros skyrius, Bendrųjų reikalų skyrius, Informacinių technologijų skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, Struktūriniai padaliniai pagal poreikį, Šiaulių rajono savivaldybės įstaigos ir įmonės	2024	2030	Savivaldybės darbuotojų, per metus tobulinusių kvalifikaciją, dalis ⁵⁰	Proc.	50	65
4.1.1.1.	Organizuoti Šiaulių rajono savivaldybės administracijos darbuotojų ir politikų mokymus, siekiant stiprinti jų kompetencijas ir gebėjimus, kelti kvalifikaciją	Teisės ir personalo skyrius	Teisės ir personalo skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius	2024	2030	Mokymuose dalyvavusių administracijos darbuotojų ir politikų dalis	Proc.	50	65
4.1.1.2.	Diegti savivaldybės įstaigų	Kultūros skyrius	Kultūros skyrius	2024	2030	Įdiegtų priemonių	Vnt.	-	1

⁴⁹ Šaltinis: Valstybinė duomenų agentūra

⁵⁰ Šaltinis: Teisės ir personalo skyriaus faktiniai duomenys

	ir organizacijų trūkstamų profesijų darbuotojų pritraukimo į rajoną priemonės					skaičius			
4.1.1.3.	Užtikrinti nuolatinį savivaldybės viešųjų ir administracinių paslaugų modernizavimą	Bendrųjų reikalų skyrius	Struktūriniai padaliniai pagal poreikį, Šiaulių rajono savivaldybės įstaigos ir įmonės	2024	2030	Atnaujintų viešųjų ir administracinių paslaugų dalis	Proc.	-	20
4.1.1.4.	Įgyvendinti korupcijos prevencijos priemonės Šiaulių rajono savivaldybės administracijoje, įstaigose bei įmonėse	Bendrųjų reikalų skyrius	Bendrųjų reikalų skyrius, Teisės ir personalo skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės įstaigos ir įmonės	2024	2030	Įgyvendintų priemonių skaičius	Vnt.	5	15
4.1.1.5.	Įgyvendinti administracinės naštos mažinimo priemonės	Investicijų ir projektų valdymo skyrius	Struktūriniai padaliniai pagal kompetencijas	2024	2030	Įgyvendintų priemonių skaičius	Vnt.	-	30
4.1.1.6.	Plėsti ir tobulinti vieno langelio principu teikiamas viešąsias ir administracines paslaugas	Bendrųjų reikalų skyrius	Bendrųjų reikalų skyrius, Informacinių technologijų skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius	2024	2030	Kasmet atnaujintų ar pagerintų vieno langelio principu teikiamų viešųjų ir administracinių paslaugų dalis	Proc.	-	5
4.1.1.7.	Atlikti gyventojų poreikių ir Šiaulių rajono savivaldybės lygiu teikiamų viešųjų ir administracinių paslaugų tyrimus bei apklausas, vykdyti savivaldybės įstaigų veiklos kokybės ir efektyvumo tyrimus	Bendrųjų reikalų skyrius	Bendrųjų reikalų skyrius, Informacinių technologijų skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės įstaigos ir įmonės	2024	2030	Atliktų apklausų skaičius	Vnt.	-	6
4.1.1.8.	Rengti bei atnaujinti Šiaulių rajono savivaldybės teritorijų planavimo dokumentus	Architektūros ir paveldosaugos skyrius	Architektūros ir paveldosaugos skyrius, struktūriniai padaliniai, seniūnijos	2024	2030	Parengti ir atnaujinti teritorijų planavimo dokumentai	Vnt.	-	5
4.1.1.9.	Rengti bei atnaujinti Šiaulių rajono savivaldybės administracijos strateginio planavimo dokumentus	Investicijų ir projektų valdymo skyrius	Investicijų ir projektų valdymo skyrius, Struktūriniai padaliniai pagal kompetencijas	2024	2030	Parengti ar atnaujinti strateginio planavimo dokumentai	Vnt.	-	3
4.1.1.10.	Rengti bei atnaujinti Šiaulių rajono savivaldybės administracijos finansinio planavimo dokumentus	Finansų skyrius	Finansų skyrius, Šiaulių rajono savivaldybės įstaigos ir organizacijos, seniūnijos	2024	2030	Parengti ar atnaujinti finansinio planavimo dokumentai	Vnt.	-	7
4.1.1.11.	Plėtoti ir tobulinti Šiaulių	Architektūros ir	Architektūros ir	2024	2030	Užtikrintas GIS duomenų	Proc.	-	100

	rajono savivaldybės geoinformacinę sistemą (toliau – GIS)	paveldosaugos skyrius	paveldosaugos skyrius			prieinamumas			
4.1.2.	Rengti ir įgyvendinti priemonės, skirtas lygioms galimybėms užtikrinti	Patarėjas, koordinuojantis lygių galimybių, moterų ir vyrų lygybės ir apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje politikos formavimą ir įgyvendinimą	Struktūriniai padaliniai, Šiaulių rajono savivaldybės įstaigos ir įmonės	2024	2030	Įgyvendintų priemonių skaičius⁵¹	Vnt.	-	6
4.1.2.1.	Diegti priemonės, kuriančias saugią darbo aplinką ir užtikrinančias diskriminacijos prevenciją	Patarėjas, koordinuojantis lygių galimybių, moterų ir vyrų lygybės ir apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje politikos formavimą ir įgyvendinimą	Struktūriniai padaliniai, Šiaulių rajono savivaldybės įstaigos ir įmonės	2024	2030	Savivaldybei pavaldžių įstaigų, dalyvavusių „Lyčių lygybės liniuotė“ tyrime, dalis	Proc.	-	50
						Įdiegtų priemonių skaičius	Vnt.	-	6
						Parengtos priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo prevencinės taisyklės	Vnt.	-	1
						Savivaldybei pavaldžių įstaigų, patvirtinusių parengtas taisykles, dalis	Proc.	-	50
4.1.2.2.	Skatinti lankstų darbą ir pažangius sprendimus, kad būtų užtikrintas darbo ir asmeninio gyvenimo suderinamumas	Patarėjas, koordinuojantis lygių galimybių, moterų ir vyrų lygybės ir apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje politikos formavimą ir įgyvendinimą	Struktūriniai padaliniai, Šiaulių rajono savivaldybės įstaigos ir įmonės	2024	2030	Įgyvendintų darbo ir šeimos derinimo priemonių skaičius	Vnt.	-	6
						Savivaldybei pavaldžių įstaigų, įgyvendinančių darbo ir šeimos derinimo priemones, dalis	Proc.	-	50

⁵¹ Šaltinis: Patarėjo, koordinuojančio lygių galimybių, moterų ir vyrų lygybės ir apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje politikos formavimą ir įgyvendinimą, faktiniai duomenys

4.1.2.3.	Vidinė bei išorinė komunikacija skatinti lygių galimybių ir įvairovės kultūrą	Patarėjas, koordinuojantis lygių galimybių, moterų ir vyrų lygybės ir apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje politikos formavimą ir įgyvendinimą	Struktūriniai padaliniai, Šiaulių rajono savivaldybės įstaigos ir įmonės	2024	2030	Savivaldybės ir savivaldybei pavaldžių įstaigų darbuotojų, dalyvavusių lygių galimybių mokymuose, dalis	Proc.	-	50
						Inicijuotų ir įgyvendintų komunikacijos priemonių skaičius	Vnt.	-	6
4.1.3.	Kurti Šiaulių rajono savivaldybės įvaizdį, atitinkantį Šiaulių rajono viziją	Mero patarėja, Kultūros skyrius, Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius	Savivaldybės administracijos padaliniai, seniūnijos, specialistai neįeinantys į struktūrinius padalinius pagal kompetencijas	2024	2030	Savivaldybės komunikacijos lygis (Facebook sekėjų skaičius)⁵²	Asm.	7000	didėjantis
4.1.3.1.	Formuoti teigiamą Šiaulių rajono savivaldybės įvaizdį gerinant Savivaldybės organizacinę kultūrą ir komunikaciją	Mero patarėja, Kultūros skyrius	Savivaldybės administracijos padaliniai, seniūnijos, specialistai neįeinantys į struktūrinius padalinius pagal kompetencijas	2024	2030	Įgyvendintų priemonių skaičius	Vnt.	-	7
4.1.3.2.	Didinti Šiaulių rajono savivaldybės tarptautinį bendradarbiavimą	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius	Ekonomikos ir verslo plėtros padaliniai pagal kompetencijas	2024	2030	Naujų sutarčių skaičius	Vnt.	7	10
4.1.4.	Aktyvinti viešojo ir privataus sektorių, bendruomenių bendradarbiavimą	Žemės ūkio skyrius, Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius	Žemės ūkio skyrius, Šiaulių krašto ūkininkų sąjunga, Šiaulių rajono ūkininkai, Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius, Turto valdymo skyrius, Architektūros ir paveldosaugos skyrius, Informacinių technologijų skyrius, seniūnijos, TVIC, Šiaulių rajono verslo taryba, Savivaldybės NVO taryba, Savivaldybės bendruomeninių organizacijų taryba	2024	2030	Materialinių investicijų, tenkančių vienam gyventojui, santykis su šalies rodikliu⁵³	Proc.	53,36	didėjantis

⁵² Šaltinis: Facebook puslapio faktiniai duomenys

⁵³ Šaltinis: Valstybinė duomenų agentūra

4.1.4.1.	Gerinti ir tobulinti Šiaulių rajono savivaldybės administracijos bendradarbiavimą su ūkininkais, ūkininkų sąjunga	Žemės ūkio skyrius	Žemės ūkio skyrius, Šiaulių krašto ūkininkų sąjunga, Šiaulių rajono ūkininkai	2024	2030	Organizuotų susitikimų skaičius	Vnt.	1	6
4.1.4.2.	Dalyvaujamojo biudžeto modelio plėtojimas	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius, Turto valdymo skyrius, Architektūros ir paveldosaugos skyrius, Informacinių technologijų skyrius, seniūnijos	2024	2030	Įgyvendintų projektų skaičius	Vnt.	-	12
4.1.4.3.	Organizuoti susitikimus su savivaldybės, valstybės institucijų ir įstaigų atstovais įvairioms gyventojų grupėms	Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius	Šiaulių rajono TVIC, Šiaulių rajono verslo taryba, Savivaldybės NVO taryba, Savivaldybės bendruomeninių organizacijų taryba	2024	2030	Organizuotų susitikimų skaičius	Vnt.	-	12
4.2.	Efektyviai įgyvendinti projektus ir pasinaudoti ES struktūrinių fondų ir kitų finansavimo priemonių finansine parama	Investicijų ir projektų valdymo skyrius	Investicijų ir projektų valdymo skyrius, seniūnijos, Šiaulių rajono savivaldybės įstaigos ir organizacijos	2024	2030	TUI laikotarpio pabaigoje⁵⁴	Mln. Eur	31,2	didėjantis
4.2.1.	Užtikrinti sėkmingą projektų rengimą ir įgyvendinimą	Investicijų ir projektų valdymo skyrius	Investicijų ir projektų valdymo skyrius, seniūnijos, Šiaulių rajono savivaldybės įstaigos ir organizacijos	2024	2030	Įgyvendintų projektų skaičius ⁵⁵	Vnt.	-	40
4.2.1.1.	Daugiatikslių plėtros projektų įgyvendinimas	Investicijų ir projektų valdymo skyrius	Investicijų ir projektų valdymo skyrius, seniūnijos, Šiaulių rajono savivaldybės įstaigos ir organizacijos	2024	2030	Įgyvendinti regionų plėtros projektai	Vnt.	-	40

⁵⁴ Šaltinis: Valstybinė duomenų agentūra

⁵⁵ Šaltinis: Investicijų ir projektų valdymo skyriaus faktiniai duomenys

9. FINANSAVIMO PLANAS

Iš viso Šiaulių rajono strateginei plėtrai 2024–2030 m. laikotarpiu suplanuota 112,244 mln. EUR arba 16,035 mln. EUR per metus.

Savivaldybės plėtros uždaviniai		Lėšų poreikis, tūkst. eurų	Galimi finansavimo šaltiniai
1. PRIORITETAS: SOCIALIAI ATSAKINGA IR VERSLI VISUOMENĖ			
1.1.1.	Plėsti kokybiškas, prieinamas, lengvai pasiekiamas bei kompleksiskai teikiamas socialines paslaugas	10 476*	Savivaldybės biudžetas, valstybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos
1.1.2.	Didinti socialinę integraciją ir mažinti socialinę atskirtį	4 122*	Savivaldybės biudžetas, valstybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos
1.1.3.	Užtikrinti vaikui ir šeimai palankią aplinką	4 267	Savivaldybės biudžetas, valstybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos
1.1.4.	Gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę ir prieinamumą	4 690*	Savivaldybės biudžetas, valstybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos
1.2.1.	Užtikrinti vietos bendruomeninių ir nevyriausybinų organizacijų plėtrą bei iniciatyvų įgyvendinimą	970	Savivaldybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos
1.2.2.	Įgyvendinti jaunimo politiką ir užtikrinti darbo su jaunuimais plėtrą, jaunimo įsitraukimą	665	Savivaldybės biudžetas, valstybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos
1.3.1.	Didinti Šiaulių rajono konkurencingumą, turistinius srautus, žinomumą, skatinti bendradarbiavimą ir skaitmenizacijos procesų taikymą	4 078*	Savivaldybės biudžetas, valstybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos
1.4.1.	Sudaryti palankias sąlygas verslo plėtrai bei investicijų pritraukimui	9 204*	Savivaldybės biudžetas, valstybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos
1.4.2.	Gerinti verslo rėmimo, konsultavimo ir informavimo sistemą	56	Savivaldybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos
1.4.3.	Skatinti verslumą visuomenėje bei gyventojų ekonominį mobilumą	35	Savivaldybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos
1.4.4.	Skatinti kaimo plėtrą bei verslumą	2 241	Savivaldybės biudžetas, valstybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos

2. PRIORITETAS: SUMANI, PILIETIŠKA, KŪRYBINGA, SAUGI IR SVEIKA VISUOMENĖ

2.1.1.	Didinti švietimo prieinamumą	16 654*	Savivaldybės biudžetas, valstybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos
2.1.2.	Gerinti švietimo kokybę ir mažinti ugdymo(si) netolygumus	5 036*	Savivaldybės biudžetas, valstybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos
2.1.3.	Skatinti mokymąsi visą gyvenimą	153	Savivaldybės biudžetas, valstybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos
2.2.1.	Didinti kultūros paslaugų prieinamumą, paslaugų kokybę bei pasiekiamumą rajono gyventojams	1 930	Savivaldybės biudžetas, valstybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos
2.2.2.	Sudaryti palankias sąlygas materialaus ir nematerialaus kultūros paveldo išsaugojimui bei pažinimui	1 560	Savivaldybės biudžetas, valstybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos
2.3.1.	Skatinti sveikatinimą, fizinį aktyvumą ir aukšto meistriško sportą	7 985	Savivaldybės biudžetas, valstybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos
2.4.1.	Užtikrinti viešąją tvarką ir viešąjį saugumą	174	Savivaldybės biudžetas, valstybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos
2.4.2.	Įgyvendinti prevencines priemones ir programas	96	Savivaldybės biudžetas, kitos lėšos

3. PRIORITETAS: EKONOMIKOS AUGIMUI PALANKIOS APLINKOS KŪRIMAS

3.1.1.	Formuoti naujas ir tobulinti esamas rekreacines erdves	8	Savivaldybės biudžetas, kitos lėšos
3.1.2.	Modernizuoti gyvenamąją aplinką ir kitą viešąją infrastruktūrą	1 960	Savivaldybės biudžetas, valstybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos
3.2.1.	Atsinaujinančių išteklių energijos dalies didinimas galutiname vartojime	4 120	Savivaldybės biudžetas, valstybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos
3.2.2.	Užtikrinti efektyvią ir poreikius atitinkančią viešąją bei energetinę infrastruktūrą	0	-
3.2.3.	Tvariai naudoti vandens išteklius bei siekti didesnio centralizuotai tiekiamo vandens prieinamumo	13 500*	Savivaldybės biudžetas, valstybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos
3.2.4.	Gerinti atliekų tvarkymo infrastruktūrą	976*	Savivaldybės biudžetas, valstybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos
3.2.5.	Užtikrinti gyvūnų gerovę ir apsaugą	0	-
3.2.6.	Išsaugoti ekosistemas ir kraštovaizdį	150	Savivaldybės biudžetas, valstybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos
3.3.1.	Didinti susisiekimo infrastruktūros ir viešojo transporto	11 000*	Savivaldybės biudžetas, valstybės biudžetas, ES fondų ir

	<i>patrauklumą</i>		<i>programų lėšos, kitos lėšos</i>
4. PRIORITETAS: VISUOMENĖS POREIKIUS ATITINKANTI IR PAŽANGI VIEŠOJO VALDYMO SISTEMA			
4.1.1.	<i>Didinti savivaldybės valdymo efektyvumą</i>	<i>1 350</i>	<i>Savivaldybės biudžetas, kitos lėšos</i>
4.1.2.	<i>Rengti ir įgyvendinti priemonės, skirtas lygioms galimybėms užtikrinti</i>	<i>0</i>	<i>-</i>
4.1.3.	<i>Kurti Šiaulių rajono savivaldybės įvaizdį atitinkantį Šiaulių rajono viziją</i>	<i>150</i>	<i>Savivaldybės biudžetas, kitos lėšos</i>
4.1.4.	<i>Aktyvinti viešojo ir privataus sektorių, bendruomenių bendradarbiavimą</i>	<i>637</i>	<i>Savivaldybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos</i>
4.2.1.	<i>Užtikrinti sėkmingą projektų rengimą ir įgyvendinimą</i>	<i>4 000</i>	<i>Savivaldybės biudžetas, valstybės biudžetas, ES fondų ir programų lėšos, kitos lėšos</i>
IŠ VISO		112 244	

* 1.1.1. uždavinyje 2 518,4 tūkst. Eur, 1.1.2. uždavinyje 495 tūkst. Eur, 1.1.4. uždavinyje 300 tūkst. Eur, 1.3.1. uždavinyje 3 280 tūkst. Eur, 1.4.1. uždavinyje 8 700 tūkst. Eur, 2.1.1. uždavinyje 3 500 tūkst. Eur, 2.1.2. uždavinyje 2 888 tūkst. Eur, 3.2.3. uždavinyje 13 500 tūkst. Eur, 3.2.4. uždavinyje 941,2 tūkst. Eur, 3.3.1. uždavinyje 500 tūkst. Eur lėšos numatytos strateginio veiklos plano 05 Projektų finansavimo programoje.

10. SVARBIAUSI (PRIORITETINIAI) SAVIVALDYBĖS PROJEKTAI

Planavimo būdas*	Projekto vykdytojo pavadinimas	Projekto pavadinimas	Įgyvendinimo terminas (metais)		Bendra projekto vertė, eurai		
			Pradžia	Pabaiga	Savivaldybės biudžeto lėšos	Kiti finansavimo šaltiniai	Bendra suma
V	Šiaulių rajono savivaldybės administracija	Sveikatos centro sudėtyje teikiamos sveikatos priežiūros paslaugų infrastruktūros modernizavimas Šiaulių rajone	2024	2028	-	1 588 853	1 588 853
R	Šiaulių rajono savivaldybės administracija	Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra, siekiant mažinti taršą ir teikti kokybiškas paslaugas gyventojams Šiaulių rajone	2024	2029	6 750 000	6 750 000	13 500 000
R	Šiaulių rajono savivaldybės administracija	Pramonės teritorijų vystymas ir verslo sąlygų gerinimas Kuršėnų mieste	2024	2029	450 000	2 550 000	3 000 000
R	Šiaulių rajono savivaldybės administracija	Ikimokyklinio ugdymo prieinamumo gerinimas (Naujų ikimokyklinio ugdymo vietų steigimas Aukštėlės ir Ginkūnų ikimokyklinio / priešmokyklinio ugdymo įstaigose)	2024	2028	480 000	2 720 000	3 200 000
V	Šiaulių rajono savivaldybės administracija	Tūkstantmečio mokyklų programa	2024	2028	-	2 888 256	2 888 256
R	Šiaulių rajono savivaldybės administracija	Smulkiųjų verslininkų ir amatininkų kompetencijų centro įkūrimas	2024	2029	855 000	4 845 000	5 700 000
R	Šiaulių rajono savivaldybės administracija	Šiaulių rajono dvarų teritorijų ir parkų sutvarkymas ir pritaikymas turizmui	2024	2029	225 000	1 275 000	1 500 000

R	Šiaulių rajono savivaldybės administracija	Perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų	2024	2029	514 630	2 916 240	3 430 870
R	Šiaulių rajono savivaldybės administracija	Gamtos ir kultūros paveldo objektų pritaikymas lankymui, turizmo paslaugų ir infrastruktūros plėtra (Kuršėnų miesto seniūnija, Kuršėnų kaimiškoji seniūnija, Meškuičių seniūnija)	2024	2029	267 000	1 513 000	1 780 000

* R raide žymimi regiono projektai, V raide žymimi valstybės projektai.

11. PLANO ĮGYVENDINIMO IR STEBĖSENOS NUOSTATOS

Strateginio plėtros plano įgyvendinimas ir stebėseną yra vykdoma pagal Strateginio plėtros plano priežiūros metodiką.

Šiaulių rajono savivaldybės strateginio plėtros plano priežiūros procesą sudaro:

1. Strateginio plėtros plano įgyvendinimas – pagrindinių nuostatų įtraukimas į Savivaldybės visų lygių planavimo dokumentus;
2. Strateginio plėtros plano įgyvendinimo vertinimas:
 - stebėsenos rodiklių ir kitos informacijos apie įgyvendinimo efektyvumą rinkimas;
 - ataskaitų rengimas, svarstymas, tvirtinimas Savivaldybės taryboje, viešinimas.

Strateginio plėtros plano įgyvendinimo priežiūros objektai – prioritetai, tikslai, uždaviniai, priemonės ir rodiklių sistema, pagal kuriuos vykdoma Strateginio plėtros plano įgyvendinimo priežiūra.

Siekiamas rezultatas – periodiškai teikiama ataskaita Strateginio plėtros plano įgyvendinimo priežiūros procese, įgyvendinant Strateginio plėtros plano tikslus, uždavinius ir priemones.

Šiaulių rajono savivaldybės strateginio plėtros plano įgyvendinimo stebėsenos institucinę struktūrą sudaro trys lygmenys:

Eil. Nr.	Institucija	Pagrindiniai uždaviniai
Politinis lygmuo		
1.	Šiaulių rajono savivaldybės taryba	Išklauso ir tvirtina Šiaulių rajono savivaldybės 2024–2030 metų strateginio plėtros plano įgyvendinimo ataskaitas (kas dvejus metus), tvirtina dokumento pakeitimus ir (ar) papildymus, teikia pasiūlymus, susijusius su rajono strategine plėtra.
2.	Strateginio planavimo Šiaulių rajono savivaldybėje priežiūros komisija	Strateginio planavimo Šiaulių rajono savivaldybėje priežiūros komisija yra Šiaulių rajono savivaldybės tarybos sprendimu sudaryta komisija, kuri veikia pagal Strateginio planavimo Šiaulių rajono savivaldybės priežiūros komisijos nuostatus ir yra atsakinga už Savivaldybės strateginio planavimo dokumentų (strateginio plėtros plano, atskirų savivaldybės ūkio šakų (sektorių) plėtros programų, strateginio veiklos plano) rengimo, įgyvendinimo proceso stebėseną ir vertinimą, įskaitant Savivaldybės strateginio planavimo dokumentų ir jų ataskaitų projektus, teikia pasiūlymus dėl Savivaldybės strateginio planavimo proceso tobulinimo, Savivaldybės strateginio planavimo dokumentų tikslinimą.
Administracinis lygmuo		
3.	Meras	Meras yra atsakingas už Strateginio plėtros plano rengimą, jo įgyvendinimo priežiūrą, vertinimą ir atsiskaitymą už rezultatus, organizuoja savivaldybės Strateginio plėtros plano įgyvendinimo procesą, atsako už patvirtintų Savivaldybės planavimo dokumentų ir jų įgyvendinimo ataskaitų viešinimą.
4.	Šiaulių rajono savivaldybės administracijos padalinys, atsakingas už strateginį planavimą	Surenka, apibendrina ir susistemina informaciją apie Šiaulių rajono savivaldybės 2024–2030 metų strateginio plėtros plano priemonių įgyvendinimo būklę iš Koordinatorių (kaip nurodyta Strateginiame plėtros plane), parengia įgyvendinimo ataskaitas (kas dvejus metus ir galutinę) bei teikia siūlymus Strateginio plėtros plano koregavimui. Parengtas ataskaitas su siūlymais dėl Strateginio plėtros plano keitimo skelbia Šiaulių rajono savivaldybės interneto svetainėje viešosioms konsultacijoms, sudarant galimybes Savivaldybės bendruomenei susipažinti su dokumentu ir per nustatytą terminą pateikti pastabas bei pasiūlymus. Pasibaigus viešųjų konsultacijų terminui, pagal gautus pasiūlymus ir pastabas koreguoja dokumentus ir teikia Savivaldybės tarybai tvirtinti.

5.	Koordinatoriai	Už kiekvieno tikslo / uždavinio / priemonės įgyvendinimą yra atsakingas Strateginio plėtros plano priemonių plane priskirtas koordinatorius, kuris yra ir pagrindinis vykdytojas. Koordinatorius vykdo Šiaulių rajono savivaldybės 2024–2030 metų strateginio plėtros plano įgyvendinimo stebėseną; renka rodiklius apie tikslų, uždavinių, priemonių, projektų įgyvendinimą, analizuoja Strateginio plėtros plano įgyvendinimo poveikį Savivaldybei.
6.	Priemonių vykdytojai	Šiaulių rajono savivaldybės 2024–2030 metų strateginio plėtros plano įgyvendinimo stebėsenos sistemoje nustatytais terminais teikia koordinatoriui (pagrindiniam vykdytojui) informaciją apie jiems priskirtų vykdyti priemonių įgyvendinimą, jų koregavimą ir (ar) papildymą, kitus pasiūlymus, susijusius su rajono strategine plėtra.
Visuomeninis lygmuo		
7.	Socialiniai-ekonominiai partneriai	Patariamojo balso teise dalyvauja svarstant Šiaulių rajono savivaldybės 2024–2030 metų strateginio plėtros plano įgyvendinimo ataskaitas, teikia pastabas apie įgyvendinimą bei pasiūlymus dėl dokumento koregavimo ir (ar) papildymo.

Šiaulių rajono savivaldybės 2024–2030 metų strateginio plėtros plano priežiūros procesas:

Eil. Nr.	Procedūros	Vykdytojai	Vykdymo terminai	
			Pradžia	Pabaiga
1.	Savivaldybės strateginio veiklos plano sudarymas įvertinant Strateginį plėtros planą Šiaulių rajono savivaldybės 2024–2030 metų strateginio plėtros plano priemonės paskirstomos ateinantiems trejiems metams pagal vykdytojus (Savivaldybės administracijos struktūrinius padalinius) ir įtraukiami į Savivaldybės strateginį veiklos planą.	Investicijų ir projektų valdymo skyrius, Savivaldybės administracijos struktūriniai padaliniai	III ketv.	IV ketv.
2.	Savivaldybės biudžeto sudarymas pagal Savivaldybės strateginio veiklos plano programas Savivaldybės biudžetas sudaromas pagal Strateginio veiklos plano programas.	Finansų skyrius, Savivaldybės administracijos struktūriniai padaliniai	IV kevt.	I ketv.
3.	Strateginių planų įgyvendinimas Patvirtinus Savivaldybės strateginio veiklos plano ir savivaldybės biudžetą, Meras patvirtina metinį veiklos planą (programas), paskiria už įgyvendinimą atsakingus darbuotojus (koordinatorius) ir organizuoja įgyvendinimą.	Investicijų ir projektų valdymo skyrius	I ketv.	IV ketv.
4.	Rezultatų aptarimas Strateginio plėtros plano ir Savivaldybės veiklos plano įgyvendinimo tarpinės ataskaitos, rengiamos kas dvejus metus, pristatomos Savivaldybės administracijos darbuotojams, viešinamos bei teikiamos tvirtinti Šiaulių rajono savivaldybės tarybai.	Investicijų ir projektų valdymo skyrius	II ketv. (kas 2 metus)	III ketv. (kas 2 metus)
5.	Strateginio plėtros plano peržiūrėjimas, keitimas arba papildymas	Investicijų ir projektų valdymo skyrius	III ketv.	IV ketv.

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Vyriausioji specialistė Vaida Kerėžienė
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS STRATEGINIO PLĖTROS PLANO 2024–2030 METAMS PATVIRTINIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2024-01-25, TSP-36
Adresatas	–
Dokumentą pasirašė	Savivaldybės meras Česlovas Greičius
Veiksmo atlikimo data ir laikas	2024-01-24 16:18:27
Registratorius	Savivaldybės tarybos posėdžių sekretorė Laura Laniauskaitė
Veiksmo atlikimo data ir laikas	2024-01-25 08:47:49
Dokumento nuorašo atspausdinimo data ir jį atspausdinęs darbuotojas	2024-01-26 atspausdino Savivaldybės tarybos posėdžių sekretorė Laura Laniauskaitė

Nuorašas tikras
ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖ
2024-01-26